

Dz.U.01.98.1070

USTAWA

z dnia 27 lipca 2001 r.

Prawo o ustroju sądów powszechnych.

(Dz. U. z dnia 12 września 2001 r.)

DZIAŁ I

SĄDY POWSZECHNE

Rozdział 1

Przepisy ogólne

Art. 1. § 1. Sądami powszechnymi są sądy rejonowe, sądy okręgowe oraz sądy apelacyjne.

§ 2. Sądy powszechne sprawują wymiar sprawiedliwości w zakresie nienależącym do sądów administracyjnych, sądów wojskowych oraz Sądu Najwyższego.

§ 3. Sądy powszechne wykonują również zadania z zakresu ochrony prawnej, powierzone w drodze ustaw.

§ 4. Ilekroć w dalszych przepisach jest mowa o sądach bez bliższego ich określenia, rozumie się przez to sądy powszechne.

Art. 2. § 1. Zadania z zakresu wymiaru sprawiedliwości wykonują sędziowie.

§ 2. ⁽¹⁾ Zadania z zakresu ochrony prawnej w sądach wykonują także referendarze sądowi i starsi referendarze sądowi. Ilekroć w przepisach innych ustaw jest mowa o referendarzach sądowych, rozumie się przez to również starszych referendarzy sądowych.

§ 3. ⁽²⁾ (uchylony).

Art. 3. ⁽³⁾ Sędziowie tworzą samorząd sędziowski. Organami samorządu sędziowskiego są: zgromadzenie ogólne sędziów okręgu oraz zgromadzenie ogólne sędziów sądu apelacyjnego.

Art. 4. § 1. W sprawowaniu wymiaru sprawiedliwości obywatele biorą udział przez uczestnictwo ławników w rozpoznawaniu spraw przed sądami w pierwszej instancji, chyba że ustawy stanowią inaczej.

§ 2. Przy rozstrzyganiu spraw ławnicy mają równe prawa z sędziami.

Art. 5. § 1. Językiem urzędowym przed sądami jest język polski.

§ 2. Osoba niewładająca w wystarczającym stopniu językiem polskim ma prawo do występowania przed sądem w znanym przez nią języku i bezpłatnego korzystania z pomocy tłumacza.

§ 3. O przyznaniu tłumacza osobie, o której mowa w § 2, orzeka sąd właściwy do rozpoznania sprawy w pierwszej instancji. Wniosek o przyznanie tłumacza zgłoszony w toku sprawy rozpoznaje sąd tej instancji, w której sprawa się toczy.

Art. 6. ⁽⁴⁾ Osoby pozostające ze sobą w stosunku pokrewieństwa w linii prostej lub powinowactwa w linii prostej albo w stosunku przysposobienia, małżonkowie oraz rodzeństwo nie mogą być sędziami ani referendarzami sądowymi w tym samym wydziale sądu.

Art. 7. Nadzór nad działalnością sądów w zakresie orzekania sprawuje Sąd Najwyższy, w trybie określonym ustawami.

Art. 8. § 1. Działalność administracyjna sądów ma na celu zapewnienie sądom odpowiednich warunków wykonywania ich zadań, o których mowa w art. 1 § 2 i 3.

§ 2. Działalność administracyjna sądów należy do organów sądów oraz do urzędników; czynności z zakresu działalności administracyjnej sądów należą także do sędziów, jeżeli to wynika z przepisów prawa.

Art. 9. Zwierzchni nadzór nad działalnością administracyjną sądów sprawuje Minister Sprawiedliwości osobiście oraz przez właściwą służbę nadzoru. Podstawowe zadania z zakresu zwierzchniego nadzoru nad działalnością administracyjną sądów bezpośrednio związaną z wykonywaniem wymiaru sprawiedliwości są wykonywane przez sędziów delegowanych do Ministerstwa Sprawiedliwości w trybie określonym w art. 77.

Rozdział 2

Organizacja sądów

Art. 10. § 1. Sąd rejonowy tworzy się dla jednej lub większej liczby gmin; w uzasadnionych przypadkach może być utworzony więcej niż jeden sąd rejonowy w obrębie tej samej gminy.

§ 2. Sąd okręgowy tworzy się dla obszaru właściwości co najmniej dwóch sądów rejonowych, zwanego dalej "okręgiem sądowym".

§ 3. Sąd apelacyjny tworzy się dla obszaru właściwości co najmniej dwóch okręgów sądowych, zwanego dalej "obszarem apelacji".

Art. 11. § 1. Sądy dzielą się na wydziały.

§ 2. Wydziałem kieruje przewodniczący wydziału, którym jest prezes albo wiceprezes sądu lub inny sędzia.

§ 3. Funkcję przewodniczącego wydziału w sądzie apelacyjnym i okręgowym powierza sędziemu prezes tego sądu, a w sądzie rejonowym, na wniosek prezesa tego sądu, prezes przełożonego sądu okręgowego. Przed powierzeniem funkcji przewodniczącego wydziału prezes zasięga opinii właściwego kolegium sądu.

§ 4. W tym samym trybie prezes sądu zwalnia sędziego z funkcji przewodniczącego wydziału.

§ 5. ⁽⁵⁾ Jeżeli przemawiają za tym szczególne względy, takie jak wielkość wydziału lub rozmiary jego zadań, właściwy prezes sądu może powierzyć sędziemu funkcję zastępcy przewodniczącego tego wydziału. Przepisy § 2-4 stosuje się odpowiednio.

Art. 12. § 1. Sąd rejonowy dzieli się na wydziały:

- 1) cywilny - do spraw z zakresu prawa cywilnego,
- 2) karny - do spraw z zakresu prawa karnego, w tym do spraw o wykroczenia rozpoznawanych w drugiej instancji,
- 3) rodzinny i nieletnich (sąd rodzinny) - do spraw:
  - a) z zakresu prawa rodzinnego i opiekuńczego,
  - b) dotyczących demoralizacji i czynów karalnych nieletnich,
  - c) dotyczących leczenia osób uzależnionych od alkoholu oraz od środków odurzających i psychotropowych,
  - d) należących do sądu opiekuńczego na podstawie odrębnych ustaw,
- 4) pracy (sąd pracy) - do spraw z zakresu prawa pracy,
- 5) ksiąg wieczystych - do prowadzenia ksiąg wieczystych oraz do innych spraw cywilnych z zakresu postępowania wieczystoksięgowego.

§ 2. ⁽⁶⁾ W sądzie rejonowym mającym siedzibę w mieście będącym siedzibą sądu okręgowego, w którym jest utworzony wydział ubezpieczeń społecznych albo wydział pracy i ubezpieczeń społecznych, tworzy się wydział ubezpieczeń społecznych do spraw z zakresu ubezpieczeń społecznych, należących do właściwości sądów rejonowych w tym samym okręgu sądowym, albo w miejsce wydziału, o którym mowa w § 1 pkt 4, tworzy się wydział pracy i ubezpieczeń społecznych do spraw z zakresu prawa pracy i ubezpieczeń społecznych należących do właściwości sądów rejonowych w tym samym okręgu sądowym. W uzasadnionych przypadkach wydziały te można utworzyć także w innym sądzie rejonowym.

§ 3. ⁽⁷⁾ W sądzie rejonowym mającym siedzibę w mieście będącym siedzibą sądu okręgowego tworzy się wydział gospodarczy albo wydziały gospodarcze (sąd gospodarczy) - do spraw gospodarczych oraz

innych spraw z zakresu prawa gospodarczego i cywilnego, powierzonych sądom gospodarczym na podstawie odrębnych przepisów. W uzasadnionych przypadkach wydział gospodarczy można utworzyć także w innym sądzie rejonowym.

§ 4.⁽⁸⁾ Do orzekania w jednostkach, o których mowa w § 1 pkt 4, wyznacza się sędziów wykazujących szczególną znajomość problematyki spraw pracowniczych, a do orzekania w jednostkach, o których mowa w § 2, także sędziów wykazujących szczególną znajomość celów ubezpieczenia i potrzeb osób ubezpieczonych.

§ 5. Do orzekania w jednostkach, o których mowa w § 3, wyznacza się sędziów wykazujących szczególną znajomość problematyki gospodarczej.

Art. 13. § 1. W sądzie rejonowym mogą być tworzone, w jego siedzibie lub poza jego siedzibą, sądy grodzkie jako wydziały lub wydziały zamiejscowe sądów rejonowych.

§ 2. Sądom grodzkim powierza się rozpoznawanie spraw:

- 1) o wykroczenia w pierwszej instancji,
- 2) ⁽⁹⁾ o wykroczenia skarbowe oraz o przestępstwa skarbowe, z wyjątkiem spraw podlegających rozpoznaniu w postępowaniu zwyczajnym,
- 3) ⁽¹⁰⁾ o przestępstwa ścigane z oskarżenia prywatnego,
- 3a) ⁽¹¹⁾ przestępstwa podlegające rozpoznaniu w postępowaniu przyspieszonym,
- 4) o pozostałe przestępstwa, podlegające rozpoznaniu w postępowaniu uproszczonym,
- 5) ⁽¹²⁾ cywilnych podlegających rozpoznaniu w postępowaniu uproszczonym, z wyjątkiem spraw rozpoznawanych w europejskim postępowaniu nakazowym, oraz dotyczących depozytów sądowych i przepadku rzeczy.

§ 3. Sądy grodzkie tworzy i znosi Minister Sprawiedliwości w drodze rozporządzenia. W rozporządzeniu o utworzeniu sądu grodzkiego należy określić jego siedzibę, obszar właściwości w granicach obszaru właściwości sądu rejonowego oraz zakres spraw przekazanych do rozpoznawania sądowi grodzkiemu, spośród spraw wymienionych w § 2. Przy tworzeniu i znoszeniu sądów grodzkich należy kierować się ilością spraw wpływających do sądów oraz względami ekonomii postępowania sądowego.

Art. 14. W trybie określonym w art. 13 § 3, Minister Sprawiedliwości może tworzyć poza siedzibą sądu rejonowego inne wydziały zamiejscowe.

Art. 15. W razie zniesienia wydziału zamiejscowego sądu rejonowego pracownicy zatrudnieni w zniesionej jednostce przechodzą do odpowiedniego sądu.

Art. 16. § 1. Sąd okręgowy dzieli się na wydziały:

- 1) cywilny - do rozpoznawania w pierwszej instancji spraw cywilnych i rodzinnych oraz do rozpoznawania w drugiej instancji spraw cywilnych oraz spraw należących do właściwości sądów rodzinnych, z wyjątkiem spraw przeciwko nieletnim o popełnienie czynu karalnego, jeżeli wobec nieletniego zastosowano środek poprawczy lub gdy środek odwoławczy zawiera wniosek o orzeczenie środka poprawczego,
- 2) ⁽¹³⁾ karny - do spraw z zakresu prawa karnego w pierwszej i drugiej instancji, do spraw zgodności z prawdą oświadczeń lustracyjnych w pierwszej instancji oraz do spraw rozpoznawanych w drugiej instancji przeciwko nieletnim o popełnienie czynu karalnego, jeżeli wobec nieletniego zastosowano środek poprawczy lub gdy środek odwoławczy zawiera wniosek o orzeczenie środka poprawczego,
- 3) penitencjarny i nadzoru nad wykonywaniem orzeczeń karnych - do spraw penitencjarnych i nadzoru nad sądowym postępowaniem wykonawczym w sprawach z zakresu prawa karnego,
- 4) pracy (sąd pracy) - do spraw z zakresu prawa pracy oraz wydział ubezpieczeń społecznych (sąd ubezpieczeń społecznych) - do spraw z zakresu ubezpieczeń społecznych,
- 5) gospodarczy (sąd gospodarczy) - do spraw gospodarczych.

§ 2. W sądzie okręgowym, w którym wpływ spraw z zakresu prawa pracy i ubezpieczeń społecznych jest niewielki, zamiast odrębnych wydziałów pracy i ubezpieczeń społecznych tworzy się wydział pracy i ubezpieczeń społecznych (sąd pracy i ubezpieczeń społecznych).

§ 3.⁽¹⁴⁾ Do orzekania w jednostkach organizacyjnych, o których mowa w § 1 pkt 4 oraz w § 2, wyznacza się sędziów wykazujących szczególną znajomość problematyki spraw pracowniczych oraz celów ubezpieczenia i potrzeb osób ubezpieczonych.

§ 4. Do orzekania w jednostkach, o których mowa w § 1 pkt 5, wyznacza się sędziów wykazujących się szczególną znajomością problematyki gospodarczej.

§ 5. W Sądzie Okręgowym w Warszawie działają ponadto jako wydziały:

- 1) ⁽¹⁵⁾ odrębna jednostka organizacyjna do spraw z zakresu ochrony konkurencji, regulacji energetyki, telekomunikacji i transportu kolejowego (sąd ochrony konkurencji i konsumentów),
- 2) odrębna jednostka organizacyjna do spraw rejestrowych powierzonych temu sądowi na podstawie odrębnych przepisów,
- 3) ⁽¹⁶⁾ odrębna jednostka organizacyjna do spraw z zakresu ochrony wspólnotowych znaków towarowych i wspólnotowych wzorów przemysłowych (sąd wspólnotowych znaków towarowych i wzorów przemysłowych).

§ 6. ⁽¹⁷⁾ Minister Sprawiedliwości, w drodze zarządzenia, wskazuje wydział sądu okręgowego rozpoznający środki odwoławcze w elektronicznym postępowaniu upominawczym.

Art. 17. § 1. W trybie określonym w art. 13 § 3, Minister Sprawiedliwości może tworzyć poza siedzibą sądu okręgowego, a także znosić ośrodki zamiejscowe albo wydziały zamiejscowe sądów okręgowych.

§ 2. Pracownicy zniesionego ośrodka zamiejscowego albo wydziału zamiejscowego przechodzą do odpowiedniego sądu okręgowego.

Art. 18. § 1. Sąd apelacyjny dzieli się na wydziały:

- 1) cywilny - do rozpoznawanych w drugiej instancji spraw z zakresu prawa cywilnego, gospodarczego oraz rodzinnego i opiekuńczego,
- 2) ⁽¹⁸⁾ karny - do rozpoznawanych w drugiej instancji spraw z zakresu prawa karnego oraz spraw zgodności z prawdą oświadczeń lustracyjnych,
- 3) pracy i ubezpieczeń społecznych - do rozpoznawanych w drugiej instancji spraw z zakresu prawa pracy i ubezpieczeń społecznych.

§ 2. ⁽¹⁹⁾ (uchylony).

Art. 19. § 1. W zależności od potrzeb w sądzie mogą być tworzone wydziały inne niż wymienione w art. 12-18, z uwzględnieniem rodzaju i liczby spraw wpływających do sądu, liczby sędziów i ilości sądów w obszarze właściwości, a także zapewnienia prawidłowego wykonywania czynności nadzorczych.

§ 2. W przypadkach, o których mowa w § 1, wydziały tworzy i znosi Minister Sprawiedliwości w drodze zarządzenia.

Art. 20. Minister Sprawiedliwości, po zasięgnięciu opinii Krajowej Rady Sądownictwa, w drodze rozporządzenia:

- 1) tworzy i znosi sądy oraz ustala ich siedziby i obszary właściwości,
- 2) może przekazać jednemu sądowi okręgowemu rozpoznawanie spraw z zakresu prawa pracy lub ubezpieczeń społecznych z właściwości innego okręgu sądowego z obszaru tej samej apelacji, a jednemu sądowi rejonowemu - rozpoznawanie spraw z zakresu prawa pracy z obszaru właściwości więcej niż jednego spośród sądów rejonowych działających w tym samym okręgu sądowym,
- 3) ⁽²⁰⁾ może przekazać jednemu sądowi okręgowemu rozpoznawanie spraw gospodarczych z innego okręgu sądowego z obszaru tej samej apelacji oraz utworzyć odrębne jednostki organizacyjne do spraw gospodarczych (sądy gospodarcze) w sądach rejonowych,
- 3a) ⁽²¹⁾ może przekazać jednemu sądowi okręgowemu rozpoznawanie spraw zgodności z prawdą oświadczeń lustracyjnych z właściwości innego sądu okręgowego z obszaru tej samej apelacji, kierując się ilością spraw wpływających do sądów okręgowych oraz względami ekonomii postępowania lustracyjnego;
- 4) może przekazać jednemu sądowi rejonowemu rozpoznawanie spraw należących do kompetencji wydziału rodzinnego i nieletnich w zakresie właściwości więcej niż jednego spośród sądów rejonowych działających w tym samym okręgu sądowym,
- 5) może przekazać jednemu sądowi rejonowemu - sądowi gospodarczemu, w którym został utworzony wydział dla spraw upadłościowych i układowych, rozpoznawanie tych spraw, należących do właściwości innych sądów rejonowych - sądów gospodarczych, działających w tym samym okręgu sądowym,
- 6) może powierzyć, kierując się ilością spraw wpływających do sądów rejestrowych oraz względami ekonomii postępowania rejestrowego:

- a) prowadzenie rejestrów, przekazanych ustawami do właściwych sądów rejonowych, jednemu z nich dla dwu lub więcej tych sądów,
- b) prowadzenie Krajowego Rejestru Sądowego jednemu z sądów rejonowych (sądów gospodarczych) dla obszaru właściwości dwu lub więcej tych sądów lub części obszarów ich właściwości,
- 7) ⁽²²⁾ może przekazać jednemu sądowi rejonowemu rozpoznawanie spraw należących do kompetencji wydziału ksiąg wieczystych w zakresie właściwości więcej niż jednego spośród sądów rejonowych działających w tym samym okręgu sądowym,
- 8) ⁽²³⁾ może przekazać jednemu sądowi rejonowemu rozpoznawanie spraw należących do kompetencji sądów grodzkich w zakresie właściwości więcej niż jednego spośród sądów rejonowych działających w tym samym okręgu sądowym,
- 9) ⁽²⁴⁾ może przekazać jednemu sądowi rejonowemu rozpoznawanie spraw w elektronicznym postępowaniu upominawczym należących do właściwości innych sądów rejonowych.

Rozdział 3

Organy sądów

Art. 21. § 1. Organami sądów są:

- 1) w sądzie rejonowym - prezes sądu,
- 2) w sądzie okręgowym - prezes sądu oraz kolegium sądu okręgowego,
- 3) w sądzie apelacyjnym - prezes sądu oraz kolegium sądu apelacyjnego,
- 4) ⁽²⁵⁾ dyrektor sądu apelacyjnego oraz dyrektor sądu okręgowego, a w sądzie rejonowym, w razie jego powołania, kierownik finansowy sądu w obszarach określonych w § 2.

§ 2. ⁽²⁶⁾ Zadania przypisane kierownikowi jednostki na podstawie odrębnych przepisów w zakresie finansowym i gospodarczym, kontroli finansowej, gospodarowania mieniem Skarbu Państwa oraz audytu wewnętrznego, w tych obszarach, wykonuje dyrektor danego sądu, a w sądzie rejonowym, w razie powołania, kierownik finansowy sądu.

§ 3. Dyrektor sądu oraz kierownik finansowy sądu podlega służbowo prezesowi sądu, z zastrzeżeniem art. 177 § 4.

Art. 22. § 1. Prezes sądu:

- 1) kieruje sądem i reprezentuje go na zewnątrz, z wyjątkiem spraw należących do dyrektora sądu lub kierownika finansowego sądu,
- 2) pełni czynności z zakresu administracji sądowej,
- 3) pełni inne czynności przewidziane w ustawie oraz w odrębnych przepisach,
- 4) jest zwierzchnikiem służbowym sędziów danego sądu,
- 5) powierza sędziom pełnienie funkcji i zwalnia z ich pełnienia, po zasięgnięciu wymaganych opinii, z zastrzeżeniem art. 11 § 3.

§ 1a. ⁽²⁷⁾ Prezes sądu apelacyjnego ustala podział czynności w sądzie apelacyjnym, a prezes sądu okręgowego w sądzie okręgowym i w sądach rejonowych działających w okręgu sądowym, najpóźniej do końca listopada każdego roku, a także określa zasady zastępstw sędziów i referendarzy sądowych oraz zasady przydziału spraw poszczególnym sędziom i referendarzom sądowym, chyba że ustawa stanowi inaczej.

§ 2. Prezes sądu w zakresie administracji sądowej podlega Ministrowi Sprawiedliwości oraz prezesowi sądu przełożonego.

§ 3. Prezes sądu okręgowego wykonuje czynności administracji sądowej w stosunku do sądów rejonowych na obszarze właściwości sądu okręgowego oraz sprawuje nadzór nad działalnością tych sądów.

§ 4. Prezes sądu apelacyjnego sprawuje nadzór nad działalnością administracyjną sądów okręgowych na obszarze właściwości sądu apelacyjnego. Prezes sądu apelacyjnego w uzasadnionych wypadkach lub na wniosek prezesa sądu okręgowego może również podjąć czynności z zakresu nadzoru nad działalnością sądów rejonowych na obszarze apelacji.

§ 5. Prezesa sądu zastępuje wiceprezes, a w razie jego nieobecności - wyznaczony sędzia.

§ 6. ⁽²⁸⁾ Jeżeli prezes sądu nie został powołany, jego funkcje wykonuje wiceprezes. W sądzie, w którym powołano więcej niż jednego wiceprezesa, funkcje prezesa wykonuje wiceprezes wyznaczony

przez Ministra Sprawiedliwości, a w razie gdy wiceprezes nie został powołany, wyznaczony przez Ministra Sprawiedliwości, na okres 6 miesięcy, sędzia tego lub przełożonego sądu. Wyznaczonym w tym trybie nie może być sędzia, który ostatnio pełnił funkcje prezesa tego sądu.

Art. 23. § 1. ⁽²⁹⁾ Prezesa sądu apelacyjnego powołuje Minister Sprawiedliwości spośród sędziów sądu apelacyjnego, po zasięgnięciu opinii zgromadzenia ogólnego sędziów sądu apelacyjnego.

§ 2. Minister Sprawiedliwości przedstawia zgromadzeniu ogólnemu kandydata na prezesa, w celu wydania opinii.

§ 3. Jeżeli opinia nie zostanie wydana w terminie dwóch miesięcy od przedstawienia kandydata właściwemu zgromadzeniu ogólnemu, Minister Sprawiedliwości może powołać prezesa sądu apelacyjnego bez opinii.

§ 4. W razie wydania przez zgromadzenie ogólne negatywnej opinii o kandydacie, Minister Sprawiedliwości może go powołać po uzyskaniu pozytywnej opinii Krajowej Rady Sądownictwa. Negatywna opinia Krajowej Rady Sądownictwa jest dla Ministra Sprawiedliwości wiążąca.

§ 5. Jeżeli Krajowa Rada Sądownictwa w terminie miesiąca od przedstawienia przez Ministra Sprawiedliwości zamiaru powołania prezesa, mimo negatywnej opinii zgromadzenia ogólnego, nie wyda opinii, uważa się, że opinia jest pozytywna.

§ 6. Wiceprezesa sądu apelacyjnego powołuje Minister Sprawiedliwości spośród sędziów sądu apelacyjnego, na wniosek prezesa danego sądu apelacyjnego, po zasięgnięciu opinii kolegium tego sądu.

§ 7. Liczbę wiceprezesów sądu apelacyjnego ustala Minister Sprawiedliwości na wniosek prezesa tego sądu.

Art. 24. § 1. ⁽³⁰⁾ Prezesa sądu okręgowego powołuje Minister Sprawiedliwości spośród sędziów sądu apelacyjnego albo sądu okręgowego, po zasięgnięciu opinii zgromadzenia ogólnego sędziów okręgu i opinii prezesa przełożonego sądu apelacyjnego.

§ 2. Do powołania prezesa sądu okręgowego stosuje się przepisy art. 23 § 2-5.

§ 3. Wiceprezesa sądu okręgowego powołuje Minister Sprawiedliwości spośród sędziów sądu okręgowego albo sądu apelacyjnego, na wniosek prezesa danego sądu okręgowego, po zasięgnięciu opinii kolegium tego sądu i opinii prezesa przełożonego sądu apelacyjnego.

§ 4. Liczbę wiceprezesów sądu okręgowego ustala Minister Sprawiedliwości na wniosek prezesa tego sądu, po zasięgnięciu opinii prezesa przełożonego sądu apelacyjnego.

Art. 25. § 1. ⁽³¹⁾ Prezesa sądu rejonowego powołuje Minister Sprawiedliwości spośród sędziów sądu okręgowego albo sądu rejonowego, po zasięgnięciu opinii kolegium przełożonego sądu okręgowego i prezesa przełożonego sądu okręgowego.

§ 2. ⁽³²⁾ Do powołania prezesa sądu rejonowego stosuje się odpowiednio przepisy art. 23 § 2-5, z tym że termin do wydania opinii przez kolegium wynosi czterdzieści dni.

§ 3. Wiceprezesa sądu rejonowego powołuje Minister Sprawiedliwości spośród sędziów sądu rejonowego albo sądu okręgowego na wniosek prezesa danego sądu rejonowego, po zasięgnięciu opinii kolegium przełożonego sądu okręgowego i prezesa przełożonego sądu okręgowego.

§ 4. Liczbę wiceprezesów sądu rejonowego, na wniosek prezesa danego sądu, ustala prezes przełożonego sądu okręgowego.

Art. 25a. ⁽³³⁾ (utracił moc).

Art. 26. § 1. Prezes i wiceprezes sądu apelacyjnego oraz sądu okręgowego są powoływani na okres sześciu lat i nie mogą być, bezpośrednio po zakończeniu kadencji, ponownie powołani do pełnienia tej samej funkcji.

§ 2. ⁽³⁴⁾ Prezes i wiceprezes sądu rejonowego są powoływani na okres czterech lat, najwyżej na dwie kolejne kadencje.

Art. 27. ⁽³⁵⁾ § 1. ⁽³⁶⁾ Prezes i wiceprezes sądu może być odwołany przez Ministra Sprawiedliwości w toku kadencji w przypadku:

- 1) rażącego niewywiązywania się z obowiązków służbowych,
- 2) gdy dalsze pełnienie funkcji z innych powodów nie da się pogodzić z dobrem wymiaru sprawiedliwości.

§ 2. ⁽³⁷⁾ Odwołanie prezesa albo wiceprezesa sądu następuje po zasięgnięciu opinii Krajowej Rady Sądownictwa. Zamiar odwołania, wraz z pisemnym uzasadnieniem, Minister Sprawiedliwości przedstawia Krajowej Radzie Sądownictwa w celu uzyskania opinii. W przypadku, o którym mowa w § 1 pkt 2, negatywna opinia Krajowej Rady Sądownictwa jest dla Ministra Sprawiedliwości wiążąca.

§ 3. Jeżeli Krajowa Rada Sądownictwa, w terminie miesiąca od przedstawienia zamiaru odwołania prezesa albo wiceprezesa, opinii nie wyda, uważa się, że opinia jest pozytywna.

§ 4. W razie złożenia przez prezesa albo wiceprezesa sądu, w trakcie kadencji, rezygnacji z pełnionej funkcji, Minister Sprawiedliwości odwołuje go bez zasięgnięcia opinii, o której mowa w § 2.

Art. 28. § 1. ⁽³⁸⁾ Kolegium sądu apelacyjnego składa się z trzech do pięciu członków, wybieranych przez zgromadzenie ogólne sędziów sądu apelacyjnego spośród sędziów tego sądu, a także z prezesa sądu apelacyjnego. Liczbę członków kolegium pochodzących z wyboru ustala zgromadzenie ogólne sędziów sądu apelacyjnego.

§ 2. ⁽³⁹⁾ Przewodniczącym kolegium sądu apelacyjnego jest prezes sądu apelacyjnego, a w razie jego nieobecności - najstarszy służbą członek kolegium.

§ 3. Kadencja kolegium sądu apelacyjnego trwa dwa lata.

§ 4. Do podjęcia uchwał jest wymagana obecność co najmniej dwóch trzecich składu kolegium sądu apelacyjnego. Uchwały zapadają większością głosów, a w razie równej liczby głosów przesądza głos przewodniczącego.

§ 5. Kolegium sądu apelacyjnego zbiera się w zależności od potrzeb, co najmniej jednak raz na kwartał. Posiedzenia kolegium zwołuje prezes sądu apelacyjnego z własnej inicjatywy lub na wniosek jednej trzeciej liczby członków kolegium.

§ 6. W posiedzeniach kolegium uczestniczy z głosem doradczym dyrektor sądu apelacyjnego w przypadku, o którym mowa w art. 29 § 1 pkt 9.

Art. 29. § 1. Kolegium sądu apelacyjnego realizuje zadania określone w ustawie, a w szczególności:

- 1) ⁽⁴⁰⁾ na wniosek prezesa sądu apelacyjnego wyraża opinię o projekcie podziału czynności w sądzie apelacyjnym, zasad zastępstw sędziów, a także zasad przydziału spraw poszczególnym sędziom,
- 2) ⁽⁴¹⁾ przedstawia zgromadzeniu ogólnemu sędziów sądu apelacyjnego opinię o kandydatach na stanowiska sędziów,
- 3) ⁽⁴²⁾ wyraża opinię o kandydacie na wiceprezesa sądu apelacyjnego,
- 4) ⁽⁴³⁾ wyraża opinię o kandydatach do pełnienia w sądzie apelacyjnym funkcji przewodniczących wydziałów, zastępców przewodniczących wydziałów, wizytatorów, kierownika szkolenia oraz funkcji albo stanowiska rzecznika prasowego,
- 5) rozpatruje wnioski wynikające z wizytacji i lustracji sądów,
- 6) rozpatruje odwołania od rozstrzygnięcia prezesa sądu apelacyjnego, odmawiającego zgody na podjęcie dodatkowego zatrudnienia przez sędziego,
- 7) wybiera zastępcę rzecznika dyscyplinarnego,
- 8) wyraża opinię w innych sprawach osobowych dotyczących sędziów,
- 9) wyraża opinię o projekcie planu finansowego, o którym mowa w art. 178 § 1,
- 10) wyraża opinię w innych sprawach przedstawionych przez prezesa sądu apelacyjnego, Krajową Radę Sądownictwa oraz Ministra Sprawiedliwości,
- 11) wyraża zgodę na delegowanie sędziego sądu okręgowego przez prezesa sądu apelacyjnego,
- 12) wypowiada się w przypadkach zachowań sędziów naruszających zasady etyki.

§ 2. ⁽⁴⁴⁾ (uchylony).

Art. 30. § 1. ⁽⁴⁵⁾ Kolegium sądu okręgowego składa się z czterech do ośmiu członków, wybieranych przez zgromadzenie ogólne sędziów okręgu, spośród jego członków, będących sędziami sądu okręgowego oraz z prezesa sądu okręgowego. Liczbę członków kolegium pochodzących z wyboru ustala zgromadzenie ogólne sędziów okręgu.

§ 2. Do kolegium sądu okręgowego stosuje się odpowiednio przepisy art. 28 § 2-6.

Art. 31. § 1. Kolegium sądu okręgowego realizuje zadania określone w ustawie, a w szczególności:

- 1) ⁽⁴⁶⁾ na wniosek prezesa sądu okręgowego wyraża opinię o projekcie podziału czynności w sądzie okręgowym i sądach rejonowych, działających w okręgu sądowym, zasad zastępstw sędziów i referendarzy sądowych, a także zasad przydziału spraw poszczególnym sędziom oraz referendarzom

- sądowym,
- 2) przedstawia zgromadzeniu ogólnemu sędziów okręgu opinię o kandydatach na stanowiska sędziów sądów rejonowych i okręgowych,
  - 3) wyraża opinię o kandydatach na wiceprezesa sądu okręgowego oraz prezesów i wiceprezesów sądów rejonowych,
  - 4) ⁽⁴⁷⁾ wyraża opinię o kandydatach do pełnienia w sądzie okręgowym funkcji przewodniczących wydziałów, zastępców przewodniczących wydziałów, wizytatorów, kierownika szkolenia oraz funkcji albo stanowiska rzecznika prasowego, a także funkcji przewodniczących wydziałów i zastępców przewodniczących wydziałów w sądach rejonowych oraz wyraża opinię w sprawie zwolnienia z pełnienia tych funkcji,
  - 5) rozpatruje wnioski wynikające z wizytacji i lustracji sądów,
  - 6) rozpatruje odwołania od rozstrzygnięcia prezesa sądu okręgowego, odmawiającego zgody na podjęcie dodatkowego zatrudnienia przez sędziego,
  - 7) wybiera zastępcę rzecznika dyscyplinarnego,
  - 8) wyraża opinię o projektach planów finansowych, o których mowa w art. 178 § 1,
  - 9) wyraża opinię w sprawach przedstawionych przez prezesa sądu okręgowego, prezesa sądu apelacyjnego, Krajową Radę Sądownictwa oraz Ministra Sprawiedliwości,
  - 10) ⁽⁴⁸⁾ (uchylony),
  - 11) wyraża zgodę na delegowanie sędziego sądu rejonowego albo sędziego sądu okręgowego przez prezesa sądu okręgowego,
  - 12) wypowiada się w przypadkach zachowań sędziów naruszających zasady etyki.
- § 2. W sprawach istotnych dla danego sądu rejonowego kolegium sądu okręgowego może zasięgnąć opinii sędziów tego sądu, wyrażonej na zebraniu sędziów.
- § 3. ⁽⁴⁹⁾ (uchylony).

Art. 32. ⁽⁵⁰⁾ § 1. Dyrektora sądu apelacyjnego, dyrektora sądu okręgowego oraz kierownika finansowego sądu rejonowego, powołuje i odwołuje odpowiednio - na wniosek prezesa danego sądu apelacyjnego, okręgowego albo rejonowego, Minister Sprawiedliwości.

§ 2. We wniosku, o którym mowa w § 1, prezes danego sądu przedstawia Ministrowi Sprawiedliwości kandydata do objęcia stanowiska, który został wyłoniony w drodze konkursu na pierwszym miejscu według kolejności.

§ 3. ⁽⁵¹⁾ Przed powołaniem na stanowisko dyrektora sądu apelacyjnego, dyrektora sądu okręgowego oraz kierownika finansowego sądu rejonowego Minister Sprawiedliwości zasięga z Krajowego Rejestru Karnego informacji o kandydacie do objęcia danego stanowiska.

§ 4-6. ⁽⁵²⁾ (uchylone).

§ 7. W przypadku odmowy powołania dyrektora sądu albo kierownika finansowego sądu, o których mowa w § 1, właściwy prezes sądu może złożyć wniosek o powołanie na dane stanowisko następnego z kandydatów wyłonionych w drodze konkursu albo ponownie zarządza konkurs.

§ 8. Minister Sprawiedliwości może odwołać dyrektora lub kierownika finansowego, o których mowa w § 1, także z własnej inicjatywy, po zasięgnięciu opinii prezesa danego sądu.

§ 9. Minister Sprawiedliwości, jeżeli przemawiają za tym szczególne względy, takie jak wielkość sądu i rozmiary jego zadań, może powołać zastępcę dyrektora sądu apelacyjnego, zastępcę dyrektora sądu okręgowego lub zastępcę kierownika finansowego sądu rejonowego. Przepisy § 1-8 stosuje się odpowiednio.

§ 10. W sądzie, w którym nie powołano zastępcy, o którym mowa w § 9, prezes danego sądu, na wniosek dyrektora lub kierownika finansowego, po uzyskaniu zgody Ministra Sprawiedliwości, wyznacza osobę upoważnioną do wykonywania obowiązków tego organu w określonym czasie lub w określonym zakresie.

§ 11. W sądzie rejonowym, w którym nie powołano kierownika finansowego, Minister Sprawiedliwości, jeżeli przemawiają za tym szczególne względy, takie jak wielkość sądu rejonowego i rozmiary jego zadań, może powierzyć dyrektorowi sądu okręgowego, na obszarze którego działa dany sąd rejonowy, wykonywanie zadań w zakresie planowania i wykonywania budżetu oraz dysponowania środkami budżetu tego sądu rejonowego.

Art. 32a. ⁽⁵³⁾ § 1. Dyrektorów i kierownika finansowego, o których mowa w art. 32 § 1, oraz ich zastępców, powołuje się spośród kandydatów, którzy:

- 1) posiadają wykształcenie wyższe magisterskie,
- 2) posiadają co najmniej 5-letni staż pracy, w tym co najmniej 2 lata na stanowisku kierowniczym,
- 3) posiadają obywatelstwo polskie, mają pełną zdolność do czynności prawnych i korzystają z pełni praw publicznych,
- 4) nie byli karani za przestępstwo lub przestępstwo skarbowe,
- 5) nie są pozbawieni władzy rodzicielskiej z powodu jej nadużywania lub rażącego zaniedbywania swoich obowiązków względem dziecka,
- 6) nie byli karani zakazem pełnienia funkcji związanych z dysponowaniem środkami publicznymi, o którym mowa w art. 31 ust. 1 pkt 4 ustawy z dnia 17 grudnia 2004 r. o odpowiedzialności za naruszenie dyscypliny finansów publicznych (Dz. U. z 2005 r. Nr 14, poz. 114 i Nr 249, poz. 2104 oraz z 2006 r. Nr 79, poz. 551),
- 7) posiadają nieposzlakowaną opinię,
- 8) wyróżniają się wiedzą teoretyczną i doświadczeniem w dziedzinie finansów publicznych, prowadzenia inwestycji i gospodarowania mieniem Skarbu Państwa oraz
- 9) przeciwko którym nie jest prowadzone postępowanie o przestępstwo ścigane z oskarżenia publicznego lub przestępstwo skarbowe.

§ 2. W celu wyłonienia kandydatów na stanowiska, o których mowa w art. 32 § 1 i 9, konkurs zarządza i przeprowadza prezes danego sądu apelacyjnego, okręgowego albo rejonowego.

§ 3. Prezes danego sądu publikuje ogłoszenie o konkursie na wolne stanowisko dyrektora albo kierownika finansowego tego sądu w dzienniku o zasięgu ogólnopolskim. Ogłoszenie powinno zawierać oznaczenie stanowiska, wymagane kwalifikacje, wykaz niezbędnych dokumentów, miejsce i termin składania wniosków, zakres konkursu i kryteria ocen.

§ 4. Informacje o kandydatach, którzy zgłosili się do konkursu, stanowią informację publiczną, w zakresie objętym wymaganiami określonymi w ogłoszeniu o konkursie.

§ 5. Po upływie terminu do składania dokumentów, określonego w ogłoszeniu o konkursie, prezes danego sądu niezwłocznie publikuje na stronie internetowej danego sądu oraz na tablicy ogłoszeń w siedzibie danego sądu listę kandydatów, którzy spełniają wymagania formalne określone w tym ogłoszeniu. Lista ta zawiera imię i nazwisko kandydata oraz jego miejsce zamieszkania w rozumieniu przepisów Kodeksu cywilnego.

§ 6. Konkurs przeprowadza komisja konkursowa powołana przez prezesa danego sądu. Członkiem komisji konkursowej może być wyłącznie osoba dająca rękojmię bezstronnego pełnienia tej funkcji w interesie sądu. Komisji przewodniczy prezes danego sądu.

§ 7. Do komisji konkursowej nie może być powołana osoba kandydująca na stanowisko dyrektora albo kierownika finansowego, osoba będąca małżonkiem, krewnym lub powinowatym osoby kandydującej na to stanowisko albo pozostająca wobec niej w takim stosunku prawnym lub faktycznym, że może to budzić uzasadnione wątpliwości co do jej bezstronności.

§ 8. W toku konkursu sprawdzeniu podlegają kwalifikacje, wiedza, predyspozycje oraz umiejętności niezbędne do wykonywania zadań na stanowisku dyrektora albo kierownika finansowego sądu.

§ 9. Członkowie komisji konkursowej mają obowiązek zachowania w tajemnicy informacji dotyczących osób kandydujących na stanowisko dyrektora albo kierownika finansowego sądu, uzyskanych w czasie konkursu.

§ 10. Po przeprowadzeniu konkursu komisja konkursowa:

- 1) ustala wynik konkursu, wskazując kolejność kandydatów na stanowisko dyrektora albo kierownika finansowego sądu lub podając przyczyny braku wyboru kandydata,
- 2) zawiadamia pisemnie osoby, które kandydowały na stanowisko dyrektora albo kierownika finansowego sądu, o wynikach konkursu oraz przekazuje dokumentację z przebiegu konkursu prezesowi danego sądu.

§ 11. Po zakończeniu konkursu prezes danego sądu udostępnia osobie, która kandydowała na stanowisko dyrektora albo kierownika finansowego sądu, na jej wniosek, informacje o jej indywidualnych wynikach.

§ 12. W przypadku braku wyboru kandydata prezes danego sądu ponownie zarządza konkurs.

§ 13. Minister Sprawiedliwości określi, w drodze rozporządzenia:

- 1) organizację, sposób i tryb przeprowadzania konkursu,
- 2) skład komisji konkursowej,
- 3) kryteria oceny kwalifikacji, wiedzy, predyspozycji oraz umiejętności osoby kandydującej na stanowisko dyrektora albo kierownika finansowego sądu,

4) zakres informacji udostępnianych osobie kandydującej i sposób ich udostępniania
- uwzględniając potrzebę zapewnienia obiektywności wyboru, sprawnego przeprowadzenia konkursu, wszechstronnej oceny kwalifikacji kandydatów, powszechnego dostępu do konkursu oraz jawności prac komisji konkursowej.

Rozdział 4

Samorząd sędziowski

Art. 33. ⁽⁵⁴⁾ § 1. Zgromadzenie ogólne sędziów sądu apelacyjnego składa się z sędziów tego sądu.

§ 2. Przewodniczącym zgromadzenia ogólnego sędziów sądu apelacyjnego jest prezes sądu apelacyjnego. W razie nieobecności prezesa sądu, obowiązki przewodniczącego pełni najstarszy służbą wiceprezes tego sądu.

§ 3. Członkowie zgromadzenia ogólnego sędziów sądu apelacyjnego są obowiązani brać udział w posiedzeniach zgromadzenia. Delegowanie do pełnienia czynności na podstawie art. 77 nie zwalnia członka zgromadzenia od tego obowiązku.

§ 4. Sędziowie niebędący członkami zgromadzenia ogólnego sędziów sądu apelacyjnego mogą brać udział w posiedzeniu tego zgromadzenia, bez prawa głosu i wyboru.

§ 5. Do podjęcia uchwał zgromadzenia ogólnego sędziów sądu apelacyjnego jest wymagana obecność przynajmniej dwóch trzecich liczby jego członków. Uchwały zapadają bezwzględną większością głosów. Głosowanie jest tajne w sprawach, o których mowa w art. 34 pkt 1-5, a ponadto jeżeli żądanie takie zgłosi chociażby jeden z obecnych członków zgromadzenia.

§ 6. Zgromadzenie ogólne sędziów sądu apelacyjnego zbiera się co najmniej raz w roku; posiedzenia zgromadzenia zwołuje prezes sądu apelacyjnego z własnej inicjatywy lub na wniosek Ministra Sprawiedliwości, kolegium sądu apelacyjnego albo jednej piątej liczby członków zgromadzenia.

Art. 34. ⁽⁵⁵⁾ Zgromadzenie ogólne sędziów sądu apelacyjnego realizuje zadania określone w ustawach, a w szczególności:

- 1) przedstawia Krajowej Radzie Sądownictwa kandydatów na stanowiska sędziów sądu apelacyjnego spośród osób zaopiniowanych przez kolegium właściwego sądu,
- 2) wybiera przedstawicieli na zebranie przedstawicieli zgromadzeń ogólnych sędziów sądów apelacyjnych,
- 3) wyraża opinię o kandydatach na prezesa sądu apelacyjnego,
- 4) wybiera członków kolegium sądu apelacyjnego,
- 5) wybiera kandydata na rzecznika dyscyplinarnego,
- 6) wysłuchuje informacji prezesa sądu apelacyjnego o działalności sądów oraz wyraża opinię w tym zakresie,
- 7) rozpatruje sprawozdania z działalności kolegium sądu apelacyjnego oraz omawia kierunki jego pracy.

Art. 35. § 1. ⁽⁵⁶⁾ Zgromadzenie ogólne sędziów okręgu składa się z sędziów sądu okręgowego, oraz delegatów sądów rejonowych działających na obszarze właściwości sądu okręgowego, w liczbie odpowiadającej połowie liczby sędziów sądu okręgowego. Delegatów wybiera zebranie sędziów danego sądu rejonowego, na okres dwóch lat. Zebraniu sędziów przewodniczy prezes sądu. Liczbę delegatów sędziów dla każdego sądu rejonowego ustala kolegium sądu okręgowego, w miarę możliwości, proporcjonalnie do liczby sędziów w danym sądzie.

§ 2. Jeżeli zgromadzenie ogólne sędziów okręgu utworzone na podstawie § 1 miałyby liczyć więcej niż stu pięćdziesięciu członków, jego funkcje wykonuje zgromadzenie przedstawicieli.

§ 3. ⁽⁵⁷⁾ W przypadku, o którym mowa w § 2, w sądach rejonowych okręgu i w sądzie okręgowym dokonuje się wyboru przedstawicieli. Liczba przedstawicieli wszystkich sądów rejonowych okręgu odpowiada połowie liczby przedstawicieli sądu okręgowego. Przedstawiciele wybiera zebranie sędziów danego sądu, na okres dwóch lat. Zebraniu sędziów przewodniczy prezes sądu. Liczbę przedstawicieli sędziów dla każdego sądu ustala kolegium sądu okręgowego, w miarę możliwości, proporcjonalnie do liczby sędziów w danym sądzie.

§ 4. Przewodniczącym zgromadzenia ogólnego sędziów okręgu jest prezes sądu okręgowego. W razie nieobecności prezesa sądu obowiązki przewodniczącego pełni najstarszy służbą wiceprezes tego sądu.

§ 5. Członkowie zgromadzenia ogólnego sędziów okręgu są obowiązani brać udział w posiedzeniach zgromadzenia. Delegowanie do pełnienia czynności na podstawie art. 77 nie zwalnia członka zgromadzenia od tego obowiązku.

§ 6. Sędziowie niebędący członkami zgromadzenia ogólnego sędziów okręgu mogą brać udział w posiedzeniu tego zgromadzenia, bez prawa głosu i wyboru.

§ 7. Do podjęcia uchwał zgromadzenia ogólnego sędziów okręgu jest wymagana obecność przynajmniej dwóch trzecich liczby jego członków. Uchwały zapadają bezwzględną większością głosów. Głosowanie jest tajne w sprawach, o których mowa w art. 36 pkt 1-4, a ponadto jeżeli żądanie takie zgłosi chociażby jeden z obecnych członków zgromadzenia.

§ 8. Zgromadzenie ogólne sędziów okręgu zbiera się co najmniej raz w roku; posiedzenia zgromadzenia zwołuje prezes sądu okręgowego z własnej inicjatywy lub na wniosek Ministra Sprawiedliwości, kolegium sądu okręgowego, jednej piątej liczby członków zgromadzenia albo jednej piątej liczby sędziów danego obszaru sądu okręgowego.

§ 9. Przepisy § 4-7 oraz art. 36 stosuje się odpowiednio do zgromadzeń przedstawicieli.

Art. 36. Zgromadzenie ogólne sędziów okręgu realizuje zadania określone w ustawach, a w szczególności:

- 1) przedstawia Krajowej Radzie Sądownictwa, po uzyskaniu opinii kolegium sądu, kandydatów na stanowiska sędziów,
- 2) wybiera przedstawicieli na zebranie przedstawicieli zgromadzeń ogólnych sędziów,
- 3) wyraża opinię o kandydatach na prezesa sądu okręgowego,
- 4) ustala liczbę i wybiera członków kolegium sądu okręgowego,
- 5) wysłuchuje informacji prezesa sądu okręgowego o działalności sądów oraz wyraża opinię w tym zakresie,
- 6) rozpatruje sprawozdania z działalności kolegium sądu okręgowego oraz omawia kierunki jego pracy.

Rozdział 5

Nadzór nad działalnością administracyjną sądów

Art. 37. § 1. Osoby powołane do kierowania sądami i nadzoru nad działalnością administracyjną sądów mają prawo wglądu w czynności sądów, mogą żądać wyjaśnień oraz usunięcia uchybień. Zadania z zakresu nadzoru nad działalnością administracyjną sądów prezesi sądów wykonują osobiście oraz przez wyznaczone do tego osoby.

§ 2. Minister Sprawiedliwości oraz prezesi sądów uchylają zarządzenia administracyjne niezgodne z prawem.

§ 3. Osoby, o których mowa w § 2, mogą uchylać zarządzenia administracyjne naruszające sprawność postępowania sądowego lub z innych powodów niecelowe.

§ 4. ⁽⁵⁸⁾ W razie stwierdzenia uchybienia w zakresie sprawności postępowania sądowego, Minister Sprawiedliwości oraz prezesi sądów mogą zwrócić na nie, na piśmie, uwagę i żądać usunięcia skutków tego uchybienia. Sędzia, którego dotyczy zwrócona uwaga, może w terminie siedmiu dni złożyć pisemne zastrzeżenie do organu, który zwrócił uwagę, co nie zwalnia go od obowiązku usunięcia skutków uchybienia. Przepis art. 108 § 1 stosuje się odpowiednio.

§ 4a. ⁽⁵⁹⁾ W razie złożenia zastrzeżenia, organ, o którym mowa w § 4, uchyla uwagę albo przekazuje sprawę do rozpoznania sądowi dyscyplinarnemu.

§ 4b. ⁽⁶⁰⁾ Odpis pisma zawierającego stwierdzenie uchybienia i zwrócenie uwagi dołącza się do akt osobowych sędziego.

§ 4c. ⁽⁶¹⁾ Po upływie pięciu lat od zwrócenia uwagi, na wniosek sędziego, Minister Sprawiedliwości lub prezes właściwego sądu zarządza usunięcie z akt osobowych sędziego odpisu pisma, o którym mowa w § 4b, jeżeli w tym okresie nie stwierdzono kolejnego uchybienia w zakresie sprawności postępowania sądowego, skutkującego zwróceniem uwagi lub nie wytknięto uchybienia w trybie art. 40 § 1. W takim przypadku dopuszczalne jest tylko jednoczesne usunięcie z akt osobowych sędziego odpisów wszystkich pism i postanowień, o których mowa w § 4b i art. 40 § 3.

§ 5. Minister Sprawiedliwości może zwrócić prezesowi lub wiceprezesowi sądu uwagę na piśmie, jeżeli stwierdzi uchybienia w zakresie kierowania sądem albo sprawowania przez prezesa przysługującego mu nadzoru nad działalnością administracyjną sądów.

§ 5a. ⁽⁶²⁾ Uprawnienia, o których mowa w § 5, przysługują także prezesowi sądu apelacyjnego wobec prezesów lub wiceprezesów sądów okręgowych i rejonowych, działających w obszarze apelacji, a prezesowi sądu okręgowego wobec prezesów lub wiceprezesów sądów rejonowych, działających w okręgu sądowym. O zwróceniu uwagi prezesa właściwych sądów zawiadamiają Ministra Sprawiedliwości.

§ 6. Prezes sądu przełożonego niezwłocznie zawiadamia prezesa właściwego sądu o stwierdzonych uchybieniach w działaniu tego sądu. W razie stwierdzenia istotnych uchybień w działaniu sądu, prezes tego sądu niezwłocznie zawiadamia o stwierdzonych uchybieniach prezesa sądu przełożonego, a prezes sądu apelacyjnego - Ministra Sprawiedliwości; właściwy prezes informuje równocześnie o działaniach podjętych w celu usunięcia tych uchybień.

§ 7. Osoby, o których mowa w § 1, mogą być obecne na rozprawie toczącej się z wyłączeniem jawności.

Art. 38. § 1. Czynnościami z zakresu nadzoru nad działalnością administracyjną sądów są w szczególności:

- 1) wizytacja sądu albo jego niektórych jednostek organizacyjnych,
- 2) lustracja w sądzie,
- 3) badanie toku i sprawności postępowania w poszczególnych sprawach,
- 4) kontrola działalności sekretariatu w sądzie.

§ 2. Wizytacja obejmuje pełną działalność sądu albo jego jednostki organizacyjnej.

§ 3. Lustracja obejmuje wybrane zagadnienia z działalności sądu.

§ 4. Czynności, o których mowa w § 1 pkt 1-3, mogą być wykonywane wyłącznie przez sędziów.

§ 5. Minister Sprawiedliwości, po zasięgnięciu opinii Krajowej Rady Sądownictwa, określi, w drodze rozporządzenia, szczegółowy tryb sprawowania nadzoru nad działalnością administracyjną sądów przez organy i osoby do tego wyznaczone oraz podział zadań tego nadzoru pomiędzy prezesami sądów.

Art. 39. Czynności z zakresu nadzoru nad działalnością administracyjną sądów nie mogą wkraczać w dziedzinę, w której sędziowie są niezawisli.

Art. 40. § 1. ⁽⁶³⁾ Sąd apelacyjny lub sąd okręgowy jako sąd odwoławczy, w razie stwierdzenia przy rozpoznawaniu sprawy oczywistej obrazy przepisów, niezależnie od innych uprawnień, wytyka uchybienie właściwemu sądowi. Sąd apelacyjny lub sąd okręgowy przed wytknięciem uchybienia może żądać wyjaśnień od sędziego przewodniczącego składowi sądu orzekającego w pierwszej instancji. Stwierdzenie i wytknięcie uchybienia nie wpływa na rozstrzygnięcie sprawy.

§ 2. O wytknięciu uchybienia sąd apelacyjny lub sąd okręgowy, o którym mowa w § 1, zawiadamia prezesa właściwego sądu, a w przypadkach poważniejszych uchybień - także Ministra Sprawiedliwości.

§ 3. ⁽⁶⁴⁾ Odpis postanowienia sądu apelacyjnego lub sądu okręgowego jako sądu odwoławczego, zawierającego wytknięcie uchybień, dołącza się do akt osobowych sędziego.

§ 4. ⁽⁶⁵⁾ Po upływie pięciu lat od wytknięcia uchybienia w trybie określonym w § 1, na wniosek sędziego, prezes właściwego sądu zarządza usunięcie z akt osobowych sędziego odpisu postanowienia, o którym mowa w § 3, jeżeli w tym okresie nie stwierdzono kolejnej oczywistej obrazy przepisów przy rozpoznawaniu sprawy przez sąd odwoławczy, skutkującej wytknięciem uchybienia lub nie zwrócono uwagi w trybie art. 37 § 4. W takim przypadku dopuszczalne jest tylko jednoczesne usunięcie z akt osobowych sędziego odpisów wszystkich pism i postanowień, o których mowa w § 3 i art. 37 § 4b.

Art. 41. § 1. Minister Sprawiedliwości, po zasięgnięciu opinii Krajowej Rady Sądownictwa, wydaje, w drodze rozporządzenia, regulamin wewnętrznego urzędowania sądów powszechnych określający wewnętrzną organizację i porządek funkcjonowania sądów, porządek czynności w sądach, porządek urzędowania organów sądów i wykonywania zadań sędziów pełniących funkcje kierownicze, tok czynności administracyjnych w sprawach należących do właściwości sądów, dopuszczalne systemy i rozkład czasu urzędowania oraz szczegółowe warunki udostępniania pomieszczeń dla uczestników postępowania, świadków i innych osób przebywających w sądach. Wydając rozporządzenie, należy brać pod uwagę zasady sprawności, racjonalności, ekonomicznego i szybkiego działania, uwzględniając potrzeby zapewnienia rzetelnego wykonywania zadań powierzonych sądom.

§ 2. Minister Sprawiedliwości określi, w drodze rozporządzenia, szczegółowe czynności sądów w sprawach z zakresu międzynarodowego postępowania cywilnego oraz karnego w stosunkach międzynarodowych, w tym: uwierzytelnianie dokumentów przeznaczonych do użytku za granicą, sposób

wykonywania czynności dotyczących osób korzystających z immunitetów i przywilejów dyplomatycznych i konsularnych oraz czynności z udziałem tych osób, czynności związane ze stawiennictwem przed sądami, tryb ustalania obywatelstwa, szczegółowy tryb występowania o pomoc prawną i udzielania takiej pomocy sądom i innym organom państw obcych oraz szczegółowy tryb występowania o wydanie osób ściganych lub skazanych oraz inne formy współpracy w sprawach karnych.

Rozdział 6

Ogólne przepisy o czynnościach sądów

Art. 42. § 1. Sądy wydają wyroki w imieniu Rzeczypospolitej Polskiej.

§ 2. Sądy rozpoznają i rozstrzygają sprawy w postępowaniu jawnym.

§ 3. Rozpoznanie sprawy w postępowaniu niejawnym lub wyłączenie jawności postępowania jest dopuszczalne jedynie na podstawie przepisów ustaw.

Art. 43. § 1. Sąd może pełnić czynności poza swoją siedzibą, a w razie konieczności także poza obszarem swojej właściwości, jeżeli wymaga tego dobro wymiaru sprawiedliwości lub jeżeli przez to nastąpi znaczne zmniejszenie kosztów.

§ 2. Minister Sprawiedliwości może zarządzić odbywanie stałych posiedzeń sądów poza siedzibą sądu.

Art. 44. § 1. W przypadkach przewidzianych w ustawach sądy są obowiązane wykonywać poszczególne czynności sądowe na żądanie innych sądów oraz innych organów.

§ 2. Sądy są obowiązane udzielać pomocy sądowej również na żądanie sądów zagranicznych, jeżeli wzajemność jest zapewniona; żądanie pomocy sądowej, skierowane przez Ministra Sprawiedliwości, jest wiążące dla sądu wezwanego.

§ 3. Sądy są obowiązane wykonywać czynności dowodowe, w zakresie przewidzianym w przepisach o postępowaniu cywilnym, na wniosek organów orzekających w przypadkach innych niż wymienione w § 1 i 2, jeżeli wniosek został skierowany przez Ministra Sprawiedliwości.

§ 4. O wykonanie czynności wymienionych w § 3 należy zwrócić się do sądu rejonowego, w którego obszarze właściwości czynność ma być wykonana.

Art. 45. § 1. Sędziego w jego czynnościach może zastąpić sędzia tego samego sądu, a także delegowany sędzia sądu równorzędnego lub bezpośrednio wyższego albo bezpośrednio niższego.

§ 2. Zastąpienie, o którym mowa w § 1, może nastąpić na podstawie zarządzenia przewodniczącego wydziału lub prezesa sądu, wydanego na wniosek sędziego albo z urzędu, w celu zapewnienia sprawności postępowania.

Art. 46. § 1. W składzie sądu może brać udział tylko jeden sędzia innego sądu. Sędzia sądu niższego nie może być przewodniczącym składu sądu. Minister Sprawiedliwości może jednak przyznać sędziemu sądu rejonowego, delegowanemu do sądu okręgowego, prawo przewodniczenia w sprawach rozpoznawanych przez ten sąd w pierwszej instancji, w składzie jednego sędziego i dwóch ławników albo w składzie jednego sędziego.

§ 2. W tym samym składzie sądu nie mogą brać udziału osoby, o których mowa w art. 6.

Art. 47. § 1. Prezes sądu może wyznaczyć sędziego dodatkowego do rozprawy, jeżeli istnieje prawdopodobieństwo, że będzie ona trwać czas dłuższy. W razie potrzeby można wyznaczyć dwóch sędziów dodatkowych; w takim razie należy wskazać kolejność, w której będą oni wstępować do udziału w naradzie i głosowaniu.

§ 2. Sędzia dodatkowy bierze udział w naradzie i głosowaniu, jeżeli jeden z sędziów nie może uczestniczyć w składzie sądu.

Art. 48. § 1. Sędzia przewodniczący składowi sądu może upomnieć osobę, która narusza powagę, spokój lub porządek czynności sądowych, a po bezskutecznym upomnieniu może ją wydalic z sali rozpraw.

§ 2. Sąd może wydalic osobę biorącą udział w sprawie tylko wtedy, gdy mimo uprzedzenia o

skutkach prawnych jej nieobecności przy czynnościach sądowych nadal zachowuje się w sposób określony w § 1.

§ 3. Sąd może wydalic z sali rozpraw publiczność z powodu jej niewłaściwego zachowania.

Art. 49. § 1. ⁽⁶⁶⁾ W razie naruszenia powagi, spokoju lub porządku czynności sądowych albo ublżenia sądowi, innemu organowi państwowemu lub osobom biorącym udział w sprawie, sąd może ukarać winnego karą porządkową grzywny w wysokości do 10.000 złotych lub karą pozbawienia wolności do czternastu dni; osobie pozbawionej wolności, w tym także tymczasowo aresztowanej, można wymierzyć karę przewidzianą w przepisach o wykonywaniu kary pozbawienia wolności albo w przepisach o wykonywaniu tymczasowego aresztowania.

§ 2. Jeżeli czynu określonego w § 1 dopuścił się żołnierz w czynnej służbie wojskowej, sąd - zamiast wymierzenia kary - zwraca się do właściwego dowódcy jednostki wojskowej, który stosuje środki przewidziane w przepisach dotyczących żołnierzy; przepis ten stosuje się odpowiednio do osoby odbywającej zasadniczą służbę w obronie cywilnej.

Art. 50. § 1. Postanowienie o ukaraniu karą porządkową jest natychmiast wykonalne. Od postanowienia przysługuje zażalenie do sądu bezpośrednio przełożonego, a gdy zostało wydane przez sąd apelacyjny - do Sądu Najwyższego. Ponadto do zażalenia stosuje się przepisy o postępowaniu właściwe w sprawie, w której zastosowano karę porządkową. W razie wniesienia zażalenia sąd, który wydał zaskarżone postanowienie, może wstrzymać wykonanie kary porządkowej.

§ 2. Ukazanie karą porządkową nie uchyla odpowiedzialności karnej i dyscyplinarnej za ten sam czyn.

§ 2a. ⁽⁶⁷⁾ Do wykonania kary porządkowej grzywny stosuje się odpowiednio art. 206 § 1 i 2 Kodeksu karnego wykonawczego.

§ 3. ⁽⁶⁸⁾ W razie nieuiszczenia kary porządkowej grzywny, zamienia się ją na karę pozbawienia wolności do siedmiu dni, biorąc pod uwagę rodzaj przewinienia, warunki osobiste ukaranego oraz stopień jego winy. Od postanowienia przysługuje zażalenie. Przepis § 1 stosuje się odpowiednio.

Art. 51. ⁽⁶⁹⁾ § 1. Zarządzenia porządkowe przewodniczącego oraz kary porządkowe wymierzone przez sąd nie mają zastosowania do sędziów i ławników należących do składu orzekającego oraz do prokuratora, radcy Prokuraturii Generalnej Skarbu Państwa biorących udział w sprawie, a także osób, do udziału których w sprawie stosuje się przepisy o prokuratorze.

§ 2. Do obrońcy i pełnomocnika, będącego adwokatem lub aplikantem adwokackim, uprawnionym do występowania przed sądem na podstawie przepisów ustawy z dnia 26 maja 1982 r. - Prawo o adwokaturze (Dz. U. z 2002 r. Nr 123, poz. 1058, z późn. zm.), albo radcą prawnym lub aplikantem radcowskim, uprawnionym do występowania przed sądem na podstawie przepisów ustawy z dnia 6 lipca 1982 r. o radcach prawnych (Dz. U. z 2002 r. Nr 123, poz. 1059, z późn. zm.), biorącego udział w sprawie nie stosuje się kary pozbawienia wolności, o której mowa w art. 49 § 1 i w art. 50 § 3.

Art. 52. Sędziemu dokonującemu czynności sądowej jednoosobowo przysługują prawa przewodniczącego oraz prawa sądu przewidziane w art. 48-50.

Art. 53. § 1. Dla każdej sprawy z zakresu, o którym mowa w art. 1 § 2 i 3, tworzy się akta. Akta mogą być tworzone i przetwarzane także z wykorzystaniem technik informatycznych.

§ 2. Akta sprawy przechowuje się w sądzie przez okres niezbędny ze względu na rodzaj i charakter sprawy, terminy przedawnienia, interesy osób biorących udział w postępowaniu oraz znaczenie materiałów zawartych w aktach jako źródła informacji.

§ 3. ⁽⁷⁰⁾ Po okresie przechowywania w sądzie akta sprawy podlegają przekazaniu do właściwych archiwów państwowych.

§ 4. Minister Sprawiedliwości określi, w drodze rozporządzenia, warunki i zakres przesłanek określonych w § 2 oraz warunki i tryb przechowywania i przekazywania akt, a także warunki i tryb niszczenia akt po upływie okresu ich przechowywania.

Art. 54. § 1. Do budynków sądowych nie wolno wnosic broni ani amunicji, a także materiałów wybuchowych i innych środków niebezpiecznych. Nie dotyczy to osób wykonujących w budynkach sądowych obowiązki służbowe wymagające posiadania broni.

§ 2. Prezes sądu może zarządzić stosowanie środków zapewniających bezpieczeństwo w budynkach sądowych oraz zapobiegających naruszaniu zakazu, o którym mowa w § 1. W takim przypadku do ochrony budynków sądowych oraz osób w nich przebywających stosuje się przepisy o ochronie osób i mienia.

DZIAŁ II

SĘDZIOWIE

Rozdział 1

Status sędziego

Art. 55. § 1. ⁽⁷¹⁾ Sędziów sądów powszechnych do pełnienia urzędu na stanowisku sędziowskim powołuje Prezydent Rzeczypospolitej Polskiej, na wniosek Krajowej Rady Sądownictwa, w terminie miesiąca od dnia przesłania tego wniosku.

§ 2. Sędziowie sądów powszechnych są powoływani na stanowiska:

- 1) sędziego sądu rejonowego,
- 2) sędziego sądu okręgowego,
- 3) sędziego sądu apelacyjnego.

§ 2a. ⁽⁷²⁾ (uchylony).

§ 3. Powołując do pełnienia urzędu na stanowisku sędziowskim, Prezydent Rzeczypospolitej Polskiej wyznacza miejsce służbowe (siedzibę) sędziego. Zmiana miejsca służbowego sędziego może być dokonana bez zmiany stanowiska w przypadkach i w trybie określonych w art. 75.

Art. 56. ⁽⁷³⁾ § 1. Minister Sprawiedliwości, mając na względzie racjonalne wykorzystanie kadr sądownictwa powszechnego, potrzeby wynikające z obciążenia zadaniami poszczególnych sądów, przydziela nowe stanowiska sędziowskie poszczególnym sądom.

§ 2. W razie zwolnienia stanowiska sędziowskiego, prezes sądu, w którym stanowisko zostało zwolnione, zawiadamia o tym Ministra Sprawiedliwości, który, w oparciu o kryteria wymienione w § 1, przydziela stanowisko do danego albo innego sądu, względnie stanowisko znosi.

§ 3. O każdym wolnym stanowisku sędziowskim Minister Sprawiedliwości niezwłocznie obwieszcza w Dzienniku Urzędowym Rzeczypospolitej Polskiej "Monitor Polski".

§ 4. O wolnym stanowisku nie obwieszcza się, jeżeli jego obsadzenie następuje w drodze przeniesienia służbowego sędziego równorzędnego sądu.

Art. 57. § 1. ⁽⁷⁴⁾ Każdy, kto spełnia warunki do objęcia stanowiska sędziego sądu powszechnego, o którym mowa w art. 55 § 2, może zgłosić swoją kandydaturę na jedno wolne stanowisko sędziowskie, w ciągu miesiąca od obwieszczenia, o którym mowa w art. 56. Zgłaszający swoją kandydaturę wypełnia w dwóch egzemplarzach kartę zgłoszenia kandydata na wolne stanowisko sędziowskie oraz dołącza do niej informację z Krajowego Rejestru Karnego dotyczącą jego osoby i zaświadczenie stwierdzające, że jest zdolny, ze względu na stan zdrowia, do pełnienia obowiązków sędziego, z zastrzeżeniem art. 58 § 4a. Zgłaszający urodzony przed dniem 1 sierpnia 1972 r. dołącza również oświadczenie, o którym mowa w art. 7 ust. 1 ustawy z dnia 18 października 2006 r. o ujawnianiu informacji o dokumentach organów bezpieczeństwa państwa z lat 1944-1990 oraz treści tych dokumentów (Dz. U. z 2007 r. Nr 63, poz. 425, Nr 83, poz. 561, Nr 85, poz. 571 i Nr 115, poz. 789), albo informację, o której mowa w art. 7 ust. 3a tej ustawy.

§ 2. Kandydaturę zgłasza się prezesowi sądu okręgowego - gdy zgłoszenie dotyczy stanowiska sędziego sądu rejonowego albo sędziego sądu okręgowego, a prezesowi sądu apelacyjnego - gdy zgłoszenie dotyczy stanowiska sędziego sądu apelacyjnego.

§ 2a. ⁽⁷⁵⁾ Jeżeli swoją kandydaturę zgłosiła osoba, która nie spełnia warunków do objęcia stanowiska sędziego sądu powszechnego, o których mowa w art. 61 § 1 pkt 1, 3, 4 oraz 6 i 7, albo zgłoszenie nastąpiło po upływie terminu, o którym mowa w § 1, lub nie spełnia wymogów formalnych określonych w tym przepisie, prezes sądu zawiadamia zgłaszającego o pozostawieniu zgłoszenia bez rozpatrzenia, podając przyczynę. Osoba, której zgłoszenie pozostawiono bez rozpatrzenia, może, w terminie 7 dni złożyć pisemne zastrzeżenie. Jeżeli prezes sądu nie uwzględni zastrzeżenia, niezwłocznie przekazuje je

wraz ze zgłoszeniem Krajowej Radzie Sądownictwa. W przedmiocie pozostawienia zgłoszenia bez rozpatrzenia rozstrzyga Krajowa Rada Sądownictwa.

§ 3. Prezes sądu, po stwierdzeniu spełniania warunków przez kandydata, przedstawia jego kandydaturę właściwemu kolegium sądu, wraz z oceną jego kwalifikacji, oraz określa termin zgromadzenia ogólnego sędziów, na którym będzie prezentowana kandydatura, wraz z opinią kolegium o kandydacie.

§ 4. O zgłoszeniu każdego kandydata na wolne stanowisko sędziowskie właściwy prezes sądu zawiadamia Ministra Sprawiedliwości, przekazując wypełnioną kartę zgłoszenia kandydata.

§ 5. Minister Sprawiedliwości, po zasięgnięciu opinii Krajowej Rady Sądownictwa, określi, w drodze rozporządzenia, wzór karty zgłoszenia na wolne stanowisko sędziowskie. Karta zgłoszenia powinna zawierać informacje dotyczące warunków wymaganych przez ustawę od kandydatów na stanowisko sędziowskie.

§ 6. Minister Sprawiedliwości, w porozumieniu z ministrem właściwym do spraw zdrowia, po zasięgnięciu opinii Krajowej Rady Sądownictwa, określi, w drodze rozporządzenia, szczegółowy zakres i sposób przeprowadzania badań kandydatów do objęcia urzędu sędziego, w tym badań lekarskich i psychologicznych, oraz kwalifikacje wymagane od lekarzy i psychologów uprawnionych do przeprowadzania tych badań i wydawania zaświadczeń o zdolności do pełnienia obowiązków sędziego.

Art. 58. § 1. Jeżeli na wolne stanowisko sędziowskie zostanie zgłoszona więcej niż jedna kandydatura, rozpatrzenie wszystkich kandydatów odbywa się na tym samym posiedzeniu zgromadzenia.

§ 2. Zgromadzenie ogólne sędziów ocenia zgłoszonych kandydatów w drodze głosowania i przekazuje prezesowi właściwego sądu wszystkie zgłoszone kandydatury, ze wskazaniem liczby uzyskanych głosów.

§ 3. Kandydatury ocenione w sposób, o którym mowa w § 2, prezes właściwego sądu przekazuje Krajowej Radzie Sądownictwa, za pośrednictwem Ministra Sprawiedliwości.

§ 4. ⁽⁷⁶⁾ Minister Sprawiedliwości zasięga od właściwego komendanta wojewódzkiego (Stołecznego) Policji informacji o każdym z kandydatów do objęcia stanowiska sędziowskiego, z zastrzeżeniem § 4a, a następnie przedstawia kandydatury Krajowej Radzie Sądownictwa, wyrażając o każdym z kandydatów opinię wraz z uzasadnieniem oraz przekazując informację uzyskaną od komendanta wojewódzkiego (Stołecznego) Policji. Informacje o kandydacie do objęcia stanowiska sędziowskiego uzyskuje się i sporządza w oparciu o dane zawarte w policyjnych systemach informatycznych.

§ 4a. ⁽⁷⁷⁾ Dołączanie informacji i zaświadczenia, o których mowa w art. 57 § 1, oraz zasięganie informacji, o której mowa w § 4, nie dotyczy kandydatów zajmujących stanowisko sędziego sądu powszechnego, administracyjnego lub wojskowego oraz stanowisko prokuratora.

§ 5. ⁽⁷⁸⁾ Przedstawiając informację, o której mowa w § 4, komendant wojewódzki (Stołeczny) Policji przekazuje Ministrowi Sprawiedliwości wszystkie zebrane materiały, służące do sporządzenia informacji.

§ 6. ⁽⁷⁹⁾ O treści informacji uzyskanej o kandydacie od komendanta wojewódzkiego (Stołecznego) Policji Minister Sprawiedliwości zawiadamia kandydata najpóźniej z przedstawieniem kandydatury Krajowej Radzie Sądownictwa.

§ 7. ⁽⁸⁰⁾ Minister Sprawiedliwości w porozumieniu z ministrem właściwym do spraw wewnętrznych określi, w drodze rozporządzenia, szczegółowy sposób i tryb sporządzania informacji przez komendanta wojewódzkiego (Stołecznego) Policji o kandydacie do objęcia stanowiska sędziowskiego, mając na względzie sprawność uzyskiwania informacji, dbałość o ochronę dóbr osobistych kandydatów oraz innych praw i wolności chronionych konstytucyjnie.

Art. 59. ⁽⁸¹⁾ Na każde wolne stanowisko sędziowskie, o którym mowa w art. 55 § 2, może zgłosić Krajowej Radzie Sądownictwa kandydata także Minister Sprawiedliwości. Przepisów art. 58 § 1-3 nie stosuje się. Do informacji przedstawianych przez kandydata na urząd sędziego w karcie zgłoszenia przepis art. 57 stosuje się.

Art. 60. Krajowa Rada Sądownictwa rozpatruje kandydatury na stanowiska sędziów sądów powszechnych, w trybie określonym w odrębnej ustawie.

Art. 61. ⁽⁸²⁾ § 1. Na stanowisko sędziego sądu rejonowego może być powołany ten, kto:

- 1) posiada obywatelstwo polskie i korzysta z pełni praw cywilnych i obywatelskich,
- 2) jest nieskazitelnego charakteru,

- 3) ukończył wyższe studia prawnicze w Rzeczypospolitej Polskiej i uzyskał tytuł zawodowy magistra lub zagraniczne studia prawnicze uznane w Rzeczypospolitej Polskiej,
- 4) jest zdolny, ze względu na stan zdrowia, do pełnienia obowiązków sędziego,
- 5) ukończył 29 lat,
- 6) złożył egzamin sędziowski lub prokuratorski,
- 7) ukończył aplikację sędziowską w Krajowej Szkole Sądownictwa i Prokuratury lub pracował w charakterze asesora prokuratorskiego - co najmniej przez trzy lata przed wystąpieniem o powołanie na stanowisko sędziego.

§ 2. Wymagania określone w § 1 pkt 6 i 7 nie dotyczą tego, kto przed powołaniem:

- 1) zajmował stanowisko sędziego sądu administracyjnego lub sądu wojskowego,
- 2) zajmował stanowisko prokuratora,
- 3) pracował w polskiej szkole wyższej, w Polskiej Akademii Nauk, w instytucie naukowo-badawczym lub innej placówce naukowej i ma tytuł naukowy profesora albo stopień naukowy doktora habilitowanego nauk prawnych,
- 4) wykonywał zawód adwokata, radcy prawnego lub notariusza - co najmniej przez trzy lata,
- 5) zajmował stanowisko prezesa, wiceprezesa, starszego radcy lub radcy w Prokuraturii Generalnej Skarbu Państwa - co najmniej przez trzy lata.

§ 3. Na stanowisko sędziego sądu rejonowego może być powołany ten, kto spełnia wymagania określone w § 1 pkt 1-6, ukończył aplikację ogólną prowadzoną przez Krajową Szkołę Sądownictwa i Prokuratury, aplikację notarialną, adwokacką lub radcowską i złożył odpowiedni egzamin, oraz przez okres co najmniej pięciu lat był zatrudniony na stanowisku referendarza sądowego w pełnym wymiarze czasu pracy.

§ 4. Na stanowisko sędziego sądu rejonowego może być powołany ten, kto spełnia wymagania określone w § 1 pkt 1-6, ukończył aplikację ogólną prowadzoną przez Krajową Szkołę Sądownictwa i Prokuratury, aplikację notarialną, adwokacką lub radcowską i złożył odpowiedni egzamin, oraz przez okres co najmniej sześciu lat był zatrudniony na stanowisku asystenta sędziego w pełnym wymiarze czasu pracy.

§ 5. Na stanowisko sędziego sądu rejonowego może być powołany ten, kto zajmował stanowisko asesora prokuratorskiego przez okres co najmniej trzech lat lub jedno ze stanowisk określonych w § 2 pkt 2-4 w okresie pięciu lat przed zgłoszeniem na wolne stanowisko sędziowskie.

§ 6. Do okresu, o którym mowa w § 4, wlicza się okres zatrudnienia na stanowisku referendarza sądowego w pełnym wymiarze czasu pracy.

§ 7. W przypadku zatrudnienia w niepełnym wymiarze czasu pracy, okres, o którym mowa w § 3-6, podlega proporcjonalnemu wydłużeniu.

Art. 62. Profesor lub doktor habilitowany nauk prawnych w polskich szkołach wyższych, w Polskiej Akademii Nauk oraz w instytucjach naukowo-badawczych i innych placówkach naukowych może być powołany na stanowisko sędziego sądu powszechnego, w niepełnym, nie mniejszym niż połowa, wymiarze czasu pracy.

Art. 63. § 1. Na stanowisko sędziego sądu okręgowego może być powołany sędzia sądu rejonowego oraz sędzia wojskowego sądu garnizonowego, który posiada co najmniej czteroletni okres pracy na stanowisku sędziego sądu rejonowego lub sędziego wojskowego sądu garnizonowego lub na stanowisku prokuratora.

§ 1a. ⁽⁸³⁾ Na stanowisko sędziego sądu okręgowego może być powołany również prokurator, który posiada co najmniej czteroletni okres pracy na stanowisku prokuratora lub sędziego.

§ 2. Na stanowisko sędziego sądu okręgowego może być powołany także ten, kto spełnia wymagania określone w art. 61 § 1 pkt 1-4, jeżeli:

- 1) wykonywał zawód adwokata, radcy prawnego lub notariusza - co najmniej przez sześć lat,
- 1a) ⁽⁸⁴⁾ zajmował stanowisko prezesa, wiceprezesa, starszego radcy lub radcy Prokuraturii Generalnej Skarbu Państwa - co najmniej przez sześć lat,
- 2) pracował na stanowisku dydaktycznym, naukowo-dydaktycznym lub naukowym w polskiej szkole wyższej, w Polskiej Akademii Nauk, w instytucie naukowo-badawczym lub innej placówce naukowej, mając tytuł naukowy profesora albo stopień naukowy doktora habilitowanego nauk prawnych,
- 3) zajmował stanowisko sędziego wojskowego sądu okręgowego.

§ 3. Na stanowisko sędziego sądu okręgowego może być powołany ten, kto wykonywał zawód lub

zajmował stanowisko określone w § 2 w okresie 3 lat przed powołaniem.

Art. 63a. ⁽⁸⁵⁾ (uchylony).

Art. 64. § 1. Na stanowisko sędziego sądu apelacyjnego może być powołany sędzia sądu powszechnego i sądu wojskowego, który posiada co najmniej sześcioletni okres pracy na stanowisku sędziego lub prokuratora, w tym co najmniej trzyletni okres pracy na stanowisku sędziego sądu okręgowego, sędziego wojskowego sądu okręgowego lub prokuratora prokuratury okręgowej.

§ 1a. ⁽⁸⁶⁾ Na stanowisko sędziego sądu apelacyjnego może być powołany również prokurator, który posiada co najmniej sześcioletni okres pracy na stanowisku prokuratora lub sędziego, w tym co najmniej trzyletni okres pracy na stanowisku prokuratora prokuratury okręgowej, prokuratora wojskowej prokuratury okręgowej, sędziego sądu okręgowego, sędziego wojskowego sądu okręgowego lub prokuratora prokuratury apelacyjnej, Prokuratury Krajowej, Prokuratury Generalnej, Naczelnej Prokuratury Wojskowej lub prokuratora Instytutu Pamięci Narodowej - Komisji Ścigania Zbrodni przeciwko Narodowi Polskiemu.

§ 2. Na stanowisko sędziego sądu apelacyjnego może być powołany także ten, kto spełnia wymagania określone w art. 61 § 1 pkt 1-4, jeżeli:

- 1) wykonywał zawód adwokata, radcy prawnego lub notariusza co najmniej przez osiem lat,
- 1a) ⁽⁸⁷⁾ zajmował stanowisko prezesa, wiceprezesa, starszego radcy lub radcy Prokuraturii Generalnej Skarbu Państwa - co najmniej przez osiem lat,
- 2) pracował na stanowisku dydaktycznym, naukowo-dydaktycznym lub naukowym w polskiej szkole wyższej, w Polskiej Akademii Nauk, w instytucie naukowo-badawczym lub innej placówce naukowej, mając tytuł naukowy profesora albo stopień naukowy doktora habilitowanego nauk prawnych.

§ 3. Na stanowisko sędziego sądu apelacyjnego może być powołany ten, kto wykonywał zawód lub zajmował stanowisko określone w § 2 w okresie 3 lat przed powołaniem.

Art. 64a. ⁽⁸⁸⁾ (uchylony).

Art. 65. § 1. Stosunek służbowy sędziego nawiązuje się po doręczeniu mu aktu powołania.

§ 2. Sędzia powinien zgłosić się w celu objęcia pierwszego stanowiska w ciągu czternastu dni od dnia otrzymania aktu powołania.

§ 3. W razie nieusprawiedliwionego nieobjęcia pierwszego stanowiska sędziowskiego w terminie określonym w § 2, powołanie traci moc; okoliczność tę stwierdza Minister Sprawiedliwości.

Art. 65a. ⁽⁸⁹⁾ (uchylony).

Art. 65b. ⁽⁹⁰⁾ (uchylony).

Art. 66. ⁽⁹¹⁾ Przy powołaniu sędziego składa ślubowanie wobec Prezydenta Rzeczypospolitej Polskiej według następującej roty:

"Ślubuję uroczyście jako sędzia sądu powszechnego służyć wiernie Rzeczypospolitej Polskiej, stać na straży prawa, obowiązki sędziego wypełniać sumiennie, sprawiedliwość wymierzać zgodnie z przepisami prawa, bezstronnie według mego sumienia, dochować tajemnicy prawnie chronionej, a w postępowaniu kierować się zasadami godności i uczciwości."; składający ślubowanie może dodać na końcu zwrot: "Tak mi dopomóż Bóg".

Art. 67. § 1. ⁽⁹²⁾ Prezes sądu okręgowego prowadzi dla każdego sędziego sądu rejonowego i sędziego sądu okręgowego, sprawującego urząd w okręgu sądowym, osobny wykaz służbowy zawierający podstawowe dane dotyczące jego stosunków służbowych i osobistych w zakresie mającym wpływ na pełnienie urzędu sędziego, a także dane na temat odbytych szkoleń i form doskonalenia zawodowego oraz innych okoliczności wskazujących na specjalizację w poszczególnych dziedzinach prawa lub rozpoznawaniu poszczególnych rodzajów spraw. Prezes sądu apelacyjnego prowadzi taki wykaz dla sędziów sądu apelacyjnego.

§ 2. Minister Sprawiedliwości określi, w drodze rozporządzenia, wzór wykazów służbowych oraz sposób ich prowadzenia, na podstawie akt osobowych prowadzonych dla sędziego, dokumentów oraz innych informacji, stwierdzających dane zamieszczane w wykazie.

Art. 68. § 1. Stosunek służbowy sędziego rozwiązuje się z mocy prawa, jeżeli sędzia zrzekł się urzędu. Zrzeczenie się urzędu jest skuteczne po upływie trzech miesięcy od dnia złożenia na ręce Ministra Sprawiedliwości oświadczenia, chyba że na wniosek sędziego Minister Sprawiedliwości określi inny termin. O zrzeczeniu się urzędu przez sędziego Minister Sprawiedliwości zawiadamia Krajową Radę Sądownictwa i Prezydenta Rzeczypospolitej Polskiej.

§ 2. Prawomocne orzeczenie sądu dyscyplinarnego o złożeniu sędziego z urzędu oraz prawomocne orzeczenie sądu skazujące na środek karny pozbawienia praw publicznych lub zakazu zajmowania stanowiska sędziego pociąga za sobą, z mocy prawa, utratę urzędu i stanowiska sędziego; stosunek służbowy sędziego wygasa z chwilą uprawomocnienia się orzeczenia.

§ 3. Stosunek służbowy sędziego wygasa z dniem utraty przez niego obywatelstwa polskiego.

Art. 69. § 1. ⁽⁹³⁾ Sędzia przechodzi w stan spoczynku z dniem ukończenia 65 roku życia, chyba że nie później niż na sześć miesięcy przed ukończeniem 65 roku życia oświadczy Ministrowi Sprawiedliwości wolę dalszego zajmowania stanowiska i przedstawi zaświadczenie stwierdzające, że jest zdolny, ze względu na stan zdrowia, do pełnienia obowiązków sędziego, wydane na zasadach określonych dla kandydata na stanowisko sędziowskie.

§ 2. ⁽⁹⁴⁾ Sędzia przechodzi na swój wniosek w stan spoczynku, z zachowaniem prawa do uposażenia określonego w art. 100 § 2, po ukończeniu 55 lat przez kobietę, jeżeli przepracowała na stanowisku sędziego lub prokuratora nie mniej niż 25 lat, a 60 lat przez mężczyznę, jeżeli przepracował na stanowisku sędziego lub prokuratora nie mniej niż 30 lat.

§ 3. ⁽⁹⁵⁾ W razie złożenia przez sędziego oświadczenia i przedstawienia zaświadczenia, o których mowa w § 1, sędzia może zajmować stanowisko nie dłużej niż do ukończenia 70 roku życia. Sędzia ten może w każdym czasie przejść w stan spoczynku, składając odpowiednie oświadczenie Ministrowi Sprawiedliwości.

Art. 70. § 1. Sędziego przenosi się w stan spoczynku na jego wniosek albo na wniosek właściwego kolegium sądu, jeżeli z powodu choroby lub utraty sił uznany został przez lekarza orzecznika Zakładu Ubezpieczeń Społecznych za trwale niezdolnego do pełnienia obowiązków sędziego.

§ 2. Z żądaniem przeniesienia w stan spoczynku oraz zbadania niezdolności do pełnienia obowiązków przez sędziego i wydania orzeczenia może wystąpić zainteresowany sędzia lub właściwe kolegium sądu. W przypadku sędziego pełniącego funkcję prezesa sądu okręgowego i apelacyjnego z wnioskiem może wystąpić także Minister Sprawiedliwości.

§ 3. Orzeczenie w sprawie trwałej niezdolności do pełnienia obowiązków sędziego, o którym mowa w § 1 i 2, lekarz orzecznik Zakładu Ubezpieczeń Społecznych doręcza zainteresowanemu sędziemu oraz odpowiednio prezesowi sądu okręgowego albo apelacyjnego, a w przypadku sędziego pełniącego funkcję prezesa sądu okręgowego albo apelacyjnego orzeczenie doręcza się także Ministrowi Sprawiedliwości.

§ 3a. ⁽⁹⁶⁾ Od orzeczenia lekarza orzecznika, o którym mowa w § 1 i 2, zainteresowanemu sędziemu lub kolegium właściwego sądu przysługuje sprzeciw do komisji lekarskiej Zakładu Ubezpieczeń Społecznych, w ciągu 14 dni od dnia doręczenia tego orzeczenia.

§ 4. Koszty badania i wydania orzeczenia pokrywa Skarb Państwa.

Art. 71. § 1. Sędzia może być przeniesiony w stan spoczynku, na wniosek kolegium właściwego sądu, jeżeli z powodu choroby lub płatnego urlopu dla poratowania zdrowia nie pełnił służby przez okres roku. Do okresu tego wlicza się okresy poprzedniej przerwy w pełnieniu służby z powodu choroby lub płatnego urlopu dla poratowania zdrowia, jeżeli okres czynnej służby nie przekroczył 30 dni.

§ 2. Sędzia może być przeniesiony w stan spoczynku, jeżeli bez uzasadnionej przyczyny nie poddał się badaniu, o którym mowa w art. 70 § 2, jeżeli z żądaniem badania wystąpiło kolegium sądu albo Minister Sprawiedliwości.

§ 3. Sędzia może być również przeniesiony w stan spoczynku, na wniosek Ministra Sprawiedliwości, w razie zmiany ustroju sądów lub zmiany granic okręgów sądowych, jeżeli nie został przeniesiony do innego sądu.

Art. 72. O rozwiązaniu stosunku służbowego, o którym mowa w art. 68 § 1, lub o wygaśnięciu stosunku służbowego, o którym mowa w art. 68 § 2, albo o przejściu sędziego w stan spoczynku na podstawie art. 69 sędziego zawiadamia Minister Sprawiedliwości.

Art. 73. § 1. W sprawach przeniesienia sędziego w stan spoczynku, o których mowa w art. 70 i 71, podejmuje decyzję Krajowa Rada Sądownictwa, na wniosek sędziego, kolegium właściwego sądu albo Ministra Sprawiedliwości.

§ 2.⁽⁹⁷⁾ Od decyzji Krajowej Rady Sądownictwa w sprawach, o których mowa w art. 70 i 71, przysługuje odwołanie do Sądu Najwyższego.

§ 3. Odwołanie wnosi się, za pośrednictwem Krajowej Rady Sądownictwa, w terminie miesiąca od doręczenia skarżącemu decyzji. Odwołanie przysługuje sędziemu i prezesowi właściwego sądu, a w sprawach, w których wniosek został złożony przez kolegium sądu albo przez Ministra Sprawiedliwości - także temu kolegium albo Ministrowi Sprawiedliwości.

Art. 74. § 1. Sędzia przeniesiony w stan spoczynku z przyczyn, o których mowa w art. 71 § 3, ma prawo powrócić na stanowisko zajmowane poprzednio albo otrzymać stanowisko równorzędne poprzednio zajmowanemu, jeżeli ustały przyczyny będące podstawą przeniesienia w stan spoczynku.

§ 1a.⁽⁹⁸⁾ Sędzia przeniesiony w stan spoczynku z przyczyn, o których mowa w art. 70 § 1 i art. 71 § 1, ma prawo powrotu na stanowisko zajmowane poprzednio albo stanowisko równorzędne poprzednio zajmowanemu, jeżeli przedstawi zaświadczenie stwierdzające, że jest zdolny, ze względu na stan zdrowia, do pełnienia obowiązków sędziego, wydane przez lekarza orzecznika Zakładu Ubezpieczeń Społecznych.

§ 2.⁽⁹⁹⁾ W celu wykonania prawa, o którym mowa w § 1 i 1a, sędzia zgłasza Krajowej Radzie Sądownictwa zamiar powrotu na stanowisko zajmowane poprzednio albo wniosek o wyznaczenie stanowiska równorzędnego, jeżeli powrót na stanowisko zajmowane poprzednio nie jest możliwy z przyczyn, o których mowa w art. 75 § 2 pkt 1. Krajowa Rada Sądownictwa w terminie miesiąca wydaje w tej sprawie decyzję. W razie decyzji negatywnej sędziemu przysługuje odwołanie do Sądu Najwyższego.

Art. 75. § 1. Przeniesienie sędziego na inne miejsce służbowe może nastąpić tylko za jego zgodą.

§ 2. Zgoda sędziego na przeniesienie na inne miejsce służbowe nie jest wymagana w przypadkach:

- 1) zniesienia stanowiska wywołanego zmianą w organizacji sądownictwa lub zniesienia danego sądu lub wydziału zamiejscowego albo przeniesienia siedziby sądu,
- 2) niedopuszczalności zajmowania stanowiska sędziego w danym sądzie wskutek zawarcia między sędziami związku małżeńskiego albo powstania powinowactwa, o którym mowa w art. 6,
- 3)⁽¹⁰⁰⁾ gdy wymaga tego wzgląd na powagę stanowiska, na podstawie orzeczenia sądu dyscyplinarnego, wydanego na wniosek kolegium właściwego sądu lub Krajowej Rady Sądownictwa,
- 4) przeniesienia w wyniku kary dyscyplinarnej.

§ 3. O przeniesieniu sędziego w przypadkach określonych w § 1 i 2 wydaje decyzję Minister Sprawiedliwości, z tym że przeniesienie sędziego z przyczyn wymienionych w § 2 pkt 1 może nastąpić, jeżeli uwzględnienie wniosku sędziego co do nowego miejsca służbowego nie jest możliwe.

§ 4. W przypadkach, o których mowa w § 2 pkt 1 i 2, od decyzji Ministra Sprawiedliwości sędziemu przysługuje odwołanie do Sądu Najwyższego.

Art. 75a.⁽¹⁰¹⁾ § 1. W razie przeniesienia sędziego na inne miejsce służbowe sędziemu nie przysługuje ekwiwalent pieniężny za dni niewykorzystanego urlopu wypoczynkowego. Sędzia zachowuje prawo do wykorzystania tego urlopu w czasie pełnienia służby w miejscu, do którego przeniesienie nastąpiło.

§ 2. Przepis § 1 stosuje się odpowiednio w przypadku awansowania sędziego na wyższe stanowisko sędziowskie.

Art. 76. W razie przeniesienia sędziego do innej miejscowości, przysługuje mu zwrot kosztów przeniesienia, z wyjątkiem przypadku, gdy przeniesienie nastąpiło w drodze dyscyplinarnej lub na wniosek sędziego. Sędziemu przenoszonemu na jego wniosek Minister Sprawiedliwości, w szczególnie uzasadnionych przypadkach, może przyznać zwrot kosztów przeniesienia.

Art. 77. § 1.⁽¹⁰²⁾ Minister Sprawiedliwości może delegować sędziego, za jego zgodą, do pełnienia obowiązków sędziego lub czynności administracyjnych:

- 1) w innym sądzie,
- 2)⁽¹⁰³⁾ w Ministerstwie Sprawiedliwości lub innej jednostce organizacyjnej podległej Ministrowi Sprawiedliwości albo przez niego nadzorowanej,

- 3) w Sądzie Najwyższym - na wniosek Pierwszego Prezesa Sądu Najwyższego,
  - 4) w sądzie administracyjnym - na wniosek Prezesa Naczelnego Sądu Administracyjnego
- na czas określony, nie dłuższy niż dwa lata, albo na czas nieokreślony.

§ 2. Minister Sprawiedliwości może delegować sędziego, za jego zgodą, na wniosek Przewodniczącego Krajowej Rady Sądownictwa do pełnienia czynności w Biurze tej Rady.

§ 2a.⁽¹⁰⁴⁾ Minister Sprawiedliwości może delegować sędziego, za jego zgodą, do pełnienia czynności w Radzie Programowej Krajowej Szkoły Sądownictwa i Prokuratury lub prowadzenia zajęć szkoleniowych w tej szkole.

§ 3. Minister Sprawiedliwości może delegować sędziego na jego wniosek do pełnienia obowiązków w międzynarodowej sędziowskiej organizacji pozarządowej.

§ 3a.⁽¹⁰⁵⁾ Minister Sprawiedliwości może delegować sędziego, za jego zgodą, do pełnienia obowiązków lub pełnienia określonej funkcji poza granicami państwa w ramach działań podejmowanych przez organizacje międzynarodowe lub ponadnarodowe oraz zespoły międzynarodowe, działające na podstawie umów międzynarodowych, w tym umów konstytuujących organizacje międzynarodowe, ratyfikowanych przez Rzeczpospolitą Polską, zgodnie z kwalifikacjami sędziego, na czas określony, nie dłuższy niż cztery lata, z możliwością ponownego delegowania na kolejny okres, nieprzekraczający czterech lat.

§ 4.⁽¹⁰⁶⁾ Sędzia delegowany na podstawie § 1 pkt 2, na czas nieokreślony, może być odwołany z delegowania, względnie z niego ustąpić za trzymiesięcznym uprzedzeniem. W pozostałych przypadkach delegowania sędziego, odwołanie lub ustąpienie sędziego następuje bez zachowania okresu uprzedzenia.

§ 5.⁽¹⁰⁷⁾ Sędzia delegowany do sądu wyższego, po sześciu miesiącach delegowania, na pozostały okres delegacji uzyskuje prawo do wynagrodzenia zasadniczego w stawce podstawowej, przewidzianego dla sędziego tego sądu.

§ 6.⁽¹⁰⁸⁾ Jeżeli delegowanie sędziego następuje do innej miejscowości, niż miejscowość w której znajduje się miejsce służbowe sędziego, niebędącej miejscem jego stałego zamieszkania, sędziemu delegowanemu w okresie delegowania, jako pracownikowi w podróży służbowej, przysługują następujące należności, rekompensujące niedogodności wynikające z delegowania poza stałe miejsce pełnienia służby:

- 1) prawo do nieodpłatnego zakwaterowania, w warunkach odpowiadających godności urzędu albo zwrot kosztów zamieszkania w miejscu delegowania, w jednej z następujących form:
  - a) zwrotu kosztów faktycznie poniesionych - w wysokości określonej w fakturze,
  - b)⁽¹⁰⁹⁾ miesięcznego ryczałtu - w kwocie nie wyższej niż 78 % podstawy ustalenia wynagrodzenia zasadniczego sędziego, o której mowa w art. 91 § 1c,
- 2) zwrot kosztów pierwszego przejazdu z miejsca stałego zamieszkania do miejsca delegowania, zwrot kosztów ostatniego przejazdu z miejsca delegowania do miejsca stałego zamieszkania oraz zwrot kosztów przejazdów odbywanych nie częściej niż raz w tygodniu do miejsca stałego zamieszkania i z powrotem - w wysokości nie większej niż równowartość ceny przejazdu środkami komunikacji kolejowej, z uwzględnieniem przysługującej sędziemu delegowanemu ulgi na dany środek transportu, bez względu na to, z jakiego tytułu ulga ta przysługuje,
- 3) ryczałt na pokrycie kosztów dojazdów środkami komunikacji miejscowej, o którym mowa w przepisach w sprawie wysokości oraz warunków ustalania należności przysługujących pracownikowi zatrudnionemu w państwowej lub samorządowej jednostce sfery budżetowej z tytułu podróży służbowej na obszarze kraju,
- 4) diety, o których mowa w przepisach w sprawie wysokości oraz warunków ustalania należności przysługujących pracownikowi zatrudnionemu w państwowej lub samorządowej jednostce sfery budżetowej z tytułu podróży służbowej na obszarze kraju,
- 5) zwrot kosztów poniesionych z tytułu używania pojazdów, stanowiących własność pracownika, do celów służbowych, o którym mowa w przepisach w sprawie warunków ustalania oraz sposobu dokonywania zwrotu kosztów używania do celów służbowych samochodów osobowych, motocykli i motorowerów niebędących własnością pracodawcy,
- 6) zwrot kosztów codziennych dojazdów do miejscowości delegowania, o których mowa w § 6b.

§ 6a.⁽¹¹⁰⁾ Świadczenia i należności, o których mowa w § 6 pkt 1 i 2, nie przysługują w wypadkach, gdy odległość od miejscowości w której sędzia delegowany ma miejsce stałego zamieszkania do miejscowości delegowania nie przekracza 60 km, chyba że organ powołany do kierowania jednostką do której delegowanie następuje, na wniosek sędziego delegowanego uzna, że nie jest celowy codzienny

dojazd sędziego delegowanego do miejscowości delegowania.

§ 6b.⁽¹¹¹⁾ Sędzia delegowany, o którym mowa w § 6a, któremu nie przysługują świadczenia i należności, o których mowa w § 6 pkt 1 i 2, ma prawo do zwrotu kosztów codziennych dojazdów do miejscowości delegowania w wysokości nie wyższej niż równowartość przejazdu środkami komunikacji kolejowej lub innym środkiem komunikacji publicznej, z uwzględnieniem przysługującej sędziemu delegowanemu ulgi na dany środek transportu, bez względu na to, z jakiego tytułu ulga ta przysługuje.

§ 7.⁽¹¹²⁾ W razie delegowania sędziego do sądu równorzędnego, sędziemu przysługuje dodatek funkcyjny wizytatora sądu okręgowego.

§ 7a.⁽¹¹³⁾ (utracił moc).

§ 7b.⁽¹¹⁴⁾ (utracił moc).

§ 8. Prezes sądu okręgowego, po uzyskaniu zgody kolegium sądu okręgowego, może delegować sędziego sądu rejonowego albo sędziego sądu okręgowego do pełnienia obowiązków sędziego na obszarze właściwości tego samego sądu okręgowego, jednakże na czas nie dłuższy niż miesiąc w ciągu roku. Prezes sądu apelacyjnego, po uzyskaniu zgody kolegium sądu apelacyjnego, może delegować do sądu apelacyjnego sędziego sądu okręgowego z obszaru właściwości danego sądu apelacyjnego również na czas nie dłuższy niż miesiąc w ciągu roku.

Art. 77a.⁽¹¹⁵⁾ Sędziemu, delegowanemu do wykonania czynności służbowych w innej miejscowości niż miejscowość w której znajduje się jego miejsce służbowe lub miejsce delegowania, o którym mowa w art. 77 § 1-3a, przysługują należności, określone w przepisach w sprawie wysokości oraz warunków ustalania należności przysługujących pracownikowi zatrudnionemu w państwowej lub samorządowej jednostce sfery budżetowej z tytułu podróży służbowej na obszarze kraju.

Art. 78. § 1. Sędziemu delegowanemu do pełnienia czynności w Ministerstwie Sprawiedliwości mogą być powierzane obowiązki na stanowiskach urzędniczych, z wyłączeniem stanowiska dyrektora generalnego urzędu.

§ 1a.⁽¹¹⁶⁾ Obowiązki, o których mowa w § 1, mogą być powierzane sędziemu delegowanemu do pełnienia czynności w Krajowej Szkole Sądownictwa i Prokuratury.

§ 1b.⁽¹¹⁷⁾ Do Ministerstwa Sprawiedliwości albo Krajowej Szkoły Sądownictwa i Prokuratury może być delegowany jedynie sędzia wyróżniający się wysokim poziomem wiedzy prawniczej oraz wykazujący znajomość problematyki w zakresie powierzanych mu obowiązków.

§ 2.⁽¹¹⁸⁾ Sędzia delegowany do pełnienia czynności administracyjnych w Ministerstwie Sprawiedliwości lub Krajowej Szkole Sądownictwa i Prokuratury, a także do prowadzenia zajęć szkoleniowych w Krajowej Szkole Sądownictwa i Prokuratury ma prawo do wynagrodzenia zasadniczego przysługującego mu na zajmowanym stanowisku sędziowskim oraz dodatku za długoletnią pracę. W okresie delegowania sędzia otrzymuje dodatek funkcyjny, określony w rozporządzeniu wydanym na podstawie art. 91 § 8.

§ 3. Ponadto w okresie delegowania, ze względu na charakter pracy i zakres wykonywanych zadań, sędziemu może być przyznany przez Ministra Sprawiedliwości dodatek specjalny w kwocie nieprzekraczającej 40% łącznie wynagrodzenia zasadniczego i dodatku funkcyjnego. Dodatek przyznaje się na czas określony, a w indywidualnych przypadkach - także na czas nieokreślony.

§ 4. W szczególnie uzasadnionych przypadkach dodatek ten może przekraczać wysokość, o której mowa w § 3.

§ 5.⁽¹¹⁹⁾ Minister Sprawiedliwości po zasięgnięciu opinii Krajowej Rady Sądownictwa określi, w drodze rozporządzenia, tryb i szczegółowe warunki delegowania sędziów do pełnienia obowiązków w Ministerstwie Sprawiedliwości, a także pełnienia czynności administracyjnych lub prowadzenia zajęć szkoleniowych w Krajowej Szkole Sądownictwa i Prokuratury oraz tryb i szczegółowe warunki realizacji prawa do nieodpłatnego zakwaterowania i zwrotu kosztów zamieszkania w miejscu delegowania, w tym maksymalną wysokość zwrotu kosztów faktycznie poniesionych oraz wysokość miesięcznego ryczałtu, z uwzględnieniem możliwości zróżnicowania jego wysokości w zależności od miejscowości delegowania, a także tryb, szczegółowe warunki i zakres innych świadczeń, mając na względzie zakres świadczeń przysługujących pracownikom odbywającym podróże służbowe oraz czasowo przenoszonym.

Art. 78a.⁽¹²⁰⁾ §1. Sędzia delegowany na podstawie art. 77 § 3a ma prawo do wynagrodzenia zasadniczego przysługującego mu na zajmowanym stanowisku sędziowskim oraz dodatku za długoletnią pracę, a także do świadczeń odszkodowawczych z tytułu wypadków przy pracy i chorób zawodowych,

jeżeli zdarzenie powodujące powstanie prawa do tych świadczeń zaistniało w czasie pełnienia obowiązków lub funkcji poza granicami państwa. W okresie delegowania do pełnienia funkcji sędzia otrzymuje dodatek funkcyjny, określony w rozporządzeniu wydanym na podstawie art. 91 § 8.

§ 2. Sędziemu delegowanemu w czasie pełnienia obowiązków lub funkcji poza granicami państwa przysługują, wypłacane w walucie polskiej lub obcej:

- 1) dodatek zagraniczny na pokrycie zwiększonych kosztów związanych z pełnieniem obowiązków lub funkcji poza granicami państwa, ustalany odpowiednio do warunków i zakresu ich pełnienia,
- 2) w przypadku powierzenia pełnienia obowiązków lub funkcji pociągających za sobą zmianę miejsca pobytu trwającą co najmniej rok:
  - a) jednorazowy dodatek adaptacyjny,
  - b) pokrycie kosztów podróży przesiedleniowej sędziego delegowanego i każdego przenoszącego się z nim członka rodziny, w tym przewozu ich mienia, niezależnie od terminów ich faktycznego przesiedlenia,
  - c) pokrycie, raz na dwa lata, kosztów przejazdu sędziego delegowanego oraz członków jego rodziny przebywających z nim na stałe poza granicami państwa, z miejsca delegacji do miejsca stałego zamieszkania na urlop wypoczynkowy i z powrotem,
- 3) zwrot kosztów podróży w związku z rozpoczęciem i zakończeniem pełnienia obowiązków lub funkcji poza granicami państwa, podróży służbowej na terytorium obcego państwa poza miejscem delegowania, przejazdu z miejsca delegowania do kraju i z powrotem w uzasadnionych przypadkach służbowych lub losowych,
- 4) zwrot kosztów leczenia, gdy delegacja następuje do państwa niebędącego członkiem Unii Europejskiej,
- 5) pokrycie kosztów zamieszkania w miejscu delegacji do wysokości udokumentowanych wydatków, nieprzekraczających wysokości ustalonego limitu.

§ 3. Sumę należności, o których mowa w § 2, zmniejsza się o kwotę środków pieniężnych otrzymanych przez sędziego delegowanego od strony zagranicznej na pokrycie kosztów związanych z wykonywaniem przez niego obowiązków lub funkcji poza granicami państwa. Należności te nie przysługują, jeżeli sędzia delegowany nie ponosi kosztów, na pokrycie których są one przeznaczone.

§ 4. Wydatki związane z delegacją sędziów poza granice państwa są pokrywane z budżetu państwa ze środków pozostających w dyspozycji Ministra Sprawiedliwości.

§ 5. Wydatki, o których mowa w § 4, mogą być również pokrywane w całości lub w części ze środków przeznaczonych na ten cel przez organizację międzynarodową, którymi dysponowanie powierzono Ministrowi Sprawiedliwości.

§ 6. Do wydatków, o których mowa w § 4, nie zalicza się wynagrodzenia zasadniczego sędziego oraz dodatku za długoletnią pracę przysługujących na zajmowanym stanowisku sędziowskim, do których sędzia zachowuje prawo w czasie delegacji do pełnienia obowiązków lub funkcji poza granicami państwa.

§ 7. Minister Sprawiedliwości, po zasięgnięciu opinii Krajowej Rady Sądownictwa, określi, w drodze rozporządzenia, tryb, wysokość i szczegółowe warunki przyznawania i wypłaty należności, o których mowa w § 2, limity, do wysokości których podlegają zwrotowi koszty zamieszkania, oraz walutę, w której należności takie są wypłacane, uwzględniając zakres ich przyznawania zależnie od miejsca pełnienia obowiązków i powierzonej sędziemu funkcji, a także potrzebę zapewnienia warunków do prawidłowego ich wykonywania oraz konieczność pokrycia zwiększonych kosztów związanych z wykonywaniem tych obowiązków lub funkcji poza granicami państwa oraz z sytuacjami szczególnymi, w tym zdarzeniami losowymi.

Art. 79. Sędzia nie może, powołując się na zasadę niezawisłości sędziowskiej, uchylić się od wykonania poleceń w zakresie czynności administracyjnych, jeżeli z mocy przepisów ustawy należą do obowiązków sędziowskich, a także poleceń dotyczących sprawności postępowania sądowego; może jednak domagać się wydania polecenia na piśmie.

Art. 80. § 1. ⁽¹²¹⁾ Sędzia nie może być zatrzymany ani pociągnięty do odpowiedzialności karnej bez zezwolenia właściwego sądu dyscyplinarnego. Nie dotyczy to zatrzymania w razie ujęcia sędziego na gorącym uczynku przestępstwa, jeżeli zatrzymanie jest niezbędne do zapewnienia prawidłowego toku postępowania. Do czasu wydania uchwały zezwalającej na pociągnięcie sędziego do odpowiedzialności karnej wolno podejmować tylko czynności niecierpiące zwłoki.

§ 2. ⁽¹²²⁾ O zatrzymaniu sędziego niezwłocznie powiadamia się prezesa sądu apelacyjnego

właściwego ze względu na miejsce zatrzymania. Może on nakazać natychmiastowe zwolnienie zatrzymanego sędziego. O fakcie zatrzymania sędziego prezes sądu apelacyjnego niezwłocznie zawiadamia Krajową Radę Sądownictwa, Ministra Sprawiedliwości i Pierwszego Prezesa Sądu Najwyższego.

§ 2a.⁽¹²³⁾ Wniosek o zezwolenie na pociągnięcie sędziego do odpowiedzialności karnej, jeżeli nie pochodzi od prokuratora, powinien być sporządzony i podpisany przez adwokata albo radcę prawnego będącego pełnomocnikiem.

§ 2b.⁽¹²⁴⁾ Jeżeli wniosek o zezwolenie na pociągnięcie sędziego do odpowiedzialności karnej nie odpowiada warunkom formalnym pisma procesowego określonym w Kodeksie postępowania karnego lub jest oczywiście bezzasadny, prezes sądu dyscyplinarnego odmawia jego przyjęcia. Na zarządzenie o odmowie przyjęcia wniosku przysługuje zażalenie do sądu dyscyplinarnego właściwego do rozpoznania wniosku.

§ 2c.⁽¹²⁵⁾ Sąd dyscyplinarny wydaje uchwałę zezwalającą na pociągnięcie sędziego do odpowiedzialności karnej, jeżeli zachodzi dostatecznie uzasadnione podejrzenie popełnienia przez niego przestępstwa. Uchwała zawiera rozstrzygnięcie w przedmiocie zezwolenia na pociągnięcie sędziego do odpowiedzialności karnej wraz z uzasadnieniem.

§ 2d.⁽¹²⁶⁾ Sąd dyscyplinarny rozpoznaje wniosek o zezwolenie na pociągnięcie sędziego do odpowiedzialności karnej w terminie czternastu dni od dnia jego wpłynięcia do sądu dyscyplinarnego, z zastrzeżeniem art. 80a § 1.

§ 2e.⁽¹²⁷⁾ Przed wydaniem uchwały sąd dyscyplinarny wysłuchuje rzecznika dyscyplinarnego, a także sędziego, przedstawiciela organu lub osobę, którzy wnieśli o zezwolenie, jeżeli się stawią. Ich niestawiennictwo nie wstrzymuje rozpoznania wniosku.

§ 2f.⁽¹²⁸⁾ Sędzia, którego dotyczy postępowanie, ma prawo wglądu do dokumentów, które zostały załączone do wniosku. Jednak prokurator, kierując wniosek do sądu dyscyplinarnego, może zastrzec, że dokumenty te lub ich część nie mogą być sędziemu udostępnione z uwagi na dobro postępowania przygotowawczego.

§ 2g.⁽¹²⁹⁾ Jeżeli prokurator złożył zastrzeżenie, o którym mowa w § 2f, przewodniczący sądu dyscyplinarnego niezwłocznie kieruje sprawę na posiedzenie. Sąd dyscyplinarny może odmówić sędziemu wglądu do dokumentów dołączonych do wniosku.

§ 2h.⁽¹³⁰⁾ Jeżeli prokurator składając wniosek o zezwolenie na pociągnięcie sędziego do odpowiedzialności karnej wnosi jednocześnie o zezwolenie na tymczasowe aresztowanie sędziego, uchwała zezwalająca na pociągnięcie sędziego do odpowiedzialności karnej obejmuje również zezwolenie na zatrzymanie sędziego i zastosowanie tymczasowego aresztowania, chyba że sąd dyscyplinarny postanowi inaczej.

§ 3.⁽¹³¹⁾ (uchylony).

§ 4.⁽¹³²⁾ Orzekając w sprawie, o której mowa w § 1, sąd dyscyplinarny może poprzestać na oświadczeniu sędziego, że wnosi o wydanie uchwały o zezwoleniu na pociągnięcie go do odpowiedzialności karnej.

Art. 80a.⁽¹³³⁾ (utracił moc).

Art. 80b.⁽¹³⁴⁾ (utracił moc).

Art. 80c.⁽¹³⁵⁾ (utracił moc).

Art. 80d.⁽¹³⁶⁾ (utracił moc).

Art. 81. Za wykroczenia sędzia odpowiada wyłącznie dyscyplinarnie.

Rozdział 2

Prawa i obowiązki sędziów

Art. 82. § 1.⁽¹³⁷⁾ Sędzia jest obowiązany postępować zgodnie ze ślubowaniem sędziowskim.

§ 2. Sędzia powinien w służbie i poza służbą strzec powagi stanowiska sędziego i unikać wszystkiego, co mogłoby przynieść ujmę godności sędziego lub osłabiać zaufanie do jego bezstronności.

§ 3. ⁽¹³⁸⁾ (uchylony).

Art. 82a. ⁽¹³⁹⁾ Sędzia jest obowiązany stale podnosić kwalifikacje zawodowe, w tym uczestniczyć w szkoleniach i innych formach doskonalenia zawodowego, których organizację określa odrębna ustawa.

Art. 82b. ⁽¹⁴⁰⁾ Sędziemu, za jego zgodą, może zostać powierzony obowiązek sprawowania patronatu nad przebiegiem praktyk i staży aplikantów w Krajowej Szkole Sądownictwa i Prokuratury.

Art. 83. Czas pracy sędziego jest określony wymiarem jego zadań.

Art. 84. § 1. ⁽¹⁴¹⁾ Sędzia na rozprawie i posiedzeniu z udziałem stron, odbywającym się w budynku sądu, używa stroju urzędowego. Strojem urzędowym sędziego jest toga, a sędziego przewodniczącego na rozprawie lub posiedzeniu - także nakładany na kołnierz togi łańcuch z wizerunkiem orła. Jeżeli w posiedzeniu uczestniczy małoletni sędzia może zaniechać używania stroju urzędowego.

§ 2. Minister Sprawiedliwości, po zasięgnięciu opinii Krajowej Rady Sądownictwa, określi, w drodze rozporządzenia, wzór stroju urzędowego sędziów, uwzględniając uroczysty charakter stroju, odpowiedni dla powagi sądu i utrwalonej tradycji.

§ 3. Sędzia otrzymuje legitymację służbową, wymieniającą zajmowane przez niego stanowisko i miejsce służbowe. Minister Sprawiedliwości określi, w drodze zarządzenia, wzór legitymacji służbowej sędziego.

Art. 85. § 1. Sędzia jest obowiązany zachować w tajemnicy okoliczności sprawy, o których powziął wiadomość ze względu na swój urząd, poza jawną rozprawą sądową.

§ 2. Obowiązek zachowania tajemnicy trwa także po ustaniu stosunku służbowego.

§ 3. Obowiązek zachowania tajemnicy ustaje, gdy sędzia składa zeznania jako świadek przed sądem, chyba że ujawnienie tajemnicy zagraża dobru państwa albo takiemu ważnemu interesowi prywatnemu, który nie jest sprzeczny z celami wymiaru sprawiedliwości. W tych przypadkach od obowiązku zachowania tajemnicy może zwolnić sędziego Minister Sprawiedliwości.

§ 4. ⁽¹⁴²⁾ Wobec osoby pełniącej urząd na stanowisku sędziego postępowania sprawdzającego przewidzianego w ustawie z dnia 5 sierpnia 2010 r. o ochronie informacji niejawnych (Dz. U. Nr 182, poz. 1228) nie przeprowadza się. Przed przystąpieniem do pełnienia obowiązków sędzia zapoznaje się z przepisami o ochronie informacji niejawnych i składa oświadczenie o znajomości tych przepisów. Informacje niejawne mogą być udostępnione sędziemu tylko w zakresie niezbędnym do pełnienia urzędu na stanowisku sędziowskim, pełnienia powierzonej funkcji lub wykonywania powierzonych czynności.

Art. 86. § 1. Sędzia nie może podejmować dodatkowego zatrudnienia, z wyjątkiem zatrudnienia na stanowisku dydaktycznym, naukowo-dydaktycznym lub naukowym w łącznym wymiarze nieprzekraczającym pełnego wymiaru czasu pracy pracowników zatrudnionych na tych stanowiskach, jeżeli wykonywanie tego zatrudnienia nie przeszkadza w pełnieniu obowiązków sędziego.

§ 2. Sędziemu nie wolno także podejmować innego zajęcia ani sposobu zarobkowania, które przeszkadzałyby w pełnieniu obowiązków sędziego, mogło osłabiać zaufanie do jego bezstronności lub przynieść ujmę godności urzędu sędziego.

§ 3. Sędzia nie może:

- 1) być członkiem zarządu, rady nadzorczej lub komisji rewizyjnej spółki prawa handlowego,
- 2) być członkiem zarządu, rady nadzorczej lub komisji rewizyjnej spółdzielni,
- 3) być członkiem zarządu fundacji prowadzącej działalność gospodarczą,
- 4) posiadać w spółce prawa handlowego więcej niż 10% akcji lub udziały przedstawiające więcej niż 10% kapitału zakładowego,
- 5) prowadzić działalności gospodarczej na własny rachunek lub wspólnie z innymi osobami, a także zarządzać taką działalnością lub być przedstawicielem bądź pełnomocnikiem w prowadzeniu takiej działalności.

§ 4. O zamiarze podjęcia dodatkowego zatrudnienia, o którym mowa w § 1, a także o podjęciu innego zajęcia lub sposobu zarobkowania, sędzia sądu apelacyjnego oraz sędzia sądu okręgowego zawiadamia prezesa właściwego sądu, a prezesi tych sądów - Ministra Sprawiedliwości. Sędzia sądu rejonowego kieruje zawiadomieniem, o którym mowa w zdaniu pierwszym, do prezesa właściwego sądu okręgowego.

§ 5. Prezes właściwego sądu w stosunku do sędziego, a Minister Sprawiedliwości w stosunku do prezesa sądu apelacyjnego i prezesa sądu okręgowego wydaje decyzję o sprzeciwie wobec zamiaru podjęcia zatrudnienia na stanowisku dydaktycznym, naukowo-dydaktycznym lub naukowym w szkole wyższej, jeżeli uzna, że będzie ono przeszkadzało w pełnieniu obowiązków sędziego, oraz wobec podejmowania lub kontynuowania innego zajęcia, które przeszkadza w pełnieniu obowiązków sędziego, osłabia zaufanie do jego bezstronności lub przynosi ujmę godności urzędu sędziego.

§ 6. Jeżeli prezes sądu sprzeciwił się podjęciu przez sędziego dodatkowego zatrudnienia lub zajęcia, o których mowa w § 4, sprawę, na wniosek sędziego, rozstrzyga kolegium właściwego sądu.

Art. 87. § 1. Sędziowie są obowiązani do złożenia oświadczenia o swoim stanie majątkowym. Oświadczenie o stanie majątkowym dotyczy majątku odrębnego oraz objętego małżeńską wspólnością majątkową. Oświadczenie to powinno zawierać w szczególności informacje o posiadanych zasobach pieniężnych, nieruchomościach, udziałach i akcjach w spółkach prawa handlowego, a ponadto o nabytym przez sędziego albo jego małżonka od Skarbu Państwa albo innej państwowej lub samorządowej osoby prawnej mieniu, które podlegało zbyciu w drodze przetargu.

§ 1a.⁽¹⁴³⁾ Oświadczenie, o którym mowa w § 1, składa się w dwóch egzemplarzach.

§ 2. Oświadczenie, o którym mowa w § 1, sędziowie składają właściwemu terytorialnie prezesowi sądu apelacyjnego.

§ 3.⁽¹⁴⁴⁾ Analizy danych zawartych w oświadczeniu, o którym mowa w § 1, dokonuje właściwe kolegium sądu apelacyjnego w terminie do dnia 30 czerwca każdego roku i przedstawia jej wyniki zgromadzeniu ogólnemu sędziów sądu apelacyjnego.

§ 4. Prezesi sądów apelacyjnych składają oświadczenie, o którym mowa w § 1, Krajowej Radzie Sądownictwa, która dokonuje analizy zawartych w nim danych w terminie do dnia 30 czerwca każdego roku.

§ 5. Oświadczenie, o którym mowa w § 1, składa się przed objęciem urzędu sędziego, a następnie co roku do dnia 31 marca, według stanu na dzień 31 grudnia roku poprzedniego, a także w dniu opuszczenia urzędu.

§ 6.⁽¹⁴⁵⁾ Informacje zawarte w oświadczeniu, o którym mowa w § 1, stanowią tajemnicę prawnie chronioną i podlegają ochronie przewidzianej dla informacji niejawnych o klauzuli tajności "zastrzeżone" określonej w przepisach o ochronie informacji niejawnych, chyba że sędzia, który złożył oświadczenie, wyraził pisemną zgodę na ich ujawnienie. W szczególnie uzasadnionych przypadkach podmiot uprawniony, zgodnie z § 2 lub § 4, do odebrania oświadczenia może je ujawnić pomimo braku zgody składającego oświadczenie.

§ 7. Oświadczenie, o którym mowa w § 1, przechowuje się przez sześć lat.

§ 8.⁽¹⁴⁶⁾ Jeden egzemplarz oświadczenia o stanie majątkowym podmiot uprawniony do odebrania oświadczenia zgodnie z § 2 lub § 4 przekazuje do urzędu skarbowego właściwego ze względu na miejsce zamieszkania sędziego. Właściwy urząd skarbowy jest uprawniony do analizy danych zawartych w oświadczeniu, w tym również do porównania jego treści z treścią uprzednio złożonych oświadczeń oraz rocznych zeznań podatkowych (PIT). Jeżeli wynik analizy budzi uzasadnione wątpliwości co do legalności pochodzenia majątku ujawnionego w oświadczeniu, urząd skarbowy kieruje sprawę do właściwego postępowania, prowadzonego na podstawie odrębnych przepisów.

Art. 88. Do złożenia oświadczenia, o którym mowa w art. 87 § 1, stosuje się odpowiednio formularz określony przepisami o ograniczeniu prowadzenia działalności gospodarczej przez osoby pełniące funkcje publiczne.

Art. 89. § 1. Żądania, wystąpienia i zażalenia w sprawach związanych z pełnionym urzędem sędziego może wnosić tylko w drodze służbowej. W takich sprawach sędzia nie może zwracać się do instytucji i osób postronnych ani podawać tych spraw do wiadomości publicznej.

§ 2. W sprawach o roszczenia ze stosunku służbowego sędziemu przysługuje droga sądowa.

Art. 90. Sędzia sądu rejonowego i sędzia sądu okręgowego jest obowiązany niezwłocznie zawiadomić prezesa sądu okręgowego, sędziego sądu apelacyjnego i prezesa sądu okręgowego - prezesa sądu apelacyjnego, a prezes sądu apelacyjnego - Ministra Sprawiedliwości o toczącej się sprawie sądowej, w której występuje jako strona lub uczestnik postępowania.

Art. 91. § 1. ⁽¹⁴⁷⁾ Wysokość wynagrodzenia sędziów, zajmujących równorzędne stanowiska sędziowskie, różnicuje staż pracy lub pełnione funkcje.

§ 1a. ⁽¹⁴⁸⁾ (uchylony).

§ 1b. ⁽¹⁴⁹⁾ (uchylony).

§ 1c. ⁽¹⁵⁰⁾ Podstawę ustalenia wynagrodzenia zasadniczego sędziego w danym roku stanowi przeciętne wynagrodzenie w drugim kwartale roku poprzedniego, ogłaszane w Dzienniku Urzędowym Rzeczypospolitej Polskiej "Monitor Polski" przez Prezesa Głównego Urzędu Statystycznego na podstawie art. 20 pkt 2 ustawy z dnia 17 grudnia 1998 r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych (Dz. U. z 2004 r. Nr 39, poz. 353, z późn. zm.), z zastrzeżeniem § 1d.

§ 1d. ⁽¹⁵¹⁾ Jeżeli przeciętne wynagrodzenie, o którym mowa w § 1c, jest niższe od przeciętnego wynagrodzenia ogłoszonego za drugi kwartał roku poprzedzającego - przyjmuje się podstawę ustalenia wynagrodzenia zasadniczego sędziego w dotychczasowej wysokości.

§ 2. ⁽¹⁵²⁾ Wynagrodzenie zasadnicze sędziego określa się w stawkach, których wysokość ustala się z zastosowaniem mnożników podstawy ustalenia wynagrodzenia zasadniczego, o której mowa w § 1c. Stawki wynagrodzenia zasadniczego na poszczególnych stanowiskach sędziowskich oraz mnożniki, służące do ustalenia wysokości wynagrodzenia zasadniczego sędziów w poszczególnych stawkach, określa załącznik do ustawy.

§ 2a-5. ⁽¹⁵³⁾ (uchylone).

§ 6. ⁽¹⁵⁴⁾ W związku z pełnioną funkcją sędziemu przysługuje dodatek funkcyjny.

§ 7. Wynagrodzenie sędziów różnicuje ponadto dodatek za długoletnią pracę, wynoszący, począwszy od szóstego roku pracy, 5% wynagrodzenia zasadniczego i wzrastający po każdym roku o 1%, aż do osiągnięcia 20% wynagrodzenia zasadniczego.

§ 8. ⁽¹⁵⁵⁾ Minister Sprawiedliwości, po zasięgnięciu opinii Krajowej Rady Sądownictwa, określi, w drodze rozporządzenia, funkcje z tytułu których przysługują sędziom dodatki funkcyjne oraz sposób ustalania tych dodatków, biorąc pod uwagę rodzaj funkcji, wielkość jednostki organizacyjnej oraz zakres obowiązków.

§ 9. Od wynagrodzenia sędziów nie odprowadza się składek na ubezpieczenie społeczne.

§ 10. W razie rozwiązania albo wygaśnięcia stosunku służbowego sędziego w sposób, o którym mowa w art. 68, od wynagrodzenia wypłaconego sędziemu w okresie służby, od którego nie odprowadzono składek na ubezpieczenie społeczne, przekazuje się składkę do Zakładu Ubezpieczeń Społecznych, przewidzianą za ten okres w przepisach o ubezpieczeniu społecznym.

§ 11. Składka na ubezpieczenie społeczne, o której mowa w § 10, podlega waloryzacji:

- 1) za okres do 31 grudnia 1998 r. wskaźnikiem wzrostu płac wynikającym ze wzrostu prognozowanego przeciętnego wynagrodzenia, określanego corocznie w ustawie budżetowej, które stanowiło podstawę do ustalania środków i limitów na wynagrodzenia sędziów,
- 2) za okres od 1 stycznia 1999 r. wskaźnikiem waloryzacji składek określonym na podstawie przepisów o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych.

§ 12. Przy obliczaniu kwoty należnych składek, waloryzowanych na podstawie § 11 pkt 2, stosuje się odpowiednio art. 19 ust. 1 ustawy z dnia 13 października 1998 r. o systemie ubezpieczeń społecznych (Dz. U. Nr 137, poz. 887 i Nr 162, poz. 1118 i 1126, z 1999 r. Nr 26, poz. 228, Nr 60, poz. 636, Nr 72, poz. 802, Nr 78, poz. 875 i Nr 110, poz. 1256, z 2000 r. Nr 9, poz. 118, Nr 95, poz. 1041, Nr 104, poz. 1104 i Nr 119, poz. 1249 oraz z 2001 r. Nr 8, poz. 64, Nr 27, poz. 298, Nr 39, poz. 459 i Nr 72, poz. 748).

§ 13. ⁽¹⁵⁶⁾ Składki, o której mowa w § 10, nie przekazuje się, jeżeli sędzia zrzekł się urzędu w związku z powołaniem na stanowisko prokuratorskie. Jeżeli stosunek służbowy prokuratora ulega następnie rozwiązaniu lub wygaśnięciu w sposób, o którym mowa w art. 16 ustawy z dnia 20 czerwca 1985 r. o prokuraturze, składkę należną za okres służby na stanowisku sędziowskim przekazuje się na zasadach określonych w § 10-12.

Art. 91a. ⁽¹⁵⁷⁾ §1. Sędziemu obejmującemu stanowisko w sądzie rejonowym przysługuje wynagrodzenie zasadnicze w stawce pierwszej. Sędziemu obejmującemu stanowisko w sądzie okręgowym przysługuje wynagrodzenie zasadnicze w stawce czwartej, a jeżeli na niższym stanowisku otrzymywał już wynagrodzenie w stawce czwartej albo piątej - przysługuje mu wynagrodzenie zasadnicze w stawce, odpowiednio, piątej albo szóstej. Sędziemu obejmującemu stanowisko w sądzie apelacyjnym przysługuje wynagrodzenie zasadnicze w stawce siódmej, a jeżeli na niższym stanowisku otrzymywał już wynagrodzenie w stawce siódmej albo ósmej - przysługuje mu wynagrodzenie zasadnicze w stawce, odpowiednio, ósmej albo dziewiątej.

§ 2. Jeżeli przed objęciem stanowiska sędziowskiego sędzia zajmował inne, odpowiednio równorzędne, stanowisko sędziowskie lub prokuratorskie, na obejmowanym stanowisku przysługuje mu wynagrodzenie zasadnicze w stawce nie niższej od stawki, w której przysługiwało mu na stanowisku zajmowanym poprzednio.

§ 3. Wynagrodzenie zasadnicze sędziego określa się w stawce bezpośrednio wyższej po upływie kolejnych pięciu lat pracy na danym stanowisku sędziowskim.

§ 4. Do okresu pracy na stanowisku sędziego sądu rejonowego dolicza się okres powierzenia pełnienia czynności sędziowskich na stanowisku asesora sądowego.

§ 5. Sędziemu, któremu z chwilą objęcia stanowiska w sądzie okręgowym przysługiwało wynagrodzenie zasadnicze w stawce czwartej albo piątej, a także sędziemu, któremu z chwilą objęcia stanowiska w sądzie apelacyjnym przysługiwało wynagrodzenie zasadnicze w stawce siódmej albo ósmej, do okresu pracy niezbędnego do uzyskania wynagrodzenia w stawce bezpośrednio wyższej zalicza się okres pracy na stanowisku bezpośrednio niższym, w którym sędziemu przysługiwało wynagrodzenie zasadnicze w stawce, odpowiednio, trzeciej albo czwartej, szóstej albo siódmej.

§ 6. Okres pracy, o którym mowa w § 3, ulega wydłużeniu o trzy lata w razie ukarania sędziego w tym czasie karą dyscyplinarną, dwukrotnego wyknięcia uchybienia, o którym mowa w art. 40, lub dwukrotnego zwrócenia uwagi w trybie określonym w art. 37 § 4.

Art. 92. § 1. Sędziemu przysługuje corocznie urlop dodatkowy w wymiarze:

- 1) sześciu dni roboczych - po dziesięciu latach pracy,
- 2) dwunastu dni roboczych - po piętnastu latach pracy.

§ 2. ⁽¹⁵⁸⁾ Do okresu pracy, od którego zależy wymiar urlopu dodatkowego, wlicza się wszystkie okresy zatrudnienia w sądzie lub prokuraturze na stanowiskach: asesorów, sędziów i prokuratorów, w Prokuraturii Generalnej Skarbu Państwa na stanowiskach: prezesa, wiceprezesa, starszego radcy lub radcy Prokuraturii Generalnej Skarbu Państwa, a także okresy wykonywania zawodu adwokata, radcy prawnego lub zajmowania samodzielnego stanowiska w organach władzy publicznej, z którym związana była praktyka prawnicza, oraz inne okresy zatrudnienia, jeżeli z tego tytułu przysługiwał zwiększony wymiar urlopu.

§ 3. Sędziemu przysługuje gratyfikacja jubileuszowa w wysokości:

- 1) po dwudziestu latach pracy - 100% wynagrodzenia miesięcznego,
- 2) po dwudziestu pięciu latach pracy - 150% wynagrodzenia miesięcznego,
- 3) po trzydziestu latach pracy - 200% wynagrodzenia miesięcznego,
- 4) po trzydziestu pięciu latach pracy - 250% wynagrodzenia miesięcznego,
- 5) po czterdziestu latach pracy - 350% wynagrodzenia miesięcznego,
- 6) po czterdziestu pięciu latach pracy - 400% wynagrodzenia miesięcznego.

§ 4. Do okresu pracy uprawniającego do gratyfikacji jubileuszowej wlicza się wszystkie poprzednie zakończone okresy zatrudnienia oraz inne okresy, jeżeli z mocy odrębnych przepisów podlegają one wliczeniu do okresu pracy, od którego zależą uprawnienia pracownicze.

§ 5. ⁽¹⁵⁹⁾ Gratyfikację jubileuszową wypłaca się niezwłocznie po nabyciu przez sędziego prawa do gratyfikacji, a jeżeli w aktach osobowych sędziego brak jest dokumentów potwierdzających upływ okresów, o których mowa w § 4 - niezwłocznie po wykazaniu przez sędziego nabycia prawa do gratyfikacji; podstawę ustalenia wysokości gratyfikacji jubileuszowej stanowi wynagrodzenie przysługujące sędziemu w dniu nabycia prawa do gratyfikacji, obliczone według przepisów dotyczących obliczania ekwiwalentu pieniężnego za urlop wypoczynkowy. Przy ustalaniu wysokości gratyfikacji jubileuszowej uwzględnia się obniżenie wysokości wynagrodzenia, o którym mowa w art. 129 § 3.

Art. 93. § 1. Sędziemu można udzielić płatnego urlopu dla poratowania zdrowia.

§ 2. Urlop dla poratowania zdrowia nie może przekraczać sześciu miesięcy i nie może być udzielony, jeżeli sędzia nie pełnił służby przez okres roku z powodu choroby.

§ 3. Urlopu dla poratowania zdrowia udziela Minister Sprawiedliwości.

Art. 94. § 1. W okresie nieobecności w pracy z powodu choroby sędzia otrzymuje wynagrodzenie, nie dłużej jednak niż przez okres roku.

§ 2. W razie niemożności wykonywania pracy z innych przyczyn, uprawniających do uzyskania świadczeń, określonych w przepisach o świadczeniach pieniężnych z ubezpieczenia społecznego, sędziemu przysługuje wynagrodzenie w wysokości świadczeń pieniężnych z ubezpieczenia społecznego,

przez okres przewidziany w tych przepisach.

§ 3. Za inną usprawiedliwioną nieobecność w pracy sędziemu przysługuje wynagrodzenie.

§ 4. W przypadkach, w których pracownikom podlegającym ubezpieczeniu społecznemu przysługują zasiłki niezależnie od prawa do wynagrodzenia, sędziemu przysługuje świadczenie pieniężne w wysokości zasiłku z ubezpieczenia społecznego.

Art. 94a. ⁽¹⁶⁰⁾ § 1. Sędziemu, który wskutek wypadku przy pracy lub choroby zawodowej, doznał stałego lub długotrwałego uszczerbku na zdrowiu, przysługuje jednorazowe odszkodowanie.

§ 2. Członkom rodziny sędziego, który zmarł wskutek wypadku przy pracy lub choroby zawodowej, przysługuje jednorazowe odszkodowanie. Odszkodowanie to przysługuje również w razie śmierci w następstwie wypadku przy pracy lub choroby zawodowej sędziego w stanie spoczynku, który zmarł uznany za trwale niezdolnego do pełnienia obowiązków sędziego wskutek wypadku przy pracy lub choroby zawodowej.

§ 3. Jednorazowe odszkodowanie i jego zwiększenie, a także jednorazowe odszkodowanie dla członków rodziny sędziego lub sędziego w stanie spoczynku, ustala się na zasadach i w wysokości określonej w ustawie z dnia 30 października 2002 r. o ubezpieczeniu społecznym z tytułu wypadków przy pracy i chorób zawodowych (Dz. U. Nr 199, poz. 1673 i Nr 241, poz. 2074 oraz z 2003 r. Nr 83, poz. 760 i Nr 223, poz. 2217).

§ 4. Odszkodowanie przewidziane w niniejszym artykule przysługuje niezależnie od innych świadczeń określonych w ustawie.

§ 5. Skarb Państwa pokrywa koszty skutków wypadków przy pracy lub chorób zawodowych, związane ze świadczeniami zdrowotnymi z zakresu stomatologii i szczepień ochronnych, na które sędzia został skierowany przez lekarza orzecznika Zakładu Ubezpieczeń Społecznych na wniosek lekarza prowadzącego, a nierfundowane przez Narodowy Fundusz Zdrowia na podstawie odrębnych przepisów. Skarb Państwa pokrywa także koszty przedmiotów ortopedycznych w wysokości udziału własnego ubezpieczonego, określonego w przepisach o ubezpieczeniu zdrowotnym.

Art. 94b. ⁽¹⁶¹⁾ § 1. Oceny uszczerbku na zdrowiu oraz jego związku z wypadkiem przy pracy lub chorobą zawodową, a także ustalenia związku śmierci sędziego lub sędziego w stanie spoczynku z takim wypadkiem lub chorobą dokonuje, w formie orzeczenia, lekarz orzecznik Zakładu Ubezpieczeń Społecznych. Koszty badania i wydania orzeczenia pokrywa Skarb Państwa ze środków pozostających w dyspozycji Ministra Sprawiedliwości.

§ 2. Orzeczenie, o którym mowa w § 1, lekarz orzecznik Zakładu Ubezpieczeń Społecznych doręcza zainteresowanemu sędziemu albo członkom rodziny zmarłego sędziego, albo zmarłego sędziego w stanie spoczynku oraz prezesowi sądu apelacyjnego właściwemu do wydania decyzji, o której mowa w § 4, lub Ministrowi Sprawiedliwości.

§ 3. Jednorazowe odszkodowanie przyznaje się na wniosek sędziego, a w razie śmierci sędziego lub sędziego w stanie spoczynku - na wniosek uprawnionych członków jego rodziny. Z wnioskiem o przyznanie świadczenia może również wystąpić kolegium właściwego sądu.

§ 4. Jednorazowe odszkodowanie przyznaje lub odmawia przyznania oraz ustala jego wysokość, w drodze decyzji, a także świadczenie to wypłaca:

- 1) prezes właściwego sądu apelacyjnego - z tytułu wypadku przy pracy lub choroby zawodowej sędziego sądu rejonowego, okręgowego i apelacyjnego,
- 2) Minister Sprawiedliwości - z tytułu wypadku przy pracy lub choroby zawodowej prezesa sądu apelacyjnego oraz sędziego delegowanego do wykonywania czynności w Ministerstwie Sprawiedliwości.

§ 5. Decyzję, o której mowa w § 4, prezes sądu apelacyjnego lub Minister Sprawiedliwości wydaje w ciągu 14 dni od dnia:

- 1) otrzymania orzeczenia lekarza orzecznika,
- 2) wyjaśnienia ostatniej okoliczności niezbędnej do wydania decyzji.

§ 6. Jednorazowe odszkodowanie wypłaca się z urzędu w terminie 30 dni od dnia wydania decyzji, o której mowa w § 4.

§ 7. Od decyzji, o której mowa w § 4, sędziemu lub uprawnionym członkom rodziny sędziego lub sędziego w stanie spoczynku, przysługuje odwołanie do sądu okręgowego - sądu pracy i ubezpieczeń społecznych. Do postępowania w tych sprawach stosuje się odpowiednio przepisy Kodeksu postępowania cywilnego o postępowaniu w sprawach z zakresu ubezpieczeń społecznych.

§ 8. W zakresie nieuregulowanym ustawą, do wypadków przy pracy i chorób zawodowych sędziego stosuje się odpowiednio przepisy dotyczące pracowników określone w ustawie, o której mowa w art. 94a § 3.

Art. 94c. ⁽¹⁶²⁾ § 1. Prezes sądu, oraz na jego wniosek Zakład Ubezpieczeń Społecznych, są uprawnieni do kontrolowania prawidłowości wykorzystywania przez sędziego zwolnienia lekarskiego od pracy z powodu choroby zgodnie z jego celem.

§ 2. Na wniosek prezesa sądu Zakład Ubezpieczeń Społecznych jest uprawniony do kontrolowania prawidłowości i zasadności udzielenia sędziom zwolnienia lekarskiego od pracy z powodu choroby.

§ 3. Sędzia wykonujący w okresie orzeczonej niezdolności do pracy pracę zarobkową, w tym w sposób określony w art. 86 § 1 i 2, lub wykorzystujący zwolnienie lekarskie od pracy z powodu choroby niezgodnie z jego celem traci prawo do wynagrodzenia za cały okres tego zwolnienia.

§ 4. Sędzia traci prawo do wynagrodzenia w razie odmowy poddania się badaniom kontrolnym lub w razie niedostarczenia dokumentacji medycznej lekarzowi orzecznikowi Zakładu Ubezpieczeń Społecznych od dnia następującego po upływie wyznaczonego terminu badania lub po upływie wyznaczonego terminu dostarczenia dokumentacji medycznej. Utratę wynagrodzenia stwierdza prezes sądu.

§ 5. Koszty postępowań kontrolnych pokrywa Skarb Państwa ze środków pozostających w dyspozycji Ministra Sprawiedliwości.

§ 6. W zakresie dotyczącym kontrolowania prawidłowości wykorzystania zwolnienia lekarskiego, kontrolowania prawidłowości zwolnienia lekarskiego, zasad utraty prawa do wynagrodzenia, o których mowa w § 1, 2 i 4 stosuje się odpowiednio przepisy o świadczeniach pieniężnych z ubezpieczenia społecznego w razie choroby i macierzyństwa.

Art. 95. § 1. Sędzia powinien mieszkać w miejscowości będącej siedzibą sądu, w którym pełni służbę.

§ 2. ⁽¹⁶³⁾ Prezes sądu okręgowego w stosunku do sędziego sądu rejonowego oraz sędziego sądu okręgowego, prezes sądu apelacyjnego w stosunku do sędziego tego sądu, a Minister Sprawiedliwości w stosunku do prezesa sądu okręgowego i prezesa sądu apelacyjnego, w uzasadnionych przypadkach, może wyrazić zgodę na zamieszkanie sędziego w innej miejscowości.

§ 3. ⁽¹⁶⁴⁾ W razie uzyskania zgody, o której mowa w § 2, sędziemu przysługuje zwrot kosztów przejazdu z miejsca zamieszkania do siedziby sądu, ustalonych na zasadach obowiązujących przy ustalaniu wysokości należności przysługujących pracownikom z tytułu podróży służbowej na obszarze kraju. Zwrot kosztów jednak nie przysługuje, jeżeli zmiana miejsca służbowego nastąpiła w wyniku orzeczenia kary dyscyplinarnej wymienionej w art. 109 § 1 pkt 4 oraz orzeczenia sądu dyscyplinarnego o przeniesieniu sędziego na inne miejsce służbowe ze względu na powagę stanowiska.

Art. 96. ⁽¹⁶⁵⁾ § 1. Sędziemu może być przyznana, jako pożyczka, pomoc finansowa na zaspokojenie jego potrzeb mieszkaniowych.

§ 2. ⁽¹⁶⁶⁾ Środki na pomoc finansową, o której mowa w § 1, stanowią do 6 % rocznego funduszu wynagrodzeń osobowych sędziów.

§ 3. Minister Sprawiedliwości, w porozumieniu z ministrem właściwym do spraw finansów publicznych, określi, w drodze rozporządzenia, sposób planowania i wykorzystywania środków na zaspokojenie potrzeb mieszkaniowych sędziów oraz warunki przyznawania pomocy, o której mowa w § 1, z uwzględnieniem zaangażowania środków własnych sędziego, udziału kolegów sądów w przyznawaniu pomocy oraz zasady racjonalności gospodarowania środkami oraz przy przyjęciu zasady, że w razie rozwiązania albo wygaśnięcia stosunku służbowego sędziego w sposób, o którym mowa w art. 68, pożyczka podlega zwrotowi wraz z oprocentowaniem w wysokości obowiązującej przy powszechnie dostępnych kredytach bankowych.

Art. 97. § 1. W razie powołania sędziego do niezawodowej służby wojskowej, jego prawa i obowiązki służbowe ulegają zawieszeniu na czas trwania służby. Sędzia zachowuje jednak swoje stanowisko i prawo do wynagrodzenia, a czas służby wojskowej wlicza się do okresu stosunku służbowego na stanowisku sędziego.

§ 2. Inne szczególne uprawnienia związane ze stosunkiem służbowym sędziego powołanego do czynnej służby wojskowej i zwolnionego z tej służby normują przepisy o powszechnym obowiązku obrony Rzeczypospolitej Polskiej lub przepisy o służbie wojskowej żołnierzy zawodowych.

§ 3. Sędzia powołany do niezawodowej służby wojskowej odbywa ją w organach sądownictwa wojskowego.

Art. 98. § 1. Sędziemu ubiegającemu się o mandat posła albo senatora, albo radnego udziela się urlopu bezpłatnego na czas kampanii wyborczej.

§ 2. Sędzia, który został mianowany, powołany lub wybrany do pełnienia funkcji w organach państwowych, samorządu terytorialnego, w służbie dyplomatycznej, konsularnej lub w organach organizacji międzynarodowych oraz ponadnarodowych działających na podstawie umów międzynarodowych ratyfikowanych przez Rzeczpospolitą Polską, jest obowiązany zrzec się niezwłocznie swojego urzędu, chyba że przechodzi w stan spoczynku.

§ 3. Sędzia, który zrzekł się urzędu z przyczyn określonych w § 2, może powrócić na urząd sędziego i poprzednio zajmowane stanowisko, jeżeli przerwa w pełnieniu obowiązków sędziego nie przekracza dziewięciu lat, chyba że pełnił funkcje sędziowskie lub prokuratorskie w międzynarodowych lub ponadnarodowych organach sądowych.

§ 4. W przypadku przewidzianym w § 3, Krajowa Rada Sądownictwa, z inicjatywy zainteresowanego, przedstawia Prezydentowi Rzeczypospolitej Polskiej wniosek o powołanie byłego sędziego na urząd sędziego, chyba że nie spełnia on warunków wymaganych do powołania na urząd sędziego. Po powołaniu na urząd, sędziemu wyznacza się poprzednio zajmowane stanowisko i miejsce służbowe, niezależnie od liczby stanowisk sędziowskich w danym sądzie.

§ 5. W razie odmowy przedstawienia Prezydentowi Rzeczypospolitej Polskiej wniosku, o którym mowa w § 4, zainteresowanemu służy skarga do Sądu Najwyższego.

§ 6. Przepisów § 2-5 nie stosuje się do powołania sędziego na stanowisko podsekretarza stanu w Ministerstwie Sprawiedliwości. W takim przypadku, na okres pełnienia tego stanowiska, sędziego deleguje się do Ministerstwa Sprawiedliwości na zasadach określonych w art. 77 § 1.

Art. 99. Sędzia w stanie spoczynku może używać dotychczasowego tytułu z dodaniem wyrazów "w stanie spoczynku".

Art. 100. § 1. Sędziemu, który został przeniesiony w stan spoczynku, w razie zmiany ustroju sądów lub zmiany granic okręgów sądowych, przysługuje do czasu osiągnięcia wieku 65 lat uposażenie w wysokości wynagrodzenia pobieranego na ostatnio zajmowanym stanowisku.

§ 2. Sędziemu przechodzącemu lub przeniesionemu w stan spoczynku z powodu wieku, choroby lub utraty sił przysługuje uposażenie w wysokości 75% wynagrodzenia zasadniczego i dodatku za wysługę lat, pobieranych na ostatnio zajmowanym stanowisku.

§ 3. ⁽¹⁶⁷⁾ Uposażenie, o którym mowa w § 1 i 2, podwyższa się stosownie do zmian wysokości wynagrodzeń zasadniczych sędziów czynnych zawodowo.

§ 4. Sędziemu przechodzącemu w stan spoczynku przysługuje jednorazowa odprawa w wysokości sześciomiesięcznego wynagrodzenia, z wyjątkiem przypadku, o którym mowa w § 1. W takim przypadku sędzia w stanie spoczynku otrzymuje jednorazową odprawę z chwilą osiągnięcia wieku, o którym mowa w § 1.

§ 5. Z tytułu pracy na stanowisku sędziego nie przysługuje prawo do emerytury lub renty z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych, z zastrzeżeniem przypadków, o których mowa w art. 91 § 10.

§ 6. W razie zbiegu prawa do uposażenia w stanie spoczynku z prawem do emerytury lub renty z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych, wypłaca się wyłącznie uposażenie, z zastrzeżeniem § 7.

§ 6a. ⁽¹⁶⁸⁾ Jeżeli zbieg praw, o którym mowa w § 6, dotyczy sędziego przechodzącego lub przeniesionego w stan spoczynku zgodnie z § 2, który jest członkiem otwartego funduszu emerytalnego, środki zgromadzone na rachunku w tym funduszu otwarty fundusz emerytalny przekazuje za pośrednictwem Zakładu Ubezpieczeń Społecznych na dochody budżetu państwa.

§ 6b. ⁽¹⁶⁹⁾ W razie zbiegu prawa do uposażenia w stanie spoczynku z prawem do uposażenia rodzinnego, na wniosek uprawnionego wypłaca się uposażenie w stanie spoczynku albo uposażenie rodzinne.

§ 7. Jeżeli zbieg praw, o którym mowa w § 6, dotyczy sędziego w stanie spoczynku, który do chwili przejścia w stan spoczynku był zatrudniony na podstawie powołania na stanowisko sędziowskie w niepełnym wymiarze czasu pracy stosownie do art. 62, wypłaca się emeryturę oraz uposażenie, z tym jednak, że wypłatę uposażenia ogranicza się w taki sposób, aby suma emerytury i uposażenia nie przekraczała wysokości całego uposażenia sędziego w stanie spoczynku, jakie by otrzymywał, gdyby nie

został powołany w połowie wymiaru czasu pracy.

§ 8. Wynagrodzenie z tytułu pracy na stanowisku sędziego oraz uposażenie przysługujące w stanie spoczynku jest osiągnięciem przychodu powodującym zawieszenie prawa do emerytury lub renty albo zmniejszenie tych świadczeń, w rozumieniu przepisów o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych. Prezes właściwego sądu i sędzia uprawniony do świadczeń z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych są obowiązani do powiadamiania organu rentowego o osiągnięciu wynagrodzenia albo uposażenia i jego wysokości, na zasadach i w terminach określonych w przepisach o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych.

Art. 101. § 1. ⁽¹⁷⁰⁾ W razie śmierci sędziego jego rodzinie przysługuje odprawa pośmiertna na zasadach przewidzianych w Kodeksie pracy dla rodzin pracowników, z tym że do okresu zatrudnienia, od którego zależy wysokość odprawy, wlicza się wszystkie okresy zatrudnienia na stanowiskach asesora sądowego lub sędziego.

§ 2. W razie śmierci sędziego albo sędziego w stanie spoczynku lub członka jego rodziny, osobie, która pokryła koszty pogrzebu, przysługuje świadczenie pieniężne w wysokości i na zasadach określonych dla zasiłku pogrzebowego z ubezpieczenia społecznego.

§ 3. Przepis § 2 stosuje się odpowiednio w razie śmierci osoby pobierającej uposażenie rodzinne albo członka rodziny tej osoby.

§ 4. W razie zbiegu prawa do świadczenia, o którym mowa w § 2 i 3, z prawem do zasiłku pogrzebowego z ubezpieczenia społecznego, przysługuje prawo do jednego ze świadczeń, wybranego przez uprawnionego.

Art. 102. § 1. W razie śmierci sędziego albo sędziego w stanie spoczynku, członkom jego rodziny, spełniającym warunki wymagane do uzyskania renty rodzinnej w myśl przepisów o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych, przysługuje uposażenie rodzinne w wysokości:

- 1) dla jednej osoby uprawnionej - 85%,
- 2) dla dwóch osób uprawnionych - 90%,
- 3) dla trzech lub więcej osób uprawnionych - 95%

- podstawy wymiaru.

§ 2. Podstawę wymiaru uposażenia rodzinnego przysługującego rodzinie stanowi:

- 1) w przypadku rodziny zmarłego sędziego w stanie spoczynku - uposażenie, jakie przysługiwało w chwili śmierci zmarłemu sędziemu w stanie spoczynku, z zastrzeżeniem pkt 2,
- 2) w przypadku rodziny zmarłego sędziego albo zmarłego sędziego w stanie spoczynku przeniesionego na podstawie art. 100 § 1 - uposażenie, jakie przysługiwałoby mu w chwili śmierci zgodnie z art. 100 § 2.

§ 3. Do uposażenia, o którym mowa w § 1, stosuje się odpowiednio art. 100 § 3.

§ 4. W razie zbiegu prawa do uposażenia rodzinnego z prawem do emerytury lub renty, na wniosek uprawnionego, przysługuje albo uposażenie rodzinne, albo emerytura lub renta.

§ 5. ⁽¹⁷¹⁾ Do uposażenia rodzinnego przysługuje dodatek dla sierot zupełnych w wysokości i na zasadach określonych w przepisach o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych.

Art. 103. Minister Sprawiedliwości, w porozumieniu z ministrem właściwym do spraw pracy, określi, w drodze rozporządzenia, szczegółowe zasady i tryb ustalania i wypłacania uposażeń oraz uposażeń rodzinnych sędziom w stanie spoczynku i członkom ich rodzin oraz terminy przekazania do Zakładu Ubezpieczeń Społecznych składek, o których mowa w art. 91 § 10 i 11, mając na względzie w szczególności konieczność zapewnienia osobom uprawnionym ciągłości źródeł utrzymania oraz udogodnień w odbiorze uposażeń i uposażeń rodzinnych.

Art. 104. § 1. Sędzia w stanie spoczynku jest obowiązany dochować godności sędziego.

§ 2. Za uchybienie godności sędziego po przejściu w stan spoczynku oraz uchybienie godności urzędu sędziego w okresie pełnienia służby sędzia w stanie spoczynku odpowiada dyscyplinarnie.

§ 3. Do odpowiedzialności dyscyplinarnej sędziów w stanie spoczynku stosuje się odpowiednio przepisy o odpowiedzialności dyscyplinarnej sędziów, z tym że zamiast kar przewidzianych dla sędziów sąd dyscyplinarny orzeka kary:

- 1) upomnienia,
- 2) nagany,

- 3) ⁽¹⁷²⁾ zawieszenia podwyższenia uposażenia, o którym mowa w art. 100 § 3, na okres od roku do trzech lat,
- 4) pozbawienia prawa do stanu spoczynku wraz z prawem do uposażenia.

§ 4. Skazanie sędziego w stanie spoczynku prawomocnym wyrokiem sądu na pozbawienie praw publicznych za przestępstwo popełnione po przejściu w stan spoczynku, jak również przed przejściem w stan spoczynku, lub prawomocne orzeczenie kary wydalenia ze służby, za przewinienie popełnione, w tym przed przejściem w stan spoczynku, powoduje utratę uprawnień do stanu spoczynku i uposażenia sędziego oraz uposażenia rodzinnego członków jego rodziny.

§ 5. W razie orzeczenia kary wymienionej w § 3 pkt 4, lub w przypadkach przewidzianych w § 4, sędzia pozbawiony prawa do stanu spoczynku i uposażenia albo członek jego rodziny pozbawiony prawa do uposażenia rodzinnego nabywa prawo do emerytury lub renty, jeżeli spełnia warunki określone w przepisach o ubezpieczeniu społecznym.

Art. 105. ⁽¹⁷³⁾ §1. Do sędziów w stanie spoczynku stosuje się odpowiednio art. 84 § 3, art. 86 i 96.

§ 2. Sędzia w stanie spoczynku może jednak wykonywać w sądzie albo w Ministerstwie Sprawiedliwości funkcję wizytatora. W takim przypadku sędziego w stanie spoczynku zatrudnia się na podstawie umowy cywilnoprawnej, za wynagrodzeniem nie wyższym niż stawka dodatku funkcyjnego dla wizytatora, w maksymalnej wysokości, powiększona o składkę na ubezpieczenie społeczne, a w razie wykonywania tej funkcji w Ministerstwie Sprawiedliwości, wynagrodzenie to może być podwyższone o wysokość dodatku, o którym mowa w art. 78 § 3. Przepisy art. 77 § 5 i art. 94a i 94b stosuje się odpowiednio.

Art. 106. W razie utraty uprawnień do stanu spoczynku i uposażenia w przypadkach, o których mowa w art. 104 § 5, stosuje się odpowiednio przepisy art. 91 § 10 i 11.

Rozdział 3

Odpowiedzialność dyscyplinarna sędziów

Art. 107. § 1. Za przewinienia służbowe, w tym za oczywistą i rażącą obrazę przepisów prawa i uchybienia godności urzędu (przewinienia dyscyplinarne), sędzia odpowiada dyscyplinarnie.

§ 2. Sędzia odpowiada dyscyplinarnie także za swoje postępowanie przed objęciem stanowiska, jeżeli przez nie uchybił obowiązkowi piastowanego wówczas urzędu państwowego lub okazał się niegodnym urzędu sędziego.

Art. 108. § 1. Po upływie trzech lat od chwili czynu nie można wszcząć postępowania dyscyplinarnego.

§ 2. W razie wszczęcia postępowania dyscyplinarnego przed upływem terminu, o którym mowa w § 1, przedawnienie dyscyplinarne następuje z upływem pięciu lat od chwili czynu. Jeżeli jednak przed upływem terminu, o którym mowa w § 1, sprawa nie została prawomocnie zakończona, sąd dyscyplinarny orzeka o popełnieniu przewinienia dyscyplinarnego, umarzając postępowanie w zakresie wymierzenia kary dyscyplinarnej.

§ 3. W zakresie odpowiedzialności dyscyplinarnej za wykroczenie przedawnienie dyscyplinarne następuje jednocześnie z przedawnieniem przewidzianym dla wykroczeń.

§ 4. Jeżeli jednak przewinienie dyscyplinarne zawiera znamiona przestępstwa, przedawnienie dyscyplinarne nie może nastąpić wcześniej niż przedawnienie przewidziane w przepisach Kodeksu karnego.

Art. 109. § 1. Karami dyscyplinarnymi są:

- 1) upomnienie,
- 2) nagana,
- 3) usunięcie z zajmowanej funkcji,
- 4) przeniesienie na inne miejsce służbowe,
- 5) złożenie sędziego z urzędu.

§ 2. Sąd może podać prawomocne orzeczenie dyscyplinarne do wiadomości publicznej.

§ 3. Wymierzenie kary określonej w § 1 pkt 3 lub 4 pociąga za sobą pozbawienie możliwości

awansowania na wyższe stanowisko sędziowskie przez okres pięciu lat, niemożność udziału w tym okresie w kolegium sądu, orzekania w sądzie dyscyplinarnym oraz uzyskania utraconej funkcji.

§ 4. Wymierzenie kary określonej w § 1 pkt 5 pociąga za sobą utratę możliwości ponownego powołania ukaranego do pełnienia urzędu na stanowisku sędziowskim.

§ 5. W przypadku przewinienia dyscyplinarnego lub wykroczenia mniejszej wagi, sąd dyscyplinarny może odstąpić od wymierzenia kary.

Art. 110. § 1. Sądami dyscyplinarnymi w sprawach dyscyplinarnych sędziów są:

- 1) w pierwszej instancji - sądy apelacyjne,
- 2) w drugiej instancji - Sąd Najwyższy.

§ 2. ⁽¹⁷⁴⁾ Sądy dyscyplinarne są ponadto właściwe do orzekania w sprawach, o których mowa w art. 37 § 4a, art. 75 § 2 pkt 3 oraz w art. 80-80c.

§ 3. Do rozpoznania spraw wymienionych w § 1 i 2 właściwy miejscowo jest sąd dyscyplinarny, w okręgu którego pełni służbę sędzia objęty postępowaniem. Jeżeli jednak sprawa dotyczy sędziego sądu apelacyjnego albo sędziego sądu okręgowego, właściwy jest inny sąd dyscyplinarny wyznaczony, na wniosek rzecznika dyscyplinarnego, przez Pierwszego Prezesa Sądu Najwyższego.

§ 4. Sądy dyscyplinarne orzekają w składzie trzech sędziów. Do orzekania w sądzie dyscyplinarnym są uprawnieni wszyscy sędziowie danego sądu dyscyplinarnego, z wyjątkiem prezesa sądu, wiceprezesów sądu oraz rzecznika dyscyplinarnego.

§ 5. Sąd dyscyplinarny pierwszej instancji może orzekać na sesjach wyjazdowych w sądzie okręgowym, na obszarze właściwości którego obwiniony zajmuje stanowisko sędziego, chyba że sprzeciwia się temu dobro wymiaru sprawiedliwości.

Art. 111. ⁽¹⁷⁵⁾ Skład sądu dyscyplinarnego wyznacza się w drodze losowania, z listy wszystkich sędziów danego sądu, z tym że w składzie sądu zasiada przynajmniej jeden sędzia stale orzekający w sprawach karnych. Składowi sądu dyscyplinarnego przewodniczy sędzia stale orzekający w sprawach karnych, najstarszy służbą.

Art. 112. § 1. Uprawnionym oskarżycielem przed sądem dyscyplinarnym, w sprawach sędziów sądów apelacyjnych, a także prezesów oraz wiceprezesów sądów okręgowych, jest rzecznik dyscyplinarny, w sprawach zaś pozostałych sędziów - zastępca rzecznika dyscyplinarnego.

§ 2. ⁽¹⁷⁶⁾ Rzecznika dyscyplinarnego wybiera, spośród kandydatów zgłoszonych przez zgromadzenia ogólne sędziów sądów apelacyjnych, Krajowa Rada Sądownictwa. Rzecznik dyscyplinarny działa przy Krajowej Radzie Sądownictwa. Kadencja rzecznika dyscyplinarnego trwa cztery lata.

§ 3. Zgromadzenia wymienione w § 2 wybierają spośród sędziów sądu apelacyjnego po jednym kandydacie na rzecznika dyscyplinarnego i wybranych kandydatów zgłaszają Krajowej Radzie Sądownictwa, najpóźniej na trzy miesiące przed upływem kadencji rzecznika dyscyplinarnego albo w ciągu miesiąca po jego ustąpieniu.

§ 4. Zastępców rzecznika dyscyplinarnego wybierają dla każdej apelacji kolegia sądów apelacyjnych, a dla każdego okręgu kolegia sądów okręgowych spośród sędziów danego sądu. Kadencja zastępców rzecznika trwa dwa lata.

§ 5. Rzecznik dyscyplinarny i jego zastępcy są związani wskazaniem organu uprawnionego, w zakresie przeprowadzenia postępowania wyjaśniającego.

§ 6. Rzecznik dyscyplinarny jest uprawniony do przejęcia każdej sprawy prowadzonej przez zastępcę rzecznika dyscyplinarnego, jeżeli uzna to za uzasadnione interesem wymiaru sprawiedliwości.

§ 7. W razie niemożności prowadzenia sprawy przez właściwego zastępcę rzecznika dyscyplinarnego, rzecznik dyscyplinarny wyznaczy do jej prowadzenia zastępcę rzecznika dyscyplinarnego z innego okręgu.

§ 8. W razie przeszkód w pełnieniu obowiązków przez rzecznika dyscyplinarnego, jego obowiązki przejmuje najstarszy służbą sędziowską zastępca rzecznika dyscyplinarnego, do czasu ustania przeszkody.

§ 9. Do zastępców rzecznika dyscyplinarnego stosuje się odpowiednio przepisy o rzeczniku dyscyplinarnym.

Art. 113. Obwiniony może ustanowić obrońcę spośród sędziów lub adwokatów.

Art. 114. § 1. ⁽¹⁷⁷⁾ Rzecznik dyscyplinarny podejmuje czynności dyscyplinarne na żądanie Ministra Sprawiedliwości, prezesa sądu apelacyjnego lub okręgowego oraz kolegium sądu apelacyjnego lub okręgowego, Krajowej Rady Sądownictwa, a także z własnej inicjatywy, po wstępnym wyjaśnieniu okoliczności koniecznych do ustalenia znamion przewinienia, a także złożeniu wyjaśnień przez sędziego, chyba że złożenie tych wyjaśnień nie jest możliwe.

§ 2. Po przeprowadzeniu postępowania, o którym mowa w § 1, jeżeli zachodzą podstawy do wszczęcia postępowania dyscyplinarnego, rzecznik dyscyplinarny wszczyna postępowanie dyscyplinarne i przedstawia sędziemu na piśmie zarzuty. Jednocześnie w sprawach, o których mowa w art. 110 § 3 zdanie drugie, rzecznik dyscyplinarny zwraca się do Pierwszego Prezesa Sądu Najwyższego o wyznaczenie właściwego sądu dyscyplinarnego do rozpoznania sprawy w pierwszej instancji. Wyznaczenie tego sądu powinno nastąpić w terminie siedmiu dni.

§ 3. Po przedstawieniu zarzutów obwiniony, w terminie czternastu dni, może złożyć wyjaśnienia i zgłosić wnioski o przeprowadzenie dowodów.

§ 4. Po upływie terminu, o którym mowa w § 3, a w razie potrzeby po przeprowadzeniu dalszych dowodów, rzecznik dyscyplinarny składa wniosek o rozpoznanie sprawy dyscyplinarnej do właściwego sądu dyscyplinarnego. Wniosek powinien zawierać dokładne określenie czynu, który jest przedmiotem postępowania, oraz uzasadnienie.

§ 5. Jeżeli rzecznik dyscyplinarny nie znajduje podstaw do wszczęcia postępowania dyscyplinarnego na żądanie uprawnionego organu, wydaje postanowienie o odmowie jego wszczęcia. Odpis postanowienia doręcza się organowi, który złożył wniosek o wszczęcie postępowania, kolegium odpowiednio sądu okręgowego lub apelacyjnego i obwinionemu.

§ 6. ⁽¹⁷⁸⁾ W terminie siedmiu dni od dnia doręczenia postanowienia, o którym mowa w § 5, lub postanowienia o umorzeniu postępowania dyscyplinarnego, obwinionemu, organowi, który złożył wniosek o wszczęcie postępowania dyscyplinarnego i właściwemu kolegium służy zażalenie do sądu dyscyplinarnego.

§ 7. Zażalenie powinno być rozpoznane w terminie dwóch tygodni od dnia wniesienia zażalenia do sądu.

Art. 115. § 1. Po wpłynięciu wniosku o rozpoznanie sprawy dyscyplinarnej prezes sądu dyscyplinarnego wyznacza rozprawę.

§ 2. Pomiędzy wpływem wniosku a terminem rozprawy nie powinno upłynąć więcej niż miesiąc.

§ 3. Nieusprawiedliwione niestawiennictwo obwinionego lub jego obrońcy nie wstrzymuje rozpoznania sprawy.

Art. 116. § 1. Postępowanie dyscyplinarne jest jawne.

§ 2. Sąd dyscyplinarny może wyłączyć jawność postępowania dyscyplinarnego ze względu na moralność, bezpieczeństwo państwa i porządek publiczny oraz ze względu na ochronę życia prywatnego stron lub inny ważny interes prywatny.

§ 3. W razie wyłączenia jawności postępowania dyscyplinarnego orzeczenie ogłaszane jest publicznie.

Art. 117. Jeżeli w toku rozprawy ujawni się inne przewinienie, oprócz objętego wnioskiem o rozpoznanie sprawy dyscyplinarnej, sąd może wydać co do tego przewinienia wyrok tylko za zgodą rzecznika dyscyplinarnego i obwinionego lub jego obrońcy; w razie braku zgody rzecznik dyscyplinarny prowadzi w tym zakresie odrębne postępowanie dyscyplinarne.

Art. 118. ⁽¹⁷⁹⁾ W razie rozwiązania lub wygaśnięcia stosunku służbowego sędziego w toku postępowania dyscyplinarnego, postępowanie to toczy się nadal. Jeżeli obwiniony podjął pracę w urzędzie państwowym, Prokuraturii Generalnej Skarbu Państwa, adwokaturze lub jako radca prawny albo notariusz, sąd przesyła wyrok odpowiednio temu urzędowi, Prezesowi Prokuraturii Generalnej Skarbu Państwa, Naczelnej Radzie Adwokackiej lub Krajowej Radzie Radców Prawnych albo Krajowej Radzie Notarialnej.

Art. 119. Jeżeli przewinienie zawiera znamiona przestępstwa, sąd dyscyplinarny z urzędu rozpoznaje sprawę w zakresie zezwolenia na pociągnięcie sędziego do odpowiedzialności karnej i wydaje uchwałę, o której mowa w art. 80 § 1, co nie wstrzymuje biegu postępowania dyscyplinarnego.

Art. 120. § 1. Po prawomocnym zakończeniu postępowania karnego przeciwko sędziemu, sąd lub prokurator przesyła akta sprawy właściwemu rzecznikowi dyscyplinarnemu. Jeżeli postępowanie dyscyplinarne nie było wszczęte, rzecznik dyscyplinarny podejmuje czynności dyscyplinarne, choćby w postępowaniu karnym został wydany wyrok uniewinniający.

§ 2. Jeżeli przeciwko sędziemu zapadł prawomocny wyrok pociągający za sobą, w myśl ustawy, utratę stanowiska, sąd dyscyplinarny zawiadamia o tym Ministra Sprawiedliwości, który zarządza złożenie ukaranego sędziego z urzędu, chociażby wykonano już wyrok dyscyplinarny skazujący na karę łagodniejszą niż złożenie z urzędu.

Art. 121. § 1. ⁽¹⁸⁰⁾ Od wydanych w pierwszej instancji wyroków sądu dyscyplinarnego oraz postanowień i zarządzeń zamykających drogę do wydania wyroku przysługuje odwołanie obwinionemu i rzecznikowi dyscyplinarnemu, a także Krajowej Radzie Sądownictwa i Ministrowi Sprawiedliwości.

§ 2. Odwołanie powinno być rozpoznane w terminie dwóch miesięcy od dnia jego wpłynięcia do sądu dyscyplinarnego drugiej instancji.

Art. 122. Od wyroku sądu dyscyplinarnego drugiej instancji kasacja nie przysługuje.

Art. 123. § 1. Jeżeli orzeczona została kara złożenia sędziego z urzędu, a sąd dyscyplinarny wcześniej nie zawiesił sędziego w czynnościach służbowych, wyrok wywołuje zawieszenie sędziego w czynnościach służbowych, z jednoczesnym obniżeniem do 50% jego wynagrodzenia na czas trwania zawieszenia. Art. 129 § 3 stosuje się odpowiednio.

§ 2. Przewodniczący sądu dyscyplinarnego pierwszej instancji przesyła odpis prawomocnego wyroku sądu dyscyplinarnego Krajowej Radzie Sądownictwa i Ministrowi Sprawiedliwości, a ponadto - prezesowi właściwego sądu i kolegium tego sądu.

§ 3. Wykonanie wyroku należy do Ministra Sprawiedliwości co do kar wymienionych w art. 109 § 1 pkt 4 i 5, a co do kar wymienionych w art. 109 § 1 pkt 3 - do prezesa sądu okręgowego oraz do prezesa sądu apelacyjnego w stosunku do sędziów tego sądu.

Art. 124. § 1. Odpis prawomocnego wyroku skazującego na karę dyscyplinarną dołącza się do akt osobowych obwinionego.

§ 2. ⁽¹⁸¹⁾ Po upływie pięciu lat od uprawomocnienia się wyroku orzekającego karę przewidzianą w art. 109 § 1 pkt 1-4 Minister Sprawiedliwości zarządza usunięcie odpisu wyroku z akt osobowych, jeżeli w tym okresie nie wydano przeciwko ukaranemu innemu wyroku skazującego. W takim przypadku dopuszczalne jest tylko jednoczesne usunięcie z akt osobowych sędziego odpisów wszystkich wyroków skazujących.

Art. 125. Krajowa Rada Sądownictwa, Pierwszy Prezes Sądu Najwyższego i Minister Sprawiedliwości mogą wystąpić o wznowienie postępowania dyscyplinarnego.

Art. 126. § 1. Wznowienie postępowania dyscyplinarnego na niekorzyść obwinionego może nastąpić, jeżeli umorzenie postępowania lub wydanie wyroku nastąpiło wskutek przestępstwa albo jeżeli w ciągu pięciu lat od umorzenia lub od wydania wyroku wyjdą na jaw nowe okoliczności lub dowody, które mogły uzasadniać skazanie lub wymierzenie kary surowszej.

§ 2. Wznowienie postępowania na korzyść skazanego może nastąpić także po jego śmierci, jeżeli wyjdą na jaw nowe okoliczności lub dowody, które mogłyby uzasadniać uniewinnienie lub wymierzenie kary łagodniejszej.

§ 3. W razie śmierci skazanego, wnioski o wznowienie postępowania mogą złożyć jego małżonek, krewni w linii prostej, rodzeństwo, przysposabiający lub przysposobiony oraz rzecznik dyscyplinarne.

Art. 127. ⁽¹⁸²⁾ Rozstrzygnięcia zapadające w toku postępowania dyscyplinarnego wymagają z urzędu uzasadnienia na piśmie i doręczenia ich stronom. Wyroki oraz postanowienia i zarządzenia zamykające drogę do wydania wyroku doręcza się także Krajowej Radzie Sądownictwa i Ministrowi Sprawiedliwości.

Art. 128. W sprawach nieuregulowanych w niniejszym rozdziale stosuje się odpowiednio przepisy Kodeksu postępowania karnego.

Art. 129. § 1. Sąd dyscyplinarne może zawiesić w czynnościach służbowych sędziego, przeciwko

któremu wszczęto postępowanie dyscyplinarne lub o ubezwłasnowolnienie.

§ 2.⁽¹⁸³⁾ Jeżeli sąd dyscyplinarny wydaje uchwałę zezwalającą na pociągnięcie sędziego do odpowiedzialności karnej, z urzędu zawiesza sędziego w czynnościach służbowych.

§ 3. Sąd dyscyplinarny, zawieszając sędziego w czynnościach służbowych, obniża w granicach od 25% do 50% wysokość jego wynagrodzenia na czas trwania tego zawieszenia; nie dotyczy to osób, w stosunku do których wszczęto postępowanie o ubezwłasnowolnienie.

§ 4. Jeżeli postępowanie dyscyplinarne zostało umorzono lub zakończyło się uniewinnieniem, sędziemu wypłaca się zatrzymane wynagrodzenie.

Art. 130.⁽¹⁸⁴⁾ § 1. Jeżeli sędziego zatrzymano z powodu schwywania na gorącym uczynku popełnienia przestępstwa umyślnego albo jeżeli ze względu na rodzaj czynu dokonanego przez sędziego powaga sądu lub istotne interesy służby wymagają natychmiastowego odsunięcia go od wykonywania obowiązków służbowych, prezes sądu albo Minister Sprawiedliwości mogą zarządzić natychmiastową przerwę w czynnościach służbowych sędziego aż do czasu wydania uchwały przez sąd dyscyplinarny, nie dłużej niż na miesiąc.

§ 2. Jeżeli sędzia, o którym mowa w § 1, pełni funkcję prezesa sądu, zarządzenie przerwy w czynnościach służbowych należy do Ministra Sprawiedliwości.

§ 3. O wydaniu zarządzenia, o którym mowa w § 1, prezes sądu albo Minister Sprawiedliwości, w terminie trzech dni od dnia jego wydania, zawiadamia sąd dyscyplinarny, który niezwłocznie, nie później niż przed upływem terminu, na który przerwa została zarządzona, wydaje uchwałę o zawieszeniu sędziego w czynnościach służbowych albo uchyla zarządzenie o przerwie w wykonywaniu tych czynności. Sąd dyscyplinarny zawiadamia sędziego o posiedzeniu, jeżeli uzna to za celowe.

Art. 131.⁽¹⁸⁵⁾ § 1.⁽¹⁸⁶⁾ W przypadkach przewidzianych w art. 37 § 4a lub w art. 75 § 2 pkt 3 oraz w sprawie zawieszenia sędziego w czynnościach służbowych lub uchylenia zarządzenia o przerwie w wykonywaniu czynności, o której mowa w art. 130 § 1, sąd dyscyplinarny wydaje uchwałę po wysłuchaniu rzecznika dyscyplinarnego. Wysłuchuje także sędziego, jeżeli stawił się na posiedzenie.

§ 2. Na uchwałę odmawiającą uwzględnienia wniosku, o którym mowa w art. 75 § 2 pkt 3, przysługuje zażalenie Krajowej Radzie Sądownictwa oraz kolegium sądu, które złożyło wniosek.

§ 3. Na uchwałę odmawiającą uwzględnienia zastrzeżenia, o którym mowa w art. 37 § 4a, sędziemu przysługuje zażalenie.

§ 4. Na uchwałę o zawieszeniu w czynnościach służbowych sędziemu przysługuje zażalenie, a rzecznikowi dyscyplinarnemu - także na uchwałę o uchyleniu zarządzenia o przerwie w wykonywaniu czynności, o której mowa w art. 130 § 2; zażalenie nie wstrzymuje wykonania uchwały.

§ 5. Zażalenie rozpoznaje sąd dyscyplinarny drugiej instancji, a w przypadkach, o których mowa w § 3, ten sam sąd dyscyplinarny w innym równorzędnym składzie.

Art. 132. Zawieszenie w czynnościach służbowych ustaje z chwilą prawomocnego zakończenia postępowania dyscyplinarnego, chyba że sąd dyscyplinarny uchylił je wcześniej.

Art. 132a.⁽¹⁸⁷⁾ § 1. Okres zawieszenia w czynnościach służbowych stanowi okres zatrudnienia, od którego zależą uprawnienia pracownicze.

§ 2. W okresie zawieszenia w czynnościach służbowych sędzia nie nabywa prawa do urlopu wypoczynkowego. Przepisy art. 155¹ § 1 pkt 2 i art. 155² § 2 Kodeksu pracy stosuje się odpowiednio.

Art. 133. Koszty postępowania dyscyplinarnego ponosi Skarb Państwa.

DZIAŁ III⁽¹⁸⁸⁾ (uchylony).

Rozdział 1

Art. 134.⁽¹⁸⁹⁾ (uchylony).

Art. 135.⁽¹⁹⁰⁾ (uchylony).

Art. 136.⁽¹⁹¹⁾ (uchylony).

Rozdział 2

Art. 137. ⁽¹⁹²⁾ (uchylony).

Art. 138. ⁽¹⁹³⁾ (uchylony).

Art. 139. ⁽¹⁹⁴⁾ (uchylony).

Art. 140. ⁽¹⁹⁵⁾ (uchylony).

Rozdział 3 ⁽¹⁹⁶⁾ (uchylony).

Art. 141. ⁽¹⁹⁷⁾ (uchylony).

Art. 142. ⁽¹⁹⁸⁾ (uchylony).

Art. 143. ⁽¹⁹⁹⁾ (uchylony).

Art. 144. ⁽²⁰⁰⁾ (uchylony).

Art. 145. ⁽²⁰¹⁾ (uchylony).

Art. 145a. ⁽²⁰²⁾ (uchylony).

Art. 146. ⁽²⁰³⁾ (uchylony).

Art. 146a. ⁽²⁰⁴⁾ (uchylony).

DZIAŁ IV

REFERENDARZE SĄDOWI, PRACOWNICY SĄDÓW, KURATORZY SĄDOWI, ŁAWNICY ORAZ ORGANY POMOCNICZE SĄDÓW

Rozdział 1

Przepisy ogólne

Art. 147. § 1. ⁽²⁰⁵⁾ W sądach rejonowych i okręgowych do wykonywania określonych w ustawach czynności należących do sądów w zakresie ochrony prawnej zatrudniani są referendarze sądowi i starsi referendarze sądowi, zwani dalej "referendarzami".

§ 2. W sądach działają kuratorzy sądowi (kuratorzy rodzinni i kuratorzy dla dorosłych), którzy stanowią służbę kuratorską i wykonują czynności o charakterze wychowawczo-resocjalizacyjnym i profilaktycznym oraz inne czynności określone w przepisach szczególnych.

§ 3. W sądach są zatrudniani urzędnicy i inni pracownicy sądowi.

§ 4. W sądach mogą być zatrudniani asystenci sędziów.

Art. 148. § 1. Minister Sprawiedliwości określi, w drodze zarządzenia, organizację i zakres działania sekretariatów sądowych oraz innych działów administracji sądowej, a także kategorie pracowników sądowych obowiązanych do noszenia stroju urzędowego lub oznak i warunki ich przydziału.

§ 2. ⁽²⁰⁶⁾ Referendarze i asystenci sędziów podlegają okresowym ocenom kwalifikacyjnym dokonywanym przez właściwego prezesa sądu, obejmującym jakość i terminowość wykonywania zadań, przestrzeganie dyscypliny pracy, efektywność wykorzystania czasu pracy oraz realizację doskonalenia zawodowego.

§ 3. ⁽²⁰⁷⁾ Minister Sprawiedliwości może określić, w drodze rozporządzenia, szczegółowe zasady i tryb dokonywania okresowych ocen kwalifikacyjnych referendarzy i asystentów sędziów. W

rozporządzeniu należy określić terminy dokonywania ocen, sposób ich wyrażania i podawania do wiadomości osobom ocenianym oraz uwzględnić prawo osób ocenianych do kwestionowania dokonanych ocen.

Rozdział 2

Referendarze sądowi

Art. 149. ⁽²⁰⁸⁾ § 1. Na stanowisko referendarza sądowego może być mianowany ten, kto:

- 1) posiada obywatelstwo polskie i korzysta z pełni praw cywilnych i obywatelskich,
- 2) jest nieskazitelnego charakteru,
- 3) ukończył wyższe studia prawnicze w Polsce i uzyskał tytuł magistra prawa lub zagraniczne uznane w Polsce,
- 4) ukończył 24 lata,
- 5) ⁽²⁰⁹⁾ ukończył aplikację ogólną prowadzoną przez Krajową Szkołę Sądownictwa i Prokuratury lub zdał egzamin sędziowski lub prokuratorski, albo ukończył aplikację notarialną, adwokacką lub radcowską i złożył odpowiedni egzamin.

§ 2. ⁽²¹⁰⁾ (uchylony).

§ 3. ⁽²¹¹⁾ (uchylony).

Art. 150. ⁽²¹²⁾ §1. Na stanowisko starszego referendarza sądowego może być mianowany referendarz sądowy, który zajmował stanowisko referendarza sądowego przez co najmniej dziesięć lat, nie był karany za przewinienia dyscyplinarne, a także uzyskiwał pozytywne okresowe oceny kwalifikacyjne.

§ 2. Stosunek pracy z referendarzem nawiązuje się na podstawie mianowania, z dniem określonym w akcie mianowania.

§ 3. ⁽²¹³⁾ Referendarza mianuje i rozwiązuje z nim stosunek pracy Minister Sprawiedliwości na wniosek prezesa sądu okręgowego. Prezes sądu okręgowego, przed wystąpieniem z wnioskiem o mianowanie referendarza sądowego, zasięga informacji z Krajowego Rejestru Karnego oraz zwraca się do właściwego komendanta wojewódzkiego (Stołecznego) Policji o nadesłanie informacji o kandydacie. Informacje o kandydacie do objęcia stanowiska referendarza sądowego uzyskuje się i sporządza na zasadach określonych dla informacji o kandydacie do objęcia stanowiska sędziowskiego.

§ 4. ⁽²¹⁴⁾ Przed podjęciem pracy referendarz sądowy składa ślubowanie wobec prezesa sądu okręgowego według następującej roty:

"Ślubuję uroczyście na powierzonym mi stanowisku referendarza służyć wiernie Rzeczypospolitej Polskiej, sumiennie i starannie wykonywać obowiązki urzędowe, przestrzegać prawa, kierować się zasadami godności i uczciwości oraz dochować tajemnicy prawnie chronionej."; składający ślubowanie może dodać zwrot: "Tak mi dopomóż Bóg".

Art. 151. ⁽²¹⁵⁾ §1. W zakresie wykonywanych obowiązków referendarz jest niezależny co do treści wydawanych orzeczeń i zarządzeń określonych w ustawach.

§ 2. Referendarze zatrudnieni na obszarze tego samego sądu okręgowego co najmniej raz w roku odbywają zebranie referendarzy okręgu. Zebranie zwołuje prezes sądu okręgowego.

§ 3. Zebranie referendarzy okręgu zajmuje stanowisko we wszystkich sprawach istotnych dla wykonywania zadań przez referendarzy, wybiera na okres kadencji przedstawiciela, reprezentuje referendarzy okręgu wobec organów sądu okręgowego. Przewodniczącym zebrania referendarzy okręgu jest referendarz najstarszy wiekiem.

Art. 151a. ⁽²¹⁶⁾ §1. Minister Sprawiedliwości może przenieść referendarza na jego wniosek lub za jego zgodą na inne miejsce służbowe.

§ 2. Zgoda referendarza na przeniesienie na inne miejsce służbowe nie jest wymagana w przypadku:

- 1) zniesienia stanowiska wywołanego zmianą w organizacji sądownictwa lub zniesienia danego sądu lub wydziału albo przeniesienia siedziby sądu,
- 2) niedopuszczalności zajmowania stanowiska referendarza w danym sądzie wskutek zawarcia związku małżeńskiego albo powstania stosunku powinowactwa, o którym mowa w art. 6,
- 3) gdy wymaga tego wzgląd na powagę stanowiska referendarza, na wniosek kolegium właściwego

sądu okręgowego.

§ 3. Do przeniesienia referendarza na inne miejsce służbowe przepis art. 76 stosuje się odpowiednio.

§ 4. Minister Sprawiedliwości może delegować referendarza, za jego zgodą:

- 1) do pełnienia czynności referendarza w innym sądzie,
  - 2) do pełnienia czynności administracyjnych w Ministerstwie Sprawiedliwości
- na czas określony, nie dłuższy niż dwa lata, albo na czas nieokreślony.

§ 5. Jeżeli wymaga tego interes wymiaru sprawiedliwości delegowanie referendarza w przypadkach, o których mowa w § 4 pkt 1, może nastąpić nawet bez jego zgody, na okres nie dłuższy niż sześć miesięcy. Delegowanie referendarza bez jego zgody może być powtórzone nie wcześniej niż po upływie trzech lat.

§ 6. W okresie delegowania referendarz ma prawo do wynagrodzenia zasadniczego przysługującego na jego stanowisku oraz dodatku za długoletnią pracę. Przepisy art. 77 § 4 i 6 oraz art. 78 § 3 stosuje się odpowiednio. W razie delegowania referendarza do innego sądu bez jego zgody lub na okres dłuższy niż sześć miesięcy, referendarzowi przysługuje dodatek w wysokości 10 % wynagrodzenia zasadniczego.

§ 7. Rozwiązanie stosunku pracy z referendarzem może nastąpić w drodze wypowiedzenia w razie:

- 1) otrzymania ujemnej oceny kwalifikacyjnej, potwierdzonej ponowną ujemną oceną, dokonaną nie wcześniej niż po upływie trzech miesięcy,
- 2) zniesienia sądu lub jego reorganizacji, powodującej utratę możliwości dalszego zatrudnienia referendarza,
- 3) uznania przez lekarza orzecznika Zakładu Ubezpieczeń Społecznych za trwale niezdolnego do pełnienia obowiązków referendarza,
- 4) nabycia prawa do emerytury,
- 5) skazania referendarza za przestępstwo inne niż wymienione w § 13.

§ 8. W razie rozwiązania stosunku pracy z referendarzem na podstawie § 7 pkt 2, w okresie między ustaniem zatrudnienia w likwidowanym lub reorganizowanym sądzie a podjęciem pracy lub działalności gospodarczej, referendarzowi przysługuje świadczenie pieniężne ze środków budżetu państwa przez okres nie dłuższy niż sześć miesięcy, obliczone jak ekwiwalent pieniężny za urlop wypoczynkowy; świadczenie to nie przysługuje referendarzowi, który nabył prawo do emerytury.

§ 9. Referendarz może wypowiedzieć stosunek pracy.

§ 10. Okres wypowiedzenia wynosi trzy miesiące.

§ 11. Stosunek pracy z referendarzem może być rozwiązany za porozumieniem stron.

§ 12. W razie wszczęcia przeciwko referendarzowi postępowania karnego lub postępowania dyscyplinarnego Minister Sprawiedliwości może zawiesić referendarza w czynnościach służbowych, z obniżeniem w granicach od 25 % do 50 % wysokości jego wynagrodzenia na czas trwania tego zawieszenia. Jeżeli postępowanie dyscyplinarne lub postępowanie karne zostało umorzone lub zakończyło się uniewinnieniem, referendarzowi wypłaca się zatrzymane wynagrodzenie.

§ 13. W razie utraty obywatelstwa polskiego lub skazania za umyślnie popełnione przestępstwo ścigane z urzędu lub przestępstwo skarbowe, stosunek pracy z referendarzem rozwiązuje się bez wypowiedzenia. Stosunek pracy z referendarzem może być rozwiązany bez wypowiedzenia z przyczyn określonych w art. 53 Kodeksu pracy.

Art. 151b. ⁽²¹⁷⁾ §1. ⁽²¹⁸⁾ Wynagrodzenie zasadnicze referendarza sądowego wynosi 75 % wynagrodzenia zasadniczego w stawce pierwszej sędziego sądu rejonowego, powiększonego o należną składkę z tytułu ubezpieczenia społecznego. Po siedmiu latach pracy na stanowisku referendarza sądowego wynagrodzenie zasadnicze podwyższa się do wysokości 75 % wynagrodzenia zasadniczego sędziego sądu rejonowego w stawce drugiej, powiększonego o należną składkę z tytułu ubezpieczenia społecznego, a po dalszych siedmiu latach pracy - do wysokości 75 % wynagrodzenia zasadniczego sędziego sądu rejonowego w stawce trzeciej, powiększonego o należną składkę z tytułu ubezpieczenia społecznego.

§ 2. ⁽²¹⁹⁾ Wynagrodzenie zasadnicze starszego referendarza sądowego wynosi 85 % wynagrodzenia zasadniczego sędziego sądu rejonowego w stawce drugiej, powiększonego o należną składkę z tytułu ubezpieczenia społecznego. Po siedmiu latach pracy na stanowisku starszego referendarza sądowego wynagrodzenie zasadnicze podwyższa się do wysokości 85 % wynagrodzenia zasadniczego sędziego sądu rejonowego w stawce trzeciej, powiększonego o należną składkę z tytułu ubezpieczenia społecznego.

§ 2a. ⁽²²⁰⁾ W przypadku nieuzyskania przez referendarza pozytywnej okresowej oceny, okresy pracy

wskazane w § 1 i 2 ulegają wydłużeniu o trzy lata.

§ 2b. ⁽²²¹⁾ Poza wynagrodzeniem zasadniczym referendarzowi przysługuje dodatek za długoletnią pracę, o którym mowa w art. 91 § 7, oraz gratyfikacja jubileuszowa, na zasadach określonych w art. 92 § 3-5, a także jednorazowa odprawa w razie ustania stosunku pracy w związku z przejściem na rentę z tytułu niezdolności do pracy lub emeryturę, na zasadach określonych w przepisach o pracownikach sądów i prokuratury.

§ 2c. ⁽²²²⁾ W związku z pełnioną funkcją referendarzowi przysługuje dodatek funkcyjny. Do ustalania wysokości dodatku funkcyjnego stosuje się przepisy o dodatkach funkcyjnych przysługujących sędziom.

§ 2d. ⁽²²³⁾ Czas pracy referendarza wynosi 8 godzin na dobę i przeciętnie 40 godzin w przeciętnie pięciodniowym tygodniu pracy w przyjętym okresie rozliczeniowym nieprzekraczającym 3 miesięcy.

§ 2e. ⁽²²⁴⁾ Jeżeli jest to uzasadnione potrzebami sądu wynikającymi z obciążenia zadaniami lub organizacją pracy wydziału, wobec referendarzy może być stosowany równoważny lub zadaniowy czas pracy.

§ 2f. ⁽²²⁵⁾ Dobowy czas pracy w systemie równoważnego czasu pracy nie może przekraczać 12 godzin w okresie rozliczeniowym nieprzekraczającym 3 miesięcy.

§ 2g. ⁽²²⁶⁾ Stosowanie systemów czasu pracy, o których mowa w § 2e, wprowadza prezes sądu w drodze zarządzenia. W zarządzeniu wskazuje się wydziały sądu lub referendarzy, objętych danym systemem czasu pracy. Zarządzenie wchodzi w życie po upływie 7 dni od dnia podania go do wiadomości referendarza.

§ 2h. ⁽²²⁷⁾ W zarządzeniu wprowadzającym stosowanie systemu zadaniowego czasu pracy prezes sądu określa także normy pracy dotyczące powierzonych referendarzom zadań, biorąc pod uwagę obowiązujący referendarzy czas pracy. Normy pracy ustala się uwzględniając obciążenie zadaniami, stopień złożoności powierzonych zadań oraz stosowane rozwiązania w zakresie organizacji pracy.

§ 2i. ⁽²²⁸⁾ Normy pracy, o których mowa w § 2h, prezes sądu może określić także dla referendarzy objętych podstawowym lub równoważnym systemem czasu pracy.

§ 2j. ⁽²²⁹⁾ Rozkład czasu pracy referendarzy oraz jego wymiar w poszczególnych dniach tygodnia określa prezes sądu. Na pisemny wniosek referendarza uzasadniony ważnymi względami rodzinnymi lub osobistymi prezes sądu może ustalić indywidualny rozkład jego czasu pracy w ramach systemu czasu pracy, którym jest objęty.

§ 2k. ⁽²³⁰⁾ Jeżeli wymagają tego szczególne potrzeby sądu, prezes sądu lub przewodniczący wydziału może polecić referendarzowi wykonywanie pracy poza obowiązującym go czasem pracy, a w wyjątkowych wypadkach także w niedzielę i święta.

§ 2l. ⁽²³¹⁾ Referendarzowi sądowemu za pracę wykonywaną poza obowiązującym go czasem pracy przysługuje według jego wyboru czas wolny w tym samym wymiarze albo wynagrodzenie, bez dodatków, o których mowa w art. 151¹ § 1 Kodeksu pracy. Za pracę wykonaną ponad obowiązujący referendarza sądowego czas pracy w niedzielę lub święto przysługuje inny dzień wolny. Przepis art. 151¹¹ Kodeksu pracy stosuje się odpowiednio.

§ 3. Do referendarzy stosuje się odpowiednio przepisy art. 45 § 1, art. 47, 82a, 87-89, 92, 93 oraz art. 97 § 1 i 2.

§ 4. W sprawach nieuregulowanych w ustawie do referendarzy stosuje się odpowiednio przepisy o pracownikach sądów i prokuratury.

Art. 151c. ⁽²³²⁾ Referendarz może przystąpić do egzaminu sędziowskiego po przepracowaniu 3 lat na stanowisku referendarza lub asystenta sędziego. Wniosek o dopuszczenie do egzaminu sędziowskiego referendarz zgłasza Dyrektorowi Krajowej Szkoły Sądownictwa i Prokuratury na miesiąc przed przeprowadzeniem egzaminu, uiszczając wymaganą opłatę.

Art. 152. ⁽²³³⁾ § 1. Za naruszenie swoich obowiązków, w tym za oczywistą i rażącą obrazę przepisów prawa i uchybienie godności stanowiska, referendarz ponosi odpowiedzialność dyscyplinarną.

§ 2. Karami dyscyplinarnymi są:

- 1) nagana,
- 2) nagana z ostrzeżeniem,
- 3) nagana z obniżeniem wynagrodzenia zasadniczego o 10 % na okres dwóch lat,
- 4) wydalenie z pracy.

§ 3. W sprawach dyscyplinarnych referendarzy orzekają komisje dyscyplinarne.

§ 4. Komisje dyscyplinarne powołują prezesi sądów okręgowych do rozpatrywania w pierwszej

instancji spraw dyscyplinarnych referendarzy zatrudnionych w okręgu sądowym.

§ 5. Minister Sprawiedliwości powołuje komisję dyscyplinarną do rozpatrywania spraw dyscyplinarnych referendarzy w drugiej instancji.

§ 6. Do składu komisji dyscyplinarnych, o których mowa w § 4 i 5, powołuje się referendarzy.

§ 7. Za przewinienia mniejszej wagi referendarz ponosi odpowiedzialność porządkową. Karą porządkową wymierzaną przez prezesa sądu jest upomnienie.

§ 8. W zakresie nieuregulowanym w ustawie do odpowiedzialności dyscyplinarnej i porządkowej referendarzy stosuje się odpowiednio przepisy o odpowiedzialności dyscyplinarnej i porządkowej urzędników państwowych mianowanych.

Art. 153. ⁽²³⁴⁾ (uchylony).

Art. 153a. ⁽²³⁵⁾ §1. Na wniosek Dyrektora Krajowej Szkoły Sądownictwa i Prokuratury, po zasięgnięciu opinii prezesa właściwego sądu okręgowego, Minister Sprawiedliwości mianuje na stanowisko referendarza aplikanta sędziowskiego skierowanego na staż w ramach realizacji programu aplikacji sędziowskiej.

§ 2. W przypadku aplikantów sędziowskich odbywających staż na stanowisku referendarza, rozwiązanie stosunku pracy może nastąpić w razie:

- 1) skreślenia z listy aplikantów,
- 2) uznania aplikanta przez lekarza orzecznika Zakładu Ubezpieczeń Społecznych za trwale niezdolnego do pełnienia obowiązków referendarza.

§ 3. W przypadku zniesienia sądu lub jego reorganizacji, powodującej utratę możliwości dalszego zatrudnienia aplikanta aplikacji sędziowskiej, odbywającego staż na stanowisku referendarza, Minister Sprawiedliwości, na wniosek Dyrektora Krajowej Szkoły Sądownictwa i Prokuratury, po zasięgnięciu opinii prezesa właściwego sądu okręgowego, przenosi aplikanta na inne miejsce w celu dalszego odbywania stażu. Przepisów art. 151a § 4 i 5 nie stosuje się.

Rozdział 3

Kuratorzy sądowi

Art. 154. § 1. Kuratorzy sądowi pełnią swoje czynności zawodowo (kuratorzy zawodowi) albo społecznie (kuratorzy społeczni).

§ 2. Zasady organizacji służby kuratorskiej i wykonywania obowiązków przez kuratorów sądowych oraz status kuratorów sądowych określa odrębna ustawa.

Rozdział 4

Asystenci sędziów

Art. 155. § 1. Asystent sędziego wykonuje samodzielnie czynności administracji sądowej oraz czynności przygotowania spraw sądowych do ich rozpoznania.

§ 2. Na stanowisku asystenta sędziego może być zatrudniony ten, kto:

- 1) jest obywatelem Rzeczypospolitej Polskiej i korzysta z pełni praw cywilnych i obywatelskich,
- 2) jest nieskazitelnego charakteru,
- 3) ukończył wyższe studia prawnicze w Polsce i uzyskał tytuł magistra lub zagraniczne uznane w Polsce,
- 4) ukończył 24 lata,
- 5) ⁽²³⁶⁾ ukończył aplikację ogólną prowadzoną przez Krajową Szkołę Sądownictwa i Prokuratury lub zdał egzamin sędziowski lub prokuratorski albo ukończył aplikację notarialną, adwokacką lub radcowską i złożył odpowiedni egzamin.

§ 3. ⁽²³⁷⁾ Prezes sądu przed zatrudnieniem asystenta sędziego zasięga informacji o kandydacie z Krajowego Rejestru Karnego.

§ 3a. ⁽²³⁸⁾ (uchylony).

§ 4. Asystentowi sędziego przysługuje wynagrodzenie zasadnicze. Poza tym do asystentów sędziego stosuje się przepisy ustawy z dnia 18 grudnia 1998 r. o pracownikach sądów i prokuratury (Dz. U. Nr 162,

poz. 1125).

§ 5. Minister Sprawiedliwości określi, w drodze rozporządzenia, szczegółowy zakres i sposób wykonywania czynności przez asystentów sędziów, mając na uwadze zasady sprawności, racjonalności, ekonomicznego i szybkiego działania, zapewniając rzetelne wykonywanie powierzonych zadań.

§ 6. Minister Sprawiedliwości określi, w drodze rozporządzenia, wysokość wynagrodzenia asystentów sędziów, uwzględniając poziom wynagrodzeń sędziów, referendarzy sądowych i urzędników sądowych oraz zasadę różnicowania wynagrodzenia asystentów sędziów w zależności od tego, czy zatrudnieni są w sądzie rejonowym, okręgowym czy apelacyjnym.

§ 7. ⁽²³⁹⁾ Asystent sędziego może przystąpić do egzaminu sędziowskiego po przepracowaniu 4 lat na stanowisku asystenta sędziego lub referendarza sądowego. Wniosek o dopuszczenie do egzaminu sędziowskiego asystent sędziego zgłasza Dyrektorowi Krajowej Szkoły Sądownictwa i Prokuratury na miesiąc przed przeprowadzeniem egzaminu, uiszczając wymaganą opłatę.

§ 8. ⁽²⁴⁰⁾ Do asystentów sędziów stosuje się odpowiednio przepisy art. 82a.

Art. 155a. ⁽²⁴¹⁾ §1. Właściwy prezes sądu, określony w art. 5 ustawy z dnia 18 grudnia 1998 r. o pracownikach sądów i prokuratury (Dz. U. z 1998 r. Nr 162, poz. 1125, z późn. zm.), zwany dalej "prezesem", organizuje w drodze konkursu nabór kandydatów na stanowisko asystenta sędziego.

§ 2. Prezes informuje o konkursie przez umieszczenie ogłoszenia w miejscu powszechnie dostępnym w siedzibie sądu, we właściwym ze względu na siedzibę sądu urzędzie pracy, w Biuletynie Informacji Publicznej oraz może poinformować w inny sposób, w szczególności przez umieszczenie ogłoszenia w prasie.

§ 3. Konkurs przeprowadza komisja konkursowa powołana przez prezesa.

§ 4. Konkurs ma na celu sprawdzenie wiedzy, umiejętności, predyspozycji oraz zdolności ogólnych kandydatów, niezbędnych do wykonywania obowiązków asystenta sędziego.

§ 5. Komisja konkursowa po przeprowadzeniu konkursu, w oparciu o jego wyniki, może wyłonić rezerwową listę kandydatów na wypadek zaistnienia możliwości zatrudnienia większej liczby osób lub rezygnacji kandydata.

§ 6. Warunkiem ubiegania się o zatrudnienie w sądzie jest złożenie przez osobę ubiegającą się o przyjęcie na stanowisko asystenta sędziego oświadczenia, że nie jest prowadzone przeciwko niej postępowanie o przestępstwo ścigane z oskarżenia publicznego lub przestępstwo skarbowe.

§ 7. Minister Sprawiedliwości określi, w drodze rozporządzenia, szczegółowy sposób i tryb przeprowadzania konkursów na stanowisko asystenta sędziego, w szczególności skład komisji konkursowych oraz sposób i tryb ich działania, etapy i przebieg konkursu, a także zakres i sposób udostępniania informacji kandydatowi, mając na uwadze właściwy dobór kadry asystentów w sądach.

Art. 155b. ⁽²⁴²⁾ Prezes sądu rejonowego zatrudnia na stanowisku asystenta sędziego aplikanta sędziowskiego skierowanego na staż przez Dyrektora Krajowej Szkoły Sądownictwa i Prokuratury na okres odbywania stażu. Przepisu art. 155a nie stosuje się.

Rozdział 5

Urzednicy i inni pracownicy sądowi

Art. 156. Zasady zatrudniania urzędników i innych pracowników sądowych oraz ich obowiązki i prawa określają odrębne przepisy.

Rozdział 6

Biegli sądowi⁽²⁴³⁾

Art. 157. ⁽²⁴⁴⁾ § 1. Prezes sądu okręgowego ustanawia biegłych sądowych i prowadzi ich listę.

§ 2. Minister Sprawiedliwości określi, w drodze rozporządzenia, tryb ustanawiania biegłych sądowych, pełnienia przez nich czynności oraz zwalniania ich z funkcji. W tym samym trybie Minister Sprawiedliwości może również określić szczegółowe zasady powoływania i działania zespołów biegłych sądowych.

Rozdział 7

Ławnicy

Art. 158. § 1. Ławnikiem może być wybrany ten, kto:

- 1) posiada obywatelstwo polskie i korzysta z pełni praw cywilnych i obywatelskich,
- 2) jest nieskazitelnego charakteru,
- 3) ukończył 30 lat,
- 4) ⁽²⁴⁵⁾ jest zatrudniony, prowadzi działalność gospodarczą lub mieszka w miejscu kandydowania co najmniej od roku,
- 5) ⁽²⁴⁶⁾ nie przekroczył 70 lat,
- 6) ⁽²⁴⁷⁾ jest zdolny, ze względu na stan zdrowia, do pełnienia obowiązków ławnika,
- 7) ⁽²⁴⁸⁾ posiada co najmniej wykształcenie średnie.

§ 2. ⁽²⁴⁹⁾ (uchylony).

§ 3. ⁽²⁵⁰⁾ Do orzekania w sprawach z zakresu prawa pracy ławnikiem powinna być wybrana osoba wykazująca szczególną znajomość spraw pracowniczych.

Art. 159. § 1. Ławnikami nie mogą być:

- 1) osoby zatrudnione w sądach powszechnych i innych sądach oraz w prokuraturze,
- 2) osoby wchodzące w skład organów, od których orzeczenia można żądać skierowania sprawy na drogę postępowania sądowego,
- 3) funkcjonariusze Policji oraz inne osoby zajmujące stanowiska związane ze ściganiem przestępstw i wykroczeń,
- 4) adwokaci i aplikanci adwokaccy,
- 5) radcy prawni i aplikanci radcowscy,
- 6) duchowni,
- 7) żołnierze w czynnej służbie wojskowej,
- 8) funkcjonariusze Służby Więziennej,
- 9) ⁽²⁵¹⁾ radni gminy, powiatu i województwa.

§ 2. Nie można być ławnikiem jednocześnie w więcej niż jednym sądzie.

Art. 160. § 1. Ławników do sądów okręgowych oraz do sądów rejonowych wybierają rady gmin, których obszar jest objęty właściwością tych sądów - w głosowaniu tajnym.

§ 2. Wybory przygotowują gminy jako zadanie zlecone z zakresu administracji rządowej.

Art. 161. § 1. ⁽²⁵²⁾ Liczbę ławników wybieranych przez poszczególne rady gmin do wszystkich sądów działających na obszarze właściwości sądu okręgowego, w tym także liczbę ławników do orzekania w sprawach z zakresu prawa pracy, ustala kolegium sądu okręgowego; liczbę ławników do poszczególnych sądów rejonowych ustala się po zasięgnięciu opinii prezesów tych sądów.

§ 2. Prezes sądu okręgowego podaje liczbę ławników do wiadomości poszczególnym radom gmin najpóźniej na trzydzieści dni przed upływem terminu zgłaszania kandydatów.

Art. 162. ⁽²⁵³⁾ § 1. Kandydatów na ławników mogą zgłaszać radom gmin prezesi właściwych sądów, stowarzyszenia, inne organizacje społeczne i zawodowe, zarejestrowane na podstawie przepisów prawa, z wyłączeniem partii politycznych, oraz co najmniej pięćdziesięciu obywateli mających czynne prawo wyborcze, zamieszkujących stale na terenie gminy dokonującej wyboru, w terminie do dnia 30 czerwca ostatniego roku kadencji.

§ 2. Do zgłoszenia kandydata na ławnika dokonanego na karcie zgłoszenia dołącza się następujące dokumenty:

- 1) informację z Krajowego Rejestru Karnego dotyczącą zgłaszanej osoby,
- 2) oświadczenie kandydata, że nie jest prowadzone przeciwko niemu postępowanie o przestępstwo ścigane z oskarżenia publicznego lub przestępstwo skarbowe,
- 3) oświadczenie kandydata, że nie jest lub nie był pozbawiony władzy rodzicielskiej, a także, że władza rodzicielska nie została mu ograniczona ani zawieszona,
- 4) zaświadczenie lekarskie o stanie zdrowia, wystawione przez lekarza podstawowej opieki zdrowotnej w rozumieniu przepisów o świadczeniach opieki zdrowotnej finansowanych ze środków publicznych,

stwierdzające brak przeciwwskazań do wykonywania funkcji ławnika,

5) dwa zdjęcia zgodne z wymogami stosowanymi przy składaniu wniosku o wydanie dowodu osobistego.

§ 3. Do zgłoszenia kandydata na ławnika dokonanego na karcie zgłoszenia przez stowarzyszenie, inną organizację społeczną lub zawodową, zarejestrowaną na podstawie przepisów prawa, dołącza się również aktualny odpis z Krajowego Rejestru Sądowego albo odpis lub zaświadczenie potwierdzające wpis do innego właściwego rejestru lub ewidencji dotyczące tej organizacji.

§ 4. Do zgłoszenia kandydata na ławnika dokonanego na karcie zgłoszenia przez obywateli dołącza się również listę osób zawierającą imię (imiona), nazwisko, numer ewidencyjny PESEL, miejsce stałego zamieszkania i własnoręczny podpis każdej z pięćdziesięciu osób zgłaszających kandydata.

§ 5. Dokumenty wymienione w § 2 pkt 1-4 powinny być opatrzone datą nie wcześniejszą niż trzydzieści dni przed dniem zgłoszenia, a dokumenty wymienione w § 3 nie wcześniejszą niż trzy miesiące przed dniem zgłoszenia.

§ 6. Osobą uprawnioną do składania wyjaśnień w sprawie zgłoszenia kandydata na ławnika przez obywateli jest osoba, której nazwisko zostało umieszczone jako pierwsze na liście, o której mowa w § 4.

§ 7. Koszt opłaty za wydanie informacji z Krajowego Rejestru Karnego oraz opłaty za badanie lekarskie i za wystawienie zaświadczenia lekarskiego ponosi kandydat na ławnika.

§ 8. Koszt opłaty za wydanie aktualnego odpisu z Krajowego Rejestru Sądowego albo odpisu lub zaświadczenia z innego właściwego rejestru lub ewidencji ponosi podmiot, którego dotyczy odpis lub zaświadczenie.

§ 9. Rady gmin zasięgają od komendanta wojewódzkiego Policji albo Komendanta Stołecznego Policji informacji o kandydatach na ławników. Informacje o kandydacie na ławnika uzyskuje się i sporządza na zasadach określonych dla informacji o kandydacie do objęcia stanowiska sędziowskiego.

§ 10. Zgłoszenia kandydatów, które wpłynęły do rady gminy po upływie terminu, o którym mowa w § 1, a także zgłoszenia, które nie spełniają wymagań formalnych, o których mowa w § 2-5, pozostawia się bez dalszego biegu. Przywrócenie terminu do zgłoszenia kandydatów jest niedopuszczalne. Pozostawienie zgłoszenia bez dalszego biegu rada gminy stwierdza w drodze uchwały.

§ 11. Minister Sprawiedliwości, po zasięgnięciu opinii Krajowej Rady Sądownictwa, określi, w drodze rozporządzenia, sposób postępowania z dokumentami złożonymi radom gmin przy zgłaszaniu kandydatów na ławników, wzór karty zgłoszenia oraz sposób jego udostępniania, mając na uwadze potrzebę udokumentowania przez podmioty zgłaszające spełnianie przez kandydatów na ławników wymogów określonych w ustawie, a także zapewnienia wyboru kandydatów o najwyższych walorach etycznych i intelektualnych, umożliwienia rzetelnej weryfikacji zgłoszeń i przejrzystości działań związanych ze zgłaszaniem kandydatów na ławników, a przez określenie wzoru karty zgłoszenia i sposobu jego udostępniania - potrzebę ujednoczenia procedury zgłaszania, ułatwienia dostępu do wzoru i rozpatrywania zgłoszeń.

Art. 163. § 1. Wybory ławników odbywają się najpóźniej w październiku roku kalendarzowego, w którym upływa kadencja dotychczasowych ławników.

§ 2.⁽²⁵⁴⁾ Przed przystąpieniem do wyborów rada gminy powołuje zespół, który przedstawia na sesji rady gminy swoją opinię o zgłoszonych kandydatach, w szczególności w zakresie spełnienia przez nich wymogów określonych w ustawie.

Art. 164. § 1.⁽²⁵⁵⁾ Listę wybranych ławników wraz z dokumentami, o których mowa w art. 162 § 2-4, rady gmin, które dokonały ich wyboru, przesyłają prezesom właściwych sądów, najpóźniej do końca października. Spośród ławników znajdujących się na liście wybranych ławników rady gmin wskazują ławników do orzekania w sprawach z zakresu prawa pracy.

§ 2. Prezes sądu wręcza ławnikom zawiadomienie o wyborze i odbiera od nich ślubowanie według roty ustalonej dla sędziów, z odpowiednią zmianą.

§ 3. Po odebraniu ślubowania prezes sądu wpisuje ławnika na listę ławników, którzy mogą być wyznaczani do orzekania, i wydaje mu legitymację.

Art. 165. § 1. Kadencja ławników sądów okręgowych i rejonowych trwa cztery lata kalendarzowe następujące po roku, w którym dokonano wyborów, jednak mandat ławnika wybranego dodatkowo wygasa z upływem kadencji ogółu ławników.

§ 2. Po upływie kadencji ławnik może brać udział jedynie w rozpoznawaniu sprawy rozpoczętej

wcześniej z jego udziałem, do czasu jej zakończenia.

Art. 166. § 1. ⁽²⁵⁶⁾ Mandat ławnika wygasa w razie prawomocnego skazania za przestępstwo bądź wykroczenie, w tym również za przestępstwo lub wykroczenie skarbowe. Rada gminy, która wybrała ławnika, stwierdza wygaśnięcie mandatu z tego powodu i informuje o tym prezesa właściwego sądu.

§ 2. Rada gminy, która wybrała ławnika, może go odwołać na wniosek prezesa właściwego sądu, w razie:

- 1) ⁽²⁵⁷⁾ (uchylony),
- 2) niewykonywania obowiązków ławnika,
- 3) zachowania godzącego w powagę sądu,
- 4) niezdolności do wykonywania obowiązków ławnika.

§ 2a. ⁽²⁵⁸⁾ Wniosek, o którym mowa w § 2, jest składany łącznie z opiniami właściwej rady ławniczej oraz kolegium właściwego sądu okręgowego albo z oświadczeniem prezesa właściwego sądu, że taka opinia lub takie opinie nie zostały wydane w terminie 21 dni od dnia doręczenia wniosku do zaopiniowania. W przypadku braku opinii prezes właściwego sądu przedkłada radzie gminy wraz z wnioskiem potwierdzenie jego doręczenia podmiotowi uprawnionemu do wydania opinii. Niewydanie opinii w terminie uważa się za niezgłoszenie uwag do wniosku. Przepis art. 31 § 2 stosuje się odpowiednio.

§ 2b. ⁽²⁵⁹⁾ Przed podjęciem uchwały w sprawie wniosku o odwołanie ławnika przewodniczący rady gminy umożliwia wysłuchanie ławnika i jego udział w posiedzeniu właściwej komisji i w sesji rady gminy, na których taki wniosek będzie opiniowany i rozpoznawany. O terminach posiedzenia komisji i sesji rady gminy ławnik jest powiadamiany na piśmie, co najmniej z siedmiodniowym wyprzedzeniem, w trybie i w sposób przewidziany w Kodeksie postępowania administracyjnego.

§ 2c. ⁽²⁶⁰⁾ W sprawach, o których mowa w § 2b, ławnik działa osobiście, a w razie niemożności osobistego stawiennictwa może działać przez pełnomocnika.

§ 3. Przed upływem kadencji mandat ławnika wygasa z dniem doręczenia mu zawiadomienia prezesa sądu o skreśleniu z listy ławników wskutek zrzeczenia się mandatu z ważnych przyczyn lub odwołania ławnika przez radę gminy.

Art. 167. § 1. ⁽²⁶¹⁾ W czasie trwania kadencji nie powołuje się ławnika do pełnienia obowiązków w przypadku:

- 1) ujawnienia okoliczności, które nie pozwalały na jego wybór,
- 2) wszczęcia postępowania o odwołanie ławnika - do czasu podjęcia przez radę gminy uchwały w przedmiocie odwołania,
- 3) wszczęcia przeciwko ławnikowi postępowania o przestępstwo ścigane z oskarżenia publicznego lub przestępstwo skarbowe - do czasu prawomocnego rozstrzygnięcia sprawy.

§ 2. W razie zniesienia sądu, ośrodka zamiejscowego lub wydziału zamiejscowego - ławnicy tych jednostek stają się ławnikami sądów, które przejmują kompetencje zniesionych jednostek.

Art. 168. W razie potrzeby, zwłaszcza z powodu zmniejszenia się w czasie kadencji liczby ławników, rada gminy na wniosek prezesa sądu okręgowego dokonuje uzupełnienia listy, wybierając nowych ławników w sposób określony w ustawie.

Art. 169. § 1. W zakresie orzekania ławnicy są niezawiśli i podlegają tylko Konstytucji oraz ustawom.

§ 2. Ławnik nie może przewodniczyć na rozprawie i naradzie ani też wykonywać czynności sędziego poza rozprawą, chyba że ustawy stanowią inaczej.

§ 3. ⁽²⁶²⁾ Do ławników przepis art. 85 § 4 stosuje się odpowiednio.

Art. 170. § 1. Ławnik może być wyznaczony do udziału w rozprawach do dwunastu dni w ciągu roku; liczba tych dni może być zwiększona przez prezesa sądu tylko z ważnych przyczyn, a zwłaszcza w przypadku konieczności zakończenia rozprawy z udziałem tego ławnika.

§ 2. ⁽²⁶³⁾ (uchylony).

§ 3. Wyznaczając ławnika do udziału w rozprawie, zawiadamia się o tym jednocześnie pracodawcę zatrudniającego ławnika.

Art. 171. § 1. Prezes sądu może wyznaczyć ławnika dodatkowego do rozprawy, jeżeli istnieje prawdopodobieństwo, że będzie ona trwać czas dłuższy. W razie potrzeby można wyznaczyć dwóch

ławników dodatkowych; w takim razie należy wskazać kolejność, w której będą oni wstępować do udziału w naradzie i głosowaniu.

§ 2. Ławnik dodatkowy bierze udział w naradzie i głosowaniu, jeżeli jeden z ławników nie może uczestniczyć w składzie sądu.

Art. 172. ⁽²⁶⁴⁾ § 1. Pracodawca zatrudniający ławnika jest obowiązany zwolnić go od pracy na czas wykonywania czynności w sądzie.

§ 2. Za czas zwolnienia od pracy ławnik zachowuje prawo do świadczeń wynikających ze stosunku pracy, z wyjątkiem prawa do wynagrodzenia.

§ 3. ⁽²⁶⁵⁾ Ławnik otrzymuje rekompensatę pieniężną za czas wykonywania czynności w sądzie, którymi są: udział w rozprawie lub posiedzeniu, uczestnictwo w naradzie nad wyrokiem, sporządzenie uzasadnienia lub uczestnictwo w posiedzeniu rady ławniczej, jeżeli został do niej wybrany.

§ 4. ⁽²⁶⁶⁾ Wysokość rekompensaty dla ławników biorących udział w rozpoznawaniu spraw w sądach powszechnych, za jeden dzień pełnienia obowiązków ławnika, wynosi 1,9 % podstawy ustalenia wynagrodzenia zasadniczego sędziego, o której mowa w art. 91 § 1c.

§ 5. ⁽²⁶⁷⁾ (uchylony).

§ 6. Koszty wypłaty rekompensaty, o której mowa w § 3, ponosi Skarb Państwa.

Art. 173. Ławnicy zamieszkali poza siedzibą sądu otrzymują diety oraz zwrot kosztów przejazdu i noclegu według zasad ustalonych w tym zakresie dla sędziów.

Art. 174. § 1. ⁽²⁶⁸⁾ Należności, o których mowa w art. 172 § 3 i art. 173, przyznaje prezes właściwego sądu.

§ 2. Od decyzji prezesa sądu rejonowego przysługuje odwołanie do prezesa sądu okręgowego, a gdy decyzję w pierwszej instancji wydał prezes sądu okręgowego lub prezes sądu apelacyjnego - do Ministra Sprawiedliwości.

Art. 175. § 1. Ławnicy każdego sądu wybierają ze swego grona radę ławniczą, jej przewodniczącego i zastępców.

§ 2. Do zadań rady ławniczej należy w szczególności podnoszenie poziomu pracy ławników i ich reprezentowanie oraz pobudzanie działalności wychowawczej ławników w społeczeństwie.

§ 3. ⁽²⁶⁹⁾ Minister Sprawiedliwości określi, w drodze rozporządzenia, sposób wyboru, skład i strukturę organizacyjną, tryb działania oraz szczegółowe zadania rady ławniczej, uwzględniając obligatoryjny charakter rady ławniczej jako samorządu ławniczego, reprezentującego ławników w danym sądzie, zakres współpracy z prezesem sądu, potrzebę uwzględnienia w jej strukturze przewodniczącego i zastępców oraz określenia ich zadań.

DZIAŁ IVA ⁽²⁷⁰⁾

Przetwarzanie danych osobowych

Art. 175a. § 1. ⁽²⁷¹⁾ Minister Sprawiedliwości przetwarza dane osobowe sędziów, sędziów w stanie spoczynku, referendarzy sądowych, asystentów sędziów, dyrektorów i kierowników finansowych sądów oraz ich zastępców w zakresie niezbędnym do prawidłowego realizowania obowiązków i praw pracodawcy wynikających ze stosunku pracy bądź innych stosunków służbowych.

§ 2. Do przetwarzania danych osobowych, o których mowa w § 1, przepis art. 43 ust. 1 pkt 4 ustawy z dnia 29 sierpnia 1997 r. o ochronie danych osobowych (Dz. U. z 2002 r. Nr 101, poz. 926, z późn. zm.) stosuje się odpowiednio.

DZIAŁ V

FINANSOWANIE DZIAŁALNOŚCI SĄDÓW POWSZECHNYCH

Rozdział 1

Budżet sądownictwa

Art. 176. § 1. ⁽²⁷²⁾ Dochody i wydatki sądów powszechnych stanowią w budżecie państwa odrębną część.

§ 2. ⁽²⁷³⁾ (uchylony).

Art. 177. § 1. Dysponentem części budżetowej odpowiadającej sądom powszechnym jest Minister Sprawiedliwości.

§ 2. Dyrektor sądu apelacyjnego wykonuje zadania i kompetencje dysponowania budżetem sądów na obszarze apelacji oraz sprawuje kontrolę gospodarki finansowej i gospodarowania mieniem Skarbu Państwa przez te sądy.

§ 3. ⁽²⁷⁴⁾ (uchylony).

§ 4. W zakresie, o którym mowa w § 2, dyrektor sądu apelacyjnego podlega bezpośrednio Ministrowi Sprawiedliwości, dyrektor sądu okręgowego podlega dyrektorowi sądu apelacyjnego, a kierownik finansowy sądu rejonowego podlega dyrektorowi danego sądu okręgowego.

Art. 178. § 1. Projekty planów finansowych oraz plany finansowe dla sądów w obszarze apelacji opracowują dyrektorzy sądów apelacyjnych na podstawie projektów przygotowanych przez dyrektorów sądów okręgowych, prezesów sądów rejonowych lub kierowników finansowych sądów rejonowych w razie ich powołania, według zasad określonych w przepisach o finansach publicznych.

§ 2. Projekty, o których mowa w § 1, dyrektorzy sądów apelacyjnych przedkładają Krajowej Radzie Sądownictwa i Ministrowi Sprawiedliwości.

§ 3. Krajowa Rada Sądownictwa w ciągu miesiąca od otrzymania projektu składa Ministrowi Sprawiedliwości wniosek o opracowanie projektu planu dochodów i wydatków sądów powszechnych wraz ze swymi uwagami i zastrzeżeniami.

§ 4. ⁽²⁷⁵⁾ Projekt planów dochodów i wydatków sądów powszechnych sporządzony w trybie określonym w przepisach § 1-3 Minister Sprawiedliwości przekazuje ministrowi właściwemu do spraw finansów publicznych w celu włączenia tego projektu do projektu ustawy budżetowej, na zasadach określonych art. 139 ust. 2 ustawy z dnia 27 sierpnia 2009 r. o finansach publicznych (Dz. U. Nr 157, poz. 1240).

§ 5. ⁽²⁷⁶⁾ W zakresie wykonywania budżetu w części odpowiadającej sądom powszechnym Ministrowi Sprawiedliwości przysługują uprawnienia ministra właściwego do spraw finansów publicznych.

Rozdział 2

Gospodarka finansowa sądów

Art. 179. § 1. Organami kierującymi gospodarką finansową sądów apelacyjnych i sądów okręgowych są dyrektorzy tych sądów, a w sądach rejonowych - prezesi tych sądów.

§ 2. Jeżeli w sądzie rejonowym został powołany kierownik finansowy, odpowiada on za gospodarkę finansową danego sądu.

§ 3. Działalność inwestycyjną sądów prowadzą, dla sądu apelacyjnego - dyrektor sądu apelacyjnego, a dla sądu okręgowego i sądów rejonowych działających w danym okręgu sądowym - dyrektor sądu okręgowego.

§ 4. Dyrektor sądu apelacyjnego może przekazać wykonywanie zadań inwestycyjnych dyrektorowi jednego sądu okręgowego dla innego sądu okręgowego oraz sądów rejonowych działających w jego okręgu sądowym.

§ 5. ⁽²⁷⁷⁾ Minister Sprawiedliwości w porozumieniu z ministrem właściwym do spraw finansów publicznych określi, w drodze rozporządzenia, szczegółowe zasady prowadzenia gospodarki finansowej i działalności inwestycyjnej sądów, w tym:

- 1) zasady dysponowania środkami budżetu sądownictwa, ustanawiania dysponentów środków oraz określenie ich zadań i kompetencji,
- 2) zasady i tryb opracowywania planów finansowych sądów,
- 3) zasady i tryb dokonywania zmian w planach finansowych sądów,
- 4) uruchamianie środków budżetowych,
- 5) rachunki bankowe sądów,
- 6) rozliczenia w okresie przejściowym po zakończeniu roku budżetowego,
- 7) tryb pobierania dochodów i dokonywania wydatków sądów,

- 8) sprawozdawczość budżetową i finansową,
  - 9) prowadzenie działalności inwestycyjnej sądów
- z uwzględnieniem konieczności prawidłowego gospodarowania środkami publicznymi i wymogów wynikających z przepisów o finansach publicznych.

DZIAŁ VI

ZMIANY W PRZEPISACH OBOWIĄZUJĄCYCH, PRZEPISY PRZEJŚCIOWE I KOŃCOWE

Rozdział 1

Zmiany w przepisach obowiązujących

Art. 180. W ustawie z dnia 17 listopada 1964 r. - Kodeks postępowania cywilnego (Dz. U. Nr 43, poz. 296, z 1965 r. Nr 15, poz. 113, z 1974 r. Nr 27, poz. 157 i Nr 39, poz. 231, z 1975 r. Nr 45, poz. 234, z 1982 r. Nr 11, poz. 82 i Nr 30, poz. 210, z 1983 r. Nr 5, poz. 33, z 1984 r. Nr 45, poz. 241 i 242, z 1985 r. Nr 20, poz. 86, z 1987 r. Nr 21, poz. 123, z 1988 r. Nr 41, poz. 324, z 1989 r. Nr 4, poz. 21 i Nr 33, poz. 175, z 1990 r. Nr 14, poz. 88, Nr 34, poz. 198, Nr 53, poz. 306, Nr 55, poz. 318 i Nr 79, poz. 464, z 1991 r. Nr 7, poz. 24, Nr 22, poz. 92 i Nr 115, poz. 496, z 1993 r. Nr 12, poz. 53, z 1994 r. Nr 105, poz. 509, z 1995 r. Nr 83, poz. 417, z 1996 r. Nr 24, poz. 110, Nr 43, poz. 189, Nr 73, poz. 350 i Nr 149, poz. 703, z 1997 r. Nr 43, poz. 270, Nr 54, poz. 348, Nr 75, poz. 471, Nr 102, poz. 643, Nr 117, poz. 752, Nr 121, poz. 769 i 770, Nr 133, poz. 882, Nr 139, poz. 934, Nr 140, poz. 940 i Nr 141, poz. 944, z 1998 r. Nr 106, poz. 668 i Nr 117, poz. 757, z 1999 r. Nr 52, poz. 532, z 2000 r. Nr 22, poz. 269 i 271, Nr 48, poz. 552 i 554, Nr 55, poz. 665, Nr 73, poz. 852, Nr 94, poz. 1037, Nr 114, poz. 1191 i 1193 i Nr 122, poz. 1314, 1319 i 1322 oraz z 2001 r. Nr 4, poz. 27, Nr 49, poz. 508, Nr 63, poz. 635 i Nr 98, poz. 1069) wprowadza się następujące zmiany:

1) w art. 461:

a) po § 1 dodaje się § 1¹ w brzmieniu:

"§ 1¹. Do właściwości sądów rejonowych, bez względu na wartość przedmiotu sporu, należą sprawy z zakresu prawa pracy o ustalenie istnienia stosunku pracy, o uznanie bezskuteczności wypowiedzenia stosunku pracy, o przywrócenie do pracy i przywrócenie poprzednich warunków pracy lub płacy oraz łącznie z nimi dochodzone roszczenia i o odszkodowanie w przypadku nieuzasadnionego lub naruszającego przepisy wypowiedzenia oraz rozwiązania stosunku pracy, a także sprawy dotyczące kar porządkowych i świadectwa pracy oraz roszczenia z tym związane."

b) po § 2¹ dodaje się § 2² w brzmieniu:

"§ 2². W sprawach, w których nie można określić właściwości sądu według przepisów paragrafów poprzedzających, jak również w sprawach, w których ubezpieczony zamieszkały na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej otrzymuje świadczenie wypłacane przez wyznaczony przez Prezesa Zakładu Ubezpieczeń Społecznych wyspecjalizowany oddział tego Zakładu albo Biuro Rent Zagranicznych, właściwy jest sąd, w którego okręgu ma siedzibę organ rentowy."

2) art. 477⁸ otrzymuje brzmienie:

"Art. 477⁸. § 1. Do właściwości sądów okręgowych należą sprawy z zakresu ubezpieczeń społecznych, z wyjątkiem spraw, dla których zastrzeżona jest właściwość sądów rejonowych.

§ 2. Do właściwości sądów rejonowych należą sprawy:

- 1) o zasiłek chorobowy, wyrównawczy, opiekuńczy, macierzyński, porodowy, wychowawczy, pogrzebowy i rodzinny,
- 2) o świadczenie rehabilitacyjne,
- 3) o odszkodowanie z tytułu wypadku przy pracy w gospodarstwie rolnym, wypadku w drodze do pracy lub z pracy, wypadku przy pracy lub choroby zawodowej, wypadku lub choroby zawodowej pozostającej w związku ze służbą wojskową, w Policji, w Urzędzie Ochrony Państwa, Straży Granicznej, Służbie Więziennej, Państwowej Straży Pożarnej i Służbie Celnej,
- 4) o ustalenie stopnia niepełnosprawności,

- 5) o prawo do świadczeń zdrowotnych z powszechnego ubezpieczenia zdrowotnego,
- 6) o świadczenie z tytułu funduszu alimentacyjnego."

Art. 181. W ustawie z dnia 26 maja 1982 r. - Prawo o adwokaturze (Dz. U. Nr 16, poz. 124 i Nr 25, poz. 187, z 1983 r. Nr 5, poz. 33, z 1986 r. Nr 42, poz. 202, z 1990 r. Nr 36, poz. 206, z 1995 r. Nr 4, poz. 17, z 1996 r. Nr 77, poz. 367, z 1997 r. Nr 28, poz. 153, Nr 75, poz. 471 i Nr 141, poz. 943, z 1998 r. Nr 106, poz. 668, z 1999 r. Nr 75, poz. 853 oraz z 2000 r. Nr 39, poz. 439 i Nr 94, poz. 1037) wprowadza się następujące zmiany:

- 1) w art. 65 pkt 3 otrzymuje brzmienie:
  - "3) ukończył wyższe studia prawnicze w Polsce i uzyskał tytuł magistra lub zagraniczne uznane w Polsce,";
- 2) w art. 66 w ust. 2 w zdaniu pierwszym wyraz "uniwersyteckie" zastępuje się wyrazem "wyższe".

Art. 182. W ustawie z dnia 6 lipca 1982 r. o radcach prawnych (Dz. U. Nr 19, poz. 145, z 1989 r. Nr 33, poz. 175, 1996 r. Nr 106, poz. 496, 1997 r. Nr 75, poz. 471, z 1998 r. Nr 106, poz. 668, z 1999 r. Nr 75, poz. 853 i Nr 83, poz. 931 oraz z 2000 r. Nr 48, poz. 545 i Nr 94, poz. 1037) wprowadza się następujące zmiany:

- 1) w art. 24 w ust. 1 pkt 1 otrzymuje brzmienie:
  - "1) ukończył wyższe studia prawnicze w Polsce i uzyskał tytuł magistra lub zagraniczne uznane w Polsce,";
- 2) w art. 25 w ust. 3 w zdaniu pierwszym wyraz "uniwersyteckie" zastępuje się wyrazem "wyższe".

Art. 183. W ustawie z dnia 20 września 1984 r. o Sądzie Najwyższym (Dz. U. z 1994 r. Nr 13, poz. 48, z 1995 r. Nr 34, poz. 163, z 1996 r. Nr 77, poz. 367, z 1997 r. Nr 75, poz. 471, Nr 98, poz. 604, Nr 106, poz. 679 i Nr 124, poz. 782, z 1999 r. Nr 75, poz. 853 i Nr 110, poz. 1255 oraz z 2001 r. Nr 49, poz. 508) wprowadza się następujące zmiany:

- 1) art. 32 otrzymuje brzmienie:

"Art. 32. Przy powołaniu sędziego Sądu Najwyższego składa ślubowanie wobec Prezydenta według następującej roty:
«Ślubuję uroczyście jako sędzia Sądu Najwyższego służyć wiernie Rzeczypospolitej Polskiej, stać na straży prawa, obowiązki sędziego wypełniać sumiennie, sprawiedliwość wymierzać zgodnie z przepisami prawa, bezstronnie według mego sumienia, dochować tajemnicy państwowej i służbowej, a w postępowaniu kierować się zasadami godności i uczciwości»; składając ślubowanie może dodać na końcu zwrot: «Tak mi dopomóż Bóg.»»";
- 2) art. 33 otrzymuje brzmienie:

"Art. 33. 1. Sędzia Sądu Najwyższego przechodzi w stan spoczynku z dniem ukończenia siedemdziesiątego roku życia.
2. Sędzia, o którym mowa w ust. 1, może przejść w stan spoczynku, na swój wniosek, po ukończeniu sześćdziesiątego piątego roku życia.";
- 3) art. 34 otrzymuje brzmienie:

"Art. 34. Prawomocne orzeczenie sądu dyscyplinarnego o złożeniu sędziego z urzędu oraz prawomocne orzeczenie przez sąd środka karnego pozbawienia praw publicznych lub zakazu zajmowania stanowiska sędziego pociąga za sobą, z mocy prawa, utratę stanowiska sędziego Sądu Najwyższego; stosunek służbowy sędziego wygasa z chwilą uprawomocnienia się orzeczenia.";
- 4) w art. 51:
  - a) w ust. 1:
    - w pkt 3 wyrazy "usunięcie z zajmowanego stanowiska" zastępuje się wyrazami "usunięcie z zajmowanej funkcji",
    - w pkt 4 wyrazy "wydalenie ze służby sędziowskiej" zastępuje się wyrazami "złożenie sędziego z urzędu",
  - b) w ust. 2 wyrazy "usunięcia z zajmowanego stanowiska" zastępuje się wyrazami "usunięcia z zajmowanej funkcji", a wyrazy "utraconego stanowiska" zastępuje się wyrazami "utraconej funkcji";
- 5) art. 52 otrzymuje brzmienie:

- "Art. 52. 1. Sądami dyscyplinarnymi w sprawach dyscyplinarnych sędziów Sądu Najwyższego są:
- 1) w pierwszej instancji - Sąd Najwyższy w składzie trzech sędziów Sądu Najwyższego,
  - 2) w drugiej instancji - Sąd Najwyższy w składzie siedmiu sędziów Sądu Najwyższego.
2. Do orzekania w sądzie dyscyplinarnym uprawnieni są wszyscy sędziowie Sądu Najwyższego, z wyjątkiem Pierwszego Prezesa Sądu Najwyższego, Prezesów Sądu Najwyższego oraz Rzecznika Dyscyplinarnego Sądu Najwyższego i jego zastępcy.
3. Skład sądu dyscyplinarnego wyznacza Kolegium Sądu Najwyższego w drodze losowania, z listy sędziów Sądu Najwyższego; składowi przewodniczy sędzia najstarszy służbą.
4. Rzecznika Dyscyplinarnego Sądu Najwyższego i jego zastępcę wybiera Kolegium Sądu Najwyższego na okres 4 lat.";

6) skreśla się art. 54;

7) w art. 62 ust. 2 otrzymuje brzmienie:

"2. W sprawach określonych w art. 33 ust. 1, art. 39, art. 43, art. 45, art. 46 ust. 2-5 i art. 48 do sędziów Sądu Najwyższego Izby Wojskowej mają zastosowanie przepisy o służbie żołnierzy zawodowych oraz przepisy wojskowe."

Art. 184. W ustawie z dnia 18 kwietnia 1985 r. o rozpoznawaniu przez sądy spraw z zakresu prawa pracy i ubezpieczeń społecznych (Dz. U. Nr 20, poz. 85 i z 1996 r. Nr 24, poz. 110) w art. 1 ust. 2 otrzymuje brzmienie:

"2. Rozpoznawanie spraw z zakresu ubezpieczeń społecznych powierza się sądom pracy oraz sądom pracy i ubezpieczeń społecznych, o których mowa w ust. 1."

Art. 185. W ustawie z dnia 20 czerwca 1985 r. o prokuraturze (Dz. U. z 1994 r. Nr 19, poz. 70 i Nr 105, poz. 509, z 1995 r. Nr 34, poz. 163, z 1996 r. Nr 77, poz. 367, z 1997 r. Nr 90, poz. 557, Nr 98, poz. 604, Nr 106, poz. 679, Nr 117, poz. 752 i 753, Nr 124, poz. 782 i Nr 141, poz. 944, z 1998 r. Nr 98, poz. 607, Nr 155, poz. 1016 i Nr 162, poz. 1123 i 1125, z 1999 r. Nr 60, poz. 636, Nr 75, poz. 853 i Nr 110, poz. 1255 oraz z 2000 r. Nr 48, poz. 553) wprowadza się następujące zmiany:

1) w art. 11 dotychczasową treść oznacza się jako ust. 1 i dodaje się ust. 2 w brzmieniu:

"2. Kandydat na stanowisko prokuratora przedkłada informację z Krajowego Rejestru Karnego, dotyczącą jego osoby, i zaświadczenie stwierdzające, że jest zdolny, ze względu na stan zdrowia, do pełnienia obowiązków prokuratora. Wydanie zaświadczenia oraz badanie kandydatów na stanowiska prokuratorów odbywa się na zasadach dotyczących kandydatów na urząd sędziego.";

2) w art. 14:

a) ust.1 otrzymuje brzmienie:

"1. Prokuratorem może być powołany ten, kto:

- 1) posiada obywatelstwo polskie i korzysta z pełni praw cywilnych i obywatelskich,
- 2) jest nieskazitelnego charakteru,
- 3) ukończył wyższe studia prawnicze w Polsce i uzyskał tytuł magistra lub zagraniczne uznane w Polsce,
- 4) jest zdolny, ze względu na stan zdrowia, do pełnienia obowiązków prokuratora,
- 5) ukończył 26 lat,
- 6) złożył egzamin prokuratorski lub sędziowski,
- 7) pracował w charakterze asesora prokuratorskiego lub sądowego co najmniej rok albo odbył w wojskowych jednostkach organizacyjnych prokuratury okres służby przewidziany w przepisach o służbie wojskowej żołnierzy zawodowych."

b) w ust. 3 wyrazy "w ust. 1 pkt 4-6" zastępuje się wyrazami "w ust. 1 pkt 6 i 7",

c) w ust. 4 wyrazy "w ust. 1 pkt 4 i 6" zastępuje się wyrazami "w ust. 1 pkt 7";

3) w art. 16 po ust. 5 dodaje się ust. 5a w brzmieniu:

"5a. Stosunek służbowy prokuratora wygasa z dniem utraty przez niego obywatelstwa polskiego.";

4) po art. 16 dodaje się art. 16a w brzmieniu:

"Art. 16a. 1. Przeniesienie prokuratora na inne miejsce służbowe może nastąpić tylko za jego zgodą.

2. Zgoda prokuratora na przeniesienie na inne miejsce służbowe nie jest wymagana w przypadkach:
  - 1) zniesienia stanowiska wywołanego zmianą w organizacji prokuratury lub zniesienia danej jednostki organizacyjnej prokuratury albo przeniesienia jej siedziby,
  - 2) przeniesienia w wyniku kary dyscyplinarnej.
3. Do przeniesienia, o którym mowa w ust. 1 i 2, stosuje się odpowiednio przepis art. 11 ust. 1.";
- 5) po art. 17 dodaje się art. 17a w brzmieniu:
  - "Art. 17a. 1. Do budynków jednostek organizacyjnych prokuratury nie wolno wnosić broni ani amunicji, a także materiałów wybuchowych i innych środków niebezpiecznych. Nie dotyczy to osób wykonujących w tych budynkach obowiązki służbowe wymagające posiadania broni.
  2. Prokurator apelacyjny i odpowiednio prokurator okręgowy może zarządzić stosowanie środków zapewniających bezpieczeństwo w budynkach podlegających mu jednostek organizacyjnych prokuratury oraz zapobiegających naruszaniu zakazu, o którym mowa w ust. 1. W takim przypadku do ochrony tych budynków oraz osób w nich przebywających stosuje się przepisy o ochronie osób i mienia.";
- 6) w art. 44 ust. 4 otrzymuje brzmienie:

"4. Prokuratorowi ubiegającemu się o mandat posła albo senatora, albo radnego udziela się urlopu bezpłatnego na czas kampanii wyborczej.";
- 7) w art. 45 ust. 4 otrzymuje brzmienie:

"4. Przy powołaniu prokurator składa ślubowanie wobec Prokuratora Generalnego według następującej roty:
«Ślubuję uroczyście na powierzonym mi stanowisku prokuratora służyć wiernie Rzeczypospolitej Polskiej, stać na straży prawa i strzec praworządności, obowiązki mojego urzędu wypełniać sumiennie, dochować tajemnicy państwowej i służbowej, a w postępowaniu kierować się zasadami godności i uczciwości»; składający ślubowanie może dodać na końcu zwrot: «Tak mi dopomóż Bóg.» Prokurator powołany na kolejne stanowisko prokuratorskie ślubowania nie składa.";
- 8) po art. 46 dodaje się art. 46a w brzmieniu:
  - "Art. 46a. 1. Prokurator otrzymuje legitymację służbową, wymieniającą zajmowane przez niego stanowisko służbowe.
  2. Przepis ust. 1 stosuje się odpowiednio do prokuratora w stanie spoczynku.
  3. Minister Sprawiedliwości określi, w drodze zarządzenia, wzór legitymacji służbowej prokuratora.";
- 9) art. 49 otrzymuje brzmienie:
  - "Art. 49. 1. Prokurator nie może podejmować dodatkowego zatrudnienia, z wyjątkiem zatrudnienia na stanowisku dydaktycznym, naukowo-dydaktycznym lub naukowym w łącznym wymiarze nieprzekraczającym pełnego wymiaru czasu pracy pracowników zatrudnionych na tych stanowiskach, jeżeli wykonywanie tego zatrudnienia nie przeszkadza w pełnieniu obowiązków prokuratora.
  2. Prokuratorowi nie wolno także podejmować innego zajęcia ani sposobu zarobkowania, które by przeszkadzało w pełnieniu obowiązków prokuratora, mogło osłabiać zaufanie do jego bezstronności lub przynieść ujmę godności urzędu prokuratora.
  3. Prokurator nie może:
    - 1) być członkiem zarządu, rady nadzorczej lub komisji rewizyjnej spółki prawa handlowego,
    - 2) być członkiem zarządu, rady nadzorczej lub komisji rewizyjnej spółdzielni,
    - 3) być członkiem zarządu fundacji prowadzącej działalność gospodarczą,
    - 4) posiadać w spółce prawa handlowego więcej niż 10% akcji lub udziały przedstawiające więcej niż 10% kapitału zakładowego,
    - 5) prowadzić działalności gospodarczej na własny rachunek lub wspólnie z innymi osobami, a także zarządzać taką działalnością lub być przedstawicielem bądź pełnomocnikiem w prowadzeniu takiej działalności.
  4. O zamiarze podjęcia dodatkowego zatrudnienia, o którym mowa w ust. 1, a także o

podjęciu innego zajęcia lub sposobu zarobkowania, prokurator prokuratury apelacyjnej oraz prokurator prokuratury okręgowej zawiadamia właściwego prokuratora apelacyjnego albo okręgowego, a prokuratorzy Prokuratury Krajowej, prokuratorzy apelacyjni i prokuratorzy okręgowi - Prokuratora Generalnego. Prokurator prokuratury rejonowej kieruje zawiadomienie, o którym mowa w zdaniu pierwszym, do właściwego prokuratora okręgowego.

5. Właściwy prokurator apelacyjny albo okręgowy w stosunku do podległego mu prokuratora, a Prokurator Generalny w stosunku do prokuratora Prokuratury Krajowej, prokuratora apelacyjnego i prokuratora okręgowego wydaje decyzję o sprzeciwie wobec zamiaru podjęcia zatrudnienia na stanowisku dydaktycznym, naukowo-dydaktycznym lub naukowym w szkole wyższej, jeżeli uzna, że będzie ono przeszkadzało w pełnieniu obowiązków prokuratora, oraz wobec podejmowania lub kontynuowania innego zajęcia, które przeszkadza w pełnieniu obowiązków prokuratora albo przynosi ujmę godności jego urzędu lub osłabia zaufanie do jego bezstronności.
6. Prokuratorzy Instytutu Pamięci Narodowej - Komisji Ścigania Zbrodni przeciwko Narodowi Polskiemu kierują zawiadomienie, o którym mowa w ust. 4 zdanie pierwsze:
  - 1) prokuratorzy oddziałowych komisji ścigania zbrodni przeciwko Narodowi Polskiemu, zwanych dalej «oddziałowymi komisjami» - do Dyrektora Głównej Komisji Ścigania Zbrodni przeciwko Narodowi Polskiemu, zwanej dalej «Główną Komisją»,
  - 2) Dyrektorowi Głównej Komisji, prokuratorzy Głównej Komisji i naczelnicy oddziałowych komisji - do Prokuratora Generalnego.
7. Uprawnienia, o których mowa w ust. 5, służą:
  - 1) Dyrektorowi Głównej Komisji - wobec prokuratorów oddziałowych komisji,
  - 2) Prokuratorowi Generalnemu - wobec Dyrektora Głównej Komisji, prokuratorów Głównej Komisji i naczelników oddziałowych komisji.";

10) w art. 49a:

- a) w ust. 1 skreśla się zdanie ostatnie,
- b) ust. 2 i 3 otrzymują brzmienie:

- "2. Oświadczenie, o którym mowa w ust. 1, prokuratorzy składają odpowiednio właściwemu prokuratorowi apelacyjnemu, wojskowemu prokuratorowi okręgowemu lub naczelnikowi oddziałowej komisji, który dokonuje analizy danych zawartych w oświadczeniach w terminie do dnia 30 czerwca każdego roku.
3. Prokurator Krajowy, Naczelny Prokurator Wojskowy, Dyrektor Głównej Komisji, prokuratorzy Prokuratury Krajowej, prokuratorzy Naczelnej Prokuratury Wojskowej, prokuratorzy Głównej Komisji, prokuratorzy apelacyjni, wojskowi prokuratorzy okręgowi oraz naczelnicy oddziałowych komisji oświadczenie, o którym mowa w ust. 1, składają Prokuratorowi Generalnemu, który dokonuje analizy danych zawartych w oświadczeniach w terminie do dnia 30 czerwca każdego roku.";

11) art. 50-53 otrzymują brzmienie:

- "Art. 50. 1. Prokurator Generalny może delegować prokuratora do innej jednostki organizacyjnej prokuratury, Ministerstwa Sprawiedliwości lub innej jednostki organizacyjnej podległej Ministrowi Sprawiedliwości albo przez niego nadzorowanej, zgodnie z kwalifikacjami prokuratora. Delegowanie na okres dłuższy niż sześć miesięcy w ciągu roku może nastąpić tylko za zgodą prokuratora.
2. Delegowanie na okres do dwóch miesięcy w ciągu roku może zarządzić również prokurator apelacyjny i okręgowy.
  3. Prokurator delegowany na podstawie ust. 1 na czas nieokreślony może być odwołany z delegowania, względnie z niego ustąpić, za trzymiesięcznym uprzedzeniem.
  4. Prokurator delegowany do innej jednostki organizacyjnej prokuratury, z wyjątkiem Prokuratury Krajowej, po trzech miesiącach delegowania uzyskuje na pozostały okres delegacji prawo do wynagrodzenia zasadniczego w stawce podstawowej, przewidzianego dla prokuratora tej jednostki, chyba że przysługuje mu druga stawka awansowa na zajmowanym stanowisku.
  5. Jeżeli delegowanie następuje do innej miejscowości niż miejscowość będąca siedzibą jednostki organizacyjnej prokuratury, w której prokurator pełni służbę, niebędącej

miejszem jego stałego zamieszkania, prokuratorowi delegowanemu przysługuje prawo do nieodpłatnego zakwaterowania albo zwrot kosztów zamieszkania w miejscu delegowania oraz świadczenia dodatkowe, rekompensujące niedogodności wynikające z delegowania poza stałe miejsce pełnienia służby.

6. Prokuratorowi delegowanemu do Ministerstwa Sprawiedliwości mogą być powierzone obowiązki na stanowiskach urzędniczych, z wyłączeniem stanowiska dyrektora generalnego urzędu.
  7. Prokurator delegowany do Ministerstwa Sprawiedliwości ma prawo do wynagrodzenia zasadniczego przysługującego mu na zajmowanym stanowisku prokuratorskim oraz dodatku za długoletnią pracę. W okresie delegowania prokurator otrzymuje dodatek funkcyjny określony w rozporządzeniu wydanym na podstawie art. 62 ust. 2.
  8. Ponadto w okresie delegowania, ze względu na charakter pracy i zakres wykonywanych zadań, prokuratorowi może być przyznany przez Ministra Sprawiedliwości dodatek specjalny w kwocie nieprzekraczającej 40% łącznie wynagrodzenia zasadniczego i dodatku funkcyjnego. Dodatek przyznaje się na czas określony, a w indywidualnych wypadkach - także na czas nieokreślony.
  9. W szczególnie uzasadnionych wypadkach dodatek, o którym mowa w ust. 8, może przekraczać wysokość określoną w tymże ustępie.
  10. Minister Sprawiedliwości określi, w drodze rozporządzenia, szczegółowe zasady delegowania prokuratorów do Ministerstwa Sprawiedliwości oraz szczegółowe zasady dotyczące innych wypadków delegowania i zakres świadczeń dodatkowych związanych z delegowaniem prokuratorów poza stałe miejsce pełnienia służby, mając na względzie poziom świadczeń przysługujących pracownikom odbywającym podróże służbowe oraz czasowo przenoszonym.
- Art. 51. 1. W okresie nieobecności w pracy z powodu choroby prokurator otrzymuje wynagrodzenie, nie dłużej jednak niż przez okres roku.
2. W razie niemożności wykonywania pracy z innych przyczyn, uprawniających do uzyskania świadczeń określonych w przepisach o świadczeniach pieniężnych z ubezpieczenia społecznego, prokuratorowi przysługuje wynagrodzenie w wysokości świadczeń pieniężnych z ubezpieczenia społecznego, przez okres przewidziany w tych przepisach.
  3. Za inną usprawiedliwioną nieobecność w pracy prokuratorowi przysługuje wynagrodzenie.
  4. W przypadkach, w których pracownikom podlegającym ubezpieczeniu społecznemu przysługują zasiłki niezależnie od prawa do wynagrodzenia, prokuratorowi przysługuje świadczenie pieniężne w wysokości zasiłku z ubezpieczenia społecznego.
- Art. 52. 1. Prokuratorowi przysługuje corocznie urlop dodatkowy w wymiarze:
- 1) sześciu dni roboczych - po dziesięciu latach pracy,
  - 2) dwunastu dni roboczych - po piętnastu latach pracy.
2. Do okresu pracy, od którego zależy wymiar urlopu dodatkowego, wlicza się wszystkie okresy zatrudnienia w prokuraturze lub sądzie na stanowiskach: prokuratorów i sędziów, aplikantów, asesorów, a także okresy wykonywania zawodu adwokata, radcy prawnego lub zajmowania samodzielnego stanowiska w organach władzy publicznej, z którym związana była praktyka prawnicza, oraz inne okresy pracy, jeżeli z tytułu tego zatrudnienia przysługiwał zwiększony wymiar urlopu.
  3. Prokuratorowi przysługuje gratyfikacja jubileuszowa w wysokości:
    - 1) po dwudziestu latach pracy - 100% wynagrodzenia miesięcznego,
    - 2) po dwudziestu pięciu latach pracy - 150% wynagrodzenia miesięcznego,
    - 3) po trzydziestu latach pracy - 200% wynagrodzenia miesięcznego,
    - 4) po trzydziestu pięciu latach pracy - 250% wynagrodzenia miesięcznego,
    - 5) po czterdziestu latach pracy - 350% wynagrodzenia miesięcznego,
    - 6) po czterdziestu pięciu latach pracy - 400% wynagrodzenia miesięcznego.
  4. Do okresu pracy uprawniającego do gratyfikacji jubileuszowej wlicza się wszystkie poprzednie zakończone okresy zatrudnienia oraz inne okresy, jeżeli z mocy odrębnych przepisów podlegają one wliczeniu do okresu pracy, od którego zależą uprawnienia pracownicze.

5. Do obliczania i wypłacania gratyfikacji jubileuszowej stosuje się odpowiednio przepisy dotyczące nagród jubileuszowych, o których mowa w przepisach o pracownikach urzędów państwowych.
- Art. 53. 1. Prokuratorowi można udzielić płatnego urlopu dla poratowania zdrowia.
2. Urlop dla poratowania zdrowia nie może przekraczać sześciu miesięcy i nie może być udzielony, jeżeli prokurator nie wykonywał czynności przez okres roku z powodu choroby.
  3. Urlopu dla poratowania zdrowia udziela Prokurator Generalny.";
- 12) art. 56 otrzymuje brzmienie:
- "Art. 56. 1. Prokurator powinien mieszkać w miejscowości będącej siedzibą jednostki organizacyjnej prokuratury, w której pełni służbę.
2. Przełożony prokurator, w uzasadnionych przypadkach, może wyrazić zgodę na zamieszkanie prokuratora w innej miejscowości.
  3. W razie uzyskania zgody, o której mowa w ust. 2, prokuratorowi przysługuje zwrot kosztów przejazdu z miejsca zamieszkania do jednostki organizacyjnej prokuratury. Zwrot kosztów jednak nie przysługuje, jeżeli zmiana miejsca służbowego nastąpiła w wyniku orzeczenia kary dyscyplinarnej wymienionej w art. 67 ust. 1 pkt 4.";
- 13) art. 58 otrzymuje brzmienie:
- "Art. 58. 1. Prokuratorowi, a także prokuratorowi w stanie spoczynku, może być przyznana, jako pożyczka, pomoc finansowa na zaspokojenie jego potrzeb mieszkaniowych.
2. Środki na pomoc finansową, o której mowa w ust. 1, nie mogą być niższe niż 5% rocznego funduszu płac przeznaczonego dla prokuratorów.
  3. Minister Sprawiedliwości, w porozumieniu z ministrem właściwym do spraw finansów publicznych, określi, w drodze rozporządzenia, sposób planowania i wykorzystywania środków na zaspokojenie potrzeb mieszkaniowych prokuratorów oraz warunki przyznawania pomocy, o której mowa w ust. 1, z uwzględnieniem zaangażowania środków własnych prokuratora, udziału kolegów prokuratorów w przyznawaniu pomocy oraz zasady racjonalności gospodarowania środkami, przy przyjęciu zasady, że w razie wygaśnięcia stosunku służbowego prokuratora w sposób, o którym mowa w art. 16, pożyczka podlega zwrotowi wraz z oprocentowaniem w wysokości obowiązującej przy powszechnie dostępnych kredytach bankowych.";
- 14) w art. 62:
- a) po ust. 1 dodaje się ust. 1a-1f w brzmieniu:
- "1a. Wynagrodzenie zasadnicze prokuratora na danym stanowisku ustala się w stawce podstawowej, w stawce pierwszej awansowej albo w stawce drugiej awansowej. Pierwsza stawka awansowa stanowi 110% stawki podstawowej, a druga stawka awansowa - 125% stawki podstawowej dla danego stanowiska prokuratorowskiego.
  - 1b. Wynagrodzenie zasadnicze w stawce podstawowej nie może być niższe niż wynagrodzenie zasadnicze w stawce awansowej drugiej dla bezpośrednio niższego stanowiska prokuratorowskiego.
  - 1c. Prokurator, obejmując stanowisko, otrzymuje wynagrodzenie zasadnicze w stawce podstawowej. Wynagrodzenie zasadnicze prokuratora podwyższa się do wysokości stawki pierwszej awansowej po siedmiu latach pracy na danym stanowisku prokuratorowskim. Okres ten ulega wydłużeniu o trzy lata w razie ukarania prokuratora w tym czasie karą dyscyplinarną lub dwukrotnego wyknięcia uchybienia, o którym mowa w art. 8 ust. 7, jeżeli uchybienie było zawinione.
  - 1d. Wynagrodzenie zasadnicze prokuratora ulega podwyższeniu do stawki drugiej awansowej po siedmiu latach pracy na danym stanowisku prokuratorowskim od uzyskania przez prokuratora stawki pierwszej awansowej. Przepis ust. 1c zdanie trzecie stosuje się odpowiednio.
  - 1e. Do czasu pracy na stanowisku prokuratora dolicza się czas pozostawania przez prokuratora poza zawodem prokuratorowskim, jeżeli spowodowane to było represjami za polityczną postawę prokuratora, o ile powrót do zawodu nastąpił nie później niż do 31 grudnia 1990 r.
  - 1f. W związku z pełnioną funkcją prokuratorowi przysługuje dodatek funkcyjny, stanowiący procent kwoty bazowej, o której mowa w ust. 1 zdanie pierwsze.

- 1g. Prokuratorowi przysługuje dodatek za długoletnią pracę wynoszący, począwszy od szóstego roku pracy, 5% aktualnie pobieranego przez prokuratora wynagrodzenia zasadniczego i wzrastający po każdym kolejnym roku pracy o 1% tego wynagrodzenia, aż do osiągnięcia 20% wynagrodzenia zasadniczego. Po 20 latach pracy dodatek wypłacany jest, bez względu na staż pracy powyżej tego okresu, w wysokości 20% aktualnie pobieranego przez prokuratora wynagrodzenia zasadniczego.
- 1h. Od wynagrodzenia prokuratorów nie odprowadza się składek na ubezpieczenie społeczne.
- 1i. W razie wygaśnięcia stosunku służbowego prokuratora w sposób, o którym mowa w art. 16, od wypłaconego prokuratorowi w okresie służby wynagrodzenia, od którego nie odprowadzono składek na ubezpieczenie społeczne, przekazuje się do Zakładu Ubezpieczeń Społecznych składkę przewidzianą za ten okres w przepisach o ubezpieczeniu społecznym.
- 1j. Składka na ubezpieczenie społeczne, o której mowa w ust. 1i, podlega waloryzacji:
- 1) za okres do 31 grudnia 1998 r. - wskaźnikiem wzrostu płac wynikającym ze wzrostu prognozowanego przeciętnego wynagrodzenia, określanego corocznie w ustawie budżetowej, które stanowiło podstawę do ustalania środków i limitów na wynagrodzenia sędziów,
  - 2) za okres od 1 stycznia 1999 r. - wskaźnikiem waloryzacji składek określonym na podstawie przepisów o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych.
- 1k. Przy obliczaniu kwoty należnych składek, waloryzowanych na podstawie ust. 1j pkt 2, stosuje się odpowiednio art. 19 ust. 1 ustawy z dnia 13 października 1998 r. o systemie ubezpieczeń społecznych (Dz. U. Nr 137, poz. 887 i Nr 162, poz. 1118 i 1126, z 1999 r. Nr 26, poz. 228, Nr 60, poz. 636, Nr 72, poz. 802, Nr 78, poz. 875 i Nr 110, poz. 1256, z 2000 r. Nr 9, poz. 118, Nr 95, poz. 1041, Nr 104, poz. 1104 i Nr 119, poz. 1249 oraz z 2001 r. Nr 8, poz. 64, Nr 27, poz. 298, Nr 39, poz. 459 i Nr 72, poz. 748).
- 1l. Przepisów ust. 1a-1d nie stosuje się do prokuratorów Prokuratury Krajowej.",
- b) ust. 2 otrzymuje brzmienie:
- "2. Rada Ministrów określa, w drodze rozporządzenia, stawki podstawowe wynagrodzenia zasadniczego prokuratorów oraz stawki dodatku funkcyjnego przysługującego prokuratorom, mając na względzie w szczególności zasady określone w ust. 1-1b i 1f.;"
- 15) art. 62a i 62b otrzymują brzmienie:
- "Art. 62a. 1. Do prokuratorów stosuje się odpowiednio, z zastrzeżeniem ust. 2-5, przepisy art. 69-71, art. 73 i 74, art. 76, art. 85 § 4, art. 99-102 i art. 104 ustawy z dnia 27 lipca 2001 r. - Prawo o ustroju sądów powszechnych (Dz. U. Nr 98, poz. 1070). Przewidziane w tej ustawie uprawnienia Krajowej Rady Sądownictwa i Ministra Sprawiedliwości przysługują w stosunku do prokuratorów Prokuratorowi Generalnemu, a uprawnienia kolegów i prezesów właściwych sądów - właściwym prokuratorom przełożonym.
2. Prokuratorzy Prokuratury Krajowej oraz prokuratorzy Głównej Komisji przechodzą w stan spoczynku z dniem ukończenia siedemdziesiątego roku życia.
  3. Prokuratorzy, o których mowa w ust. 2, mogą przejść w stan spoczynku, na swój wniosek, po ukończeniu sześćdziesiątego piątego roku życia.
  4. Prokuratorzy wojskowych jednostek organizacyjnych prokuratury przechodzą w stan spoczynku z dniem ukończenia sześćdziesiątego roku życia.
  5. W razie zbiegu prawa do uposażenia w stanie spoczynku z prawem do emerytury lub renty wojskowej, wypłaca się osobie uprawnionej wyłącznie świadczenie wyższe albo przez nią wybrane.
- Art. 62b. Minister Sprawiedliwości w porozumieniu z ministrem właściwym do spraw pracy określi, w drodze rozporządzenia, szczegółowe zasady i tryb ustalania i wypłacania uposażeń oraz uposażeń rodzinnych prokuratorom w stanie spoczynku i członkom ich rodzin oraz terminy przekazania do Zakładu Ubezpieczeń Społecznych składek, o których mowa w art. 62 ust. 1i i 1j, mając na względzie w szczególności konieczność zapewnienia osobom uprawnionym ciągłości źródeł utrzymania oraz udogodnień w odbiorze uposażeń i uposażeń rodzinnych.";
- 16) po art. 62b dodaje się art. 62c w brzmieniu:
- "Art. 62c. W razie utraty uprawnień do stanu spoczynku i uposażenia w przypadkach, o których mowa w art. 104 § 5 ustawy powołanej w art. 62a ust. 1, stosuje się odpowiednio

- przepis art. 62 ust. 1i i 1j oraz przepisy wydane na podstawie art. 62b.";
- 17) w art. 64 wyrazy "49-51" zastępuje się wyrazami "49, 50 i 51";
  - 18) w art. 65 ust. 1 otrzymuje brzmienie:

"1. W razie powołania prokuratora do niezawodowej służby wojskowej, jego prawa i obowiązki służbowe ulegają zawieszeniu na czas trwania służby. Prokurator zachowuje jednak swoje stanowisko i prawo do wynagrodzenia, a czas służby wojskowej wlicza się do okresu stosunku służbowego na stanowisku prokuratora.";
  - 19) w art. 65a:
    - a) w ust. 1 po wyrazach "organizacji międzynarodowych" dodaje się wyrazy "oraz ponadnarodowych" oraz na końcu kropkę zastępuje się przecinkiem i dodaje się wyrazy "chyba że przechodzi w stan spoczynku.";
    - b) w ust. 2 wyrazy "5 lat" zastępuje się wyrazami "9 lat" oraz kropkę zastępuje się przecinkiem i dodaje wyrazy "chyba że pełnił funkcje sędziowskie lub prokuratorskie w międzynarodowych lub ponadnarodowych organach sądowych.";
    - c) ust. 3 otrzymuje brzmienie:

"3. W wypadku przewidzianym w ust. 2, Prokurator Generalny, na wniosek prokuratora, który zrzekł się stanowiska, powołuje go na poprzednio zajmowane stanowisko niezależnie od liczby stanowisk prokuratorskich w danej powszechnej jednostce organizacyjnej prokuratury, chyba że nie spełnia on warunków wymaganych do powołania na stanowisko prokuratora.";
    - d) po ust. 3 dodaje się ust. 4 w brzmieniu:

"4. W razie odmowy powołania, o którym mowa w ust. 3, zainteresowanemu służy skarga do Sądu Najwyższego.";
  - 20) w art. 90 dodaje się zdanie drugie w brzmieniu:

"W razie potrzeby wynikającej z zakresu działania prokuratury, Minister Sprawiedliwości może, w drodze rozporządzenia, przedłużyć okres aplikacji prokuratorskiej do trzech lat, mając na względzie przeznaczenie dodatkowego czasu trwania aplikacji na przygotowanie aplikantów do należytego wykonywania powierzonych prokuraturze nowych lub poszerzonych zadań oraz na podnoszenie kwalifikacji aplikantów w miarę postępu nauki i techniki w sferze zapobiegania i zwalczania przestępczości.";
  - 21) w art. 92 na końcu kropkę zastępuje się średnikiem i dodaje się wyrazy "składający ślubowanie może dodać na końcu zwrot: «Tak mi dopomóż Bóg.»";
  - 22) w art. 95 wyrazy "art. 46" zastępuje się wyrazami "art. 46 i 46a ust. 1", a wyrazy "art. 62" zastępuje się wyrazami "art. 62 ust. 1, 1g i 2";
  - 23) w art. 100 w ust. 1 na końcu kropkę zastępuje się przecinkiem i dodaje się wyrazy "z wyłączeniem art. 50 ust. 3 i 4, art. 62 ust. 1a-1d i ust. 1h-1k, art. 62a-62c i art. 65a."

Art. 186. W ustawie z dnia 24 stycznia 1991 r. o kombatantach oraz niektórych osobach będących ofiarami represji wojennych i okresu powojennego (Dz. U. z 1997 r. Nr 142, poz. 950, z 1998 r. Nr 37, poz. 204, Nr 106, poz. 668 i Nr 162, poz. 1118, z 1999 r. Nr 38, poz. 360 i Nr 77, poz. 862 oraz z 2000 r. Nr 12, poz. 136) wprowadza się następujące zmiany:

- 1) w art. 15:
  - a) w ust. 1 po wyrazach "emeryturę lub rentę" dodaje się wyrazy "bądź uposażenie w stanie spoczynku albo uposażenie rodzinne",
  - b) po ust. 3 dodaje się ust. 3¹ w brzmieniu:

"3¹. W razie zbiegu prawa do uposażenia w stanie spoczynku albo uposażenia rodzinnego z prawem do świadczeń o charakterze emerytalnym lub rentowym, ust. 3 stosuje się odpowiednio.";
- 2) w art. 20:
  - a) w ust. 2 po wyrazach "emerytom, rencistom i inwalidom" dodaje się wyrazy "oraz osobom pobierającym uposażenie w stanie spoczynku lub uposażenie rodzinne",
  - b) w ust. 3 po wyrazach "emerytom i rencistom" dodaje się wyrazy "oraz osobom pobierającym uposażenie w stanie spoczynku lub uposażenie rodzinne,";
- 3) w art. 20¹ w ust. 1 pkt 1 otrzymuje brzmienie:

"1) nie posiadają prawa do żadnych świadczeń rentowych lub emerytalnych ani prawa do uposażenia w stanie spoczynku albo uposażenia rodzinnego,";
- 4) w art. 24 dotychczasową treść oznacza się jako ust. 1 i dodaje się ust. 2 w brzmieniu:

"2. Świadczenia oraz ryczałt, o których mowa w ust. 1, przysługujące osobom otrzymującym uposażenie w stanie spoczynku albo uposażenie rodzinne wypłacają, ze środków budżetu państwa, jednostki wypłacające te uposażenia. Jeżeli jednak osoby te są uprawnione także do pobierania świadczenia o charakterze rentowym, świadczenia, o których mowa w ust. 1, wypłaca właściwy organ rentowy."

Art. 187. W ustawie z dnia 14 lutego 1991 r. - Prawo o notariacie (Dz. U. Nr 22, poz. 91, z 1997 r. Nr 28, poz. 153, z 1999 r. Nr 101, poz. 1178, z 2000 r. Nr 48, poz. 551, Nr 94, poz. 1037, Nr 116, poz. 1216 i Nr 120, poz. 1268 oraz z 2001 r. Nr 63, poz. 635) w art. 11 pkt 3 otrzymuje brzmienie:

"3) ukończył wyższe studia prawnicze w Polsce i uzyskał tytuł magistra lub zagraniczne uznane w Polsce,".

Art. 188. W ustawie z dnia 11 maja 1995 r. o Naczelnym Sądzie Administracyjnym (Dz. U. Nr 74, poz. 368 i Nr 104, poz. 515, z 1997 r. Nr 75, poz. 471, Nr 106, poz. 679, Nr 114, poz. 739 i Nr 144, poz. 971, z 1998 r. Nr 162, poz. 1126, z 1999 r. Nr 75, poz. 853, z 2000 r. Nr 2, poz. 5, Nr 48, poz. 552, Nr 60, poz. 704 i Nr 91, poz. 1008 oraz z 2001 r. Nr 49, poz. 508 i 509) po art. 12c dodaje się art. 12d i 12e w brzmieniu:

"Art. 12d. 1. Sądem dyscyplinarnym w sprawach sędziów Naczelnego Sądu Administracyjnego jest Naczelny Sąd Administracyjny, który orzeka:
1) w pierwszej instancji - w składzie trzech sędziów Naczelnego Sądu Administracyjnego,
2) w drugiej instancji - w składzie siedmiu sędziów Naczelnego Sądu Administracyjnego.
2. Do orzekania w sądzie dyscyplinarnym uprawnieni są wszyscy sędziowie Naczelnego Sądu Administracyjnego, z wyjątkiem Prezesa i wiceprezesów Naczelnego Sądu Administracyjnego oraz Rzecznika Dyscyplinarnego Naczelnego Sądu Administracyjnego i jego zastępcy.
3. Skład sądu dyscyplinarnego wyznacza Kolegium Sądu w drodze losowania, z listy sędziów Naczelnego Sądu Administracyjnego; składowi orzekającemu przewodniczy sędzia najstarszy służbą.
4. Rzecznika Dyscyplinarnego i jego zastępców, spośród sędziów Naczelnego Sądu Administracyjnego, wybiera Kolegium Sądu na okres 4 lat.

Art. 12e. 1. Sędzia Naczelnego Sądu Administracyjnego przechodzi w stan spoczynku z dniem ukończenia siedemdziesiątego roku życia.
2. Sędzia, o którym mowa w ust. 1, może przejść w stan spoczynku, na swój wniosek, po ukończeniu sześćdziesiątego piątego roku życia."

Art. 189. W ustawie z dnia 1 sierpnia 1997 r. o Trybunale Konstytucyjnym (Dz. U. Nr 102, poz. 643 oraz z 2000 r. Nr 48, poz. 552 i Nr 53, poz. 638) wprowadza się następujące zmiany:

1) w art. 17 dodaje się ust. 1a w brzmieniu:

"1a. Biurem Trybunału Konstytucyjnego kieruje szef, którego powołuje Zgromadzenie Ogólne Sędziów Trybunału Konstytucyjnego na wniosek Prezesa Trybunału. Do Szefa Biura Trybunału stosuje się przepisy ustawy z dnia 31 lipca 1981 r. o wynagrodzeniu osób zajmujących kierownicze stanowiska państwowe (Dz. U. Nr 20, poz. 101, z 1982 r. Nr 31, poz. 214, z 1985 r. Nr 22, poz. 98 i Nr 50, poz. 262, z 1987 r. Nr 21, poz. 123, z 1989 r. Nr 34, poz. 178, z 1991 r. Nr 100, poz. 443, z 1993 r. Nr 1, poz. 1, z 1995 r. Nr 34, poz. 163 i Nr 142, poz. 701, z 1996 r. Nr 73, poz. 350, Nr 89, poz. 402, Nr 106, poz. 496 i Nr 139, poz. 647, z 1997 r. Nr 75, poz. 469 i Nr 133, poz. 883, z 1998 r. Nr 155, poz. 1016 i Nr 160, poz. 1065, z 1999 r. Nr 110, poz. 1255 oraz z 2000 r. Nr 6, poz. 69 i Nr 48, poz. 552) w zakresie dotyczącym sekretarza stanu.";

2) w art. 27:

- a) w pkt 1 skreśla się wyrazy " , pytanie prawne",
- b) w pkt 2 skreśla się wyrazy " , pytaniem prawnym",
- c) dodaje się pkt 2a w brzmieniu:

"2a) sąd, który przedstawił Trybunałowi Konstytucyjnemu pytanie prawne, o ile zgłosił udział w postępowaniu wszczętym na skutek tego pytania prawnego i wyznaczył spośród sędziów

tego sądu umocowanego przedstawiciela,".

Art. 190. W ustawie z dnia 21 sierpnia 1997 r. - Prawo o ustroju sądów wojskowych (Dz. U. Nr 117, poz. 753 i z 1999 r. Nr 75, poz. 853) wprowadza się następujące zmiany:

1) w art. 3 skreśla się § 2;

2) art. 4 otrzymuje brzmienie:

"Art. 4. § 1. Działalność sądów wojskowych jest finansowana z wyodrębnionych środków budżetowych Ministerstwa Obrony Narodowej.

§ 2. Minister Obrony Narodowej, jako dysponent części budżetowej, nie jest uprawniony do dokonywania przeniesień, o których mowa w art. 96 ustawy z dnia 26 listopada 1998 r. o finansach publicznych (Dz. U. Nr 155, poz. 1014, z 1999 r. Nr 38, poz. 360, Nr 49, poz. 485, Nr 70, poz. 778 i Nr 110, poz. 1255, z 2000 r. Nr 6, poz. 69, Nr 12, poz. 136, Nr 48, poz. 550, Nr 95, poz. 1041, Nr 119, poz. 1251 i Nr 122, poz. 1315 oraz z 2001 r. Nr 45, poz. 497, Nr 46, poz. 499 i Nr 88, poz. 961), jeżeli powodowałyby to zmniejszenie wydatków w rozdziale klasyfikacji wydatków dotyczących sądów wojskowych.

§ 3. Organami kierującymi gospodarką finansową sądów wojskowych są prezesi tych sądów.

§ 4. Projekty planów finansowych oraz plany finansowe dla sądów wojskowych opracowują prezesi tych sądów, według zasad określonych w odrębnych przepisach o finansach publicznych, które dyrektor departamentu, o którym mowa w art. 5 § 4, przedkłada Krajowej Radzie Sądownictwa, a ta na ich podstawie składa wniosek do Ministra Obrony Narodowej o opracowanie dochodów i wydatków sądów wojskowych.

§ 5. Organy wymienione w § 4 są związane założeniami, o których mowa w art. 82 ust. 1 ustawy o finansach publicznych.

§ 6. Minister Obrony Narodowej w porozumieniu z Ministrem Sprawiedliwości i ministrem właściwym do spraw finansów publicznych określi, w drodze rozporządzenia, szczegółowe zasady planowania i prowadzenia gospodarki finansowej i działalności inwestycyjnej sądów wojskowych.";

3) w art. 5:

a) w § 4 po wyrazach "o którym mowa w § 2" dodaje się wyrazy "i 3",

b) § 6 otrzymuje brzmienie:

"§ 6. Sędziów na stanowiska służbowe w departamencie, o którym mowa w § 4, powołuje, spośród sędziów wojskowych sądów okręgowych, i odwołuje Minister Sprawiedliwości w porozumieniu z Ministrem Obrony Narodowej.";

4) po art. 7 dodaje się art. 7a w brzmieniu:

"Art. 7a. Osoby pozostające ze sobą w stosunku pokrewieństwa w linii prostej lub powinowactwa w linii prostej albo w stosunku przysposobienia, małżonkowie oraz rodzeństwo nie mogą być sędziami oraz asesorami sądowymi w tym samym sądzie.";

5) rozdział 2 otrzymuje tytuł "Samorząd sędziowski i organy sądów";

6) art. 9 otrzymuje brzmienie:

"Art. 9. Organem samorządu sędziowskiego jest Zgromadzenie Sędziów Sądów Wojskowych.";

7) w art. 10 w § 3 skreśla się pkt 4;

8) po art. 10 dodaje się art. 10a w brzmieniu:

"Art. 10a. Organami sądów wojskowych są:

1) w wojskowych sądach okręgowych - prezes sądu oraz kolegium wojskowego sądu okręgowego,

2) w wojskowych sądach garnizonowych - prezes sądu.";

9) w art. 11 po § 4 dodaje się § 5-8 w brzmieniu:

"§ 5. Prezes sądu wojskowego i jego zastępca może być odwołany przez Ministra Sprawiedliwości w porozumieniu z Ministrem Obrony Narodowej w przypadku rażącego niewywiązywania się z obowiązków służbowych lub gdy dalsze pełnienie przez prezesa jego funkcji z innych powodów nie da się pogodzić z dobrem wymiaru sprawiedliwości.

§ 6. Odwołanie następuje po zasięgnięciu opinii Krajowej Rady Sądownictwa. Zamiar odwołania prezesa sądu wojskowego albo jego zastępcy, wraz z pisemnym uzasadnieniem, Minister

- Sprawiedliwości w porozumieniu z Ministrem Obrony Narodowej przedstawia Krajowej Radzie Sądownictwa, w celu uzyskania opinii.
- § 7. Jeżeli Krajowa Rada Sądownictwa, w terminie miesiąca od przedstawienia zamiaru odwołania prezesa sądu wojskowego albo jego zastępcy, opinii nie wyda, uważa się, że opinia jest pozytywna.
- § 8. W razie złożenia przez prezesa sądu wojskowego albo jego zastępcy rezygnacji z pełnionej funkcji, Minister Sprawiedliwości w porozumieniu z Ministrem Obrony Narodowej odwołuje go bez zasięgnięcia opinii, o której mowa w § 6.";
- 10) w art. 13 w § 1:
- a) pkt 3 otrzymuje brzmienie:
"3) opiniowanie wniosków o przeniesienie sędziego na inne miejsce służbowe,"
- b) dodaje się pkt 5 w brzmieniu:
"5) wypowiedzanie się w przypadkach zachowań sędziów naruszających zasady etyki.";
- 11) w art. 15:
- a) w § 1 w zdaniu drugim na końcu skreśla się kropkę i dodaje się wyrazy "albo naruszające sprawność postępowania sądowego lub z innych powodów niecelowe.",
- b) po § 3 dodaje się § 4 i 5 w brzmieniu:
"§ 4. Minister Sprawiedliwości może zwrócić prezesowi lub zastępcy prezesa sądu wojskowego pisemną uwagę, jeżeli stwierdzi uchybienia w zakresie kierowania sądem albo sprawowania przez prezesa przysługującego mu nadzoru nad działalnością administracyjną sądów wojskowych.
§ 5. Uprawnienia określone w § 4 przysługują Ministrowi Obrony Narodowej odnośnie do nadzoru w zakresie czynnej służby wojskowej żołnierzy pełniących służbę w sądach wojskowych.";
- 12) w art. 22 w § 1:
- a) pkt 3 otrzymuje brzmienie:
"3) ukończył wyższe studia prawnicze w Polsce i uzyskał tytuł magistra lub zagraniczne uznane w Polsce,"
- b) skreśla się pkt 4,
- c) pkt 6 otrzymuje brzmienie:
"6) odbył co najmniej trzyletni staż na stanowisku asesora w sądzie wojskowym,"
- d) w pkt 7 wyrazy "26 lat" zastępuje się wyrazami "29 lat";
- 13) w art. 23:
- a) § 1 otrzymuje brzmienie:
"§ 1. Sędziowie sądów wojskowych do pełnienia urzędu na stanowisku sędziowskim są powoływani przez Prezydenta Rzeczypospolitej Polskiej, na wniosek Krajowej Rady Sądownictwa.",
- b) dodaje się § 1a i 1b w brzmieniu:
"§ 1a. Sędziowie sądów wojskowych są powoływani na stanowiska:
1) sędziego wojskowego sądu garnizonowego,
2) sędziego wojskowego sądu okręgowego.
§ 1b. Powołując do pełnienia urzędu na stanowisku sędziowskim, Prezydent Rzeczypospolitej Polskiej wyznacza miejsce służbowe (siedzibę) sędziego.",
- c) po § 4 dodaje się § 5 w brzmieniu:
"§ 5. Kandydaci na stanowiska sędziów zgłaszają swoje kandydatury dyrektorowi departamentu, o którym mowa w art. 5 § 4. Dyrektor, przed zgłoszeniem kandydatur Zgromadzeniu, ocenia kwalifikacje kandydatów, zasięga opinii właściwego kolegium i zawiadamia Ministra Sprawiedliwości oraz Ministra Obrony Narodowej, przekazując wypełnioną kartę zgłoszenia kandydata.";
- 14) art. 24 otrzymuje brzmienie:
"Art. 24. § 1. Sędziowie zajmują stanowiska:
1) sędziego wojskowego sądu garnizonowego,
2) sędziego wojskowego sądu okręgowego,
3) sędziego departamentu, o którym mowa w art. 5 § 4,
4) sędziego w Izbie Wojskowej Sądu Najwyższego.
§ 2. Wyznaczenie na stanowisko, o którym mowa w § 1 pkt 4, określają odrębne

- przepisy.
- § 3. Objęcie stanowiska przez sędziego stwierdza Minister Obrony Narodowej.";
- 15) art. 25 otrzymuje brzmienie:
- "Art. 25. § 1. Sędziowie i ławnicy na rozprawach używają stroju urzędowego. Strojem urzędowym sędziego i ławnika na rozprawie sądowej jest toga, a sędziego przewodniczącego na rozprawie - także nakładany na kołnierz togi łańcuch z wizerunkiem orła.
- § 2. Minister Sprawiedliwości, w porozumieniu z Ministrem Obrony Narodowej, po zasięgnięciu opinii Krajowej Rady Sądownictwa, określi, w drodze rozporządzenia, wzór stroju urzędowego sędziów i ławników, uwzględniając uroczysty charakter stroju, odpowiedni dla powagi sądu, i tradycję utrwaloną w sądownictwie.";
- 16) w art. 26 § 1 otrzymuje brzmienie:
- "§ 1. Minister Sprawiedliwości w porozumieniu z Ministrem Obrony Narodowej może delegować sędziego na okres nieprzekraczający trzech miesięcy w roku kalendarzowym, do pełnienia obowiązków sędziowskich lub wykonywania czynności administracyjnych w innym sądzie wojskowym lub w sądzie powszechnym albo w departamencie, o którym mowa w art. 5 § 4, a na wniosek Pierwszego Prezesa Sądu Najwyższego lub Prezesa Naczelnego Sądu Administracyjnego - także, odpowiednio, w Sądzie Najwyższym lub Naczelny Sądzie Administracyjnym.";
- 17) w art. 28 § 2 otrzymuje brzmienie:
- "§ 2. Oświadczenia, o których mowa w § 1, sędziowie składają prezesowi właściwego wojskowego sądu okręgowego, który dokonuje analizy zawartych w nich danych. Sędziowie zajmujący stanowiska służbowe w departamencie, o którym mowa w art. 5 § 4, oświadczenia składają Ministrowi Sprawiedliwości, który dokonuje analizy zawartych w nich danych.";
- 18) w art. 30 po § 5 dodaje się § 6 w brzmieniu:
- "§ 6. Zasady określone w § 1 stosuje się także odnośnie do odpowiedzialności administracyjnej.";
- 19) art. 32-35 otrzymują brzmienie:
- "Art. 32. § 1. Stosunek służbowy sędziego rozwiązuje się z mocy prawa, jeżeli sędzia rzekł się urzędu lub ukończył 60 lat. Zrzeczenie się urzędu jest skuteczne po upływie trzech miesięcy od dnia złożenia na ręce Ministra Sprawiedliwości oświadczenia, chyba że na wniosek sędziego Minister Sprawiedliwości określi inny termin. O rozwiązaniu stosunku służbowego sędziego z mocy prawa Minister Sprawiedliwości zawiadamia Prezydenta Rzeczypospolitej Polskiej, Krajową Radę Sądownictwa, Ministra Obrony Narodowej i sędziego.
- § 2. Sędzia, który rzekł się urzędu, wyznacza się za jego zgodą ponownie na stanowisko zajmowane poprzednio lub na stanowisko równorzędne poprzednio zajmowanemu, jeżeli nie ma innych przeszkód prawnych i istnieje taka możliwość.
- § 3. W przypadku nieskorzystania przez sędziego z przysługującego mu prawa, o którym mowa w § 2, zwalnia się go z zawodowej służby wojskowej, chociażby nie spełniał warunków określonych w przepisach o służbie wojskowej żołnierzy zawodowych.
- § 4. Sędzia, którego stosunek służbowy rozwiązał się z mocy prawa z powodu ukończenia 60 lat, przechodzi w stan spoczynku, chyba że został powołany na urząd sędziego sądu powszechnego.
- § 5. W razie zbiegu prawa do uposażenia w stanie spoczynku z prawem do emerytury lub renty wojskowej, wypłaca się osobie uprawnionej wyłącznie świadczenie wyższe albo przez nią wybrane.
- § 6. Sędzia, którego stosunek służbowy rozwiązał się z mocy prawa z powodu ukończenia 60 lat, na swój wniosek jest powoływany, w trybie określonym w przepisach ustawy z dnia 27 lipca 2001 r. - Prawo o ustroju sądów powszechnych (Dz. U. Nr 98, poz. 1070), z zastrzeżeniem § 7 i 8, na urząd sędziego sądu powszechnego, jeżeli nie ma innych przeszkód prawnych i istnieje taka możliwość.
- § 7. W wypadku przewidzianym w § 6 Krajowa Rada Sądownictwa, z inicjatywy zainteresowanego, przedstawia Prezydentowi Rzeczypospolitej Polskiej, bez zasięgnięcia opinii właściwego zgromadzenia sędziów, wniosek o powołanie sędziego sądu wojskowego na urząd sędziego sądu powszechnego.

- § 8. Powołanie sędziego sądu wojskowego na urząd sędziego sądu powszechnego w trybie, o którym mowa w § 6 i 7, następuje odpowiednio: sędzia wojskowego sądu garnizonowego na stanowisko sędziego w sądzie rejonowym, a sędzia wojskowego sądu okręgowego na stanowisko sędziego w sądzie okręgowym.
- § 9. W razie odmowy przedstawienia Prezydentowi Rzeczypospolitej Polskiej wniosku, o którym mowa w § 7, zainteresowanemu służy skarga do Sądu Najwyższego.
- Art. 33. § 1. Sędzia, który został mianowany, powołany lub wybrany do pełnienia funkcji w organach państwowych, samorządu terytorialnego, w służbie dyplomatycznej, konsularnej lub w organach organizacji międzynarodowych i ponadnarodowych działających na podstawie umów międzynarodowych ratyfikowanych przez Rzeczpospolitą Polską, jest obowiązany rzec się niezwłocznie swojego urzędu.
- § 2. Sędzia, który rzekł się urzędu z przyczyn określonych w § 1, może powrócić na urząd sędziego i poprzednio zajmowane stanowisko, jeżeli przerwa w pełnieniu obowiązków sędziego nie przekracza dziewięciu lat, chyba że pełnił funkcje sędziowskie w międzynarodowych lub ponadnarodowych organach sądowych.
- § 3. W wypadku przewidzianym w § 2 Krajowa Rada Sądownictwa, z inicjatywy zainteresowanego, po uzyskaniu opinii Zgromadzenia Sądów Wojskowych, przedstawia Prezydentowi Rzeczypospolitej Polskiej wniosek o powołanie byłego sędziego na urząd sędziego na poprzednio zajmowane stanowisko i miejsce służbowe, niezależnie od liczby stanowisk sędziowskich w danym sądzie, chyba że nie spełnia on warunków wymaganych do powołania na urząd sędziego.
- § 4. W razie odmowy przedstawienia Prezydentowi Rzeczypospolitej Polskiej wniosku, o którym mowa w § 3, zainteresowanemu służy skarga do Sądu Najwyższego.
- Art. 34. § 1. Prawomocne orzeczenie sądu dyscyplinarnego o złożeniu sędziego z urzędu oraz prawomocne orzeczenie sądu skazujące na środek karny pozbawienia praw publicznych lub zakazu zajmowania stanowiska sędziego pociąga za sobą, z mocy prawa, utratę urzędu i stanowiska sędziego. Stosunek służbowy sędziego wygasa z chwilą uprawomocnienia się orzeczenia.
- § 2. O wygaśnięciu stosunku służbowego, o którym mowa w § 1, sędziego zawiadamia Minister Sprawiedliwości w porozumieniu z Ministrem Obrony Narodowej.
- Art. 35. § 1. Sędziego nie można zwolnić z zawodowej służby wojskowej przed rozwiązaniem stosunku służbowego z mocy prawa lub przed utratą przez niego stanowiska sędziego.
- § 2. W wypadku, o którym mowa w § 1, sędziego zwalnia się z zawodowej służby wojskowej jednocześnie z rozwiązaniem stosunku służbowego z mocy prawa lub utratą przez niego tego stanowiska.
- § 3. Sędzia, który orzeczeniem wojskowej komisji lekarskiej został uznany za niezdolnego do zawodowej służby wojskowej, na swój wniosek jest powoływany, w trybie określonym w przepisach ustawy, o której mowa w art. 32 § 6, z zastrzeżeniem § 4 i 5, na urząd sędziego sądu powszechnego, jeżeli nie ma innych przeszkód prawnych i istnieje taka możliwość.
- § 4. W wypadku przewidzianym w § 3 Krajowa Rada Sądownictwa, z inicjatywy zainteresowanego, przedstawia Prezydentowi Rzeczypospolitej Polskiej - bez zasięgania opinii właściwego zgromadzenia sędziów - wniosek o powołanie byłego sędziego sądu wojskowego na urząd sędziego sądu powszechnego.
- § 5. Powołanie sędziego sądu wojskowego na urząd sędziego sądu powszechnego w trybie, o którym mowa w § 3 i 4, następuje w sposób, o którym mowa w art. 32 § 8.
- § 6. W razie odmowy przedstawienia Prezydentowi Rzeczypospolitej Polskiej wniosku, o którym mowa w § 4, zainteresowanemu służy skarga do Sądu Najwyższego.";
- 20) art. 39 otrzymuje brzmienie:
- "Art. 39. § 1. Karami dyscyplinarnymi są:
- 1) upomnienie,
  - 2) nagana,
  - 3) usunięcie z zajmowanej funkcji,
  - 4) przeniesienie na inne miejsce służbowe,
  - 5) złożenie sędziego z urzędu.

- § 2. Orzekając karę złożenia sędziego z urzędu, sądy dyscyplinarne mogą wystąpić do właściwego organu z wnioskiem o pozbawienie ukaranego stopnia oficerskiego.
- § 3. Sędzia, któremu wymierzono karę określoną w § 1 pkt 3 lub 4, nie może być wyznaczony przez okres pięciu lat na wyższe sędziowskie stanowisko służbowe oraz mianowany na wyższy stopień wojskowy, a także nie może w tym okresie być członkiem kolegium sądu wojskowego, orzekać w sądzie dyscyplinarnym oraz odzyskać utraconej funkcji.
- § 4. Wymierzenie kary określonej w § 1 pkt 5 pociąga za sobą utratę możliwości ponownego powołania ukaranego na urząd sędziego.
- § 5. W wypadku przewinienia dyscyplinarnego lub wykroczenia mniejszej wagi, sąd dyscyplinarny może odstąpić od wymierzania kary.";
- 21) po art. 39 dodaje się art. 39a w brzmieniu:
- "Art. 39a. § 1. Sądami dyscyplinarnymi w sprawach dyscyplinarnych sędziów sądów wojskowych są:
- 1) w pierwszej instancji - wojskowe sądy okręgowe,
  - 2) w drugiej instancji - Sąd Najwyższy - Izba Wojskowa.
- § 2. Miejscowo właściwy do rozpoznania sprawy sędziego w postępowaniu dyscyplinarnym oraz w sprawach, o których mowa w art. 30 § 1, jest sąd dyscyplinarny, w okręgu którego znajduje się miejsce służbowe sędziego objętego postępowaniem.
- § 3. Sądy dyscyplinarne orzekają w składzie trzech sędziów. Do orzekania w sądzie dyscyplinarnym są uprawnieni wszyscy sędziowie danego sądu dyscyplinarnego, z wyjątkiem prezesa sądu oraz rzecznika dyscyplinarnego.";
- 22) w art. 40:
- a) § 2 i 3 otrzymują brzmienie:
- "§ 2. Rzecznik dyscyplinarny działa przy Krajowej Radzie Sądownictwa. Kadencja rzecznika dyscyplinarnego trwa cztery lata.
- § 3. Zgromadzenie Sędziów Sądów Wojskowych zgłasza Krajowej Radzie Sądownictwa wybranego rzecznika dyscyplinarnego, najpóźniej na trzy miesiące przed upływem kadencji rzecznika dyscyplinarnego albo w ciągu miesiąca po jego ustąpieniu.";
- b) dodaje się § 4 w brzmieniu:
- "§ 4. Obwiniony może ustanowić obrońcę spośród sędziów sądów wojskowych lub adwokatów.";
- 23) w art. 41:
- a) § 1 otrzymuje brzmienie:
- "§ 1. Rzecznik dyscyplinarny podejmuje czynności dyscyplinarne na żądanie Krajowej Rady Sądownictwa, Ministra Sprawiedliwości, Ministra Obrony Narodowej, Pierwszego Prezesa Sądu Najwyższego, kolegium, prezesów właściwych sądów wojskowych, a także z własnej inicjatywy. Rzecznik dyscyplinarny, w zakresie przeprowadzenia postępowania wyjaśniającego, jest związany wskazaniem organu uprawnionego.";
- b) w § 2 po wyrazach "sądu dyscyplinarnego" przecinek zastępuje się kropką i skreśla się wyrazy "w tym wyjaśnień złożonych przez obwinionego.";
- c) po § 2 dodaje się § 3-5 w brzmieniu:
- "§ 3. Po przeprowadzeniu postępowania, o którym mowa w § 2, jeżeli zachodzą podstawy do wszczęcia postępowania dyscyplinarnego, rzecznik dyscyplinarny wszczyna postępowanie dyscyplinarne i przedstawia sędziemu na piśmie zarzuty.
- § 4. Po przedstawieniu zarzutów obwiniony, w terminie 14 dni, może złożyć wyjaśnienia i zgłosić wnioski o przeprowadzenie dowodów.
- § 5. Po upływie terminu, o którym mowa w § 4, a w razie potrzeby po przeprowadzeniu dalszych dowodów, rzecznik dyscyplinarny składa wniosek o rozpoznanie sprawy dyscyplinarnej do sądu dyscyplinarnego. Wniosek powinien zawierać dokładne określenie czynu, który jest przedmiotem postępowania, oraz uzasadnienie.";
- 24) po art. 41 dodaje się art. 41a-41c w brzmieniu:
- "Art. 41a. § 1. Po rozpoznaniu sprawy na rozprawie, sąd dyscyplinarny orzeka wyrokiem.
- § 2. Jeżeli przewinienie zawiera znamiona przestępstwa, sąd dyscyplinarny z urzędu rozpoznaje sprawę w zakresie zezwolenia na pociągnięcie sędziego do

- odpowiedzialności karnej i wydaje postanowienie w przedmiocie zezwolenia, o którym mowa w art. 30 § 1, co nie wstrzymuje biegu postępowania dyscyplinarnego.
- Art. 41 b. § 1. Sąd dyscyplinarny może z urzędu lub na wniosek rzecznika dyscyplinarnego zawiesić w czynnościach sędziego, w stosunku do którego wszczęto postępowanie karne, o ubezwłasnowolnienie lub postępowanie dyscyplinarne.
- § 2. Zawieszenie w czynnościach sędziego pociąga za sobą skutki zawieszenia w czynnościach służbowych na podstawie przepisów o dyscyplinie wojskowej; nie dotyczy to osób, w stosunku do których wszczęto postępowanie o ubezwłasnowolnienie.
- § 3. Zawieszenie w czynnościach ustaje z chwilą prawomocnego zakończenia postępowania, o którym mowa w § 1, jeżeli sąd dyscyplinarny wcześniej nie uchylił zawieszenia.
- § 4. Na uchwałę w przedmiocie zawieszenia w czynnościach sędziego przysługuje zażalenie do sądu drugiej instancji. Wniesienie zażalenia nie wstrzymuje wykonania uchwały.
- Art. 41c. § 1. Przewodniczący sądu dyscyplinarnego pierwszej instancji przesyła odpis prawomocnego wyroku sądu dyscyplinarnego Krajowej Radzie Sądownictwa, Ministrowi Sprawiedliwości i Ministrowi Obrony Narodowej, a ponadto prezesowi właściwego sądu i kolegium.
- § 2. Wykonanie wyroku należy do Ministra Sprawiedliwości w porozumieniu z Ministrem Obrony Narodowej.";
- 25) w art. 42 § 2 otrzymuje brzmienie:
"§ 2. Po upływie pięciu lat od uprawomocnienia się wyroku orzekającego karę przewidzianą w art. 39 § 1 pkt 1-4, Minister Sprawiedliwości w porozumieniu z Ministrem Obrony Narodowej zarządza usunięcie odpisu wyroku z akt osobowych, jeżeli w tym okresie nie wydano przeciwko ukaranemu innego wyroku skazującego.";
- 26) w art. 43 po § 2 dodaje się § 2a w brzmieniu:
"§ 2a. Objęcie stanowiska przez asesora stwierdza Minister Obrony Narodowej.";
- 27) w art. 46:
a) w § 1 zdanie pierwsze otrzymuje brzmienie:
"Do asesorów, którym powierzono pełnienie czynności sędziowskich, stosuje się przepisy dotyczące sędziów, z wyjątkiem art. 33, i z zastrzeżeniem art. 70 § 1a.",
b) § 2 otrzymuje brzmienie:
"§ 2. Asesor obejmujący stanowisko składa wobec Ministra Sprawiedliwości ślubowanie według roty ustalonej dla asesorów sądowych w ustawie, o której mowa w art. 32 § 6.";
- 28) w art. 49 po § 2 dodaje się § 3 w brzmieniu:
"§ 3. Objęcie stanowiska przez aplikanta stwierdza Minister Obrony Narodowej.";
- 29) w art. 50 w § 2 wyrazy "2 lata i 6 miesięcy" zastępuje się wyrazami "3 lata";
- 30) art. 52 otrzymuje brzmienie:
"Art. 52. Minister Sprawiedliwości w porozumieniu z Ministrem Obrony Narodowej określi, w drodze rozporządzenia, tryb przeprowadzania konkursu na stanowisko aplikanta, organizację aplikacji sądowej, zakres egzaminu sędziowskiego, skład komisji egzaminacyjnej i sposób powoływania jej członków, wysokość ich wynagrodzenia i tryb postępowania komisji egzaminacyjnej.";
- 31) w art. 58 w § 1 pkt 8 otrzymuje brzmienie:
"8) w razie uznania prawomocnym orzeczeniem dyscyplinarnym winnym naruszenia honoru i godności żołnierskiej,";
- 32) w art. 70:
a) § 1 otrzymuje brzmienie:
"§ 1. Do sądów wojskowych, sędziów wojskowych oraz ławników stosuje się odpowiednio przepisy art. 4 i 5, art. 40, art. 42, art. 44-52, art. 53 § 1-3, art. 54, art. 56, art. 57 § 5, art. 58 § 1, art. 60, art. 65 i 66, art. 69 § 2, art. 70 i 71, art. 73-75, art. 77 § 2, 5 i 6, art. 78 § 1-4, art. 79, 80 § 4, art. 83, art. 84 § 3, art. 85 i 86, art. 89 i 90, art. 91 § 1-7 i § 9-12, art. 92 § 1 i 2, art. 93, art. 94 § 1, 3 i 4, art. 95, art. 96 § 1 i 2, art. 98 § 1, art. 99, art. 100 § 1-4, art. 101 § 2-4, art. 102, art. 104-106, art. 108, art. 111, art. 114 § 5-7, art. 115, art. 116-

118, art. 120-122, art. 125-128, art. 130, art. 133, art. 135 § 5-7, art. 147 § 3, art. 156, art. 159 § 1 pkt 5 i 6, art. 167, art. 169, art. 170 § 3, art. 171, art. 172 § 1-5, art. 173 i 174 ustawy, o której mowa w art. 32 § 6, oraz przepisy wydane na podstawie art. 57 § 5, art. 78 § 5, art. 91 § 8, art. 96 § 3, art. 103, art. 148 i art. 172 § 6 tejże ustawy, z tym że:

- 1) określone w tych przepisach czynności i uprawnienia Ministra Sprawiedliwości, zgromadzenia ogólnego sędziów, kolegium sądu, prezesów sądów rejonowych i okręgowych oraz prezesa sądu dyscyplinarnego wykonują odpowiednio: Minister Sprawiedliwości w porozumieniu z Ministrem Obrony Narodowej, Zgromadzenie Sędziów Sądów Wojskowych, kolegium wojskowego sądu okręgowego, prezesi sądów wojskowych i prezes sądu dyscyplinarnego, a czynności i uprawnienia prezesa sądu apelacyjnego w zakresie nadzoru administracyjnego - Minister Sprawiedliwości za pośrednictwem dyrektora departamentu, o którym mowa w art. 5 § 4,
- 2) uprawnienia określone w art. 92 § 1 powołanej ustawy przysługują, jeżeli sędzia wojskowy nie nabył wcześniej prawa do urlopu dodatkowego określonego w przepisach o służbie wojskowej żołnierzy zawodowych,
- 3) uprawnienia określone w art. 172-174 powołanej ustawy przysługują w wypadku określonym w art. 61 niniejszej ustawy.",

b) po § 1 dodaje się § 1a w brzmieniu:

"§ 1a. Do asesorów sądów wojskowych, którym powierzono pełnienie czynności sędziowskich, nie stosuje się art. 66, art. 69-71, art. 74, art. 75, art. 77 § 5 i 7 oraz art. 91 § 1-4 i § 9-11 ustawy, o której mowa w art. 32 § 6."

Art. 191. W ustawie z dnia 29 sierpnia 1997 r. o komornikach sądowych i egzekucji (Dz. U. Nr 133, poz. 882, z 1999 r. Nr 110, poz. 1255, z 2000 r. Nr 48, poz. 554 i z 2001 r. Nr 98, poz. 1069) w art. 16 dotychczasową treść oznacza się jako ust. 1 i dodaje się ust. 2-7 w brzmieniu:

- "2. Komornik jest obowiązany do złożenia oświadczenia o swoim stanie majątkowym. Oświadczenie o stanie majątkowym dotyczy majątku odrębnego oraz objętego małżeńską wspólnością majątkową. Oświadczenie to powinno zawierać w szczególności informacje o posiadanych zasobach pieniężnych, nieruchomościach, udziałach i akcjach w spółkach prawa handlowego, a ponadto o nabytym przez tę osobę albo jej małżonka od Skarbu Państwa, innej państwowej osoby prawnej, gminy lub związku międzygminnego mieniu, które podlegało zbyciu w drodze przetargu. Oświadczenie to powinno również zawierać dane dotyczące prowadzenia działalności gospodarczej oraz pełnienia funkcji w spółkach prawa handlowego lub spółdzielniach, z wyjątkiem funkcji w radzie nadzorczej spółdzielni mieszkaniowej.
3. Oświadczenie, o którym mowa w ust. 2, komornicy składają właściwemu terytorialnie prezesowi sądu apelacyjnego.
4. Analizy danych zawartych w oświadczeniu, o którym mowa w ust. 2 i 3, dokonuje właściwe kolegium sądu apelacyjnego.
5. Oświadczenie, o którym mowa w ust. 2 i 3, składa się przed objęciem stanowiska, a następnie co roku do dnia 31 marca, według stanu na dzień 31 grudnia roku poprzedniego, a także w dniu opuszczenia stanowiska komornika.
6. Informacje zawarte w oświadczeniu o stanie majątkowym stanowią tajemnicę służbową, chyba że komornik, który złożył oświadczenie, wyraził pisemną zgodę na ich ujawnienie. W szczególnie uzasadnionych przypadkach podmiot uprawniony, zgodnie z ust. 3 lub 4, do odebrania oświadczenia może je ujawnić pomimo braku zgody składającego oświadczenie. Oświadczenie przechowuje się przez 6 lat.
7. Do złożenia oświadczenia, o którym mowa w ust. 2, stosuje się odpowiednio formularz, określony przepisami o ograniczeniu prowadzenia działalności gospodarczej przez osoby pełniące funkcje publiczne."

Art. 192. W ustawie z dnia 17 grudnia 1997 r. o zmianie ustawy - Prawo o ustroju sądów powszechnych oraz niektórych innych ustaw (Dz. U. z 1998 r. Nr 98, poz. 607) w art. 9 ust. 3 otrzymuje brzmienie:

- "3. W razie wydania decyzji stwierdzającej okoliczności powodujące utratę uprawnień, osoba pozbawiona prawa do stanu spoczynku lub uposażenia albo uposażenia rodzinnego nabywa

prawo do emerytury lub renty, jeżeli spełnia warunki określone w przepisach o ubezpieczeniu społecznym. W takim wypadku od wynagrodzenia wypłaconego sędziemu lub prokuratorowi w okresie służby, od którego nie odprowadzono składki na ubezpieczenie społeczne, przekazuje się składkę przewidzianą za ten okres w przepisach o ubezpieczeniu społecznym. Przepis art. 91 § 11 ustawy z dnia 27 lipca 2001 r. - Prawo o ustroju sądów powszechnych (Dz. U. Nr 98, poz. 1070), stosuje się odpowiednio."

Art. 193. W ustawie z dnia 26 listopada 1998 r. o finansach publicznych (Dz. U. Nr 155, poz. 1014, z 1999 r. Nr 38, poz. 360, Nr 49, poz. 485, Nr 70, poz. 778 i Nr 110, poz. 1255, z 2000 r. Nr 6, poz. 69, Nr 12, poz. 136, Nr 48, poz. 550, Nr 95, poz. 1041, Nr 119, poz. 1251 i Nr 122, poz. 1315 oraz z 2001 r. Nr 45, poz. 497, Nr 46, poz. 499 i Nr 88, poz. 961) wprowadza się następujące zmiany:

- 1) w art. 67 w ust. 4 po wyrazach "kierownicy organów wymienionych w art. 83 ust. 2" dodaje się wyrazy "a dla sądownictwa powszechnego Minister Sprawiedliwości";
- 2) w art. 83 w ust. 2 przed wyrazami "Najwyższej Izby Kontroli" dodaje się wyrazy "sądownictwa powszechnego,";
- 3) w art. 105 w ust. 2 po wyrazach "w art. 83 ust. 2" dodaje się przecinek oraz wyrazy "z wyjątkiem sądów powszechnych,".

Art. 194. W ustawie z dnia 3 grudnia 1998 r. o odpowiedzialności dyscyplinarnej sędziów, którzy w latach 1944-1989 sprzeniewierzyli się niezawisłości sędziowskiej (Dz. U. z 1999 r. Nr 1, poz. 1) w art. 1 ust. 1 otrzymuje brzmienie:

"1. Wobec sędziego, który w latach 1944-1989, orzekając w procesach będących formą represji za działalność niepodległościową, polityczną, obronę praw człowieka lub korzystanie z podstawowych praw człowieka, sprzeniewierzył się niezawisłości sędziowskiej, nie stosuje się, do dnia 31 grudnia 2002 r., przepisów o przedawnieniu w postępowaniu dyscyplinarnym dotyczącym sędziów."

Art. 195. W ustawie z dnia 18 grudnia 1998 r. o pracownikach sądów i prokuratury (Dz. U. Nr 162, poz. 1125) wprowadza się następujące zmiany:

- 1) w art. 4 po ust. 2 dodaje się ust. 3 w brzmieniu:
"3. Dyrektora sądu apelacyjnego, dyrektora sądu okręgowego oraz kierownika finansowego sądu rejonowego zatrudnia się na podstawie powołania.";
- 2) skreśla się art. 13.

Rozdział 2

Przepisy przejściowe i końcowe

Art. 196. Sądy utworzone na podstawie ustawy wymienionej w art. 211 są sądami powszechnymi w rozumieniu ustawy.

Art. 197. Istniejące w dniu wejścia w życie ustawy ośrodki zamiejscowe i wydziały zamiejscowe sądów okręgowych stają się, odpowiednio, ośrodkami zamiejscowymi albo wydziałami zamiejscowymi odpowiednich sądów okręgowych w rozumieniu ustawy.

Art. 198. § 1. Z dniem wejścia w życie ustawy sędziowie sądów powszechnych otrzymują stawkę podstawową wynagrodzenia zasadniczego przysługującą na zajmowanym stanowisku oraz dodatek za długoletnią pracę, według zasad określonych w art. 91 § 7.

§ 2. ⁽²⁷⁸⁾ Z dniem 1 stycznia 2003 r. sędziowie, którzy przepracowali na zajmowanym stanowisku co najmniej siedem lat, otrzymują stawkę pierwszą awansową wynagrodzenia zasadniczego.

§ 3. ⁽²⁷⁹⁾ Z dniem 1 stycznia 2004 r. sędziowie, którzy przepracowali na danym stanowisku sędziowskim co najmniej czternaście lat, otrzymują drugą stawkę awansową wynagrodzenia zasadniczego.

§ 4. ⁽²⁸⁰⁾ Sędziemu, który na podstawie § 2 otrzymał stawkę pierwszą awansową wynagrodzenia zasadniczego, a z dniem 1 stycznia 2004 r. nie spełniał warunku, o którym mowa w § 3, do okresu wymaganego zgodnie z art. 91 § 4 dla uzyskania stawki drugiej awansowej wynagrodzenia zasadniczego

zalicza się pełny okres pracy powyżej 7 lat na zajmowanym stanowisku sędziowskim.

§ 5. Przepisy § 1-3 stosuje się przy obliczaniu wysokości wynagrodzenia sędziów sądów powszechnych dla potrzeb ustalania uposażenia sędziów sądów wojskowych według zasad określonych w art. 70 § 3 ustawy, o której mowa w art. 190 zdanie wstępne.

Art. 199. Sędziowie Sądu Najwyższego spełniający warunki do przejścia na emeryturę w dniu 30 czerwca 1990 r. na podstawie art. 11 ust. 2 ustawy z dnia 20 grudnia 1989 r. o zmianie ustaw - Prawo o ustroju sądów powszechnych, o Sądzie Najwyższym, o Naczelnym Sądzie Administracyjnym, o Trybunale Konstytucyjnym, o ustroju sądów wojskowych i Prawo o notariacie (Dz. U. Nr 73, poz. 436), nabyli prawo do uposażenia sędziów w stanie spoczynku obliczanego od wynagrodzenia przysługującego sędziom Sądu Najwyższego.

Art. 200. § 1. Sędziów, którzy przed dniem 1 stycznia 1998 r. przeszli na emerytury lub renty i nabyli prawo do uposażenia, uważa się za sędziów w stanie spoczynku w rozumieniu ustawy, chyba że utracili uprawnienie do tego uposażenia.

§ 2. Uposażenia sędziów w stanie spoczynku z dniem wejścia w życie ustawy ustala się w wysokości 75% sumy wynagrodzenia zasadniczego i dodatku za wysługę lat, jakie otrzymywałby sędzia w chwili przejścia na emeryturę lub rentę albo w stan spoczynku, przy zastosowaniu zasad określonych w art. 198 § 1.

§ 3. Przepisy art. 100 § 2-8 niniejszej ustawy mają zastosowanie do byłych sędziów, którzy nabyli prawo do emerytury lub renty przed dniem 1 stycznia 1998 r., jeżeli prawo to nabyli zajmując stanowisko sędziowskie. Przy ustalaniu wysokości uposażenia uwzględnia się wynagrodzenie zasadnicze wraz z dodatkiem za wysługę lat, które pobierałby sędzia w dniu 1 stycznia 1998 r., z zastosowaniem przepisu § 2.

§ 4. Uposażenia rodzinne po zmarłych sędziach albo sędziach w stanie spoczynku, do których prawo powstało po dniu 1 stycznia 1999 r., z dniem wejścia w życie ustawy podwyższa się, przy zastosowaniu zasad określonych w art. 102.

§ 5. ⁽²⁸¹⁾ Wysokość uposażeń sędziów w stanie spoczynku oraz byłych sędziów, o których mowa w § 3, a także wysokość uposażeń rodzinnych ustala się w terminach i na zasadach określonych w art. 198 § 2 i 3, przy przyjęciu okresu pracy na ostatnio zajmowanym stanowisku sędziowskim w dniu przejścia w stan spoczynku albo na emeryturę lub rentę, względnie w dniu śmierci sędziego, po którym przysługuje prawo do uposażenia rodzinnego.

Art. 201. § 1. Kadencje prezesów i wiceprezesów sądów okręgowych oraz apelacyjnych, rozpoczęte przed dniem wejścia w życie ustawy, wynoszą sześć lat i liczą się od ich rozpoczęcia, chyba że w ciągu sześciu tygodni po upływie okresu, na który zostali powołani do pełnienia funkcji, właściwe zgromadzenie sędziów wyrazi sprzeciw. Kadencje prezesów i wiceprezesów, którzy pełnią jedną z tych funkcji kolejno po raz drugi, kończą się z upływem okresu, na który zostali powołani.

§ 2. W ciągu trzech miesięcy od wejścia w życie ustawy zgromadzenia ogólne sędziów dostosują swój skład do stanu zgodnego z ustawą. Kadencje zgromadzeń ogólnych sędziów trwają do końca kadencji prezesów sądów.

§ 3. W ciągu miesiąca od rozpoczęcia nowej kadencji zgromadzeń ogólnych sędziów zostaną przeprowadzone wybory członków kolegiów sądów, zgodnie z ustawą.

§ 4. Do aplikacji sądowej oraz do aplikacji w sądzie wojskowym i do asesury oraz do asesury w sądzie wojskowym rozpoczętych przed dniem wejścia w życie ustawy stosuje się przepisy dotychczasowe. Asesorzy sądowi i asesorzy sądów wojskowych, mianowani przed dniem wejścia w życie ustawy, mogą być asesorami przez okres przekraczający trzy lata, do ukończenia wieku wymaganego do powołania na stanowisko sędziego sądu rejonowego albo sędziego sądu wojskowego.

Art. 202. § 1. W okresie do dnia 31 grudnia 2003 r. na stanowisko sędziego sądu rejonowego może być powołany ten, kto spełnia wymagania określone w art. 61, z tym że wymagany wiek wynosi ukończone 28 lat, a wymagany okres pracy w charakterze asesora sądowego i prokuratorskiego wynosi dwa lata.

§ 2. W okresie, o którym mowa w § 1, na stanowisko sędziego sądu wojskowego może być powołany ten, kto spełnia warunki określone w art. 22 ustawy wymienionej w art. 190, z tym że wymagany wiek wynosi ukończone 28 lat, a wymagany staż na stanowisku asesora wynosi dwa lata.

Art. 203. § 1. Dyrektorzy, o których mowa w art. 21 § 2, zostaną zatrudnieni z dniem 1 stycznia 2002 r.

§ 2. Do czasu zatrudnienia dyrektorów sądów apelacyjnych, okręgowych lub kierowników oddziałów finansowych sądów rejonowych ich obowiązki wykonują odpowiednio prezesi sądów apelacyjnych, okręgowych lub rejonowych.

Art. 204. § 1. W sprawach przewinień dyscyplinarnych sędziów popełnionych przed wejściem w życie ustawy stosuje się przepisy tej ustawy z wyjątkiem art. 108, z zastrzeżeniem § 2-5.

§ 2. Sąd Dyscyplinarny i Wyższy Sąd Dyscyplinarny powołane na podstawie przepisów dotychczasowych działają do zakończenia postępowania w sprawach, o których mowa w § 3 i 4.

§ 3. Do spraw należących do właściwości sądów dyscyplinarnych niezakończonych w pierwszej instancji do dnia wejścia w życie ustawy stosuje się przepisy dotychczasowe.

§ 4. W sprawach, o których mowa w § 2, w których zostały wniesione środki odwoławcze, orzeka w drugiej instancji Wyższy Sąd Dyscyplinarny, według przepisów dotychczasowych.

§ 5. W razie uchylecia orzeczenia przez Wyższy Sąd Dyscyplinarny i przekazania sprawy do ponownego rozpoznania, stosuje się przepisy ustawy.

§ 6. Akta spraw dyscyplinarnych prowadzonych na podstawie dotychczasowych przepisów przechowuje Sąd Najwyższy.

§ 7. Przepisy § 1-6 stosuje się również w sprawach przewinień dyscyplinarnych sędziów sądów wojskowych.

Art. 205. ⁽²⁸²⁾ Referendarze sądowi do dnia 31 grudnia 2002 r. zachowują wynagrodzenie ustalone na podstawie przepisów dotychczasowych.

Art. 205a. ⁽²⁸³⁾ W okresie do 31 grudnia 2004 r. na stanowisko referendarza sądowego może być mianowany także ten, kto spełnia wymagania określone w art. 149 § 1 pkt 1, 2, 4 i 5, i ukończył wyższe studia administracyjne.

Art. 206. § 1. Z dniem wejścia w życie ustawy prokuratorzy powszechnych jednostek organizacyjnych prokuratury otrzymują stawkę podstawową wynagrodzenia zasadniczego przysługującą na zajmowanym stanowisku oraz dodatek za długoletnią pracę według zasad określonych w art. 62 ust. 1g ustawy, o której mowa w art. 185 zdanie wstępne.

§ 2. ⁽²⁸⁴⁾ Z dniem 1 stycznia 2003 r. prokuratorzy, którzy przepracowali na zajmowanym stanowisku co najmniej siedem lat, otrzymują stawkę pierwszą awansową wynagrodzenia zasadniczego.

§ 3. ⁽²⁸⁵⁾ Z dniem 1 stycznia 2004 r. prokuratorzy, którzy przepracowali na danym stanowisku prokuratorskim co najmniej czternaście lat, otrzymują drugą stawkę awansową wynagrodzenia zasadniczego.

§ 4. ⁽²⁸⁶⁾ Prokuratorowi, który na podstawie § 2 otrzymał stawkę pierwszą awansową wynagrodzenia zasadniczego, a z dniem 1 stycznia 2004 r. nie spełniał warunku, o którym mowa w § 3, do okresu wymaganego zgodnie z art. 62 ust. 1d ustawy, o której mowa w art. 185 zdanie wstępne, dla uzyskania stawki drugiej awansowej wynagrodzenia zasadniczego, zalicza się pełny okres pracy powyżej siedmiu lat na zajmowanym stanowisku prokuratorskim.

§ 5. Przepisy § 1-3 stosuje się przy obliczaniu wysokości wynagrodzenia prokuratorów powszechnych jednostek organizacyjnych prokuratury dla potrzeb ustalania uposażenia prokuratorów wojskowych jednostek organizacyjnych prokuratury według zasad określonych w art. 116 ust. 2 ustawy, o której mowa w art. 185 zdanie wstępne.

§ 6. Przepisy art. 200 stosuje się odpowiednio do prokuratorów, byłych prokuratorów, uposażenia prokuratorów w stanie spoczynku i do uposażenia rodzinnego po zmarłych prokuratorach albo prokuratorach w stanie spoczynku.

§ 7. Przepis art. 201 § 4 stosuje się do aplikacji prokuratorskiej oraz do asesury prokuratorskiej.

Art. 207. § 1. Sędziowie, którzy na podstawie dotychczasowych przepisów uzyskali zgodę Krajowej Rady Sądownictwa na dalsze zajmowanie stanowiska pomimo ukończenia 65 roku życia, przechodzą w stan spoczynku z upływem okresu, na który Krajowa Rada Sądownictwa wyraziła zgodę.

§ 2. Przepis § 1 stosuje się odpowiednio do prokuratorów, którzy uzyskali zgodę Prokuratora Generalnego na dalsze zajmowanie stanowiska.

§ 3. W sprawach dotyczących wyrażenia zgody, o której mowa w § 1 i 2, niezakończonych w chwili wejścia w życie ustawy, przepis art. 69 § 3 zdanie drugie stosuje się.

Art. 208. § 1. Do czasu wejścia w życie ustawy, o której mowa w art. 154 § 2, do kuratorów sądowych stosuje się przepisy § 2-10.

§ 2. Kuratorem zawodowym może być mianowany ten, kto:

- 1) posiada obywatelstwo polskie, korzysta z pełni praw cywilnych i obywatelskich,
- 2) nie był skazany za przestępstwo,
- 3) nie został pozbawiony władzy rodzicielskiej,
- 4) ukończył 24 lata,
- 5) ukończył wyższe studia prawnicze, pedagogiczne, psychologiczne, socjologiczne lub z zakresu resocjalizacji albo ma wykształcenie średnie i wykonywał zawodowo lub społecznie obowiązki z zakresu profilaktyki, resocjalizacji lub wychowania,
- 6) odbył roczny staż kuratorski,
- 7) złożył egzamin kuratorski.

§ 3. W szczególnie uzasadnionych przypadkach Minister Sprawiedliwości, na wniosek prezesa sądu okręgowego, może zwolnić kandydata do mianowania kuratorem zawodowym od obowiązku odbycia stażu i złożenia egzaminu, a także uznać za wystarczające ukończenie przez kandydata innych studiów wyższych niż wymienione w § 2 pkt 5, jeżeli ich zakres obejmuje wiedzę przydatną do wykonywania funkcji kuratora zawodowego.

§ 4. Kuratora zawodowego mianuje i zwalnia prezes sądu okręgowego.

§ 5. Do kuratorów zawodowych stosuje się odpowiednio przepisy art. 89, 92 i 93.

§ 6. Wynagrodzenie zasadnicze kuratorów zawodowych stanowi, odpowiednio do rangi stanowiska, wielokrotność prognozowanego przeciętnego wynagrodzenia w państwowej sferze budżetowej.

§ 7. W sprawach nieuregulowanych, do kuratorów zawodowych stosuje się odpowiednio przepisy ustawy o pracownikach sądów i prokuratury.

§ 8. Rada Ministrów określi, w drodze rozporządzenia, wysokość wynagrodzenia kuratorów zawodowych, uwzględniając rangę zawodu i zakres obowiązków pracowniczych oraz poziom wynagrodzeń pracowników sądowych.

§ 9. Minister Sprawiedliwości określi, w drodze rozporządzenia:

- 1) szczegółowe obowiązki i prawa oraz organizację pracy kuratorów zawodowych w sądzie,
- 2) zakres egzaminu, skład komisji egzaminacyjnej, sposób powoływania jej członków i postępowania komisji egzaminacyjnej, uwzględniając zakres odbytej praktyki, pisemną i ustną formę egzaminu, istotną wagę przyczyn ustalania terminu późniejszego zdawania egzaminu, kwalifikacje członków komisji egzaminacyjnej, zasadę poprawności przebiegu i rzetelności ocen egzaminacyjnych,
- 3) tryb powoływania i odwoływania kuratorów społecznych oraz szczegółowy zakres ich obowiązków i praw, uwzględniając społeczny charakter wykonywanej funkcji oraz prawo do ekwiwalentu za wydatki ponoszone przy jej wykonywaniu.

§ 10. Minister Sprawiedliwości w porozumieniu z ministrem właściwym do spraw pracy określi, w drodze rozporządzenia, wysokość wynagrodzenia członków komisji egzaminacyjnej, o których mowa w § 9 pkt 2, uwzględniając zakres i nakład pracy członków komisji egzaminacyjnej w trakcie egzaminu.

Art. 209. ⁽²⁸⁷⁾ W zakresie planowania, uchwalania i wykonywania budżetu sądownictwa na 2002 r. stosuje się przepisy dotychczasowe.

Art. 210. Do dnia 1 stycznia 2003 r. sądom grodzkim powierza się również rozpoznawanie spraw o przestępstwa określone w art. 178a Kodeksu karnego.

Art. 211. § 1. Traci moc ustawa z dnia 20 czerwca 1985 r. - Prawo o ustroju sądów powszechnych (Dz. U. z 1994 r. Nr 7, poz. 25, Nr 77, poz. 355, Nr 91, poz. 421 i Nr 105, poz. 509, z 1995 r. Nr 34, poz. 163 i Nr 81, poz. 406, z 1996 r. Nr 77, poz. 367, z 1997 r. Nr 75, poz. 471, Nr 98, poz. 604, Nr 106, poz. 679, Nr 117, poz. 751, 752 i 753, Nr 121, poz. 769, Nr 124, poz. 782 i Nr 133, poz. 882, z 1998 r. Nr 98, poz. 607, Nr 160, poz. 1064 i Nr 162, poz. 1118 i 1125, z 1999 r. Nr 20, poz. 180, Nr 60, poz. 636, Nr 75, poz. 853, Nr 83, poz. 931 i Nr 110, poz. 1255 oraz z 2000 r. Nr 48, poz. 551, Nr 50, poz. 580, Nr 56, poz. 678, Nr 114, poz. 1193, Nr 120, poz. 1268 i Nr 122, poz. 1314 i 1319).

§ 2. Zachowują moc akty prawne wydane w celu wykonania ustawy, o której mowa w § 1, o ile nie są

sprzeczne z ustawą.

Art. 212. ⁽²⁸⁸⁾ Ustawa wchodzi w życie z dniem 1 października 2001 r., z wyjątkiem:

- 1) art. 91 § 2a, art. 151 § 1, art. 178, art. 193 i art. 195 pkt 2, które wchodzi w życie z dniem 1 stycznia 2002 r.,
- 2) art. 13 § 2 pkt 4, art. 91 § 2, 3 i 4, art. 176, art. 177 i art. 179 § 1-4, które wchodzi w życie z dniem 1 stycznia 2003 r.

ZAŁĄCZNIK ⁽²⁸⁹⁾

ZAŁĄCZNIK DO USTAWY Z DNIA 27 LIPCA 2001 R.

Stawki wynagrodzenia zasadniczego na poszczególnych stanowiskach sędziowskich oraz mnożniki, służące do ustalenia wysokości wynagrodzenia zasadniczego sędziów

Stanowisko	Stawka wynagrodzenia zasadniczego	Mnożnik
sędzia sądu rejonowego	pierwsza	2,05
	druga	2,17
	trzecia	2,28
	czwarta	2,36
	piąta	2,50
sędzia sądu okręgowego	czwarta	2,36
	piąta	2,50
	szósta	2,65
	siódma	2,75
	ósma	2,92
sędzia sądu apelacyjnego	siódma	2,75
	ósma	2,92
	dziewiąta	3,12
	dziesiąta	3,23

Przypisy:

¹⁾ Art. 2 § 2:

- zmieniony przez art. 2 pkt 1 ustawy z dnia 22 grudnia 2004 r. (Dz.U.05.13.98) zmieniającej nin. ustawę z dniem 22 lutego 2005.

- zmieniony przez art. 1 pkt 1 ustawy z dnia 29 czerwca 2007 r. (Dz.U.07.136.959) zmieniającej nin. ustawę z dniem 31 sierpnia 2007 r.

²⁾ Art. 2 § 3 uchylony przez art. 60 pkt 1 ustawy z dnia 23 stycznia 2009 r. o Krajowej Szkole Sądownictwa i Prokuratury (Dz.U.09.26.157) z dniem 5 maja 2009 r.

³⁾ Art. 3 zmieniony przez art. 1 pkt 1 ustawy z dnia 28 listopada 2003 r. (Dz.U.03.228.2256) zmieniającej nin. ustawę z dniem 14 stycznia 2004 r.

⁴⁾ Art. 6 zmieniony przez art. 60 pkt 2 ustawy z dnia 23 stycznia 2009 r. o Krajowej Szkole Sądownictwa i Prokuratury (Dz.U.09.26.157) z dniem 5 maja 2009 r.

⁵⁾ Art. 11 § 5 dodany przez art. 1 pkt 2 ustawy z dnia 28 listopada 2003 r. (Dz.U.03.228.2256) zmieniającej nin. ustawę z dniem 14 stycznia 2004 r.

⁶⁾ Art. 12 § 2:

- zmieniony przez art. 1 pkt 3 ustawy z dnia 28 listopada 2003 r. (Dz.U.03.228.2256) zmieniającej nin. ustawę z dnia 14 stycznia 2004 r.

- zmieniony przez art. 1 pkt 2 ustawy z dnia 29 czerwca 2007 r. (Dz.U.07.136.959) zmieniającej nin. ustawę z dnia 31 sierpnia 2007 r.

⁷⁾ Art. 12 § 3:

- zmieniony przez art. 1 pkt 3 ustawy z dnia 28 listopada 2003 r. (Dz.U.03.228.2256) zmieniającej nin. ustawę z dnia 14 stycznia 2004 r.

- zmieniony przez art. 1 pkt 2 ustawy z dnia 29 czerwca 2007 r. (Dz.U.07.136.959) zmieniającej nin. ustawę z dnia 31 sierpnia 2007 r.

⁸⁾ Art. 12 § 4 zmieniony przez art. 1 pkt 1 ustawy z dnia 1 lipca 2005 r. (Dz.U.05.169.1413) zmieniającej nin. ustawę z dnia 7 października 2005 r.

⁹⁾ Art. 13 § 2 pkt 2:

- zmieniony przez art. 1 pkt 4 ustawy z dnia 28 listopada 2003 r. (Dz.U.03.228.2256) zmieniającej nin. ustawę z dnia 14 stycznia 2004 r.

- zmieniony przez art. 8 ustawy z dnia 28 lipca 2005 r. o zmianie ustawy - Kodeks karny skarbowy oraz niektórych innych ustaw (Dz.U.05.178.1479) z dnia 17 grudnia 2005 r.

¹⁰⁾ Art. 13 § 2 pkt 3 zmieniony przez art. 15 ustawy z dnia 15 marca 2007 r. o zmianie ustawy - Kodeks postępowania cywilnego, ustawy - Kodeks postępowania karnego oraz o zmianie niektórych innych ustaw (Dz.U.07.112.766) z dnia 28 lipca 2007 r.

¹¹⁾ Art. 13 § 2 pkt 3a dodany przez art. 1 pkt 3 ustawy z dnia 29 czerwca 2007 r. (Dz.U.07.136.959) zmieniającej nin. ustawę z dnia 31 sierpnia 2007 r.

¹²⁾ Art. 13 § 2 pkt 5 zmieniony przez art. 4 ustawy z dnia 5 grudnia 2008 r. o zmianie ustawy - Kodeks postępowania cywilnego oraz niektórych innych ustaw (Dz.U.08.234.1571) z dnia 1 lipca 2009 r.

¹³⁾ Art. 16 § 1 pkt 2 zmieniony przez art. 43 pkt 1 ustawy z dnia 18 października 2006 r. o ujawnianiu informacji o dokumentach organów bezpieczeństwa państwa z lat 1944-1990 oraz treści tych dokumentów (Dz.U.06.218.1592) z dnia 15 marca 2007 r.

¹⁴⁾ Art. 16 § 3 zmieniony przez art. 1 pkt 2 ustawy z dnia 1 lipca 2005 r. (Dz.U.05.169.1413) zmieniającej nin. ustawę z dnia 7 października 2005 r.

¹⁵⁾ Art. 16 § 5 pkt 1 zmieniony przez art. 1 pkt 5 ustawy z dnia 28 listopada 2003 r. (Dz.U.03.228.2256) zmieniającej nin. ustawę z dnia 14 stycznia 2004 r.

¹⁶⁾ Art. 16 § 5 pkt 3 dodany przez art. 1 ustawy z dnia 16 kwietnia 2004 r. (Dz.U.04.130.1376) zmieniającej nin. ustawę z dnia 23 czerwca 2004 r.

¹⁷⁾ Art. 16 § 6 dodany przez art. 7 pkt 1 ustawy z dnia 9 stycznia 2009 r. o zmianie ustawy - Kodeks postępowania cywilnego oraz niektórych innych ustaw (Dz.U.09.26.156) z dnia 17 lutego 2009 r.

¹⁸⁾ Art. 18 § 1 pkt 2 zmieniony przez art. 43 pkt 2 lit. a) ustawy z dnia 18 października 2006 r. o ujawnianiu informacji o dokumentach organów bezpieczeństwa państwa z lat 1944-1990 oraz treści tych dokumentów (Dz.U.06.218.1592) z dnia 15 marca 2007 r.

¹⁹⁾ Art. 18 § 2 uchylony przez art. 43 pkt 2 lit. b) ustawy z dnia 18 października 2006 r. o ujawnianiu informacji o dokumentach organów bezpieczeństwa państwa z lat 1944-1990 oraz treści tych dokumentów (Dz.U.06.218.1592) z dnia 15 marca 2007 r.

²⁰⁾ Art. 20 pkt 3 zmieniony przez art. 1 pkt 4 lit. a) ustawy z dnia 29 czerwca 2007 r. (Dz.U.07.136.959) zmieniającej nin. ustawę z dnia 31 sierpnia 2007 r.

²¹⁾ Art. 20 pkt 3a dodany przez art. 43 pkt 3 ustawy z dnia 18 października 2006 r. o ujawnianiu informacji o dokumentach organów bezpieczeństwa państwa z lat 1944-1990 oraz treści tych dokumentów (Dz.U.06.218.1592) z dnia 15 marca 2007 r.

²²⁾ Art. 20 pkt 7 dodany przez art. 1 pkt 4 lit. b) ustawy z dnia 29 czerwca 2007 r. (Dz.U.07.136.959) zmieniającej nin. ustawę z dnia 31 sierpnia 2007 r.

²³⁾ Art. 20 pkt 8 dodany przez art. 1 pkt 4 lit. b) ustawy z dnia 29 czerwca 2007 r. (Dz.U.07.136.959) zmieniającej nin. ustawę z dnia 31 sierpnia 2007 r.

²⁴⁾ Art. 20 pkt 9 dodany przez art. 7 pkt 2 ustawy z dnia 9 stycznia 2009 r. o zmianie ustawy - Kodeks postępowania cywilnego oraz niektórych innych ustaw (Dz.U.09.26.156) z dnia 17 lutego 2009 r.

²⁵⁾ Art. 21 § 1 pkt 4 dodany przez art. 1 pkt 5 lit. a) ustawy z dnia 29 czerwca 2007 r. (Dz.U.07.136.959) zmieniającej nin. ustawę z dnia 31 sierpnia 2007 r.

²⁶⁾ Art. 21 § 2 zmieniony przez art. 1 pkt 5 lit. b) ustawy z dnia 29 czerwca 2007 r. (Dz.U.07.136.959) zmieniającej nin. ustawę z dnia 31 sierpnia 2007 r.

²⁷⁾ Art. 22 § 1a dodany przez art. 1 pkt 6 lit. a) ustawy z dnia 29 czerwca 2007 r. (Dz.U.07.136.959)

zmieniającej nin. ustawę z dniem 31 sierpnia 2007 r.

²⁸⁾ Art. 22 § 6 dodany przez art. 1 pkt 6 lit. b) ustawy z dnia 29 czerwca 2007 r. (Dz.U.07.136.959) zmieniającej nin. ustawę z dniem 31 sierpnia 2007 r.

Z dniem 22 stycznia 2009 r. art. 22 § 6 w zakresie, w jakim nie przewiduje maksymalnego okresu sprawowania funkcji przez osobę powołaną do pełnienia tymczasowo funkcji prezesa sądu, został uznany niezgodny z art. 10 ust. 1 i art. 173 Konstytucji RP, zgodnie z pkt 2 wyroku Trybunału Konstytucyjnego z dnia 15 stycznia 2009 r. (Dz.U.09.9.57).

²⁹⁾ Art. 23 § 1:

- zmieniony przez art. 89 pkt 1 ustawy z dnia 23 listopada 2002 r. o Sądzie Najwyższym (Dz.U.02.240.2052) z dniem 1 stycznia 2003 r.

- zmieniony przez art. 1 pkt 6 ustawy z dnia 28 listopada 2003 r. (Dz.U.03.228.2256) zmieniającej nin. ustawę z dniem 14 stycznia 2004 r.

³⁰⁾ Art. 24 § 1 zmieniony przez art. 1 pkt 7 ustawy z dnia 29 czerwca 2007 r. (Dz.U.07.136.959) zmieniającej nin. ustawę z dniem 31 sierpnia 2007 r.

³¹⁾ Art. 25 § 1 zmieniony przez art. 1 pkt 8 ustawy z dnia 29 czerwca 2007 r. (Dz.U.07.136.959) zmieniającej nin. ustawę z dniem 31 sierpnia 2007 r.

³²⁾ Art. 25 § 2 zmieniony przez art. 1 pkt 8 ustawy z dnia 29 czerwca 2007 r. (Dz.U.07.136.959) zmieniającej nin. ustawę z dniem 31 sierpnia 2007 r.

³³⁾ Art. 25a został uznany za niezgodny z art. 187 ust. 1 pkt 2 Konstytucji RP wyrokiem Trybunału Konstytucyjnego z dnia 18 lipca 2007 r. (Dz.U.07.138.976). Zgodnie z pkt 1 tego wyroku wymieniony wyżej przepis traci moc z dniem 1 sierpnia 2007 r.

³⁴⁾ Art. 26 § 2 zmieniony przez art. 1 pkt 9 ustawy z dnia 29 czerwca 2007 r. (Dz.U.07.136.959) zmieniającej nin. ustawę z dniem 31 sierpnia 2007 r.

³⁵⁾ Art. 27 w brzmieniu sprzed zmiany przez ustawę z dnia 23 lipca 2004 r. o zmianie ustawy - Prawo o ustroju sądów powszechnych oraz ustawy - Prawo o ustroju sądów wojskowych (Dz.U.04.185.1907), został uznany za niezgodny z art. 10 i art. 173 Konstytucji Rzeczypospolitej Polskiej w zakresie, w jakim upoważnia Ministra Sprawiedliwości, pomimo negatywnej opinii Krajowej Rady Sądownictwa, do odwołania prezesa sądu w toku kadencji, gdy dalsze pełnienie jego funkcji z innych powodów, niż niewywiązywanie się z obowiązków służbowych, nie da się pogodzić z dobrem wymiaru sprawiedliwości, zgodnie z wyrokiem Trybunału Konstytucyjnego z dnia 18 lutego 2004 r. (Dz.U.04.34.304). Zgodnie z tym wyrokiem przepis ten, w wymienionym wyżej zakresie, traci moc z dniem 31 sierpnia 2004 r.

³⁶⁾ Art. 27 ust. 1 zmieniony przez art. 1 ustawy z dnia 23 lipca 2004 r. (Dz.U.04.185.1907) zmieniającej nin. ustawę z dniem 26 sierpnia 2004 r.

³⁷⁾ Art. 27 ust. 2 zmieniony przez art. 1 ustawy z dnia 23 lipca 2004 r. (Dz.U.04.185.1907) zmieniającej nin. ustawę z dniem 26 sierpnia 2004 r.

³⁸⁾ Art. 28 § 1 zmieniony przez art. 1 pkt 7 ustawy z dnia 28 listopada 2003 r. (Dz.U.03.228.2256) zmieniającej nin. ustawę z dniem 14 stycznia 2004 r.

³⁹⁾ Art. 28 § 2 zmieniony przez art. 1 pkt 7 ustawy z dnia 28 listopada 2003 r. (Dz.U.03.228.2256) zmieniającej nin. ustawę z dniem 14 stycznia 2004 r.

⁴⁰⁾ Art. 29 § 1 pkt 1 zmieniony przez art. 1 pkt 10 lit. a) ustawy z dnia 29 czerwca 2007 r. (Dz.U.07.136.959) zmieniającej nin. ustawę z dniem 31 sierpnia 2007 r.

⁴¹⁾ Art. 29 § 1 pkt 2 zmieniony przez art. 1 pkt 8 ustawy z dnia 28 listopada 2003 r. (Dz.U.03.228.2256) zmieniającej nin. ustawę z dniem 14 stycznia 2004 r.

⁴²⁾ Art. 29 § 1 pkt 3 zmieniony przez art. 1 pkt 8 ustawy z dnia 28 listopada 2003 r. (Dz.U.03.228.2256) zmieniającej nin. ustawę z dniem 14 stycznia 2004 r.

⁴³⁾ Art. 29 § 1 pkt 4 zmieniony przez art. 1 pkt 8 ustawy z dnia 28 listopada 2003 r. (Dz.U.03.228.2256) zmieniającej nin. ustawę z dniem 14 stycznia 2004 r.

⁴⁴⁾ Art. 29 § 2 uchylony przez art. 1 pkt 10 lit. b) ustawy z dnia 29 czerwca 2007 r. (Dz.U.07.136.959) zmieniającej nin. ustawę z dniem 31 sierpnia 2007 r.

⁴⁵⁾ Art. 30 § 1:

- zmieniony przez art. 1 pkt 9 ustawy z dnia 28 listopada 2003 r. (Dz.U.03.228.2256) zmieniającej nin. ustawę z dniem 14 stycznia 2004 r.

- zmieniony przez art. 1 pkt 11 ustawy z dnia 29 czerwca 2007 r. (Dz.U.07.136.959) zmieniającej nin. ustawę z dniem 31 sierpnia 2007 r.

⁴⁶⁾ Art. 31 § 1 pkt 1 zmieniony przez art. 1 pkt 12 lit. a) ustawy z dnia 29 czerwca 2007 r. (Dz.U.07.136.959) zmieniającej nin. ustawę z dniem 31 sierpnia 2007 r.

- ⁴⁷⁾ Art. 31 § 1 pkt 4 zmieniony przez art. 1 pkt 10 ustawy z dnia 28 listopada 2003 r. (Dz.U.03.228.2256) zmieniającej nin. ustawę z dniem 14 stycznia 2004 r.
- ⁴⁸⁾ Art. 31 § 1 pkt 10 uchylony przez art. 60 pkt 3 ustawy z dnia 23 stycznia 2009 r. o Krajowej Szkole Sądownictwa i Prokuratury (Dz.U.09.26.157) z dniem 5 maja 2009 r.
- ⁴⁹⁾ Art. 31 § 3 uchylony przez art. 1 pkt 12 lit. b) ustawy z dnia 29 czerwca 2007 r. (Dz.U.07.136.959) zmieniającej nin. ustawę z dniem 31 sierpnia 2007 r.
- ⁵⁰⁾ Art. 32 zmieniony przez art. 1 pkt 13 ustawy z dnia 29 czerwca 2007 r. (Dz.U.07.136.959) zmieniającej nin. ustawę z dniem 31 sierpnia 2007 r.
- ⁵¹⁾ Art. 32 § 3 zmieniony przez art. 8 pkt 1 lit. a) ustawy z dnia 2 grudnia 2009 r. o zmianie niektórych ustaw związanych z realizacją zadań przez Policję (Dz.U.09.223.1777) z dniem 1 stycznia 2010 r.
- ⁵²⁾ Art. 32 § 4-6 uchylone przez art. 8 pkt 1 lit. b) ustawy z dnia 2 grudnia 2009 r. o zmianie niektórych ustaw związanych z realizacją zadań przez Policję (Dz.U.09.223.1777) z dniem 1 stycznia 2010 r.
- ⁵³⁾ Art. 32a dodany przez art. 1 pkt 14 ustawy z dnia 29 czerwca 2007 r. (Dz.U.07.136.959) zmieniającej nin. ustawę z dniem 31 sierpnia 2007 r.
- ⁵⁴⁾ Art. 33 zmieniony przez art. 1 pkt 12 ustawy z dnia 28 listopada 2003 r. (Dz.U.03.228.2256) zmieniającej nin. ustawę z dniem 14 stycznia 2004 r.
- ⁵⁵⁾ Art. 34 zmieniony przez art. 1 pkt 12 ustawy z dnia 28 listopada 2003 r. (Dz.U.03.228.2256) zmieniającej nin. ustawę z dniem 14 stycznia 2004 r.
- ⁵⁶⁾ Art. 35 § 1 zmieniony przez art. 1 pkt 15 lit. a) ustawy z dnia 29 czerwca 2007 r. (Dz.U.07.136.959) zmieniającej nin. ustawę z dniem 31 sierpnia 2007 r.
- ⁵⁷⁾ Art. 35 § 3 zmieniony przez art. 1 pkt 15 lit. b) ustawy z dnia 29 czerwca 2007 r. (Dz.U.07.136.959) zmieniającej nin. ustawę z dniem 31 sierpnia 2007 r.
- ⁵⁸⁾ Art. 37 § 4 zmieniony przez art. 1 pkt 13 lit. a) ustawy z dnia 28 listopada 2003 r. (Dz.U.03.228.2256) zmieniającej nin. ustawę z dniem 14 stycznia 2004 r.
- ⁵⁹⁾ Art. 37 § 4a dodany przez art. 1 pkt 13 lit. b) ustawy z dnia 28 listopada 2003 r. (Dz.U.03.228.2256) zmieniającej nin. ustawę z dniem 14 stycznia 2004 r.
- ⁶⁰⁾ Art. 37 § 4b dodany przez art. 1 pkt 16 lit. a) ustawy z dnia 29 czerwca 2007 r. (Dz.U.07.136.959) zmieniającej nin. ustawę z dniem 31 sierpnia 2007 r.
- ⁶¹⁾ Art. 37 § 4c dodany przez art. 1 pkt 16 lit. a) ustawy z dnia 29 czerwca 2007 r. (Dz.U.07.136.959) zmieniającej nin. ustawę z dniem 31 sierpnia 2007 r.
- ⁶²⁾ Art. 37 § 5a dodany przez art. 1 pkt 16 lit. b) ustawy z dnia 29 czerwca 2007 r. (Dz.U.07.136.959) zmieniającej nin. ustawę z dniem 31 sierpnia 2007 r.
- ⁶³⁾ Z dniem 22 stycznia 2009 r. art. 40 § 1 w zakresie, w jakim nie zapewnia członkowi składu orzekającego prawa złożenia wyjaśnień do wytknięcia sądowi uchybienia, został uznany za niezgodny z art. 2 Konstytucji RP, zgodnie z pkt 5 wyroku Trybunału Konstytucyjnego z dnia 15 stycznia 2009 r. (Dz.U.09.9.57).
- ⁶⁴⁾ Art. 40 § 3 dodany przez art. 1 pkt 17 ustawy z dnia 29 czerwca 2007 r. (Dz.U.07.136.959) zmieniającej nin. ustawę z dniem 31 sierpnia 2007 r.
- ⁶⁵⁾ Art. 40 § 4 dodany przez art. 1 pkt 17 ustawy z dnia 29 czerwca 2007 r. (Dz.U.07.136.959) zmieniającej nin. ustawę z dniem 31 sierpnia 2007 r.
- ⁶⁶⁾ Art. 49 § 1 zmieniony przez art. 4 pkt 1 ustawy z dnia 9 maja 2007 r. o zmianie ustawy - Kodeks postępowania karnego oraz niektórych innych ustaw (Dz.U.07.99.664) z dniem 20 czerwca 2007 r.
- ⁶⁷⁾ Art. 50 § 2a dodany przez art. 4 pkt 2 lit. a) ustawy z dnia 9 maja 2007 r. o zmianie ustawy - Kodeks postępowania karnego oraz niektórych innych ustaw (Dz.U.07.99.664) z dniem 20 czerwca 2007 r.
- ⁶⁸⁾ Art. 50 § 3 zmieniony przez art. 4 pkt 2 lit. b) ustawy z dnia 9 maja 2007 r. o zmianie ustawy - Kodeks postępowania karnego oraz niektórych innych ustaw (Dz.U.07.99.664) z dniem 20 czerwca 2007 r.
- ⁶⁹⁾ Art. 51:
- zmieniony przez art. 80 pkt 1 ustawy z dnia 8 lipca 2005 r. o Prokuratorii Generalnej Skarbu Państwa (Dz.U.05.169.1417) z dniem 15 marca 2006 r.
- zmieniony przez art. 4 pkt 3 ustawy z dnia 9 maja 2007 r. o zmianie ustawy - Kodeks postępowania karnego oraz niektórych innych ustaw (Dz.U.07.99.664) z dniem 20 czerwca 2007 r.
- ⁷⁰⁾ Art. 53 § 3 zmieniony przez art. 1 pkt 1 ustawy z dnia 14 grudnia 2001 r. (Dz.U.01.154.1787) zmieniającej nin. ustawę z dniem 31 grudnia 2001 r.
- ⁷¹⁾ Art. 55 § 1 zmieniony przez art. 60 pkt 4 ustawy z dnia 23 stycznia 2009 r. o Krajowej Szkole Sądownictwa i Prokuratury (Dz.U.09.26.157) z dniem 5 maja 2009 r.
- ⁷²⁾ Art. 55 § 2a uchylony przez art. 1 pkt 1 ustawy z dnia 19 grudnia 2008 r. (Dz.U.09.1.4) zmieniającej nin.

ustawę z dniem 22 stycznia 2009 r.

⁷³⁾ Art. 56 zmieniony przez art. 1 pkt 19 ustawy z dnia 29 czerwca 2007 r. (Dz.U.07.136.959) zmieniającej nin. ustawę z dniem 31 sierpnia 2007 r.

⁷⁴⁾ Art. 57 § 1:

- zmieniony przez art. 1 pkt 14 lit. a) ustawy z dnia 28 listopada 2003 r. (Dz.U.03.228.2256) zmieniającej nin. ustawę z dniem 14 stycznia 2004 r.

- zmieniony przez art. 43 pkt 4 ustawy z dnia 18 października 2006 r. o ujawnianiu informacji o dokumentach organów bezpieczeństwa państwa z lat 1944-1990 oraz treści tych dokumentów (Dz.U.06.218.1592) z dniem 15 marca 2007 r.

- zmieniony przez art. 1 pkt 20 ustawy z dnia 29 czerwca 2007 r. (Dz.U.07.136.959) zmieniającej nin. ustawę z dniem 31 sierpnia 2007 r.

⁷⁵⁾ Art. 57 § 2a dodany przez art. 1 pkt 14 lit. b) ustawy z dnia 28 listopada 2003 r. (Dz.U.03.228.2256) zmieniającej nin. ustawę z dniem 14 stycznia 2004 r.

⁷⁶⁾ Art. 58 § 4:

- zmieniony przez art. 1 pkt 15 lit. a) ustawy z dnia 28 listopada 2003 r. (Dz.U.03.228.2256) zmieniającej nin. ustawę z dniem 14 stycznia 2004 r.

- zmieniony przez art. 1 pkt 21 lit. a) ustawy z dnia 29 czerwca 2007 r. (Dz.U.07.136.959) zmieniającej nin. ustawę z dniem 31 sierpnia 2007 r.

- zmieniony przez art. 8 pkt 2 lit. a) ustawy z dnia 2 grudnia 2009 r. o zmianie niektórych ustaw związanych z realizacją zadań przez Policję (Dz.U.09.223.1777) z dniem 1 stycznia 2010 r.

⁷⁷⁾ Art. 58 § 4a dodany przez art. 1 pkt 15 lit. b) ustawy z dnia 28 listopada 2003 r. (Dz.U.03.228.2256) zmieniającej nin. ustawę z dniem 14 stycznia 2004 r.

⁷⁸⁾ Art. 58 § 5:

- zmieniony przez art. 1 pkt 21 lit. b) ustawy z dnia 29 czerwca 2007 r. (Dz.U.07.136.959) zmieniającej nin. ustawę z dniem 31 sierpnia 2007 r.

- zmieniony przez art. 8 pkt 2 lit. b) ustawy z dnia 2 grudnia 2009 r. o zmianie niektórych ustaw związanych z realizacją zadań przez Policję (Dz.U.09.223.1777) z dniem 1 stycznia 2010 r.

⁷⁹⁾ Art. 58 § 6:

- zmieniony przez art. 1 pkt 21 lit. b) ustawy z dnia 29 czerwca 2007 r. (Dz.U.07.136.959) zmieniającej nin. ustawę z dniem 31 sierpnia 2007 r.

- zmieniony przez art. 8 pkt 2 lit. b) ustawy z dnia 2 grudnia 2009 r. o zmianie niektórych ustaw związanych z realizacją zadań przez Policję (Dz.U.09.223.1777) z dniem 1 stycznia 2010 r.

⁸⁰⁾ Art. 58 § 7:

- zmieniony przez art. 1 pkt 15 lit. c) ustawy z dnia 28 listopada 2003 r. (Dz.U.03.228.2256) zmieniającej nin. ustawę z dniem 14 stycznia 2004 r.

- zmieniony przez art. 1 pkt 21 lit. b) ustawy z dnia 29 czerwca 2007 r. (Dz.U.07.136.959) zmieniającej nin. ustawę z dniem 31 sierpnia 2007 r.

- zmieniony przez art. 8 pkt 2 lit. b) ustawy z dnia 2 grudnia 2009 r. o zmianie niektórych ustaw związanych z realizacją zadań przez Policję (Dz.U.09.223.1777) z dniem 1 stycznia 2010 r.

⁸¹⁾ Art. 59 zmieniony przez art. 1 pkt 22 ustawy z dnia 29 czerwca 2007 r. (Dz.U.07.136.959) zmieniającej nin. ustawę z dniem 31 sierpnia 2007 r.

⁸²⁾ Art. 61 zmieniony przez art. 60 pkt 5 ustawy z dnia 23 stycznia 2009 r. o Krajowej Szkole Sądownictwa i Prokuratury (Dz.U.09.26.157) z dniem 5 maja 2009 r.

⁸³⁾ Art. 63 § 1a dodany przez art. 1 pkt 16 ustawy z dnia 28 listopada 2003 r. (Dz.U.03.228.2256) zmieniającej nin. ustawę z dniem 14 stycznia 2004 r.

⁸⁴⁾ Art. 63 § 2 pkt 1a:

- dodany przez art. 80 pkt 3 ustawy z dnia 8 lipca 2005 r. o Prokuraturii Generalnej Skarbu Państwa (Dz.U.05.169.1417) z dniem 15 marca 2006 r.

- zmieniony przez art. 60 pkt 6 ustawy z dnia 23 stycznia 2009 r. o Krajowej Szkole Sądownictwa i Prokuratury (Dz.U.09.26.157) z dniem 4 marca 2009 r.

⁸⁵⁾ Art. 63a uchylony przez art. 1 pkt 2 ustawy z dnia 19 grudnia 2008 r. (Dz.U.09.1.4) zmieniającej nin. ustawę z dniem 22 stycznia 2009 r.

⁸⁶⁾ Art. 64 § 1a:

- dodany przez art. 1 pkt 17 ustawy z dnia 28 listopada 2003 r. (Dz.U.03.228.2256) zmieniającej nin. ustawę z dniem 14 stycznia 2004 r.

- zmieniony przez art. 10 ustawy z dnia 9 października 2009 r. o zmianie ustawy o prokuraturze oraz

niektórych innych ustaw (Dz.U.09.178.1375) z dniem 31 marca 2010 r.

⁸⁷⁾ Art. 64 § 2 pkt 1a dodany przez art. 60 pkt 7 ustawy z dnia 23 stycznia 2009 r. o Krajowej Szkole Sądownictwa i Prokuratury (Dz.U.09.26.157) z dniem 4 marca 2009 r.

⁸⁸⁾ Art. 64a uchylony przez art. 1 pkt 3 ustawy z dnia 19 grudnia 2008 r. (Dz.U.09.1.4) zmieniającej nin. ustawę z dniem 22 stycznia 2009 r.

⁸⁹⁾ Art. 65a uchylony przez art. 1 pkt 4 ustawy z dnia 19 grudnia 2008 r. (Dz.U.09.1.4) zmieniającej nin. ustawę z dniem 22 stycznia 2009 r.

⁹⁰⁾ Art. 65b uchylony przez art. 1 pkt 4 ustawy z dnia 19 grudnia 2008 r. (Dz.U.09.1.4) zmieniającej nin. ustawę z dniem 22 stycznia 2009 r.

⁹¹⁾ Art. 66 zmieniony przez art. 139 pkt 1 ustawy z dnia 5 sierpnia 2010 r. o ochronie informacji niejawnych (Dz.U.10.182.1228) z dniem 2 stycznia 2011 r.

⁹²⁾ Art. 67 § 1 zmieniony przez art. 1 pkt 47 ustawy z dnia 18 sierpnia 2011 r. (Dz.U.11.203.1192) zmieniającej nin. ustawę z dniem 12 października 2011 r.

⁹³⁾ Art. 69 § 1 zmieniony przez art. 2 pkt 2 lit. a) ustawy z dnia 16 marca 2007 r. o zmianie ustawy o Krajowej Radzie Sądownictwa oraz o zmianie niektórych innych ustaw (Dz.U.07.73.484) z dniem 10 maja 2007 r.

⁹⁴⁾ Art. 69 § 2 zmieniony przez art. 1 pkt 18 ustawy z dnia 28 listopada 2003 r. (Dz.U.03.228.2256) zmieniającej nin. ustawę z dniem 14 stycznia 2004 r.

⁹⁵⁾ Art. 69 § 3 zmieniony przez art. 2 pkt 2 lit. b) ustawy z dnia 16 marca 2007 r. o zmianie ustawy o Krajowej Radzie Sądownictwa oraz o zmianie niektórych innych ustaw (Dz.U.07.73.484) z dniem 10 maja 2007 r.

⁹⁶⁾ Art. 70 § 3a dodany przez art. 47 ustawy z dnia 12 maja 2011 r. o Krajowej Radzie Sądownictwa (Dz.U.11.126.714) z dniem 18 lipca 2011 r.

⁹⁷⁾ Art. 73 § 2 zmieniony przez art. 2 pkt 3 ustawy z dnia 16 marca 2007 r. o zmianie ustawy o Krajowej Radzie Sądownictwa oraz o zmianie niektórych innych ustaw (Dz.U.07.73.484) z dniem 10 maja 2007 r.

⁹⁸⁾ Art. 74 § 1a dodany przez art. 1 pkt 48 lit. a) ustawy z dnia 18 sierpnia 2011 r. (Dz.U.11.203.1192) zmieniającej nin. ustawę z dniem 12 października 2011 r.

⁹⁹⁾ Art. 74 § 2 zmieniony przez art. 1 pkt 48 lit. b) ustawy z dnia 18 sierpnia 2011 r. (Dz.U.11.203.1192) zmieniającej nin. ustawę z dniem 12 października 2011 r.

¹⁰⁰⁾ Art. 75 § 2 pkt 3 zmieniony przez art. 1 pkt 19 ustawy z dnia 28 listopada 2003 r. (Dz.U.03.228.2256) zmieniającej nin. ustawę z dniem 14 stycznia 2004 r.

¹⁰¹⁾ Art. 75a dodany przez art. 1 pkt 49 ustawy z dnia 18 sierpnia 2011 r. (Dz.U.11.203.1192) zmieniającej nin. ustawę z dniem 12 października 2011 r.

¹⁰²⁾ Art. 77 § 1:

- zmieniony przez art. 76 ustawy z dnia 30 sierpnia 2002 r. - Przepisy wprowadzające ustawę - Prawo o ustroju sądów administracyjnych i ustawę - Prawo o postępowaniu przed sądami administracyjnymi (Dz.U.02.153.1271) z dniem 1 stycznia 2004 r.

- zmieniony przez art. 1 pkt 26 lit. a) ustawy z dnia 29 czerwca 2007 r. (Dz.U.07.136.959) zmieniającej nin. ustawę z dniem 31 sierpnia 2007 r.

¹⁰³⁾ Z dniem 22 stycznia 2009 r. art. 77 § 1 pkt 2 w zakresie, w jakim dopuszcza łączenie funkcji orzekania przez sędziego z wykonywaniem czynności administracyjnych w Ministerstwie Sprawiedliwości lub innej jednostce organizacyjnej podległej Ministrowi Sprawiedliwości albo przez niego nadzorowanej, został uznany za niezgodny z art. 10 ust. 1, art. 45 ust. 1 i art. 173 Konstytucji RP, zgodnie z pkt 8 wyroku Trybunału Konstytucyjnego z dnia 15 stycznia 2009 r. (Dz.U.09.9.57).

¹⁰⁴⁾ Art. 77 § 2a:

- dodany przez art. 15 pkt 1 ustawy z dnia 1 lipca 2005 r. o Krajowym Centrum Szkolenia Kadr Sądów Powszechnych i Prokuratury (Dz.U.05.169.1410) z dniem 1 września 2006 r.

- zmieniony przez art. 60 pkt 8 ustawy z dnia 23 stycznia 2009 r. o Krajowej Szkole Sądownictwa i Prokuratury (Dz.U.09.26.157) z dniem 4 marca 2009 r.

¹⁰⁵⁾ Art. 77 § 3a dodany przez art. 1 pkt 1 lit. a) ustawy z dnia 14 lipca 2006 r. (Dz.U.06.144.1044) zmieniającej nin. ustawę z dniem 26 sierpnia 2006 r.

¹⁰⁶⁾ Art. 77 § 4:

- zmieniony przez art. 1 pkt 1 lit. b) ustawy z dnia 14 lipca 2006 r. (Dz.U.06.144.1044) zmieniającej nin. ustawę z dniem 26 sierpnia 2006 r.

- zmieniony przez art. 1 pkt 26 lit. b) ustawy z dnia 29 czerwca 2007 r. (Dz.U.07.136.959) zmieniającej nin. ustawę z dniem 31 sierpnia 2007 r.

¹⁰⁷⁾ Art. 77 § 5:

- zmieniony przez art. 1 pkt 1 ustawy z dnia 23 listopada 2002 r. (Dz.U.02.213.1802) zmieniającej nin. ustawę z dnia 31 grudnia 2002 r., z tym że przepis ten w brzmieniu nadanym ww. ustawą stosuje się do wynagrodzenia zasadniczego sędziów, którzy zostali delegowani po 31 grudnia 2002 r.

- zmieniony przez art. 1 pkt 26 lit. b) ustawy z dnia 29 czerwca 2007 r. (Dz.U.07.136.959) zmieniającej nin. ustawę z dnia 31 sierpnia 2007 r.

¹⁰⁸⁾ Art. 77 § 6 zmieniony przez art. 1 pkt 26 lit. b) ustawy z dnia 29 czerwca 2007 r. (Dz.U.07.136.959) zmieniającej nin. ustawę z dnia 31 sierpnia 2007 r.

¹⁰⁹⁾ Art. 77 § 6 pkt 1 lit. b) zmieniona przez art. 1 pkt 1 ustawy z dnia 20 marca 2009 r. (Dz.U.09.56.459) zmieniającej nin. ustawę z dnia 22 kwietnia 2009 r. - zobacz też art. 8 ustawy zmieniającej.

¹¹⁰⁾ Art. 77 § 6a dodany przez art. 1 pkt 26 lit. c) ustawy z dnia 29 czerwca 2007 r. (Dz.U.07.136.959) zmieniającej nin. ustawę z dnia 31 sierpnia 2007 r.

¹¹¹⁾ Art. 77 § 6b dodany przez art. 1 pkt 26 lit. c) ustawy z dnia 29 czerwca 2007 r. (Dz.U.07.136.959) zmieniającej nin. ustawę z dnia 31 sierpnia 2007 r.

¹¹²⁾ Art. 77 § 7 zmieniony przez art. 1 pkt 26 lit. d) ustawy z dnia 29 czerwca 2007 r. (Dz.U.07.136.959) zmieniającej nin. ustawę z dnia 31 sierpnia 2007 r.

¹¹³⁾ Art. 77 § 7a dodany przez art. 1 pkt 26 lit. e) ustawy z dnia 29 czerwca 2007 r. (Dz.U.07.136.959) zmieniającej nin. ustawę z dnia 31 sierpnia 2007 r.

Art. 77 § 7a został uznany za niezgodny z art. 10 ust. 1, art. 45 ust. 1 i art. 173 Konstytucji RP, zgodnie z pkt 9 wyroku Trybunału Konstytucyjnego z dnia 15 stycznia 2009 r. (Dz.U.09.9.57). Zgodnie z tym wyrokiem wymieniony wyżej przepis traci moc z dniem 22 stycznia 2009 r.

¹¹⁴⁾ Art. 77 § 7b dodany przez art. 1 pkt 26 lit. e) ustawy z dnia 29 czerwca 2007 r. (Dz.U.07.136.959) zmieniającej nin. ustawę z dnia 31 sierpnia 2007 r.

Art. 77 § 7b został uznany za niezgodny z art. 10 ust. 1, art. 45 ust. 1 i art. 173 Konstytucji RP, zgodnie z pkt 9 wyroku Trybunału Konstytucyjnego z dnia 15 stycznia 2009 r. (Dz.U.09.9.57). Zgodnie z tym wyrokiem wymieniony wyżej przepis traci moc z dniem 22 stycznia 2009 r.

¹¹⁵⁾ Art. 77a dodany przez art. 1 pkt 27 ustawy z dnia 29 czerwca 2007 r. (Dz.U.07.136.959) zmieniającej nin. ustawę z dnia 31 sierpnia 2007 r.

¹¹⁶⁾ Art. 78 § 1a:

- dodany przez art. 15 pkt 2 lit. a) ustawy z dnia 1 lipca 2005 r. o Krajowym Centrum Szkolenia Kadr Sądów Powszechnych i Prokuratury (Dz.U.05.169.1410) z dnia 1 września 2006 r.

- zmieniony przez art. 60 pkt 9 lit. a) ustawy z dnia 23 stycznia 2009 r. o Krajowej Szkole Sądownictwa i Prokuratury (Dz.U.09.26.157) z dnia 4 marca 2009 r.

¹¹⁷⁾ Art. 78 § 1b:

- dodany przez art. 1 pkt 28 lit. a) ustawy z dnia 29 czerwca 2007 r. (Dz.U.07.136.959) zmieniającej nin. ustawę z dnia 31 sierpnia 2007 r.

- zmieniony przez art. 60 pkt 9 lit. b) ustawy z dnia 23 stycznia 2009 r. o Krajowej Szkole Sądownictwa i Prokuratury (Dz.U.09.26.157) z dnia 4 marca 2009 r.

¹¹⁸⁾ Art. 78 § 2:

- zmieniony przez art. 15 pkt 2 lit. b) ustawy z dnia 1 lipca 2005 r. o Krajowym Centrum Szkolenia Kadr Sądów Powszechnych i Prokuratury (Dz.U.05.169.1410) z dnia 1 września 2006 r.

- zmieniony przez art. 60 pkt 9 lit. c) ustawy z dnia 23 stycznia 2009 r. o Krajowej Szkole Sądownictwa i Prokuratury (Dz.U.09.26.157) z dnia 4 marca 2009 r.

¹¹⁹⁾ Art. 78 § 5:

- zmieniony przez art. 15 pkt 2 lit. c) ustawy z dnia 1 lipca 2005 r. o Krajowym Centrum Szkolenia Kadr Sądów Powszechnych i Prokuratury (Dz.U.05.169.1410) z dnia 1 września 2006 r.

- zmieniony przez art. 1 pkt 28 lit. b) ustawy z dnia 29 czerwca 2007 r. (Dz.U.07.136.959) zmieniającej nin. ustawę z dnia 31 sierpnia 2007 r.

- zmieniony przez art. 60 pkt 9 lit. d) ustawy z dnia 23 stycznia 2009 r. o Krajowej Szkole Sądownictwa i Prokuratury (Dz.U.09.26.157) z dnia 4 marca 2009 r.

¹²⁰⁾ Art. 78a dodany przez art. 1 pkt 2 ustawy z dnia 14 lipca 2006 r. (Dz.U.06.144.1044) zmieniającej nin. ustawę z dnia 26 sierpnia 2006 r.

¹²¹⁾ Art. 80 § 1 zmieniony przez art. 1 pkt 20 lit. a) ustawy z dnia 28 listopada 2003 r. (Dz.U.03.228.2256) zmieniającej nin. ustawę z dnia 14 stycznia 2004 r.

¹²²⁾ Art. 80 § 2 zmieniony przez art. 1 pkt 29 lit. a) ustawy z dnia 29 czerwca 2007 r. (Dz.U.07.136.959) zmieniającej nin. ustawę z dnia 31 sierpnia 2007 r.

¹²³⁾ Art. 80 § 2a dodany przez art. 1 pkt 20 lit. b) ustawy z dnia 28 listopada 2003 r. (Dz.U.03.228.2256) zmieniającej nin. ustawę z dnia 14 stycznia 2004 r.

¹²⁴⁾ Art. 80 § 2b dodany przez art. 1 pkt 20 lit. b) ustawy z dnia 28 listopada 2003 r. (Dz.U.03.228.2256) zmieniającej nin. ustawę z dnia 14 stycznia 2004 r.

Z dniem 3 listopada 2010 r. art. 80 § 2b rozumiany w ten sposób, że "oczywista bezzasadność wniosku o zezwolenie na pociągnięcie sędziego do odpowiedzialności karnej" obejmuje także zagadnienie wymagające zasadniczej wykładni ustawy, został uznany za niezgodny z art. 2 Konstytucji RP, wyrokiem Trybunału Konstytucyjnego z dnia 27 października 2010 r. (Dz.U.10.205.1364).

¹²⁵⁾ Art. 80 § 2c:

- dodany przez art. 1 pkt 20 lit. b) ustawy z dnia 28 listopada 2003 r. (Dz.U.03.228.2256) zmieniającej nin. ustawę z dnia 14 stycznia 2004 r.

- zmieniony przez art. 1 pkt 29 lit. b) ustawy z dnia 29 czerwca 2007 r. (Dz.U.07.136.959) zmieniającej nin. ustawę z dnia 31 sierpnia 2007 r.

¹²⁶⁾ Art. 80 § 2d dodany przez art. 1 pkt 29 lit. c) ustawy z dnia 29 czerwca 2007 r. (Dz.U.07.136.959) zmieniającej nin. ustawę z dnia 31 sierpnia 2007 r.

¹²⁷⁾ Art. 80 § 2e dodany przez art. 1 pkt 29 lit. c) ustawy z dnia 29 czerwca 2007 r. (Dz.U.07.136.959) zmieniającej nin. ustawę z dnia 31 sierpnia 2007 r.

¹²⁸⁾ Art. 80 § 2f:

- dodany przez art. 1 pkt 29 lit. c) ustawy z dnia 29 czerwca 2007 r. (Dz.U.07.136.959) zmieniającej nin. ustawę z dnia 31 sierpnia 2007 r.

- zmieniony przez art. 1 ustawy z dnia 6 listopada 2008 r. (Dz.U.08.223.1457) zmieniającej nin. ustawę z dniem 2 stycznia 2009 r.

¹²⁹⁾ Art. 80 § 2g:

- dodany przez art. 1 pkt 29 lit. c) ustawy z dnia 29 czerwca 2007 r. (Dz.U.07.136.959) zmieniającej nin. ustawę z dnia 31 sierpnia 2007 r.

- zmieniony przez art. 1 ustawy z dnia 6 listopada 2008 r. (Dz.U.08.223.1457) zmieniającej nin. ustawę z dniem 2 stycznia 2009 r.

¹³⁰⁾ Art. 80 § 2h dodany przez art. 1 pkt 29 lit. c) ustawy z dnia 29 czerwca 2007 r. (Dz.U.07.136.959) zmieniającej nin. ustawę z dnia 31 sierpnia 2007 r.

Z dniem 22 stycznia 2009 r. art. 80 § 2h w zakresie, w jakim ustanawia domniemanie, że uchwała zezwalająca na pociągnięcie sędziego do odpowiedzialności karnej obejmuje również zezwolenie na zatrzymanie sędziego i zastosowanie tymczasowego aresztowania, został uznany za niezgodny z art. 42 ust. 2 i art. 181 Konstytucji RP, zgodnie z pkt 10 wyroku Trybunału Konstytucyjnego z dnia 15 stycznia 2009 r. (Dz.U.09.9.57).

¹³¹⁾ Art. 80 § 3 uchylony przez art. 1 pkt 29 lit. d) ustawy z dnia 29 czerwca 2007 r. (Dz.U.07.136.959) zmieniającej nin. ustawę z dnia 31 sierpnia 2007 r.

¹³²⁾ Art. 80 § 4 zmieniony przez art. 1 pkt 20 lit. d) ustawy z dnia 28 listopada 2003 r. (Dz.U.03.228.2256) zmieniającej nin. ustawę z dnia 14 stycznia 2004 r.

¹³³⁾ Z dniem 11 grudnia 2007 r. art. 80a utracił moc w brzmieniu nadanym przez art. 1 pkt 30 ustawy z dnia 29 czerwca 2007 r. o zmianie ustawy - Prawo o ustroju sądów powszechnych oraz niektórych innych ustaw (Dz.U.07.136.959) przez to, że art. 1 pkt 30 ustawy zmieniającej został uchwalony przez Sejm bez dochowania trybu wymaganego do jego wydania, zgodnie z pkt 5 wyroku Trybunału Konstytucyjnego z dnia 28 listopada 2007 r. (Dz.U.07.230.1698) - zob. też pkt 2 i 3 powołanego wyroku.

¹³⁴⁾ Z dniem 11 grudnia 2007 r. art. 80b utracił moc w brzmieniu nadanym przez art. 1 pkt 30 ustawy z dnia 29 czerwca 2007 r. o zmianie ustawy - Prawo o ustroju sądów powszechnych oraz niektórych innych ustaw (Dz.U.07.136.959) przez to, że art. 1 pkt 30 ustawy zmieniającej został uchwalony przez Sejm bez dochowania trybu wymaganego do jego wydania, zgodnie z pkt 5 wyroku Trybunału Konstytucyjnego z dnia 28 listopada 2007 r. (Dz.U.07.230.1698) - zob. też pkt 2 i 3 powołanego wyroku.

¹³⁵⁾ Z dniem 11 grudnia 2007 r. art. 80c utracił moc w brzmieniu nadanym przez art. 1 pkt 30 ustawy z dnia 29 czerwca 2007 r. o zmianie ustawy - Prawo o ustroju sądów powszechnych oraz niektórych innych ustaw (Dz.U.07.136.959) przez to, że art. 1 pkt 30 ustawy zmieniającej został uchwalony przez Sejm bez dochowania trybu wymaganego do jego wydania, zgodnie z pkt 5 wyroku Trybunału Konstytucyjnego z dnia 28 listopada 2007 r. (Dz.U.07.230.1698) - zob. też pkt 2 i 3 powołanego wyroku.

¹³⁶⁾ Z dniem 11 grudnia 2007 r. art. 80d utracił moc w brzmieniu nadanym przez art. 1 pkt 30 ustawy z dnia 29 czerwca 2007 r. o zmianie ustawy - Prawo o ustroju sądów powszechnych oraz niektórych innych ustaw (Dz.U.07.136.959) przez to, że art. 1 pkt 30 ustawy zmieniającej został uchwalony przez Sejm bez

dochowania trybu wymaganego do jego wydania, zgodnie z pkt 5 wyroku Trybunału Konstytucyjnego z dnia 28 listopada 2007 r. (Dz.U.07.230.1698) - zob. też pkt 2 i 3 powołanego wyroku.

¹³⁷⁾ Art. 82 § 1 zmieniony przez art. 15 pkt 3 lit. a) ustawy z dnia 1 lipca 2005 r. o Krajowym Centrum Szkolenia Kadr Sądów Powszechnych i Prokuratury (Dz.U.05.169.1410) z dniem 1 września 2006 r.

¹³⁸⁾ Art. 82 § 3 uchylony przez art. 15 pkt 3 lit. b) ustawy z dnia 1 lipca 2005 r. o Krajowym Centrum Szkolenia Kadr Sądów Powszechnych i Prokuratury (Dz.U.05.169.1410) z dniem 1 września 2006 r.

¹³⁹⁾ Art. 82a dodany przez art. 15 pkt 4 ustawy z dnia 1 lipca 2005 r. o Krajowym Centrum Szkolenia Kadr Sądów Powszechnych i Prokuratury (Dz.U.05.169.1410) z dniem 1 września 2006 r.

¹⁴⁰⁾ Art. 82b dodany przez art. 60 pkt 10 ustawy z dnia 23 stycznia 2009 r. o Krajowej Szkole Sądownictwa i Prokuratury (Dz.U.09.26.157) z dniem 4 marca 2009 r.

¹⁴¹⁾ Art. 84 § 1 zmieniony przez art. 1 pkt 52 ustawy z dnia 18 sierpnia 2011 r. (Dz.U.11.203.1192) zmieniającej nin. ustawę z dniem 12 października 2011 r.

¹⁴²⁾ Art. 85 § 4:

- zmieniony przez art. 1 pkt 21 ustawy z dnia 28 listopada 2003 r. (Dz.U.03.228.2256) zmieniającej nin. ustawę z dniem 14 stycznia 2004 r.

- zmieniony przez art. 139 pkt 2 ustawy z dnia 5 sierpnia 2010 r. o ochronie informacji niejawnych (Dz.U.10.182.1228) z dniem 2 stycznia 2011 r.

¹⁴³⁾ Art. 87 § 1a dodany przez art. 1 pkt 22 lit. a) ustawy z dnia 28 listopada 2003 r. (Dz.U.03.228.2256) zmieniającej nin. ustawę z dniem 14 stycznia 2004 r.

¹⁴⁴⁾ Art. 87 § 3 zmieniony przez art. 1 pkt 22 lit. b) ustawy z dnia 28 listopada 2003 r. (Dz.U.03.228.2256) zmieniającej nin. ustawę z dniem 14 stycznia 2004 r.

¹⁴⁵⁾ Art. 87 § 6 zmieniony przez art. 139 pkt 3 ustawy z dnia 5 sierpnia 2010 r. o ochronie informacji niejawnych (Dz.U.10.182.1228) z dniem 2 stycznia 2011 r.

¹⁴⁶⁾ Art. 87 § 8 dodany przez art. 1 pkt 22 lit. c) ustawy z dnia 28 listopada 2003 r. (Dz.U.03.228.2256) zmieniającej nin. ustawę z dniem 14 stycznia 2004 r.

¹⁴⁷⁾ Art. 91 § 1:

- zmieniony przez art. 1 pkt 23 lit. a) ustawy z dnia 28 listopada 2003 r. (Dz.U.03.228.2256) zmieniającej nin. ustawę z dniem 14 stycznia 2004 r.

- zmieniony przez art. 1 pkt 31 lit. a) ustawy z dnia 29 czerwca 2007 r. (Dz.U.07.136.959) zmieniającej nin. ustawę z dniem 1 lipca 2008 r.

- zmieniony przez art. 1 pkt 2 lit. a) ustawy z dnia 20 marca 2009 r. (Dz.U.09.56.459) zmieniającej nin. ustawę z dniem 22 kwietnia 2009 r. - zobacz też art. 8 ustawy zmieniającej.

¹⁴⁸⁾ Art. 91 § 1a uchylony przez art. 1 pkt 2 lit. b) ustawy z dnia 20 marca 2009 r. (Dz.U.09.56.459) zmieniającej nin. ustawę z dniem 22 kwietnia 2009 r. - zobacz też art. 8 ustawy zmieniającej.

¹⁴⁹⁾ Art. 91 § 1b uchylony przez art. 1 pkt 2 lit. b) ustawy z dnia 20 marca 2009 r. (Dz.U.09.56.459) zmieniającej nin. ustawę z dniem 22 kwietnia 2009 r. - zobacz też art. 8 ustawy zmieniającej.

¹⁵⁰⁾ Art. 91 § 1c dodany przez art. 1 pkt 2 lit. c) ustawy z dnia 20 marca 2009 r. (Dz.U.09.56.459) zmieniającej nin. ustawę z dniem 22 kwietnia 2009 r. - zobacz też art. 8 ustawy zmieniającej.

¹⁵¹⁾ Art. 91 § 1d dodany przez art. 1 pkt 2 lit. c) ustawy z dnia 20 marca 2009 r. (Dz.U.09.56.459) zmieniającej nin. ustawę z dniem 22 kwietnia 2009 r. - zobacz też art. 8 ustawy zmieniającej.

¹⁵²⁾ Art. 91 § 2:

- zmieniony przez art. 1 pkt 2 ustawy z dnia 23 listopada 2002 r. (Dz.U.02.213.1802) zmieniającej nin. ustawę z dniem 31 grudnia 2002 r.

- zmieniony przez art. 1 pkt 5 lit. a) ustawy z dnia 19 grudnia 2008 r. (Dz.U.09.1.4) zmieniającej nin. ustawę z dniem 22 stycznia 2009 r.

- zmieniony przez art. 1 pkt 2 lit. d) ustawy z dnia 20 marca 2009 r. (Dz.U.09.56.459) zmieniającej nin. ustawę z dniem 22 kwietnia 2009 r. - zobacz też art. 8 ustawy zmieniającej.

¹⁵³⁾ Art. 91 § 2a-5 uchylone przez art. 1 pkt 2 lit. e) ustawy z dnia 20 marca 2009 r. (Dz.U.09.56.459) zmieniającej nin. ustawę z dniem 22 kwietnia 2009 r. - zobacz też art. 8 ustawy zmieniającej.

¹⁵⁴⁾ Art. 91 § 6 zmieniony przez art. 1 pkt 2 lit. f) ustawy z dnia 20 marca 2009 r. (Dz.U.09.56.459) zmieniającej nin. ustawę z dniem 22 kwietnia 2009 r. - zobacz też art. 8 ustawy zmieniającej.

¹⁵⁵⁾ Art. 91 § 8 zmieniony przez art. 1 pkt 2 lit. g) ustawy z dnia 20 marca 2009 r. (Dz.U.09.56.459) zmieniającej nin. ustawę z dniem 8 maja 2009 r. - zobacz też art. 8 ustawy zmieniającej.

¹⁵⁶⁾ Art. 91 § 13 dodany przez art. 1 pkt 54 ustawy z dnia 18 sierpnia 2011 r. (Dz.U.11.203.1192) zmieniającej nin. ustawę z dniem 12 października 2011 r.

¹⁵⁷⁾ Art. 91a dodany przez art. 1 pkt 3 ustawy z dnia 20 marca 2009 r. (Dz.U.09.56.459) zmieniającej nin.

ustawę z dniem 22 kwietnia 2009 r. - zobacz też art. 8 ustawy zmieniającej.

¹⁵⁸⁾ Art. 92 § 2:

- zmieniony przez art. 80 pkt 4 ustawy z dnia 8 lipca 2005 r. o Prokuraturii Generalnej Skarbu Państwa (Dz.U.05.169.1417) z dniem 15 marca 2006 r.

- zmieniony przez art. 6 pkt 2 ustawy z dnia 29 marca 2007 r. o zmianie ustawy o Krajowym Centrum Szkolenia Kadr Sądów Powszechnych i Prokuratury oraz niektórych innych ustaw (Dz.U.07.64.433) z dniem 1 stycznia 2008 r.

- zmieniony przez art. 60 pkt 11 ustawy z dnia 23 stycznia 2009 r. o Krajowej Szkole Sądownictwa i Prokuratury (Dz.U.09.26.157) z dniem 4 marca 2009 r.

¹⁵⁹⁾ Art. 92 § 5 zmieniony przez art. 1 pkt 55 ustawy z dnia 18 sierpnia 2011 r. (Dz.U.11.203.1192) zmieniającej nin. ustawę z dniem 12 października 2011 r.

¹⁶⁰⁾ Art. 94a dodany przez art. 1 pkt 24 ustawy z dnia 28 listopada 2003 r. (Dz.U.03.228.2256) zmieniającej nin. ustawę z dniem 14 stycznia 2004 r.

¹⁶¹⁾ Art. 94b dodany przez art. 1 pkt 24 ustawy z dnia 28 listopada 2003 r. (Dz.U.03.228.2256) zmieniającej nin. ustawę z dniem 14 stycznia 2004 r.

¹⁶²⁾ Art. 94c dodany przez art. 1 pkt 32 ustawy z dnia 29 czerwca 2007 r. (Dz.U.07.136.959) zmieniającej nin. ustawę z dniem 31 sierpnia 2007 r.

¹⁶³⁾ Art. 95 § 2 zmieniony przez art. 1 pkt 25 ustawy z dnia 28 listopada 2003 r. (Dz.U.03.228.2256) zmieniającej nin. ustawę z dniem 14 stycznia 2004 r.

¹⁶⁴⁾ Art. 95 § 3 zmieniony przez art. 1 pkt 3 ustawy z dnia 14 grudnia 2001 r. (Dz.U.01.154.1787) zmieniającej nin. ustawę z dniem 31 grudnia 2001 r.

¹⁶⁵⁾ Od dnia 1 stycznia 2002 r. do dnia 31 grudnia 2002 r. art. 96 nin. ustawy nie stosuje się, zgodnie z art. 4 ustawy z dnia 14 grudnia 2001 r. (Dz.U.01.154.1787) zmieniającej nin. ustawę z dniem 31 grudnia 2001 r.

¹⁶⁶⁾ Art. 96 § 2 zmieniony przez art. 9 ustawy z dnia 19 listopada 2009 r. o zmianie niektórych ustaw związanych z realizacją wydatków budżetowych (Dz.U.09.219.1706) z dniem 1 stycznia 2010 r.

¹⁶⁷⁾ Art. 100 § 3 zmieniony przez art. 1 pkt 4 ustawy z dnia 20 marca 2009 r. (Dz.U.09.56.459) zmieniającej nin. ustawę z dniem 22 kwietnia 2009 r. - zobacz też art. 8 ustawy zmieniającej.

¹⁶⁸⁾ Art. 100 § 6a:

- dodany przez art. 1 pkt 26 ustawy z dnia 28 listopada 2003 r. (Dz.U.03.228.2256) zmieniającej nin. ustawę z dniem 14 stycznia 2004 r.

- zmieniony przez art. 38 ustawy z dnia 21 listopada 2008 r. o emeryturach kapitałowych (Dz.U.08.228.1507) z dniem 8 stycznia 2009 r.

¹⁶⁹⁾ Art. 100 § 6b dodany przez art. 1 pkt 56 lit. c) ustawy z dnia 18 sierpnia 2011 r. (Dz.U.11.203.1192) zmieniającej nin. ustawę z dniem 12 października 2011 r.

¹⁷⁰⁾ Art. 101 § 1 zmieniony przez art. 1 pkt 57 ustawy z dnia 18 sierpnia 2011 r. (Dz.U.11.203.1192) zmieniającej nin. ustawę z dniem 12 października 2011 r.

¹⁷¹⁾ Art. 102 § 5 dodany przez art. 1 pkt 27 ustawy z dnia 28 listopada 2003 r. (Dz.U.03.228.2256) zmieniającej nin. ustawę z dniem 14 stycznia 2004 r.

¹⁷²⁾ Art. 104 § 3 pkt 3 zmieniony przez art. 1 pkt 58 ustawy z dnia 18 sierpnia 2011 r. (Dz.U.11.203.1192) zmieniającej nin. ustawę z dniem 12 października 2011 r.

¹⁷³⁾ Art. 105 zmieniony przez art. 1 pkt 33 ustawy z dnia 29 czerwca 2007 r. (Dz.U.07.136.959) zmieniającej nin. ustawę z dniem 31 sierpnia 2007 r.

¹⁷⁴⁾ Art. 110 § 2:

- zmieniony przez art. 1 pkt 28 ustawy z dnia 28 listopada 2003 r. (Dz.U.03.228.2256) zmieniającej nin. ustawę z dniem 14 stycznia 2004 r.

- zmieniony przez art. 1 pkt 34 ustawy z dnia 29 czerwca 2007 r. (Dz.U.07.136.959) zmieniającej nin. ustawę z dniem 31 sierpnia 2007 r.

¹⁷⁵⁾ Art. 111 zmieniony przez art. 89 pkt 2 ustawy z dnia 23 listopada 2002 r. o Sądzie Najwyższym (Dz.U.02.240.2052) z dniem 1 stycznia 2003 r.

¹⁷⁶⁾ Art. 112 § 2 zmieniony przez art. 1 pkt 29 ustawy z dnia 28 listopada 2003 r. (Dz.U.03.228.2256) zmieniającej nin. ustawę z dniem 14 stycznia 2004 r.

¹⁷⁷⁾ Art. 114 § 1 zmieniony przez art. 89 pkt 3 lit. a) ustawy z dnia 23 listopada 2002 r. o Sądzie Najwyższym (Dz.U.02.240.2052) z dniem 1 stycznia 2003 r.

¹⁷⁸⁾ Art. 114 § 6:

- zmieniony przez art. 89 pkt 3 lit. b) ustawy z dnia 23 listopada 2002 r. o Sądzie Najwyższym

(Dz.U.02.240.2052) z dniem 1 stycznia 2003 r.

- zmieniony przez art. 1 pkt 35 ustawy z dnia 29 czerwca 2007 r. (Dz.U.07.136.959) zmieniającej nin. ustawę z dniem 31 sierpnia 2007 r.

Z dniem 11 marca 2008 r. art. 114 § 6 w brzmieniu nadanym przez art. 89 pkt 3 lit. b) ustawy z dnia 23 listopada 2002 r. o Sądzie Najwyższym (Dz.U.02.240.2052) i obowiązującym do dnia wejścia w życie ustawy z dnia 29 czerwca 2007 r. o zmianie ustawy - Prawo o ustroju sądów powszechnych oraz niektórych innych ustaw (Dz.U.07.136.959), w zakresie, w jakim pozbawia obwinionego sędziego prawa wniesienia do sądu dyscyplinarnego zażalenia na postanowienie rzecznika dyscyplinarnego o umorzeniu postępowania dyscyplinarnego, został uznany za niezgodny z art. 32 ust. 1, art. 45 ust. 1 i art. 78 Konstytucji RP, wyrokiem Trybunału Konstytucyjnego z dnia 4 marca 2008 r. (Dz.U.08.41.251).

¹⁷⁹⁾ Art. 118 zmieniony przez art. 80 pkt 5 ustawy z dnia 8 lipca 2005 r. o Prokuraturii Generalnej Skarbu Państwa (Dz.U.05.169.1417) z dniem 15 marca 2006 r.

¹⁸⁰⁾ Art. 121 § 1 zmieniony przez art. 89 pkt 4 ustawy z dnia 23 listopada 2002 r. o Sądzie Najwyższym (Dz.U.02.240.2052) z dniem 1 stycznia 2003 r.

¹⁸¹⁾ Art. 124 § 2 zmieniony przez art. 1 pkt 36 ustawy z dnia 29 czerwca 2007 r. (Dz.U.07.136.959) zmieniającej nin. ustawę z dniem 31 sierpnia 2007 r.

¹⁸²⁾ Art. 127 zmieniony przez art. 89 pkt 5 ustawy z dnia 23 listopada 2002 r. o Sądzie Najwyższym (Dz.U.02.240.2052) z dniem 1 stycznia 2003 r.

¹⁸³⁾ Art. 129 § 2 zmieniony przez art. 1 pkt 30 ustawy z dnia 28 listopada 2003 r. (Dz.U.03.228.2256) zmieniającej nin. ustawę z dniem 14 stycznia 2004 r.

¹⁸⁴⁾ Art. 130 zmieniony przez art. 1 pkt 37 ustawy z dnia 29 czerwca 2007 r. (Dz.U.07.136.959) zmieniającej nin. ustawę z dniem 31 sierpnia 2007 r.

¹⁸⁵⁾ Art. 131 zmieniony przez art. 1 pkt 31 ustawy z dnia 28 listopada 2003 r. (Dz.U.03.228.2256) zmieniającej nin. ustawę z dniem 14 stycznia 2004 r.

¹⁸⁶⁾ Art. 131 § 1 zmieniony przez art. 1 pkt 38 ustawy z dnia 29 czerwca 2007 r. (Dz.U.07.136.959) zmieniającej nin. ustawę z dniem 31 sierpnia 2007 r.

¹⁸⁷⁾ Art. 132a dodany przez art. 1 pkt 63 ustawy z dnia 18 sierpnia 2011 r. (Dz.U.11.203.1192) zmieniającej nin. ustawę z dniem 12 października 2011 r.

¹⁸⁸⁾ Dział III uchylony przez art. 60 pkt 12 ustawy z dnia 23 stycznia 2009 r. o Krajowej Szkole Sądownictwa i Prokuratury (Dz.U.09.26.157) z dniem 4 marca 2009 r.

¹⁸⁹⁾ Art. 134 uchylony przez art. 60 pkt 12 ustawy z dnia 23 stycznia 2009 r. o Krajowej Szkole Sądownictwa i Prokuratury (Dz.U.09.26.157) z dniem 4 marca 2009 r.

¹⁹⁰⁾ Art. 135 uchylony przez art. 60 pkt 12 ustawy z dnia 23 stycznia 2009 r. o Krajowej Szkole Sądownictwa i Prokuratury (Dz.U.09.26.157) z dniem 4 marca 2009 r.

Art. 135 § 1 został uznany za niezgodny z art. 45 ust. 1 Konstytucji RP, wyrokiem Trybunału Konstytucyjnego z dnia 24 października 2007 r. (Dz.U.07.204.1482). Zgodnie z tym wyrokiem wymieniony wyżej przepis traci moc z dniem 6 maja 2009 r. Zmiany nie zostały naniesione na tekst ze względu na swoją bezprzedmiotowość.

¹⁹¹⁾ Art. 136:

- uchylony przez art. 60 pkt 12 ustawy z dnia 23 stycznia 2009 r. o Krajowej Szkole Sądownictwa i Prokuratury (Dz.U.09.26.157) z dniem 4 marca 2009 r.

- zmieniony przez art. 1 pkt 5 ustawy z dnia 20 marca 2009 r. (Dz.U.09.56.459) zmieniającej nin. ustawę z dniem 22 kwietnia 2009 r. Zmiany nie zostały naniesione na tekst ze względu na bezprzedmiotowość.

¹⁹²⁾ Art. 137 uchylony przez art. 60 pkt 12 ustawy z dnia 23 stycznia 2009 r. o Krajowej Szkole Sądownictwa i Prokuratury (Dz.U.09.26.157) z dniem 4 marca 2009 r.

¹⁹³⁾ Art. 138 uchylony przez art. 6 pkt 7 ustawy z dnia 29 marca 2007 r. o zmianie ustawy o Krajowym Centrum Szkolenia Kadr Sądów Powszechnych i Prokuratury oraz niektórych innych ustaw (Dz.U.07.64.433) z dniem 1 stycznia 2008 r.

¹⁹⁴⁾ Art. 139 uchylony przez art. 60 pkt 12 ustawy z dnia 23 stycznia 2009 r. o Krajowej Szkole Sądownictwa i Prokuratury (Dz.U.09.26.157) z dniem 4 marca 2009 r.

¹⁹⁵⁾ Art. 140 uchylony przez art. 6 pkt 9 ustawy z dnia 29 marca 2007 r. o zmianie ustawy o Krajowym Centrum Szkolenia Kadr Sądów Powszechnych i Prokuratury oraz niektórych innych ustaw (Dz.U.07.64.433) z dniem 1 stycznia 2008 r.

¹⁹⁶⁾ Rozdział 3 uchylony przez art. 6 pkt 10 ustawy z dnia 29 marca 2007 r. o zmianie ustawy o Krajowym Centrum Szkolenia Kadr Sądów Powszechnych i Prokuratury oraz niektórych innych ustaw (Dz.U.07.64.433) z dniem 1 stycznia 2008 r.

- ¹⁹⁷⁾ Art. 141 uchylony przez art. 6 pkt 10 ustawy z dnia 29 marca 2007 r. o zmianie ustawy o Krajowym Centrum Szkolenia Kadr Sądów Powszechnych i Prokuratury oraz niektórych innych ustaw (Dz.U.07.64.433) z dniem 1 stycznia 2008 r.
- ¹⁹⁸⁾ Art. 142 uchylony przez art. 6 pkt 10 ustawy z dnia 29 marca 2007 r. o zmianie ustawy o Krajowym Centrum Szkolenia Kadr Sądów Powszechnych i Prokuratury oraz niektórych innych ustaw (Dz.U.07.64.433) z dniem 1 stycznia 2008 r.
- ¹⁹⁹⁾ Art. 143 uchylony przez art. 6 pkt 10 ustawy z dnia 29 marca 2007 r. o zmianie ustawy o Krajowym Centrum Szkolenia Kadr Sądów Powszechnych i Prokuratury oraz niektórych innych ustaw (Dz.U.07.64.433) z dniem 1 stycznia 2008 r.
- ²⁰⁰⁾ Art. 144 uchylony przez art. 6 pkt 10 ustawy z dnia 29 marca 2007 r. o zmianie ustawy o Krajowym Centrum Szkolenia Kadr Sądów Powszechnych i Prokuratury oraz niektórych innych ustaw (Dz.U.07.64.433) z dniem 1 stycznia 2008 r.
- ²⁰¹⁾ Art. 145 uchylony przez art. 6 pkt 10 ustawy z dnia 29 marca 2007 r. o zmianie ustawy o Krajowym Centrum Szkolenia Kadr Sądów Powszechnych i Prokuratury oraz niektórych innych ustaw (Dz.U.07.64.433) z dniem 1 stycznia 2008 r.
- ²⁰²⁾ Art. 145a uchylony przez art. 6 pkt 10 ustawy z dnia 29 marca 2007 r. o zmianie ustawy o Krajowym Centrum Szkolenia Kadr Sądów Powszechnych i Prokuratury oraz niektórych innych ustaw (Dz.U.07.64.433) z dniem 1 stycznia 2008 r.
- ²⁰³⁾ Art. 146 uchylony przez art. 6 pkt 10 ustawy z dnia 29 marca 2007 r. o zmianie ustawy o Krajowym Centrum Szkolenia Kadr Sądów Powszechnych i Prokuratury oraz niektórych innych ustaw (Dz.U.07.64.433) z dniem 1 stycznia 2008 r.
- ²⁰⁴⁾ Art. 146a uchylony przez art. 6 pkt 10 ustawy z dnia 29 marca 2007 r. o zmianie ustawy o Krajowym Centrum Szkolenia Kadr Sądów Powszechnych i Prokuratury oraz niektórych innych ustaw (Dz.U.07.64.433) z dniem 1 stycznia 2008 r.
- ²⁰⁵⁾ Art. 147 § 1:
- zmieniony przez art. 2 pkt 2 ustawy z dnia 22 grudnia 2004 r. (Dz.U.05.13.98) zmieniającej nin. ustawę z dniem 22 lutego 2005.
  - zmieniony przez art. 146 ustawy z dnia 28 lipca 2005 r. o kosztach sądowych w sprawach cywilnych (Dz.U.05.167.1398) z dniem 2 marca 2006 r.
  - zmieniony przez art. 1 pkt 41 ustawy z dnia 29 czerwca 2007 r. (Dz.U.07.136.959) zmieniającej nin. ustawę z dniem 31 sierpnia 2007 r.
- ²⁰⁶⁾ Art. 148 § 2 zmieniony przez art. 1 pkt 42 lit. a) ustawy z dnia 29 czerwca 2007 r. (Dz.U.07.136.959) zmieniającej nin. ustawę z dniem 31 sierpnia 2007 r.
- ²⁰⁷⁾ Art. 148 § 3 dodany przez art. 1 pkt 42 lit. b) ustawy z dnia 29 czerwca 2007 r. (Dz.U.07.136.959) zmieniającej nin. ustawę z dniem 31 sierpnia 2007 r.
- ²⁰⁸⁾ Art. 149:
- zmieniony przez art. 1 pkt 43 ustawy z dnia 29 czerwca 2007 r. (Dz.U.07.136.959) zmieniającej nin. ustawę z dniem 31 sierpnia 2007 r.
  - zmieniony przez art. 6 pkt 11 ustawy z dnia 29 marca 2007 r. o zmianie ustawy o Krajowym Centrum Szkolenia Kadr Sądów Powszechnych i Prokuratury oraz niektórych innych ustaw (Dz.U.07.64.433) z dniem 1 stycznia 2008 r.
- ²⁰⁹⁾ Art. 149 § 1 pkt 5 zmieniony przez art. 60 pkt 13 lit. a) ustawy z dnia 23 stycznia 2009 r. o Krajowej Szkole Sądownictwa i Prokuratury (Dz.U.09.26.157) z dniem 4 marca 2009 r.
- ²¹⁰⁾ Art. 149 § 2 uchylony przez art. 60 pkt 13 lit. b) ustawy z dnia 23 stycznia 2009 r. o Krajowej Szkole Sądownictwa i Prokuratury (Dz.U.09.26.157) z dniem 4 marca 2009 r.
- ²¹¹⁾ Art. 149 § 3 uchylony przez art. 60 pkt 13 lit. b) ustawy z dnia 23 stycznia 2009 r. o Krajowej Szkole Sądownictwa i Prokuratury (Dz.U.09.26.157) z dniem 4 marca 2009 r.
- ²¹²⁾ Art. 150 zmieniony przez art. 1 pkt 43 ustawy z dnia 29 czerwca 2007 r. (Dz.U.07.136.959) zmieniającej nin. ustawę z dniem 31 sierpnia 2007 r.
- ²¹³⁾ Art. 150 § 3 zmieniony przez art. 8 pkt 3 ustawy z dnia 2 grudnia 2009 r. o zmianie niektórych ustaw związanych z realizacją zadań przez Policję (Dz.U.09.223.1777) z dniem 1 stycznia 2010 r.
- ²¹⁴⁾ Art. 150 § 4 zmieniony przez art. 139 pkt 4 ustawy z dnia 5 sierpnia 2010 r. o ochronie informacji niejawnych (Dz.U.10.182.1228) z dniem 2 stycznia 2011 r.
- ²¹⁵⁾ Art. 151 zmieniony przez art. 1 pkt 43 ustawy z dnia 29 czerwca 2007 r. (Dz.U.07.136.959) zmieniającej nin. ustawę z dniem 31 sierpnia 2007 r.
- ²¹⁶⁾ Art. 151a dodany przez art. 1 pkt 44 ustawy z dnia 29 czerwca 2007 r. (Dz.U.07.136.959) zmieniającej

nin. ustawę z dniem 31 sierpnia 2007 r.

²¹⁷⁾ Art. 151b dodany przez art. 1 pkt 44 ustawy z dnia 29 czerwca 2007 r. (Dz.U.07.136.959) zmieniającej nin. ustawę z dniem 31 sierpnia 2007 r.

²¹⁸⁾ Art. 151b § 1 zmieniony przez art. 1 pkt 6 ustawy z dnia 20 marca 2009 r. (Dz.U.09.56.459) zmieniającej nin. ustawę z dniem 22 kwietnia 2009 r. - zobacz też art. 8 ustawy zmieniającej.

²¹⁹⁾ Art. 151b § 2 zmieniony przez art. 1 pkt 6 ustawy z dnia 20 marca 2009 r. (Dz.U.09.56.459) zmieniającej nin. ustawę z dniem 22 kwietnia 2009 r. - zobacz też art. 8 ustawy zmieniającej.

²²⁰⁾ Art. 151b § 2a dodany przez art. 1 pkt 69 lit. a) ustawy z dnia 18 sierpnia 2011 r. (Dz.U.11.203.1192) zmieniającej nin. ustawę z dniem 28 marca 2012 r.

²²¹⁾ Art. 151b § 2b dodany przez art. 1 pkt 69 lit. a) ustawy z dnia 18 sierpnia 2011 r. (Dz.U.11.203.1192) zmieniającej nin. ustawę z dniem 28 marca 2012 r.

²²²⁾ Art. 151b § 2c dodany przez art. 1 pkt 69 lit. a) ustawy z dnia 18 sierpnia 2011 r. (Dz.U.11.203.1192) zmieniającej nin. ustawę z dniem 28 marca 2012 r.

²²³⁾ Art. 151b § 2d dodany przez art. 1 pkt 69 lit. a) ustawy z dnia 18 sierpnia 2011 r. (Dz.U.11.203.1192) zmieniającej nin. ustawę z dniem 12 października 2011 r.

²²⁴⁾ Art. 151b § 2e dodany przez art. 1 pkt 69 lit. a) ustawy z dnia 18 sierpnia 2011 r. (Dz.U.11.203.1192) zmieniającej nin. ustawę z dniem 12 października 2011 r.

²²⁵⁾ Art. 151b § 2f dodany przez art. 1 pkt 69 lit. a) ustawy z dnia 18 sierpnia 2011 r. (Dz.U.11.203.1192) zmieniającej nin. ustawę z dniem 12 października 2011 r.

²²⁶⁾ Art. 151b § 2g dodany przez art. 1 pkt 69 lit. a) ustawy z dnia 18 sierpnia 2011 r. (Dz.U.11.203.1192) zmieniającej nin. ustawę z dniem 12 października 2011 r.

²²⁷⁾ Art. 151b § 2h dodany przez art. 1 pkt 69 lit. a) ustawy z dnia 18 sierpnia 2011 r. (Dz.U.11.203.1192) zmieniającej nin. ustawę z dniem 12 października 2011 r.

²²⁸⁾ Art. 151b § 2i dodany przez art. 1 pkt 69 lit. a) ustawy z dnia 18 sierpnia 2011 r. (Dz.U.11.203.1192) zmieniającej nin. ustawę z dniem 12 października 2011 r.

²²⁹⁾ Art. 151b § 2j dodany przez art. 1 pkt 69 lit. a) ustawy z dnia 18 sierpnia 2011 r. (Dz.U.11.203.1192) zmieniającej nin. ustawę z dniem 12 października 2011 r.

²³⁰⁾ Art. 151b § 2k dodany przez art. 1 pkt 69 lit. a) ustawy z dnia 18 sierpnia 2011 r. (Dz.U.11.203.1192) zmieniającej nin. ustawę z dniem 12 października 2011 r.

²³¹⁾ Art. 151b § 2l dodany przez art. 1 pkt 69 lit. a) ustawy z dnia 18 sierpnia 2011 r. (Dz.U.11.203.1192) zmieniającej nin. ustawę z dniem 12 października 2011 r.

²³²⁾ Art. 151c dodany przez art. 60 pkt 14 ustawy z dnia 23 stycznia 2009 r. o Krajowej Szkole Sądownictwa i Prokuratury (Dz.U.09.26.157) z dniem 4 marca 2009 r.

²³³⁾ Art. 152 zmieniony przez art. 1 pkt 45 ustawy z dnia 29 czerwca 2007 r. (Dz.U.07.136.959) zmieniającej nin. ustawę z dniem 31 sierpnia 2007 r.

²³⁴⁾ Art. 153 uchylony przez art. 60 pkt 15 ustawy z dnia 23 stycznia 2009 r. o Krajowej Szkole Sądownictwa i Prokuratury (Dz.U.09.26.157) z dniem 4 marca 2009 r.

²³⁵⁾ Art. 153a dodany przez art. 60 pkt 16 ustawy z dnia 23 stycznia 2009 r. o Krajowej Szkole Sądownictwa i Prokuratury (Dz.U.09.26.157) z dniem 4 marca 2009 r.

²³⁶⁾ Art. 155 § 2 pkt 5:

- zmieniony przez art. 1 pkt 39 ustawy z dnia 28 listopada 2003 r. (Dz.U.03.228.2256) zmieniającej nin. ustawę z dniem 14 stycznia 2004 r.

- zmieniony przez art. 60 pkt 17 lit. a) ustawy z dnia 23 stycznia 2009 r. o Krajowej Szkole Sądownictwa i Prokuratury (Dz.U.09.26.157) z dniem 4 marca 2009 r.

²³⁷⁾ Art. 155 § 3:

- zmieniony przez art. 1 pkt 47 lit. a) ustawy z dnia 29 czerwca 2007 r. (Dz.U.07.136.959) zmieniającej nin. ustawę z dniem 31 sierpnia 2007 r.

- zmieniony przez art. 8 pkt 4 lit. a) ustawy z dnia 2 grudnia 2009 r. o zmianie niektórych ustaw związanych z realizacją zadań przez Policję (Dz.U.09.223.1777) z dniem 1 stycznia 2010 r.

²³⁸⁾ Art. 155 § 3a uchylony przez art. 8 pkt 4 lit. b) ustawy z dnia 2 grudnia 2009 r. o zmianie niektórych ustaw związanych z realizacją zadań przez Policję (Dz.U.09.223.1777) z dniem 1 stycznia 2010 r.

²³⁹⁾ Art. 155 § 7 zmieniony przez art. 60 pkt 17 lit. b) ustawy z dnia 23 stycznia 2009 r. o Krajowej Szkole Sądownictwa i Prokuratury (Dz.U.09.26.157) z dniem 4 marca 2009 r.

²⁴⁰⁾ Art. 155 § 8 dodany przez art. 15 pkt 7 ustawy z dnia 1 lipca 2005 r. o Krajowym Centrum Szkolenia Kadr Sądów Powszechnych i Prokuratury (Dz.U.05.169.1410) z dniem 1 września 2006 r.

²⁴¹⁾ Art. 155a dodany przez art. 1 pkt 48 ustawy z dnia 29 czerwca 2007 r. (Dz.U.07.136.959) zmieniającej

nin. ustawę z dniem 31 sierpnia 2007 r.

²⁴²⁾ Art. 155b dodany przez art. 60 pkt 18 ustawy z dnia 23 stycznia 2009 r. o Krajowej Szkole Sądownictwa i Prokuratury (Dz.U.09.26.157) z dniem 4 marca 2009 r.

²⁴³⁾ Tytuł rozdziału 6 zmieniony przez art. 32 pkt 1 ustawy z dnia 25 listopada 2004 r. o zawodzie tłumacza przysięgłego (Dz.U.04.273.2702) z dniem 27 stycznia 2005 r.

²⁴⁴⁾ Art. 157 zmieniony przez art. 32 pkt 2 ustawy z dnia 25 listopada 2004 r. o zawodzie tłumacza przysięgłego (Dz.U.04.273.2702) z dniem 27 stycznia 2005 r.

²⁴⁵⁾ Art. 158 § 1 pkt 4 zmieniony przez art. 1 pkt 1 lit. a) ustawy z dnia 15 kwietnia 2011 r. (Dz.U.11.109.627) zmieniającej nin. ustawę z dniem 14 czerwca 2011 r.

²⁴⁶⁾ Art. 158 § 1 pkt 5 zmieniony przez art. 1 pkt 40 ustawy z dnia 28 listopada 2003 r. (Dz.U.03.228.2256) zmieniającej nin. ustawę z dniem 14 stycznia 2004 r.

²⁴⁷⁾ Art. 158 § 1 pkt 6 dodany przez art. 1 pkt 3 lit. a) ustawy z dnia 1 lipca 2005 r. (Dz.U.05.169.1413) zmieniającej nin. ustawę z dniem 7 października 2005 r.

²⁴⁸⁾ Art. 158 § 1 pkt 7 dodany przez art. 1 pkt 3 lit. a) ustawy z dnia 1 lipca 2005 r. (Dz.U.05.169.1413) zmieniającej nin. ustawę z dniem 7 października 2005 r.

²⁴⁹⁾ Art. 158 § 2 uchylony przez art. 1 pkt 3 lit. b) ustawy z dnia 1 lipca 2005 r. (Dz.U.05.169.1413) zmieniającej nin. ustawę z dniem 7 października 2005 r.

²⁵⁰⁾ Art. 158 § 3 dodany przez art. 1 pkt 1 lit. b) ustawy z dnia 15 kwietnia 2011 r. (Dz.U.11.109.627) zmieniającej nin. ustawę z dniem 14 czerwca 2011 r.

²⁵¹⁾ Art. 159 § 1 pkt 9:

- dodany przez art. 1 pkt 4 ustawy z dnia 1 lipca 2005 r. (Dz.U.05.169.1413) zmieniającej nin. ustawę z dniem 7 października 2005 r.

- zmieniony przez art. 1 pkt 2 ustawy z dnia 15 kwietnia 2011 r. (Dz.U.11.109.627) zmieniającej nin. ustawę z dniem 14 czerwca 2011 r.

²⁵²⁾ Art. 161 § 1 zmieniony przez art. 1 pkt 5 ustawy z dnia 1 lipca 2005 r. (Dz.U.05.169.1413) zmieniającej nin. ustawę z dniem 7 października 2005 r.

²⁵³⁾ Art. 162:

- zmieniony przez art. 1 pkt 6 ustawy z dnia 1 lipca 2005 r. (Dz.U.05.169.1413) zmieniającej nin. ustawę z dniem 7 października 2005 r.

- zmieniony przez art. 1 pkt 3 ustawy z dnia 15 kwietnia 2011 r. (Dz.U.11.109.627) zmieniającej nin. ustawę z dniem 14 czerwca 2011 r.

²⁵⁴⁾ Art. 163 § 2 zmieniony przez art. 1 pkt 7 ustawy z dnia 1 lipca 2005 r. (Dz.U.05.169.1413) zmieniającej nin. ustawę z dniem 7 października 2005 r.

²⁵⁵⁾ Art. 164 § 1:

- zmieniony przez art. 1 pkt 8 ustawy z dnia 1 lipca 2005 r. (Dz.U.05.169.1413) zmieniającej nin. ustawę z dniem 7 października 2005 r.

- zmieniony przez art. 1 pkt 4 ustawy z dnia 15 kwietnia 2011 r. (Dz.U.11.109.627) zmieniającej nin. ustawę z dniem 14 czerwca 2011 r.

²⁵⁶⁾ Art. 166 § 1 zmieniony przez art. 1 pkt 9 lit. a) ustawy z dnia 1 lipca 2005 r. (Dz.U.05.169.1413) zmieniającej nin. ustawę z dniem 7 października 2005 r.

²⁵⁷⁾ Art. 166 § 2 pkt 1 uchylony przez art. 1 pkt 9 lit. b) ustawy z dnia 1 lipca 2005 r. (Dz.U.05.169.1413) zmieniającej nin. ustawę z dniem 7 października 2005 r.

²⁵⁸⁾ Art. 166 § 2a dodany przez art. 1 pkt 5 ustawy z dnia 15 kwietnia 2011 r. (Dz.U.11.109.627) zmieniającej nin. ustawę z dniem 14 czerwca 2011 r.

²⁵⁹⁾ Art. 166 § 2b dodany przez art. 1 pkt 5 ustawy z dnia 15 kwietnia 2011 r. (Dz.U.11.109.627) zmieniającej nin. ustawę z dniem 14 czerwca 2011 r.

²⁶⁰⁾ Art. 166 § 2c dodany przez art. 1 pkt 5 ustawy z dnia 15 kwietnia 2011 r. (Dz.U.11.109.627) zmieniającej nin. ustawę z dniem 14 czerwca 2011 r.

²⁶¹⁾ Art. 167 § 1 zmieniony przez art. 1 pkt 6 ustawy z dnia 15 kwietnia 2011 r. (Dz.U.11.109.627) zmieniającej nin. ustawę z dniem 14 czerwca 2011 r.

²⁶²⁾ Art. 169 § 3 dodany przez art. 139 pkt 5 ustawy z dnia 5 sierpnia 2010 r. o ochronie informacji niejawnych (Dz.U.10.182.1228) z dniem 2 stycznia 2011 r.

²⁶³⁾ Art. 170 § 2 uchylony przez art. 1 pkt 7 ustawy z dnia 15 kwietnia 2011 r. (Dz.U.11.109.627) zmieniającej nin. ustawę z dniem 14 czerwca 2011 r.

²⁶⁴⁾ Art. 172 zmieniony przez art. 1 pkt 41 ustawy z dnia 28 listopada 2003 r. (Dz.U.03.228.2256) zmieniającej nin. ustawę z dniem 14 stycznia 2004 r.

²⁶⁵⁾ Art. 172 § 3 zmieniony przez art. 1 pkt 8 ustawy z dnia 15 kwietnia 2011 r. (Dz.U.11.109.627) zmieniającej nin. ustawę z dnia 14 czerwca 2011 r.

²⁶⁶⁾ Art. 172 § 4 zmieniony przez art. 1 pkt 7 lit. a) ustawy z dnia 20 marca 2009 r. (Dz.U.09.56.459) zmieniającej nin. ustawę z dnia 22 kwietnia 2009 r. - zobacz też art. 8 ustawy zmieniającej.

²⁶⁷⁾ Art. 172 § 5 uchylony przez art. 1 pkt 7 lit. b) ustawy z dnia 20 marca 2009 r. (Dz.U.09.56.459) zmieniającej nin. ustawę z dnia 22 kwietnia 2009 r. - zobacz też art. 8 ustawy zmieniającej.

²⁶⁸⁾ Art. 174 § 1 zmieniony przez art. 1 pkt 11 ustawy z dnia 1 lipca 2005 r. (Dz.U.05.169.1413) zmieniającej nin. ustawę z dnia 7 października 2005 r.

²⁶⁹⁾ Art. 175 § 3 zmieniony przez art. 1 pkt 12 ustawy z dnia 1 lipca 2005 r. (Dz.U.05.169.1413) zmieniającej nin. ustawę z dnia 7 października 2005 r.

²⁷⁰⁾ Dział IVa dodany przez art. 1 pkt 49 ustawy z dnia 29 czerwca 2007 r. (Dz.U.07.136.959) zmieniającej nin. ustawę z dnia 31 sierpnia 2007 r.

²⁷¹⁾ Art. 175a §1 zmieniony przez art. 60 pkt 19 ustawy z dnia 23 stycznia 2009 r. o Krajowej Szkole Sądownictwa i Prokuratury (Dz.U.09.26.157) z dnia 5 maja 2009 r.

²⁷²⁾ Art. 176 § 1 zmieniony przez art. 1 pkt 4 ustawy z dnia 14 grudnia 2001 r. (Dz.U.01.154.1787) zmieniającej nin. ustawę z dnia 31 grudnia 2001 r.

²⁷³⁾ Art. 176 § 2 uchylony przez art. 48 ustawy z dnia 25 listopada 2004 r. o zmianie ustawy o finansach publicznych oraz o zmianie niektórych ustaw (Dz.U.04.273.2703) z dnia 1 stycznia 2005 r.

²⁷⁴⁾ Art. 177 § 3 uchylony przez art. 1 pkt 50 ustawy z dnia 29 czerwca 2007 r. (Dz.U.07.136.959) zmieniającej nin. ustawę z dnia 31 sierpnia 2007 r.

²⁷⁵⁾ Art. 178 § 4:

- zmieniony przez art. 230 ustawy z dnia 30 czerwca 2005 r. o finansach publicznych (Dz.U.05.249.2104) z dnia 1 stycznia 2006 r.
- zmieniony przez art. 49 ustawy z dnia 27 sierpnia 2009 r. - Przepisy wprowadzające ustawę o finansach publicznych (Dz.U.09.157.1241) z dnia 1 lipca 2010 r.

²⁷⁶⁾ Art. 178 § 5 dodany przez art. 1 pkt 51 ustawy z dnia 29 czerwca 2007 r. (Dz.U.07.136.959) zmieniającej nin. ustawę z dnia 31 sierpnia 2007 r.

²⁷⁷⁾ Art. 179 § 5 zmieniony przez art. 1 pkt 52 ustawy z dnia 29 czerwca 2007 r. (Dz.U.07.136.959) zmieniającej nin. ustawę z dnia 31 sierpnia 2007 r.

²⁷⁸⁾ Art. 198 § 2 zmieniony przez art. 1 pkt 5 lit. a) ustawy z dnia 14 grudnia 2001 r. (Dz.U.01.154.1787) zmieniającej nin. ustawę z dnia 31 grudnia 2001 r.

²⁷⁹⁾ Art. 198 § 3 zmieniony przez art. 1 pkt 5 lit. b) ustawy z dnia 14 grudnia 2001 r. (Dz.U.01.154.1787) zmieniającej nin. ustawę z dnia 31 grudnia 2001 r.

²⁸⁰⁾ Art. 198 § 4 zmieniony przez art. 1 pkt 5 lit. c) ustawy z dnia 14 grudnia 2001 r. (Dz.U.01.154.1787) zmieniającej nin. ustawę z dnia 31 grudnia 2001 r.

²⁸¹⁾ Art. 200 § 5 dodany przez art. 1 pkt 6 ustawy z dnia 14 grudnia 2001 r. (Dz.U.01.154.1787) zmieniającej nin. ustawę z dnia 31 grudnia 2001 r.

²⁸²⁾ Art. 205 zmieniony przez art. 1 pkt 7 ustawy z dnia 14 grudnia 2001 r. (Dz.U.01.154.1787) zmieniającej nin. ustawę z dnia 31 grudnia 2001 r.

²⁸³⁾ Art. 205a dodany przez art. 1 pkt 42 ustawy z dnia 28 listopada 2003 r. (Dz.U.03.228.2256) zmieniającej nin. ustawę z dnia 14 stycznia 2004 r.

²⁸⁴⁾ Art. 206 § 2 zmieniony przez art. 1 pkt 8 lit. a) ustawy z dnia 14 grudnia 2001 r. (Dz.U.01.154.1787) zmieniającej nin. ustawę z dnia 31 grudnia 2001 r.

²⁸⁵⁾ Art. 206 § 3 zmieniony przez art. 1 pkt 8 lit. b) ustawy z dnia 14 grudnia 2001 r. (Dz.U.01.154.1787) zmieniającej nin. ustawę z dnia 31 grudnia 2001 r.

²⁸⁶⁾ Art. 206 § 4 zmieniony przez art. 1 pkt 8 lit. c) ustawy z dnia 14 grudnia 2001 r. (Dz.U.01.154.1787) zmieniającej nin. ustawę z dnia 31 grudnia 2001 r.

²⁸⁷⁾ Art. 209 zmieniony przez art. 1 pkt 9 ustawy z dnia 14 grudnia 2001 r. (Dz.U.01.154.1787) zmieniającej nin. ustawę z dnia 31 grudnia 2001 r.

²⁸⁸⁾ Art. 212 zmieniony przez art. 1 pkt 10 ustawy z dnia 14 grudnia 2001 r. (Dz.U.01.154.1787) zmieniającej nin. ustawę z dnia 31 grudnia 2001 r.

²⁸⁹⁾ Załącznik dodany przez art. 1 pkt 8 ustawy z dnia 20 marca 2009 r. (Dz.U.09.56.459) zmieniającej nin. ustawę z dnia 22 kwietnia 2009 r. - zobacz też art. 8 ustawy zmieniającej.